

Kevser Suresi

Rahman Rahim Allah'ın Adıyla

Şüphesiz biz, sana Kevser'i verdik.

Şu hâlde Rabbin için namaz kıl ve tekbir
alırken, namazda ellerini boğazına kadar kaldır.
Doğrusu asıl soyu kesik olan, sana kin duyandır.

DR. MUHAMMED HASAN ŞUCAİFERD

İran Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Hocası

KUTSAL TOPRAKLARDA MÜNAZARA

Çeviri: Seyyid Seccad KARAKUŞ

KEV SER

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

Kevser Yayınları: 2--

Eserin Adı: Kutsal Topraklarda Münazara

Eserin Orijinal Adı: --

Yazar: Dr. Muhammed Hasan Şucaiferd

Çeviri: Seyyid Seccad Karakuş

Tatbik: --

Dizgi ve Mizanpaj: Kevser

Kapak: Faruk Atlan

Baskı: Yılmaz Matbaacılık (Sertifika: 27185)

Litros Yolu 2. Matb. Sitesi 3 NB 2 Zeytinburnu

Topkapı / İstanbul Tel: 0212 493 00 85

Basım Tarihi: Mayıs 2017

ISBN: 978-605-4792----

KEVSER YAYINCILIK

Merkez: Kirazlı Mah. 1146 Sk. No: 35

Kat: 1 Bağcılar / İSTANBUL

Tel: 0212 555 16 66 - Faks: 0212 555 22 12

Şube: Balabanağa Mah. Büyük Reşitpaşa

Cad. Yumni İş Mrk. No: 16 B / 25

Fatih – İSTANBUL

Tel: 0212 534 35 28 - Faks: 0212 631 36 01

www.kevseryayincilik.com

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

İÇİNDEKİLER

Önsöz	11
Kutsal Yolculuğa Hazırlanış	15
Zilkade Ayının On Dokuzuncu Günü, Medine'ye Uçuş	17
Şeyh İbrahim Osman (Şeyh) İle Tanışma	22
Zilkade'nin Yirminci Günü	31
Kardeşliğin İspatı (Şiiler Müslümandır)	32
Tek Allah	32
Tek Peygamber	32
Tek Kur'an	34
Tek Kible	35
Tek Namaz	35
Tek Hac	36
Düzenli Münazara	37
Tartışma ve Münazaranın Kuralları	38
Kur'an'a Göre Sahabenin Adil Olmayışı	40
Sahabenin İhtilafları Hepsinin Adil Olmadığının Kanıtıdır	44
Sahabenin Adaletiyle İlgili Hadisin Zayıf Olduğunun Belgeleri	47
Her Gün Sabah Namazından Sonra Baki Mezarlığı	52
Peygamber'in Ölü Oluşu	53

Zilkade'nin Yirmi Birinci Günü	55
Sıhah-ı Sitte Denilen Altı Hadis Kitabının Bütün Hadislerinin Sahih Olmayışı.....	57
Mut'a ve Geçici Evlilik	64
1987 Yılı Mekke Faciası	74
Zilkade'nin Yirmi İkinci Günü.....	79
Peygamber'in Ölüsü Dirisi Olmaz.....	80
Ölülere Ağlamak	86
Salih Ölülerle Teberrük ve Onlara Tevessül.....	95
İmam Buharî'nin Kabrine Tevessül	96
Şia'da Dua.....	98
Halifelere Lanet Yoktur	107
Zilkade'nin Yirmi Üçüncü Günü	115
Şia'da Dua Konusuna Devam.....	117
Öğle İle İkinci ve Akşam İle Yatsı Namazlarının Cemi.....	132
Tövbe İçin Dua	134
Şia'da Ziyaret ve Ehl-i Sünnet İçin Ziyaretin Cevazına Dair Belge	136
el-Ezher Açısından Ziyaret Yöntemi ve Adabı	143
Muhammed b. Abdulvahhab'ın İtirafı	147
Şia'da Taklit Merciliğinin Dinamikliği ve Taklit	149
Zilkade'nin Yirmi Dördüncü Günü.....	157
Şeyh Hamid en-Necdî İle Tanışma	157
Şeyh Hamid'in Evinde Sohbet	159
İslam'da Abdest	167
İslam'da Ezan	177

Namazda Âmin Demek ve Elleri Bağlamak	181
Namazda Besmeleyi Yüksek Sesle Söylemek	182
Namazda Kâmil Bir Sure Okumak.....	184
Namazda Teşehhüt	188
Toprağa Secde.....	194
Zilkade'nin Yirmi Beşinci Günü	201
Konu: Ehl-i Beyt	201
Peygamber'in Ehl-i Beyt'i Kimlerdir?	203
Namaz Kılanın Önünden Geçme Yasağı!	212
Odada Oda Arkadaşlarımla	217
Amellerde Dikkatli Davranmak İle Vesveseye Düşmek veya Düşürmek.....	218
Zilhicce'nin Üçüncü Günü.....	221
Şeyh İbrahim İle Mekke'de İlk Görüşmemiz.....	221
İran'da İnsani Bilimlerin Durumu	222
Zilhicce'nin Dördüncü Günü	229
İslam ve Siyaset	231
Zilhicce'nin Altıncı Günü.....	247
Ehl-i Sünnet Kitaplarında Hz. Mehdi (a.f)	247
İmam-ı Zaman'ın Ömrü	250
Zilhicce'nin Yedinci Günü (Cuma).....	259
Hilafet Bahsi.....	260
1- Peygamber'in Halifelerden Farkı	261
2. Halife Seçiminde Yöntem Farklılığı	265
3. Peygamber'in Halifelerinin Sayısı	266

Zilhicce'nin Sekizinci Günü.....	273
4. Sahabenin Ali'nin Halife Olarak Seçilmemesine İtirazı ..	273
Zilhicce'nin Dokuzuncu Günü (Arefe Günü)	285
Arefe Duası	285
Zilhicce'nin On Birinci Günü	287
Mina Çadırlarında.....	287
5. Ali'nin Diğer Halifelere Kıyasla Üstünlüğü.....	292
Zilhicce'nin On Beşinci Günü	297
6. Peygamber'den Sonra Ali'ye Biat Edilmemesinin Sonucu	299
Zilhicce'nin On Altıncı Günü	303
7. Peygamber'in Kendisinden Sonra Ali'nin Hilafetiyle İlgili Tavsiyesi.....	304
<i>Peygamber'in (s.a.a) "Ali bendendir, ben de Ali'denim" Sözü:</i>	<i>305</i>
Zilhicce'nin On Yedinci Günü (Gadir-i Hum Bayramı'nın Akşamı)	315
8- Gadir-i Hum	316
<i>Peygamber'in (s.a.a) "Ben Kimin Velisi İsem, Ali De Onun Velisidir" Sözü</i>	<i>321</i>
Sahabenin Ali'nin Hilafeti Başladıktan Sonraki Sözleri	339
Kur'an'da Niçin Halife Olarak İmam Yoktur?.....	340
Ekler	349
EK 1	351
"Hasâis-i Ali b. Ebî Talib" Kitabından Bir Bölüm	351

EK 2	373
Ali b. Ebu Talib'in Faziletleri Kitabı	373
Mukaddime	373
Ali'nin (a.s) Faziletleri	374
EK 3	395
Resulullah'ın Gadir-i Hum Hutbesi	395
[Önemli Bir Konuda İlahî Bir Emir]	397
[On İki İmamlar'ın İmamet ve Velayetini Resmen Bildirmesi]	399
[Peygamber'in (s.a.a) Ali'yi Tanıtması ve Yukarı Kaldırması]	402
[Ümmetin Dikkatini İmamet Meselesine Çekmesi]	403
[Münafıkların Maksatlarına Değınmesi]	404
[Ehl-i Beyt'in Dostları ve Düşmanları]	407
[İmam Mehdi (a.f)]	408
[Biati Gündeme Getirmesi]	410
[Helaller ve Haramlar, Farzlar ve Yasaklar]	410
[Resmi Olarak Biat Alınması]	412

ÖNSÖZ

Gençlik döneminde Abadan'ın Petrol Şirketi Meslek Lisesi'nden diplomamı aldıktan sonra inançlarımızın gerçeğin özü ve insanların kurtuluş yolu olduğuna nasıl emin olabilirim diye düşünmeye başladım. O zamanlar Marksizm ideolojisinin revaçta olduğu bir dönemdi. Bu yüzden bir süre Marksizm'i okudum. Vasat bir akla sahip bir insanı ikna edecek bir sözünün olmadığını gördüm. Yeni çıkan bazı kitapları ve farklı ekolleri de okudum. Onlardan da bir şey elde edemedim. Dünya Bahailelerinin elebaşlarından olan bir Bahai, bizim komşumuzdu. Onun dışında başka bazı Bahailerin de bizimle ilişkisi vardı. Kısa bir süre de olsa onların düzmece sözlerini de dinledim. Abadan'da Hristiyan da çoktu. Ayrıca dünya nüfusunun çoğunluğunu da Hristiyanlar oluşturmaktadır. Onlarla da ilgili bazı mütalaa-larım oldu. Hristiyanlık İlahî bir temele dayanıyorsa da İsevî tevhit ile devam etmediğini anlamam uzun sürmedi. Yıllar sonra İngiltere'de tahsil gördüğüm sırada da Hristiyanlık önderlerinin birçoğunun dilinden, teslis inancının gençlerle işlerini zorlaştırdığı itirafını dinledim. İtiraf edeyim ki, İsrail ve yaptığı zulümlerin bende bıraktığı olumsuz intiba nedeniyle hiçbir zaman Yahudilerin inançlarını araştırmadım. Hatta evimizin yanındaki Yahudi esnafla da zoraki selamlaşıyordum.

Uzun bir süre çeşitli inançlar ve ekolleri inceledikten sonra sadece İslam'ın akli ve ilmî bir dayanağı olduğu sonucuna vardım. Sevinerek söylemeliyim ki, bir araştırmacı olarak çeşitli inançlar ve ekolleri incelediğim süre zarfında İslam'ın hüküm-

lerine göre amel etmeyi, dinî vecibelerimi yerine getirmeyi ihmal etmedim. Belki de bazılarının aldatıcı görünüşüne kanmayaşıma sebep olan etken de buydu.

Fakat bu kez yeni bir soru kafamı kurcalamaya başladı: Acaba Şiilere nispetle Müslümanların büyük çoğunluğunu oluşturan Ehl-i Sünnet kardeşlerimiz İslam'ın hakikatine daha mı yakınlardır? Bu sorunun cevabı biraz daha zordu. Çünkü her ikisi de aynı Allah'a, aynı Kur'an'a ve aynı Peygamber'e inanıyor, aynı kibleye yöneliyorlardı. Sadece temsil ettikleri siyasi ve kültürel akımlar birbirinden tamamen farklıydı.

Bu nedenle Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin inançlarının hakikatini daha iyi anlayabilmek için Arapçayı öğrendim ve onların önemli kitapları olan Sıhah-ı Sitte ve diğer bazı meşhur kitaplarını okudum. Bu kitaplarda şunu gördüm: İbadetler ve amelilerle ilgili olan büyük bölümünün Şia'dakinden fazla bir farkı yoktur. Bazı konularda ise kitaplarında olanlarla uygulamalarının farklı olduğunu gördüm. Fakat benim için gerek gençlik yıllarımda, gerekse ömrümün sonuna doğru inişe geçtiğim hâlihazırda önemli olan bir konuda, yani dinin siyasi otorite ve dünyayı yönetme hususundaki rolü konusunda, ne yazık ki Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin kitaplarında olan şeylerin Kur'an'ın ilkeleri ve hatta kendi kitaplarındaki dikkate şayan bazı hadisleriyle çeliştiğini gördüm.

Bu nedenle Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin kitaplarını okuduktan sonra, Ehl-i Beyt ekolünün -bazı Ehl-i Beyt taraftarları arasında bu ekolün ilkelerine aykırı bazı durumlar görülse de- İslam'ın asıl çizgisine ve sırat-ı müstakime en yakın yol olduğunu anladım. Başka bir deyişle, Ehl-i Sünnet kitaplarından yaptığım çıkarımla, Ehl-i Beyt ekolünün hakkaniyetini daha iyi anladım ve bu ekole olan inancım daha bir pekişti.

Matematik dalında diplomamı aldıktan sonra Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'ne girdim. Üniversite ortamının icap ettiği

zorunluluktan dolayı bu konudaki mütalaalarımı sürdürdüm. Şah karşıtı siyasi faaliyetlere ve inkılap hareketine katılmanın yanında, bu konudaki etütlerimi devam ettirme zarureti daha çok hissettim.

Şunu da belirtiyim ki, İmam Humeyni (r.a) liderliğinde İran İslam İnkılabı'nın zafere ulaşmasından sonra İran'ın gayretli Ehl-i Sünnet âlimleri ve gençleri, siyasi alandaki varlıklarını ilan ederek kutsal İslam Cumhuriyeti düzenini destekleyip, özgür insanlar yetiştiren Muhammedî İslam'ın takipçileri olduklarını gösterdiler. Şu anda da İran İslam İnkılabı'nın otuz üç yıllık aydınlatma çabaları ve İmam Hamanei Hazretleri'nin hikmet ve tedbire dayalı liderliği sayesinde İslam dünyasının uyandığını, "Allahu Ekber" nidalarıyla süper güçlerin karşısına dikildiğini ve İslam ülkelerinin birbiri ardından monarşi ve despotizmden kurtulduğunu görmekteyiz.

1981 yılında hacca ilk gidişimde Arapça konuşabilmek için çaba sarf etmem gerektiğini anladım. Çünkü Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin amellerinde kendi ilkelerine aykırı olan birçok husus görüyor, ama bunu onlara iyice anlatamıyordum. Sonuçta Arapça konuşmayı öğrendim. Böylece hacca gittiğim sonraki yıllarda Ehl-i Sünnet kardeşlerimle, özellikle de âlimleriyle konuşup tartışıyordum. Bu kitap, işte o tartışmalardan bazılarının bir raporudur.

Vakitten tasarruf adına tartışmaların nasıl kaydedildiği, not kartlarına işlendiği, özetlendiği, yazılıp baskıya verildiğine değinmiyorum.

Ehl-i Sünnet'in yaklaşık 7000 kitabını içeren el-Mektebetü's-Şa-mile adlı programı Medine-i Münevvere'deki Mescid-i Nebi Kütüphanesi'nden alıp cep bilgisayarına yükledim. Münazarada verilen bütün kaynaklarda bu program esas alınmıştır. Verilen kaynaklarla ilgili hadislerin tamamı bu programdan kopyalanıp kitabın metnine yapıştırılmış ve tercümesi veril-

miştir. Bu nedenle de bazı hadis metinleri harekeli, bazıları ise harekesizdir. Hatta İmam Ali'nin (a.s) faziletlerini anlatan Ha-sais-i Nesaî kitabı ve Kenzü'l-Ummal kitabının bir bölümü de bu programdan kopyalanıp tercüme edilmiştir. Tartışmalarda Ehl-i Beyt ekolünün hiçbir kaynağından yararlanılmamıştır. Münazara taraflarının arasında geçen birçok söz, lüzumsuz görüldüğü için çıkarılmıştır. Kitaba yansımayan çok sayıda not kartları da mevcuttur. Kitabın daha sonraki baskılarında muhterem okuyuculardan gelen öneriler doğrultusunda belki bu kartlardaki bazı konuların da eklenmesi söz konusu olabilir. Fazla ihtilafımız olmayan bölümlerde hadislerin Arapça metnini zikretmeyip içeriğini aktarmakla yetindik.

Bu münazaranın rapor edilmesi, kesinlikle Ehl-i Sünnet kardeşlerimizi Şiileştirmeyi amaçlamıyor. Bu çalışma, bu azizlerin karşısına tutulmuş bir ayna misali, gerçek İslam'ın bu azizlerin inançlarından ne kadar uzak ve Ehl-i Beyt ekolünün gerçek İslam'a ne kadar yakın olduğunu göstermek istiyor. İnşallah Hz. Veliyy-i Asr'ın (İmam Mehdi'nin) zuhuruyla, gerçek Ehl-i Beyt ekolünden ibaret olan hakiki İslam, fazlalıklar ve eklentilerden arındırılarak insanlığa sunulur ve Hazretleri dünyayı onunla yönetir.

Münazara raporunun adını, değerli mücahit ve şehit Hücce-tü'l-İslam ve'l-Müslimin Seyyid Abdulkerim Haşiminejad'ın 45 yıl önce okuduğum "Munazere-ye Doktor ve Pir (Doktor ve Pirin Münazarası)" adlı kitabının hatırasına "Munazere-ye Doktor ve Şeyh (Doktor ve Şeyhin Münazarası)" koydum.

Dizgi, tashih ve baskıda bana yardımcı olan herkese, ad vermeden teşekkür eder, mükâfatlarını Ehl-i Beyt'in elinden almalarını umarım.

Muhammed Hasan Şucaiferd

22 Behmen 1390 (11 Şubat 2012)

KUTSAL YOLCULUĞA HAZIRLANIŞ

Hac için kayıt yaptırma birkaç yıl oluyordu. Nihayet sıra bize geldi ve kesin kayıt yaptırma zamanı ilan edildi. İlk fırsatta kendimin ve eşimin kaydını yaptırdım. Hacı adayları için yapılan ilk bilgilendirme toplantısında kabilemiz ve kabile arkadaşlarımız belli oldu. Kabilemizde üniversite hocalarından bir grup ile toplumun genel kesiminden bir grup vardı. Daha önce hacca gitmiş olmakla beraber bu sefer bambaşka duygular içindeydim. Eşimin de yanımda oluşunun ve onun ilk hacci oluşunun da bunda payı vardı.

Hac amellerine aşına olmama rağmen eşimle birlikte bilgilendirme ve yönlendirme toplantılarına katılıyorduk. Bu toplantılarda yeni arkadaşlarla tanıştık. Yine bu toplantılarda ihram için gerekli olan bazı malzemeleri satın aldık. Bu malzemeler arasında haccın felsefesini anlatan kitap ve broşürler de vardı. On oturumdan oluşan bu toplantıların dördüne katıldık; ilk iki toplantı ile yolculuğa üç hafta kala düzenlenen son iki toplantıya.

Dokuzuncu toplantıda oda arkadaşları belirlendi. Dört arkadaşla birlikte aynı odada kalmak üzere anlaştık. Hanımlar erkeklerden ayrı olarak başka odalarda kalacaklardı.

Bu dört kişiden biri, İslam İnkılâbı Muhafızları Ordusu'nda görev yapan Hacı Abbas Niyazmend adında bir askerdir. Biri, Tahran Üniversitesi hocalarından Dr. Muhammed Ahmedi adında bir akademisyendi. Biri, İran'ın büyük bankalarından birinin yönetim kurulu üyelerinden Hacı Ali Zergam adında

biriydi. Biri de, ekonomi ve ticaret alanında faaliyet yapan Hacı Muhammed Kerbelai adında bir işadamı idi.

Son oturumda kafilе başkanı, oda arkadaşlarımızdan birinin (Hacı Abbas'ın) gelemeyeceğini haber verdi. Sebebini sorunca, hac için yapacağı masrafı, böbrek nakli yaptırması için böbrek hastası bir gence vermek istediğini söyledi. O kardeşimizin bu fedakârlığından dolayı hem çok sevindim, hem de Hacı Abbas'ın bizimle beraber gelemeyeceğinden dolayı üzüldüm. Kendisi gelemediği için de kafiledeki hanımlardan ve bizden eşine yardımcı ve mukayyet olmamızı rica etti.

Ben Hacı Abbas'ın yol arkadaşlığından mahrum olmamak için birkaç hayırsever kişinin yardımıyla böbrek hastası gencin böbrek nakli yaptırması için gereken parayı denkleştirip Hacı Abbas'a verdim ve böylece o da bu yolculukta bizimle beraber oldu.

Son bilgilendirme ve yönlendirme toplantısında, üzerinde kafilenin amblemi ve numarasını taşıyan tek tip valizleri ve el çantalarını da teslim alarak dünyadaki bütün Müslümanların arzuladığı yolculuğa hazırlandık. Önceki yolculuklarımdan edindiğim tecrübeyle gerekli malzemeleri satın almak için eşimle birlikte çeşitli pazarları dolaştık. Sonunda iki valizi ihram malzemeleri, kişisel eşya ve giysiler, kuruyemiş ve diğer yiyeceklerle doldurarak kafileye vermek üzere hazırlandık.

ZİLKADE AYININ ON DOKUZUNCU GÜNÜ, MEDİNE'YE UÇUŞ

Uçuşa iki gün kala bagajları teslim ettik. Uçuş saati, cumartesi günü sabah saat 08.00 idi ve Tahran'dan direkt Medine'ye uçacaktık. Sabah saat 04.00'te hepimiz havalimanındaydık. Pasaportları, biletleri ve diğer kişisel malzemeleri katile başkanından almamız gerekiyordu.

Çocuklar da havalimanına kadar bize eşlik ettiler. El çantalarını taşımakta bize yardım ediyorlardı. Pasaportları, biletleri ve uçağın içine götürmemiz gereken el bagajlarını katile başkından alıp uçuşu beklemeye başladık. Saat 08.00'de uçuş gerçekleşmedi. Nihayet saat 09.15'te uçabildik. Uçağımız, İran'ın hac yolculuğu için kiralamış olduğu Suudi Arabistan Havayollarına ait Boeing 747 tipi bir uçaktı. Bir aylık hac dönemi gibi kısa bir zaman zarfında yaklaşık 100.000 kişiyi taşımak, İran İslam Cumhuriyeti Havayollarının gücünü aştığı için Suudilerin uçaklarını kiralıyorlar. Arap hostesler, hacı adaylarıyla uluslararası dille, yani el ve baş hareketiyle konuşuyorlardı. Bazılarıyla da Arapça ve İngilizce konuşuyorlardı. Dil bilme sorunu, yer yer hacılarla hostesler arasında bazı anlaşmazlıklara yol açıyordu.

Nihayet iki buçuk saatlik bir uçuştan sonra uçağımız Medine-i Münevvere havalimanına indi. Muhammed ve Âl-i Muhammed'e gönderilen salavatlar, hacıların sağ salim Medine-i Münevvere'ye varmalarından dolayı Allah'a hamt ve şükürlerinin bir ifadesi idi.

Uzunca bir süre uçağın içinde bekletildikten sonra uçaktan inmemize izin verildi. Görevlilerden bunun sebebini sordüğümde, başka uçuşlarla gelen hacıların terminalde oldukları için, diğer yolcular için oturacak yer olmadığından dolayı bekletildiğimizi söylediler. Sonunda iki saat uçakta bekletildikten ve yolcuların şiddetli itirazlarından sonra uçaktan inmemize müsaade edildi. Uçaktan terminale kadar olan mesafeyi yaya olarak katettik. Terminale girdikten sonra gecikmenin sebebi anlaşıldı. Gecikmenin nedeni, bütün hacılardan parmak izi alınması ve fotoğraf çekilmesi idi. Bizim ve diğer hacıların itirazları sonucu, 50 yaş üzeri hacılardan parmak izi ve fotoğraf alınmayacağı ilan edildi. Bu nedenle pasaport kontrolü işi hızlandı ve yarım saat içinde işlemler tamamlandı. Pasaport kontrolünden sonra sıra valizler ve çantaların kontrol edilmesine geldi. Yasak kitap ve eşyaların olmaması gerekiyordu. Benim okumak için götürdüğüm birkaç kitabım ve bir de cep bilgisayarım vardı. Bilgisayarımın nelerin olduğunu sordular. Vizite kartım, mühendislik dalında uzmanlığı olan üniversite hocası olduğumu gösteriyordu. Bu yüzden bilgisayarımı açmaktan vazgeçtiler. Sadece hangi mühendislik üniversitesinde hoca olduğumu sordular. “Bilim ve Teknoloji Üniversitesi’nde.” dedim. Sonra, “İran’da çok profesör var mı?” diye sordular. “Evet.” dedim. “Siyasi ve propaganda kitapların var mı?” diye sordular. “Hayır.” dedim.

Memurların sorularına cevap verme şerrinden kurtulduktan sonra eşimin yanımda olmadığını farkına vardım. Sinirlerim bozulmuştu. Çünkü eşim ne otele gidecek olan otobüste, ne de başka bir yerde yoktu. Nereye baktımsa yoktu. Kimse de nereye gittiğini bilmiyordu. Nihayet 20 dakika sonra geldi. Yirmi yıl gibi geçen bir 20 dakika. Üst araması için götürüldüğü anlaşıldı. Kadınlara başka bir bölümde üst araması yapılıyordu. Yanında hiçbir şey olmamasına rağmen iyice rahatsız edilmişti. Rahat bir nefes aldım ve eşimle birlikte bizleri otele

götürecek olan otobüslere doğru yürüdük. Kafiye görevlileri, valizleri otobüse yerleştirdiler. Herkes bizi bekliyor gibiydi. Nihayet Cennetü'l-Baki'nin arkasında Ali b. Ebu Talib cadde-sindeki otele gitmek üzere yola çıktık. Söylendiğine göre otel yeni yapılmıştı ve ona giren ilk grup bizdik. Kimlerin hangi odada kalacağı önceden belirlenmişti. Gelenek üzere kafiye-lerin otele girişi sırasında, otel müdürü onlara hoş geldiniz der, otelin kurallarını, imkânlarını, kahvaltı, öğlen ve akşam yemekleri programlarını açıklar, sonra da odaların anahtar-ları verilir. Bu törenden sonra anahtarları verdiler ve odalara yerleşmeye başladık. Odamıza yerleştikten hemen sonra Hacı Abbas ile birlikte öğle namazı için Harem'e (Mescid-i Nebi'ye) gittik. Mescid'in dışında ve kızgın mermerlerin üzerinde ce-maat namazı kılmak için bir yer bulabildik. Namaz bittikten sonra Mescid'in sonlarından bir yerden Peygamber'i (s.a.a) ziyaret etmekle yetindik. Nasıl olsa daha sonra gerekli teşri-fatla ziyaret edecektik. Otele döndük. Öğlen yemeği hazırıldı. Yedik. Hepimiz yorgun olduğumuz için uyumaya karar ver-dik. Oda arkadaşlarımızdan ikisi hemen uykuya daldı. Fakat öyle bir horlamaya başladılar ki, uyumak şöyle dursun odada kalmaya bile tahammül edemedik. Bir süre odadan dışarı çık-tık. Ama dinlenecek başka bir yerimiz yoktu. Çaresizce onlar uyanana kadar bir iki saat bu duruma tahammül ettik. Hacı Muhammed Kerbelai'inin ve Hacı Ali Zergam'ın yıllardır böy-le bir sorunları olduğu anlaşıldı. Bu yüzden Hacı Abbas gitti ve bizim katımızdaki mutfakta uyuyacağı bir kiler buldu. Be-nim ciddi bir sorunum yoktu. Çünkü gençlikten beri gürültü-lü ortamlarda uyumaya alışıktım. Bu alışkanlığım çoğu yerde işime yarıyor. Uykum geldiği zaman ışık, ses, gürültü, elveriş-siz yer vesaire benim için sorun olmaz ve rahat uyurum. Ama Dr. Ahmedî için sorundu. Gürültülü ortamda uyuyamıyordu. Horlama veya konuşma sesi onu çileden çıkarıyordu. Nihayet aramızda şöyle bir karara vardık: Hepimiz Harem'e gittiğimiz-de veya dışarıda olduğumuzda Dr. Ahmedî odada uyuyacaktı.

Bu böyle devam etti. Yani Hacı Abbas kilerde, Dr. Ahmedi de kimse olmadığı zamanlar odada uyuyordu. Dediğim gibi, benim bir sorunun yoktu.

Nihayet biraz dinlendikten sonra akşama yakın Peygamber'in (s.a.a) Haremi'ni ve Baki'deki İmamlar'ın mezarlarını ziyaret etmek için gusül aldım ve eşimle birlikte Mescid-i Nebi'ye doğru hareket ettik. Herkesin kendi başına Harem'e gitmesi kararlaştırılmıştı. Sadece hanımların da bulunması gereken bazı özel durumlarda -alış verişe çıkma gibi- herkesin bir arada olması gerekiyordu. Mescid'e vardığımızda, buluşma noktamızı belirledikten sonra eşimden ayrıldım. Eşime, geçen 30 yılda yapılan değişiklikleri anlattım. Mescid'in açık alanını genişletmişler. Etraftaki bütün pazarları, dinî ve tarihî eserleri, özellikle de Benî Haşim sokağını, kütüphane yapılan İmam Cafer Sadık'ın (a.s) evini, Benî Haşim sokağında bulunan İmam Seccad'ın (a.s) evini, Peygamberimizin babası Hz. Abdullah'ın kabrini tahrip edip Mescid'i genişletme projesi kapsamında Mescid'in avlusuna katmışlar. Bu yıkımların sonucunda Mescid-i Nebi oldukça genişlemiştir. Dikkat çeken başka bir husus da şudur: 30 yıl öncesinde polisler (şortalar) Mescid ve Harem'in giriş kapılarının yanındaki çadırlarda kumar ve kâğıt oynarken, şimdi bütün giriş kapılarında emr-i bi'l-maruf görevlileri durmuş, yanlarında da birkaç polis memuru onları himaye ediyorlar.

Mescid'e girdim. Birkaç rivayete göre Peygamber'in (s.a.a) ziyaretini, ayrıca Hz. Zehra'nın ziyaretini okudum ve akşam namazına hazırlandım. Akşam namazına daha yarım saat vardı. Mescid'in eski alanında ve (Peygamber'in kabri ile minberi arasında yer alan) Ravza'da yer bulabilmek için birkaç dakika bekledim. Şansımdan bir adam kalkıp gitti ve yerine ben oturdum.

Birkaç rekât müstehap namaz kıldıktan sonra oturdum. Yanımda yaşlı bir adam vardı. Benimle arasında bir kişi vardı. Namazın selamını verdikten sonra kendisine selam verdim. Selamı-

mın cevabını verdi ve güler bir yüzle Arapça olarak, "İkinci namazından sonra akşama kadar artık namaz yoktur." dedi. Arapça bildiğimi nereden anladı, bilemiyorum. Ama Mekke ve Medine'de bütün Araplar herkesin Arapça bildiğini düşünürler. Ben de güler bir yüzle, "Söylediğiniz bu hadisin sahih bir senedi yoktur." dedim. Güldü ve "Ama herkes bu hadise göre amel etmektedir. O hâlde senedinin olmaması imkânsız." dedi. "Sahih kitaplardan birinde, İmam Ali'nin (a.s) ikinci namazından sonra mescitte iki rekât namaz kıldığını okumuştum." dedim. Yaşlı adam, "Hangi kitap olduğunu hatırlıyor musunuz?" diye sordu. "Evet, Müsned-i Ahmed, c.6, s. 105, hadis 101." dedim, "Ayrıca Lisanu'l-Mizan, c. 6, s. 398, hadis 1074'te şöyle geçer: Ebu Zer dedi ki: Peygamber şöyle buyurdu: "Mekke dışında ikindiden sonra namaz yoktur." Bu yüzden bazıları ikindiden sonra namaz olmadığını söylerken, bazıları da böyle bir hadisin olmadığına inanırlar. Bunun örnekleri çoktur. İslam'da hiçbir yeri olmadığı hâlde Müslümanların amel ettiği, tam tersine İslam'da farz olduğu hâlde Müslümanların terk ettiği o kadar şey var ki!" Biz böyle sohbet etmekle meşgulken müezzinin akşam ezanı sesi yükseldi: "Allahu Ekber!"

Bilmiyorum, neden Arabistan'da müezzinlerin sesi güzel değil! Ezanları hiçbir zaman insanı manevi bir atmosfere sokmaz. Arabistan'da bir ezan namazın ilk vaktinde okunur, 10 ila 20 dakika sonra da ikinci ezan veya gerçekte ikame okunur. Herkes ilk ezanı duyduktan sonra mescide gelip namaza yetişsin diye böyle bir uygulamaya gidildiği söylenir. İkinci akşam ezanı da okundu ve akşam namazına duruldu. Cemaat imamının sesinden Şeyh Ali Abdurrahman Huzeyfi olduğunu anladım. Çünkü onun Kur'an kasetlerini dinlemiştim. Arabistan'ın müezzinleri ve özellikle de tekbir getirenlerinin tersine cemaat imamlarının sesleri genellikle güzeldir. Akşam namazı bitince insanların çoğu Mescid-i Nebi'yi terk eder. Benimle o yaşlı adamın arasında oturan genç de kalkıp gitti. Ben yaşlı adama

yaklaştım ve yeniden selam verdim. O da cevap verdi. Yaşlı adam, “Siz niçin bu hadislerin senedini yanınızda bulundurunuz?” diye sordu. “Çünkü Mescit’te veya başka yerlerde bu gibi sorularla sık sık karşılaşırız. Bu nedenle sözlerimin çoğunun senedini yanımda bulundururum.” dedim.

Şeyh İbrahim Osman (Şeyh) İle Tanışma

D: Adınızı sorabilir miyim?

Ş: Adım Şeyh İbrahim b. Osman.

D: İlginç! Siz şeyh misiniz?

Ş: Evet.

D: Nerelisiniz?

Ş: Aslen Suriyeliyim, ama Mısır’da yaşıyorum. Ya siz nerelisiniz?

D: İranlıyım. Ne iş yaparsınız?

Ş: Mısır el-Ezher Üniversitesi’nin İlahiyat bölümünde hocayım.

D: Ne büyük saadet! Sizinle tanıştığımı çok sevindim.

Ş: Ben de sevindim.

D: Yalnız mısınız yoksa ailenizle mi gelmişsiniz?

Ş: Benim iki eşim var. Bu yolculukta onlardan birini tercih etmek benim için zor olduğundan yalnız geldim. Bir Mısır kafilesindeyim.

D: Medine’ye ne zaman geldiniz?

Ş: Bugün sabah geldik.

D: Medine’de kaç gün kalacaksınız?

Ş: Sekiz gün Medine’deyiz, sonra Mekke’ye gideceğiz.

D: Ben de bugün geldim. Fakat biz on gün Medine’de kalacağız, sonra Mekke’ye geçeceğiz.

Ş: Maşallah siz bütün soruları bana sordunuz, ama kendinizden hiç bahsetmediniz; sadece İranlı olduğunuzu söylemekle yetindiniz.

D: Siz sorun, ben cevaplayayım.

Ş: Ne iş yapıyorsunuz?

D: Üniversite hocasıyım.

Ş: Arapçayı bu kadar iyi konuştuğunuza göre İlahiyat veya Arap edebiyatı dalında olmalısınız.

D: Hayır, ben mekanik mühendislik dalında öğrenim gördüm.

Ş: Öyleyse Huzistan ilinin Ahvaz kentindensiniz, yani Arapsınız.

D: Hayır, İran’ın Arap vatandaşlarından da değilim.

Ş: O hâlde Arapçayı nerede öğrendiniz?

D: Arapçayı sevdiğim için kendi çabamla kitap, radyo ve televizyon aracılığıyla öğrendim.

Ş: Ama Arapçayı çok iyi konuşuyorsunuz.

D: Umarım sizinle konuşabilecek ve sözlerimi anlayabileceğiniz (anlatabileceğim) kadar iyidir.

Ş: Ben çok iyi anlıyorum; çünkü biraz kitap Arapçasıyla konuşuyorsunuz. Hangi üniversitedesiniz?

D: Tahran’da, İran Bilim ve Teknoloji Üniversitesi’nde.

Ş: Hangi bölüm ve fakültede?

D: Mekanik Fakültesi’nde hocayım.

Ş: Vizite kartınız var mı?

D: Evet, buyurun.

Ş: Ama burada Otomotiv Fakültesi Dekanı yazıyor.

D: Evet, doğrudur; ben Mekanik Fakültesi'nde hocayım, ama aynı zamanda Otomotiv Mühendisliği Fakültesi'nin de başkanıyım.

Ş: İran'da mı okudunuz?

D: Lisans dönemini İran'da, yüksek lisans ve doktora dönemini ise İngiltere'de geçirdim.

Ş: Maşallah! O hâlde İngilizce de biliyorsunuz.

D: Evet, İngilizcem Arapçamdan daha iyidir.

Ş: İngiltere'de kaç yıl bulundunuz?

D: Yaklaşık dört yıl.

Ş: Ben de bir defa tebliğ için İngiltere'ye gittim.

D: İngiltere'nin hangi şehrinde bulundunuz?

Ş: Birkaç gün Londra'da, birkaç gün de Manchester'de.

D: İlginç! Ben de bu iki şehrin arasında yer alan Birmingham'daydım. Siz de muhakkak Birmingham'dan geçmişsiniz.

Ş: Evet, ama orada çok kısa bir süre bulundum; öğle ve ikindi namazı kılacak kadar.

D: Tebliğ faaliyetiniz İngiltere'de yaşayan hangi milliyete mensup Müslümanlara yönelikti? Çünkü İngiltere Müslümanları genellikle Pakistanlıdırlar ve Araplar azdır.

Ş: Ben İngiltere'de yaşayan bir grup Mısırlının daveti üzerine gitmiştim.

D: Öğreniminizi nerede yaptınız?

Ş: Dinî tahsilimin mukaddimat bölümünü Suriye’de yaptım. Sonra Arabistan’a, işte bu Medine şehrine gelerek Medine Üniversitesi’nde tahsilime devam ettim. On yıl Arabistan’da kaldıktan sonra Mısır’a döndüm. Daha gençtim, bir süre de orada derslerime devam ettim. Aynı zamanda ikinci evliliğimi de yaptım. Çocuklarım oldu. Şimdi hepsi büyümüş, bağımsız olmuşlar.

D: Af edersiniz sohbetimiz uzadı; siz yatsı namazına kalacak mısınız, yoksa gidecek misiniz?

Ş: Ben kalacağım.

D: Öyleyse daha zamanımız var, devam edebiliriz.

Ş: Evet, ama şimdi soru sorma sırası bende.

D: Buyurun.

Ş: Siz yalnız mısınız yoksa ailenizle birlikte mi gelmişsiniz?

D: Ben eşimle birlikte geldim. Biz İranlılar genelde tek eşliyiz. İki hanımı olan erkekler de var elbette, ama sayıları oldukça azdır ve çoğu da sizin gibi eski âlimlerdendir.

Ş: Nasıl olsa dörde kadar izin var.

D: İzin var, ama onları adil bir şekilde idare etmek oldukça zordur.

Ş: Arapların genelde birden fazla hanımı var.

D: Ben İngiltere’de tek hanımı olan çok Arap gördüm. Özellikle de Mısırlılarda.

Ş: Evet, üniversiteliler genelde üniversiteli kızlarla evlenirler, onlar da ikinci evliliğe müsaade etmezler.

D: Ama İran'da durum öyle değil. Geleneksel olarak erkeklerin tamamına yakınının bir eşi vardır ve bu bakımdan genelde birden fazla eşi olan Arap ülkelerinin erkeklerinden farklıdırlar.

Ş: Sanırım söylediğiniz şey doğrudur; çünkü insanlar babalarının nasıl yaşadığına bakarlar.

Bu sırada bir adam geldi ve benimle şeyhin arasında oturmak için izin istedi. Çünkü biz biraz rahat oturmuştuk. Cemaat namazı kılınacağı sıralarda böyle rahat oturmaya, hele Peygamber'in Ravza'sında kolay kolay müsaade edilmez. Geç gelip de Ravza'ya yakın bir yerde oturmak isteyenler buna müsaade etmezler. Ama ben sohbet ettiğimizi söyleyerek aramızda değil de ikimizden birinin yanında oturmasını önerdim. O da teşekkür ederek oturdu.

Ş: Bu, hacca kaçınıcı gelişiniz?

D: Bu, temettü haccına yedinci gelişimdir. Sekiz defa da umreye geldim.

Ş: Benim ise Mısır'dan beşinci gelişimdir. Bir defa hac farızamı yerine getirmek için kendim geldim. Üç defa da Arabistan İrşad Başkanlığı'nın davetiyle hac mevsiminde camilerde geçici imamlık yapmak için geldim. Bu sefer de ziyaretçi olarak geldim.

D: Geçici imamlıktan neyi kastediyorsunuz?

Ş: Hac mevsiminde çeşitli ülkelerden Mekke ve Medine'ye gelen ve şehrin çeşitli bölgelerine dağılan hacılar, cemaat namazı kılmak için camilere giderler ve birçok dinî soruları olur. Genellikle caminin hem hizmetçisi, hem de imamı olan Arabistanlı genç âlimler onların sorularına cevap vermekte zorlanırlar. Bu nedenle Zilkade ve Zilhicce aylarında özellikle de büyük camiler için Mısır'dan cemaat imamı getirirler. Önceki yıllarda Arabistan'ın cemaat imamları az olduğu için bu daha çok görülürdü.

D: Doğru söylüyorsunuz, ben de önceki seferlerimde otellerimizin yakınlarındaki bazı camilerde Mısırlı cemaat imamları görmüştüm.

Ş: Büyük ihtimalle geçici cemaat imamlarındanmışlar.

D: Ama el-Ezher âlimleriyle Arabistanlı âlimler arasında mezhep ayrılığı vardır. Mısırlılar çoğunlukla Şafii iken, Arabistanlı âlimler Hanbeli'dirler. Özellikle de cemaat imamları devletin mezhebinden, yani Vahhabi'dirler.

Ş: Doğal olarak mümkün mertebe cemaat imamlığı için Hanbeli olan âlimleri davet ediyorlar.

D: Vahhabi olmazlarsa sorun olmaz mı?

Ş: Vahhabiler gerçekte aşırı Hanbelilerdir. Çünkü Vahhabiler de Ahmed b. Hanbel'in takipçilerindendirler ve kendilerine Selefi derler.

D: Ama el-Ezher genellikle Vahhabileri desteklemez.

Ş: Muhalefet de etmez. Hükümetler dost oldukları için âlimler de birbirlerine saldırmazlar.

D: Sizin Vahhabileri destekleyip desteklemediğinizi sorabilir miyim?

Ş: Evet, ben Hanbeli'yim ve onların söylediklerinin çoğunu kabul ediyorum. Fakat bazı aşırılıkları da vardır.

D: Ama onlar diğer mezheplere mensup bütün Müslümanları kâfir biliyorlar. Fakat gördüğüm kadarıyla siz benimle bir Müslüman olarak konuşuyorsunuz. Beni kâfir olarak görmüyorsunuz değil mi?

Ş: Ben İranlı Müslümanların düşüncesini kabul etmiyorum, fakat onları kâfir olarak da görmüyorum.

D: Ama İran'da Hanbeli Müslümanlar da var, nasıl onların düşüncesini kabul etmezsiniz?

Ş: Maksadım Şiilerdir. Onların dine aykırı olan bazı davranışları vardır.

D: Bu konuyu açmanız çok iyi oldu. Benim de size sormak istediğim bazı sorularım var.

Ş: Ben siyasi soruları sevmem, ama dinî bir sorunuz olursa, cevabını bilirim cevaplarım.

D: Fakat yatsı ezanına çok az bir süre kaldı. Uygun görürseniz, yatsı namazından sonra önerimi sunayım.

Ş: Peki, tamam. Sahi yatsı ezanına kaç dakika kaldı?

D: Yaklaşık on dakika. Ölmüşlerimizin, anne babamızın ruhlarının şad olması için iki rekât namaz kılana kadar yatsı ezanı okunur.

Ş: Evet, evet, hazırlanalım.

Nihayet ezan sesi yükseliyor: "Allahu ekber, Allahu ekber..." Kısa bir aradan sonra ikici ezan da okunuyor. Hepimiz ayağa kalkıyoruz. Ayağa kalkar kalmaz iki kişi daha safa sokuluyor. Safın basıncı o kadar fazladır ki, düz durmak neredeyse imkânsızdır. Yüzümüz kibleye dönüktür, ama omuzlarımız iki tarafın baskısı altına kibleden sağa sola çevrilmiştir.

Yatsı namazı bitiyor. Herkes bir an önce gitmek istiyor. Özellikle de bizim gibi akşam ezanından önce gelip de yatsı namazını bekleyenler. Bu nedenle de yatsı namazından sonra Mescid-i Nebvî'nin etrafındaki lavabolardaki kuyruklar akşam namazı sonrasına nispetle daha bir kalabalık oluyor.

D: Siz gitmek istiyorsunuz, ben de yatsı namazından sonra eşimle buluşacağım. Sorularımı sorabilmek için sizi bir daha ne zaman görebilirim?

Ş: Yarın öğle namazından önce görüşebiliriz.

D: Yarın sabah namazına gelmeyecek misiniz?

Ş: Hayır. Otelimiz uzak olduğu için sadece öğle namazı ile akşam ve yatsı namazına gelebiliyorum.

D: Tamam. Yarın saat 10.00'da, yani öğle namazından iki saat önce Mescit'te sizi bekliyor olacağım.

Ş: Peki, ama nerede buluşacağız?

D [Mescit'teki bir sütuna işaret ederek]: Peygamberimizin mübarek adının yazılı olduğu o sütunun yanında sizi bekleyeceğim.

Ş: Çok güzel. İyi geceler ve selamle.

D: İyi geceler ve selamle.

Eşim Mescit'te beni bekliyordu. Birlikte otele geldik. Çoğu akşam yemeğini yemiş. Biz de gidip akşam yemeğini yedik ve her birimiz kendi odamıza gittik. Odamızda Hacı Muhammed ve Hacı Ali'nin horlaması konuşuluyor, ne yapacağız diye. Hacı Muhammed, "Horladığım zaman başımı dürtüp pozisyonunu değiştirin, ses kesilir. Ya da başımın altına fazladan bir çarşaf koyun." diyor. Hacı Ali, "Ama benim horlamamın çaresi yoktur, tahammül etmek zorundasınız." diyor. Dr. Ahmedî, "Biz üçümüz sırayla uyur ve horlama sesinizi kısmak için nöbet tutarız." diyor. Hacı Muhammed, valizinden bir miktar Yezd Tatlısı çıkarıyor, Hacı Abbas teşekkür ediyor ve "Bu, horlamanızı telafi etmez." diyor. Hacı Ali, "Teyzenin kurut aşısıdır, yemeniz gerek."⁽¹⁾ Ben de, "İnsanın yolculukta, hele hac gibi kutsal bir yolculukta birbiriye işbirliği yapması gerekir." diyor ve ekliyo-

1- ["Teyzenin kurut aşısıdır, yesen de hesabına yazılır, yemesen de." şeklindeki Farsça bir deyimle işaret ediliyor. Bu deyim, insanın bir işi yapmak zorunda olduğu durumlar için kullanılır. Mütercim.]

rum: “Dr. Ahmedî’nin önerisinin fena olmadığını düşünüyorum.” Hacı Abbas, “Bir yol daha var: Uykü zamanında her birimiz boş yatağı olan odalardan birine gidip orada uyuyalım.” diyor. “Hayır, o olmaz; arkadaşlarımızın canı sıkılır.” dedim. Hacı Abbas, “O olmazsa, ben de gidip kilerde uyurum.” dedi.

Nihayet iki saatten sonra odanın lambası söndü ve adeta bir traktör çalışıyormuş gibi horlama sesi yükseldi. Dr. Ahmedî kulağına pamuk tıkadı. Ama bu da sese engel olmadı. Hacı Abbas da mutfağın kilerinde uyumaya gitmişti. Bir ben kalmıştım ki, ben de gürültüde uyumaya az çok alıştım. Bu alışkanlığım bu yolculukta çok işime yaradı. Yolculuğun sonuna kadar o iki arkadaşın horlama sesine rağmen uyuyabildim.

Sabah ezanından önce uyandım. Peygamber’i ve Baki İmamları’nı ziyaret etme guslü alıp namaz için Mescid’e gittim. Sabah namazından sonra da Baki’yi ziyaret etmeye gittim. Baki, İslam dünyasındaki en önemli mezarlıktır. Bu mezarlıkta Ehl-i Beyt’ten (a.s), Peygamber’in eşlerinden, Uhud şehitlerinden, Harre şehitlerinden⁽¹⁾ bazılarının kabirleri bulunmaktadır. Bir grup insan yüksek sesle ziyaretname okumaktalar. Bir yanda da Baki’deki görevli memurlar, “Kitap üzerinden ziyaret okumayın. Ölüler için ağlamayın...” diye bağırırmaktalar. Her neyse. Baki’yi ziyaret ettim, ardından otele gelip tekrar uyudum.

Saat 09.30’da Harem’e doğru hareket ettim. 10.00’a çeyrek kala Harem’e vardım. Ziyaret duamı okudum ve belirlenen sütunun yanında Şeyh’i beklemeye koyuldum. Tam saatinde geldi. Öyle zannediyorum ki, ondan önce Mescit’te başka bir programı da vardı.

1- Hicri 63 yılında Yezid ordusunun Medine’ye saldırısında şehit olan Medineliler.

ZİLKADE’NİN YİRMİNCİ GÜNÜ

D: Selamun aleykum Şeyh'im.

Ş: Aleykumusselam Doktor.

D: Bir yere oturalım mı?

Ş: İstedığımız yere oturabiliriz, ama Mescid'in sonuna gidip Kur'an raflarının yanında otursak, başkalarına fazla rahatsızlık vermeyiz.

D: Hadi gidelim.

Mescid'in gündüzün veya yağmur yağdığı zaman çadırla kapatılan iki üstü açık bölümünün arasında bir sütunun dibinde oturduk.

D: Şeyh İbrahim Bey, siz üniversite tahsili görmüş birisiniz, ben de öyle. Acaba hacda olduğumuz bu süre içerisinde düzenli görüşmemiz mümkün mü? Çünkü cevaplamanızı istediğim birçok dinî sorum var. Bildiğiniz gibi ben teknik dalında tahsil görmüş biriyim, hacca da çok gelmişim; bu nedenle kafama takılan çok sayıda dinî soru var.

Ş: Olur, düzenli görüşelim ve sizin sorularınıza cevap vereyim.

D: Müsaade ederseniz, önce birkaç ufak konuya açıklık getirelim ki bahsimiz dağılmasın. Özellikle de dün geceki konuya.

Kardeşliğin İspatı (Şiiler Müslümandır)

Ş: Hangi konu?

D: Dediniz ya, İranlı Müslümanların bazı işlerini doğru bulmuyorsunuz diye?

Ş: Ama bu bizim ana konumuz; ufak bir konu değil ki.

D: Çok güzel! Ama müsaade ederseniz, önce önemli birkaç konuyu açıklığa kavuşturalım.

Ş: Peki.

Tek Allah

D: Şiiler özelinde İranlıların Allah’a inandıklarını kabul ediyor musunuz?

Ş: Evet, Şiiler Allah’a inanıyorlar, ama bazı haşiyeleri de var.

D: Müsaade ederseniz, Allah inancının aslı üzerinde duralım. Şiiler Allah’a inanıyorlar mı?

Ş: Evet, onlar Allah’a inanıyorlar.

Tek Peygamber

D: Şiiler Peygamber’e inanıyorlar mı?

Ş: Evet, Şiiler Peygamber’e inanıyorlar. Ama şu da var ki, namazlarının sonunda “Hane’l-Emin”, yani “Cebrail-i Emin hıyanet etti” ve peygamberliği Ali’ye getireceği yerde Muhammed’e getirdi, diyorlar.

D: Siz bunu bir Şia kitabında görmüş müsünüz?

Ş: Şia kitaplarında görmemişim, ama çok duymuşum. Ayrıca Arabinistan, Mısır ve Pakistan’da yayınlanan kitaplarda görmüşüm.

D: Avam halktan da olsa bunu kabul eden bir Şii görmüş müsünüz?

Ş: Benim Şiilerle fazla bir diyalogum olmamış. Ama siz bir üniversiteli olarak böyle bir şeyin olup olmadığını söyleyebilirsiniz; ben kabul ederim. Çünkü bence de bir Müslümanın böyle bir inanca sahip olması çok gariptir.

D: Bana olan güveniniz için teşekkür ederim.

Ş: Fakat eğer gerçekten Şiiler arasında kimse böyle bir söz söylemiyorsa, neden size böyle büyük bir iftira atıyorlar?

D: Sayın Şeyh, bu büyük bir iftiradır; çünkü sadece İranlı Şiiler arasında değil, bütün dünyada böyle bir sözü söyleyen tek bir Şii bulamazsınız.

Ş: Öyleyse bu şayia nereden çıkmış?

D: Sizin de söylediğiniz gibi bu bir şayia. İşin içine Şiilerin imajını bozmak isteyen devletler de girerse, söylenti çıkarıp yaymak zor bir iş olmasa gerek.

Ş: Her neyse, ben de böyle bir şeyin gerçekliği olmadığını düşünüyorum. Böyle bir söylentinin yayılması Müslümanlar açısından hiç hoş değil. Zaten siz de böyle bir şeyin aslı astarı olmadığını söylüyorsunuz.

D: Bu sözü söyleyen tek bir Şii bulamayacağınızı söyledim. Hatta Şia'nın muteber sayılmayan kitaplarında bile böyle bir söze rastlamazsınız. Bu sözü işiten her Şii, gerçekten tiksindir.

Ş: Doğrusu, ben de Ehl-i Sünnet'in muteber kitaplarında böyle bir şeyin Şia'ya izafe edildiğini görmemişim.

Tek Kur'an

D: Sonraki soru şu: Acaba şia Kur'an'a inanıyor mu?

ř: Evet, şia Kur'an'a inanıyor; ama onun tahrif edildiğini, ayetlerinin değiştirildiğini ve doğru Kur'an'nın Ali'nin Kur'an'ı olduğunu sylyyor.

D: şia, İmam Ali'nin, Kur'an'ı bu ayetler ve surelerle, ama bazı ayetlerin açıklamasıyla birlikte topladığına inanıyor. Fakat Müslümanların birliğe verdiği önemden dolayı topladığı Kur'an'ı gündeme getirmedi ve mevcut bu Kur'an'ı kabul etti. şia'nın diğer bütün imamları da bu Kur'an'ı kabul ettiler.

ř: Dediğiniz gibiyse, o zaman neden Ali kendi Kur'an'ını gündeme getirmedi?

D: Söylediğim gibi Ali'nin (a.s) Kur'an'ı, mevcut Kur'an'ın aynısı idi. Fakat hamişinde (kenarlarında) bazı açıklamalar vardı ki, Ali (a.s) Müslümanların birliğini bozmamak adına o açıklamaların gündeme getirilmesini uygun bulmayıp, tek bir Kur'an'ın var olmasını tercih etti.

ř: Yani siz, herkesin bu Kur'an'a inandığını söylüyorsunuz?

D: Evet. şunu da bilmenizde fayda var ki, Kur'an'larımızın tamamına yakını, Osman Taha hattıyladır. Yani Kur'an'larımızın farkı olmaması bir yana, hatta resmî'l-hattı da diğer Müslüman kardeşlerimizinkiyle aynıdır. İran'da basılan Kur'an'ların çoğu Osman Taha hattıyladır.

ř: Elhamdülillah. Resm'l-hattının da aynı olması haberi de çok ilginç!

D: Buyurun bakın! Elimdeki bu küçük Kur'an, Osman Taha hattıyladır. Bu Kur'an İran'da basılmıştır.

ř: Çok güzel! Karşısında da Farsça tercümesi (meali) vardır.

D: Demek ki Kur'an'ımızın aynı olduğunu kabul ediyorsunuz?

Ş: Evet, evet, kabul ediyorum.

Tek Kible

D: Kiblemizin aynı olduğunu kabul ediyor musunuz?

Ş: Evet, evet; bundan hiç şüphem yok; sizin de kibleiniz Kâbe'dir.

D: Elhamdülillah, en azından haşiyesiz bir müşterekimiz oldu.

Ş: Söylediğim o haşiyeler de pek ciddi değildi; onları sadece duyduğum veya okuduğum birtakım şayialar ve söylentiler olarak gündeme getirdim, tahkik edip ispatladığım şeyler olarak değil.

D: Bir kez daha, "Bunlar, birtakım şayialardır ve gerçekliği olan şeyler değildir." dediğiniz için müteşekkirim.

Ş: İhtilaflı konuları konuşursak daha iyi olacak.

D: İhtilaflı konular çoktur. Bu yüzden en iyisi, önce kardeşliği-mizi ispat edelim, sonra ihtilaflı konuları konuşuruz.

Tek Namaz

Ş: Çok güzel, buyurun.

D: Namazımızın asli unsurlarının aynı olduğunu kabul ediyor musunuz? Dün gece akşam ve yatsı namazlarını birlikte kılmıştık.

Ş: İtiraf etmeliyim ki, önceleri böyle bir inanca sahip değildim. Ama birkaç kez hacca geldikten sonra bizimle sizin namazınız arasındaki farkın oldukça az ve önemsiz olduğunu gördüm. Bu inancım, İran'ın uydudan yayın yapan bazı televizyon kanallarında birkaç cemaat namazını da izleyince daha bir

pekişti. Ne mutlu ki, cemaat imamları, namazın bütün kıraatlerini sesli okuyorlardı ve ben farklılıkların ciddi önemsiz olduğunu gördüm.

Bu sırada, daha sonra Suriyeli olduğunu anladığımız bir hacının bizi gözetliğini ve tartışmamıza katılmak istediğini fark ettik. Sonra kalkıp Mescit'teki su kaplarından bize iki bardak zemzem suyu getirdi. Suyu aldık ve kendisine teşekkür ettik. Bizim sohbetimize katılmayı çok istediği belliydi. Fakat konunun dağılması endişesi taşıdığımız ve yan konulara girecek vakitimiz olmadığı için hareketlerimizle onun tartışmamıza katılmasına meyilli olmadığımızı gösterdik. O da teşekkür edip gitti.

Tek Hac

D: Şiilerin hacının diğer Müslümanların hacı gibi olduğunu kabul ediyor musunuz?

Ş: Evet, evet; hac ameller kısmından olduğu için fazla bir ihtilaf yoktur.

D: Şiiler ile Sünniler arasındaki bazı ihtilafların Hanbeliler ile Şafiiler arasındaki ihtilaftan daha fazla olmadığını kabul ediyor musunuz?

Ş: Evet, evet; ben Mısır'da sizinle Şafiiler arasındaki birçok bahsin müşterek olduğunu görmüşüm.

D: Bir şaka yapmama müsaade eder misiniz?

Ş: Buyurun.

D: Allah'ımız, Peygamber'imiz, Kur'an'ımız, kiblemiz ve namazımız bir olduğuna göre acaba Şiilerin Müslüman olduğunu kabul ediyor musunuz?

Ş: Şia'nın Müslüman olduğunu ciddi olarak kabul ettim.

Düzenli Münazara

D: Elhamdülillah. Şimdi muvafakat ederseniz biraz da bazı ihtilaflı konuları konuşalım.

Ş: Evet; özellikle de abdest alma şeklindeki farklılıkları veya toprağa secde etme gibi konuları.

D: Ben de kesinlikle bu gibi cüzi konuların da konuşulmasından yanayım.

Ş: Ama şimdi bu konulara girecek yeterli zamanımız yoktur.

D: Haccın özelliklerinden biri de bu gibi sohbetlerdir. Dolayısıyla Allah dilerse, hac yolculuğumuz boyunca en az günde iki saat bu konuları konuşabiliriz. Allah dilerse, böylece kalpler birbirine daha da yakınlaşır ve hakikat her iki taraf için daha fazla aydınlanır.

Ş: Her gün iki saat münazara mı?!

D: Sizce ilmî bahislerin sevabı, diğer müstehap amellerin sevabından daha fazla değil mi?

Ş: Evet, ama her gün bu işe iki saat veremeyeceğimden korkuyorum.

D: Program yaparız. Belli bir saat veya her gün olması şart değil. Eğer bir gün birimizin işi çıkarsa, programı iptal edip başka bir gün telafi ederiz.

Ş: Peki. İnşallah Allah da yardım eder, günde iki saat konuşabiliriz. Size bir şeyi itiraf etmek istiyorum.

D: Neyi itiraf etmek istiyorsunuz? Buyurun.

Ş: Doğrusu Suriye’de olduğum zaman Şiileri Müslüman olarak görüyordum. Ama Medine Üniversitesi’ne geldikten ve burada öğrenim görmeye başladıktan sonra buradaki âlim-

lerin etkisinde kalarak Şiilerin Müslüman olmadığına kanaat getirmiştım. Birkaç yıl öğrenim gördükten sonra Mısır'a gidip el-Ezher'de bulununca, oradaki ulemanın Şiileri Müslüman olarak kabul ettiklerini gördüm. Bu nedenle ben Şiilerin Müslüman olduğundan emin oldum. Fakat dört mezheple aralarında bazı ihtilaflar vardır.

D: Çok güzel. Benim size birkaç sorum olacak. Çünkü benim dalım tekniktir, siz de din âlimisiniz.

Ş: Sorun değil; buyurun.

Tartışma ve Münazaranın Kuralları

D: Teveccühünüzden dolayı teşekkür ederim. Fakat her ikimiz de üniversiteli olduğumuza ve benim sorularım da temel sorular olduğuna göre birtakım ilkelere ve kurallara riayet etmeliyiz. Çünkü tartışma ve İngilizlerin deyimiyle debate için birtakım ilkeler ve kurallar gereklidir. Biz de bu kısa sürede birbirimizi az çok tanıdığımıza göre bu ilkeleri gözetmeliyiz.

Ş: Soru ve cevap kural mı ister?

D: Tabii ki ister. Caddelerde araba kullanmak kural ister de ilmî ve dinî sohbetler kural istemez mi?!

Ş: Demek ki sizin sorunuz yok; tartışmak istiyorsunuz?

D: Benim gerçekten sorularım var; ama siz adını tartışma koyabilirsiniz.

Ş: Kabul! Sonuçta soru ve cevabın da bazı kuralları vardır.

D: Sizin bu ilkelerle ilgili bir fikriniz var mı?

Ş: Öncelikle belgeli konuşmalıyız. Yani söylediğimiz sözü İslami kaynaklara dayandırmalıyız. İkinci olarak, sözümüz üze-

rinde taassuplu olmamalıyız; hakikate ulaştığımızda kabul etmeliyiz. Sizin görüşünüz nedir?

D: Her iki ilke de çok güzel! Fakat belgelerle ilgili benim bir ilavem olacak. Şöyle ki, belgeler hususunda öncelik Kur'an'la olmalıdır. Yani Kur'an esas olmalıdır. Kur'an'a aykırı olan hiçbir belgeyi kabul etmeyelim.

Ş: Kesinlikle, kesinlikle.

D: Benim cep bilgisayarıma bakın; Mescid-i Nebi Kütüphanesi'nden aldığım ve Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin yaklaşık 7000 kitabını içeren el-Mektebetü'sh-Şamile adında bir program yüklemişim. Siz bu kitapları güvenilir kaynaklar olarak kabul ediyor musunuz?

Ş: Ben kitaplara bakarım; güvendiğim bir kitap olursa, kabul ederim. Şimdi bu program ve kitaplar ne içindir?

D: Çünkü benim sorularım bu kitaplardandır?

Ş: Evet, evet. Benim gördüğüm bu kitapların hepsi iyi kitaplardır.

D: Hadislerle ilgili benim kaynağım bu programdır.

Ş: Ben o kitapları biliyorum; eğer kitabı gösterirseniz, hadisine bakarım.

D: İkimizin de kabul ettiği bir hadis veya konuda birbirimizden kaynak istemeyelim.

Ş: Bu gayet açıktır. İttifak edilen konularda kaynak göstermeye ne gerek var?

D: Kur'an'dan açık ve net bir ifade olmadığı, hadisin de zayıf olduğu durumlarda aklı hakem kılalım.

Ş: Güzel.

D: Birbirimizin dürüstlüğüne güvenelim. Yani hangimiz ne söylerse, yalan söylemediğini kabul edelim.

Ş: Zaten öyle olmasa, tartışmamız temelden faydasız olur. Mu-hakkak ki birbirimizin samimiyetine inanmalıyız.

D: Müsaade ederseniz, ilk sorumu sorayım.

Ş: Buyurun.

Kur'an'a Göre Sahabenin Adil Olmayışı

D: Ben Kur'an okurken bazı ayetler görüyorum ki, üzerinde dikkatle durulması gerekir.

Ş: Mesela hangi ayetler?

D: Kur'an'da münafıklar konusuna çok değinilmiş. Mesela Mü-nafikun Suresi'nin başında şöyle buyruluyor:

"Münafıklar sana geldiklerinde, 'Şahitlik ederiz ki, sen kesinlikle Allah'ın peygamberisin.' derler. Allah biliyor ki, sen kesinlikle O'nun peygamberisin. Allah şahitlik eder ki, münafıklar kesinlikle yalancıdır."

Ş: Evet, bu münafıklardan maksat, İslam tarihinde meşhur olan Abdullah b. Übey ile arkadaşları ve taraftarlarıdır.

D: Tamamen doğrudur. Çünkü sonraki ayetlerde bunların önce iman edip sonra kâfir oldukları açıklanmıştır. Yine sonraki ayetlerde münafıkların şöyle dedikleri anlatılıyor: "Peygamber'in yanında olanlara bir şey vermeyin. Medine'ye dönersek aziz olanlar (kendilerini kastediyorlar) zelil olanları (Müslümanları kastediyorlar) oradan çıkaracaktır." Dolayısıyla da bunların durumu bellidir ve tefsirlerde onların kimler olduğu açıklanmıştır.

Ş: Evet, onların kıssaları tefsir ve tarih kitaplarında zikredilmiştir.

D: Fakat ben Tevbe Suresi'nin 101. ayetini anlamakta güçlük çekiyorum. O ayette şöyle buyruluyor:

“Çevrenizdeki bedevilerden bir kısım münafıklar vardır; Medine halkından da. Onlar münafıklığa alışmışlardır. Sen onları bilmezsin. Onları biz biliriz. Onlara [biri dünyada, biri berzahta] iki kez azap edeceğiz. Sonra da [ahirette] büyük bir azaba götürüleceklerdir.”

Ş: Anlayamadığınız nedir?

D: Birincisi: Bunlar, Peygamber'in çevresindeki münafıklardır. “Çevrenizdeki bedevilerden” buyruluyor. İkincisi: Medine halkındandır. “Medine halkından da” deniyor. Üçüncüsü: Peygamber onları tanımıyor. “Sen onları bilmezsin.” buyruluyor.

Ş: Sorun nedir?

D: Ayetle ilgili bir sorum yok. Sorum, ayete konu olan kişiler ve kitaplarındaki bazı hadislerin bu ayetle çelişmesi ile ilgilidir.

Ş: Ayete konu olan kişiler ve kitaplarındaki hadisin bu ayetle çelişmesi? Bunu biraz açar mısınız?

D: Sizin hadis kitaplarınızın çoğunda Peygamber'in dilinden rivayet edilen şöyle bir hadis var: **“Ashabım yıldızlar gibiler; hangisine uyarmanız doğru yolu bulursunuz.”**

Ş: Bu hadis, ittifakla kabul edilen bir hadistir. Fakat ayetle ilişkisi nedir?

D: Sizin âlimleriniz sahabeyi tanımlarken diyorlar ki: Peygamber'i görüp veya (âmâ ise) gözleri görmeden onu idrak edip de ona iman eden ve iman ile dünyadan göçen herkes sahabidir. Peygamber'i gördüğü zaman çocuk olsa dahi.

Ş: Doğrudur.

D: Ama bu ayet diyor ki: Ey Peygamber! Çevrendeki bazı insanlar münafıktır, sen onları tanımazsın, Allah onları tanır ve onlar kıyamette büyük bir azaba götürecekler.

Ş: Sıkıntı nerede?

D: Peygamber'i gören bir kısım sahabe de Peygamber'in çevresindeydi. Peygamber onları tanımıyor ve iman etmediklerini bilmiyordu. Bunlar münafıktılar ve ahirette büyük bir azaba uğrayacaklar. Şimdi eğer Müslümanlardan bir grup, Peygamber'in bile münafık olduklarını bilmediği sahabeden bu gruba uyar da ölene kadar öyle devam ederse, cennete mi girecektir?

Ş: Münafık olan bu sahabiler cehenneme, kendilerine uyan Müslümanlar ise cennete girebilirler. Çünkü hadiste "hangisine uyarsanız doğru yolu bulursunuz." deniyor.

D: Bu mümkün değil; çünkü Kur'an'da İsrâ Suresi'nin 71. ayetinde şöyle buyruluyor: **"O gün insanlardan her topluluğu kendi imamlarıyla birlikte çağırırız."** İmam (önder) cehenneme giderken ona uyanlar nasıl cennete gidebilirler?

Ş: Fakat bizim kitaplarımızın çoğu, **"Ashabım yıldızlar gibiler"** hadisini sahih kabul eder.

D: Hadis mi daha önemli, yoksa Kur'an mı? Unutmayalım ki, Kur'an ile hadis çeliştiği zaman Kur'an'ı esas alacağımızı kararlaştırmıştık.

Ş: Tamam da... Ama eğer sahabenin tanımadığımız bir kısmını münafık kabul edersek, o zaman sahabenin tümü sorgulanır.

D: Hangi açıdan sorgulanır?

Ş: Şu açıdan: Bu münafıkların kim olduğu bilinmediği için sahabenin her birinin münafık olma ihtimali söz konusu olur.

D: Bana göre bu ayet sahabenin tümünü töhmet altında bırakmıyor. Sadece sahabenin tümünün iyi insanlar olmadığını söylüyor.

Ş: Bu durumda sahabeyi temize çıkarmanın ve insanların onlara uymakla doğru yolu bulacaklarını söylemenin bir anlamı kalmaz.

D: Benim de söylemek istediğim budur. Şimdi müsaade eder-seniz başka bir ayet okuyayım.

Ş: Buyurun.

D: Cuma Suresi'inin 11. ayetinde şöyle buyruluyor:

“Bir ticaret veya eğlence gördükleri zaman dağılıp ona giderler ve seni ayakta bırakırlar. De ki: Allah'ın katında olan, eğlenceden ve ticaretten daha iyidir ve Allah rızık verenlerin en iyisidir.”

Sayın Şeyh'im, Peygamber Cuma günü namaza durmuş, o sırada ticaret kervanının şehre girişini ilan etmek için davul sesi geliyor. Sahabenin ileri gelenleri de Peygamber'e uymuş ve namaz kılıyorlar. Davul sesini duyar duymaz Peygamber'i bırakıp gidiyorlar. Suyutî'nin ed-Dürrü'l-Mensur adlı tefsirinde deniyor ki: Şam'dan gelen ticaret kervanının sesi duyulunca Peygamber'in arkasında namaz kılan sahabeden sadece on iki kişi kaldı; yedisi erkek, beşi kadın. Geriye kalanların tümü ticaret peşine gitti. Sizce böyle kimselerde insanları doğru yola götürme kabiliyeti var mı? Onlara uyularak hidayete erişilir mi?

Ş: Açıktır ki sahabenin önemi nispidir ve hepsi aynı değildir.

D: Fakat hadis öyle demiyor. Hangisine uyarsanız, hidayeti bulursunuz diyor.

Ş: Biz böyle bir tartışmanın içine girersek, münafık olan sahabe ile münafık olmayan sahabeyi nasıl ayırt edeceğiz?

D: Allah'a sığınırız, biz sahabenin tümüne münafık deme peşinde değiliz; sadece sahabeye yönelik bakış açımızı değiştirelim diyoruz.

Ş: Yani nasıl bakalım?

D: Gelin sizin de birçok âliminizin dediğini diyelim. Kur'an esas olduğuna ve Tevbe Suresi'nin 101. ayeti sarîh ve muhkem olduğuna göre bu hadisin yanlış olduğunu söyleyelim. Bu noktadan hareketle sahabenin tamamının güvenilir olmadığı ve topluma önderlik etme salahiyetine sahip olmadığı sonucuna varalım.

Ş: Hangi istidlalle? Kur'an'ın hüccet oluşuna eyvallah, ama asırlardır sahabenin önemi ve adaleti üzerine konuşulmuş ve kimsenin bir itirazı olmamış?

D: Gerçi Kur'an'ın hüccet oluşu yeterlidir, ama siz yine de Sadr-ı İslam (Asr-ı Saadet) tarihine şöyle bir bakın ve vereceğim birkaç örneğe dikkat edin.

Sahabenin İhtilafları Hepsinin Adil Olmadığının Kanıtıdır

Ş: Ezkaza Sadr-ı İslam tarihi, sahabenin önemi için iyi bir kanıttır. Örneklerinizi verin bakalım.

D: Birinci örnek: Faraza Sadr-ı İslam'da bir adam yeni Müslüman olmuş, Medine'ye gelmiş, orada aralarında tanınmış isimlerin de olduğu bir grup sahabinin aynı zamanda halife de olan başka bir sahabinin (Osman'ın) evinin etrafını sarmış, onu öldürmek istiyorlar. Sizce bu Müslüman, Osman'ın taraftarlarının yanında mı, yoksa muhaliflerinin yanında mı yer alırsa hidayet üzere olur?

Ş: Cevap vereyim mi?

D: Buyurun.

Ş: Halifenin sözünü dinleyip onun yanında yer almalıdır.

D: İyi, ama bu sözünüz hadise aykırıdır; çünkü hadis, bütün sahabilerde hidayete ulaştırma kabiliyeti olduğunu söylüyor.

Ş: Başka örnekler de var mı?

D: Evet. Şimdi onlara dikkat buyurun.

Ş: Peki.

D: İkinci örnek: Bir Müslüman Cemel Savaşı bölgesine gitmiş, bakıyor ki bir tarafta Peygamber'in eşi (Aişe) ve sahabesinden tanınmış bir grup, öteki tarafta ise Peygamber'in halifesi ve yine sahabesinden tanınmış diğer bir grup birbiriyle savaşıyorlar. Şimdi bu Müslüman, Peygamber'in eşi ve sahabesinden bir grubun bulunduğu tarafta mı, yoksa Peygamber'in halifesi ve sahabesinden diğer bir grubun bulunduğu tarafta mı yer alsaydı hidayete erişir? Sizin hadisinize göre hangi tarafta yer alırsa, hidayete erişmiştir ve cennete girecektir.

Ş: Başka bir örnek de varsa söyleyin, daha sonra cevap vereyim.

D: Bir Müslüman Sıffin'e gitmiş, bakıyor ki sahabeden bir grup Muaviye önderliğinde bir safta, içlerinde Ammar-ı Yasir'in de bulunduğu sahabeden diğer bir grup da öteki safta yer almış. Şimdi bu Müslüman, birbiriyle savaş hâlinde olan bu iki ordu-dan hangisinde yer alırsa alsın, cennete mi girecek?

Ş: Cevaba gelince; gerçek şu ki, onlar içtihat ediyorlardı. Şunu da söyleyeyim ki, biz sahabenin Sadr-ı İslam'daki ihtilaflarını asla gündeme getirmeyiz. Dolayısıyla bu gibi sorularla da karşılaşmayız. Onlar ne yapmışlarsa doğru olanı yapmışlar ve biz onların yaptıklarını anlayamayız, diyoruz.

D: Sayın Şeyh'im! Ama ben mühendisim, matematik ve man-

tık okumuşum; bu cevaplarla ikna olup sorumdan vazgeçmem mümkün değil.

Ş: Ne yapalım? Hadisi tarihî olaylarla analiz edip yorumlayamayız ki!

D: Ben hadisi analiz edelim demedim. Sizden yol göstermenizi istedim. O ayeti tefsir ediniz ve o münafıkların kimler olduğunu belirleyiniz. Üç farklı zaman diliminde ve üç farklı yerde altı grup sahabe ile karşılaşan bu yeni Müslümana da hangi tarafta yer alması gerektiği hususunda yol gösteriniz.

Ş: İyi niyetle bu sahabe gruplarının hangisinin peşine takılırsa, Allah onu ödüllendirir.

D: Yani size göre bizim birçok sırat-ı müstakimimiz, doğru yolumuz var, öyle mi?

Ş: Nasıl yani?

D: Biri Osman ve çevresindeki sahabenin sırat-ı müstakimi, biri ona muhalefet eden sahabenin sırat-ı müstakimi. Cemel’de biri Aişe ve çevresindeki sahabenin sırat-ı müstakimi, biri Ali ve çevresindeki sahabenin sırat-ı müstakimi. Sıffin’de biri Muaviye ve çevresindeki sahabenin sırat-ı müstakimi, biri Ali ve çevresindeki sahabenin sırat-ı müstakimi.

Ş: Ben birden fazla sırat-ı müstakimimiz olmadığını kabul ediyorum, ama hadisi ne yapacağız, Peygamber’in sözüdür.

D: Sorun da bu zaten! Bu hadis, Peygamber’in sözü değil.

Ş: Biz Peygamber’in sözü olduğuna inanıyoruz.

D: Ben eğer sizin büyük âlimlerinizden birkaçının bu hadisin senediyle ilgili sözlerini getirir ve hadisin yalan (uydurma) olduğunu belgelersem, kabul eder misiniz?

Ş: Belgellerseniz, kabul ederim.

D: Ne mutlu ki, benim cep bilgisayarımda Sünni kardeşlerimizin hemen hemen bütün eski ve yeni kitaplarını içeren el-Mektebetü'ş-Şamile adlı program yüklüdür ve bu hadisin senetleri de mevcuttur. Bakın, bu senetlerde bu hadisin senedinin zayıf ve hatta hadisin yalan (uydurma) olduğunu söylemişlerdir. Hadislere bakın!

Sahabenin Adaletiyle İlgili Hadisin Zayıf Olduğunun Belgeleri

- 1) Kadı İyaz, Şerhu'ş-Şifa adlı eserinin 2. cildi, 91. sayfasında bu hadisin senedinin olmadığını söyler.
- 2) İbn-i Abdulberr, el-İstîab'da, senedi yoktur, der.
- 3) İbn-i Abduhumeyd, Müsned'inde Abdullah b. Ömer'den naklen hadisi inkâr eder.
- 4) İbn-i Adiy, el-Kâmil'de, Abdullah b. Ömer'den hadisinin senedinin olmadığını söylediğini yazar.
- 5) Beyhakî der ki: Hadisin senedi zayıftır; çünkü senet zinciri, Haris b. Guzayn ve Hamza b. Ebu Hamza'ya ulaşır ki, yalancıdırlar.
- 6) İbn-i Hazm, bu hadis yalandır, der.

Ş: Ben bazılarının bu hadisin yalan olabileceğini söylediklerini okumuştum, ama sizin gösterdiğiniz bu dikkatle değil.

D: Talebelere ders veren şu âlimden de gidip bu hadisi sorarsak, fena olmaz.

Ş: Siz onu tanıyor musunuz?

D: Evet. Önceki umremde onu gördüm ve kim olduğunu sordum. Medine Üniversitesi'nin rektörüdür, dediler.

Ş: Evet doğrudur; o Medine Üniversitesi'nin rektörüdür. Ben

burada ders okurken sadece hocaydı, ama şimdi rektör olmuş. Fakat ben ona böyle bir soru sormaya utanıyorum.

D: Ben gidip sorarım, ama siz de benim kendisinden aktardığımı kabul edeceksiniz.

Ş: Allah'a sığınırım; biz baştan, birbirimizin sözünü kabul edecek ve birbirimizi dürüst bileceğiz diye söz verdik.

D: Teşekkür ederim. Birkaç dakika bekleyin, ben hemen sorup döneyim. Görünen o ki dersi bitmiş ve dağılmak üzereler.

Hemen onun (Medine Üniversitesi Rektörü'nün) yanına gittim ve "Şeyh'im! Benim bir sorum var." dedim. "Şu talebelerden sor." dedi. "Hayır," dedim, "ben üniversite hocasıyım ve üniversite rektörü olan sizin kendinizden sormak istiyorum." "Buyurun." dedi.

"Şu 'Ashabım yıldızlar gibiler; hangisine uyarsanız doğru yolu bulursunuz.' diyen hadis sahih midir, değil midir?" dedim.

"Bu hadis zayıftır. Ulema, özellikle de üniversiteliler ona pek itibar etmezler. Çünkü Peygamber'in 120 000 sahabeti vardı. Şüphesiz ki onların hepsine uymak mümkün değil. Bu yüzden bu hadis zayıftır." dedi. Sonra da yavaşça, "Bazıları da yalan olduğunu söylerler." dedi. Şeyh İbrahim'in yanına döndüm.

D: Şeyh'im! Medine Üniversitesi Rektörü'nün cevabı ne oldu, biliyor musun?

Ş: Ne oldu?

D: "Bu hadis zayıftır. Ulema, özellikle de üniversiteli âlimler ona itibar etmezler." dedi. Sonra da yavaşça ekledi: "Bazıları da, bu hadis yalandır, derler." Zaten istidlal ve belgeler, özellikle de Kur'an, sahabenin tümünün uyulmaya layık olmadığını göstermektedir. Şimdi şu hadise de bakalım:

Müsned-i Ahmed, c. 46, s. 442, h. 21890:

...Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

Allah -azze ve celle- ashabımdan dört kişiyi seviyor. Allah bana onları sevdiğini haber verdi ve benim de onları sevmemi emretti." "Onlar kimdir, ya Resulallah?" diye sordular. Buyurdu ki: "Onlardan biri Ali'dir. Diğerleri ise, Ebu Zer el-Gifarî, Selman-ı Farisî ve Mikdad b. Esved el-Kindî'dir.

Ş: Peygamber'in diğer ashâbı hakkında da, böyle güçlü içerikle olmasa da başka hadisler vardır.

D: O Kur'an ayetleri ve bu hadis, Peygamber'in ashâbının hepsinin güvenilir olmadığını, bilakis onlardan sadece bazılarının gerçek anlamda sahâbi olduğunu gösteriyor.

Ş: Medine Üniversitesi rektörü de öyle dediğine göre artık benim diyecek bir sözüm yok. Fakat sahabe hakkında çok sayıda çözümlenmemiş problem var ki, şimdi onları konuşmanın sırası değil.

D: Önce hakikati kabul edip, sonra problemleri başka yollardan çözümlersek daha iyi olur.

Ş: Namaz vaktine az kaldı. Müsaadenizle bir sonraki konuya kadar, sizin lehinize sonuçlanan önemli bir konuyla ilgili bu geniş bahsimizi burada noktalayalım.

D: Bir şaka yapmama müsaade edin. Bana göre bahsimiz sizin lehinize sonuçlandı; çünkü ben daha önce bu sonuca varmıştım; bu hakikat sizin için aydınlanmış oldu.

Ş: [Gülerek] Evet evet, doğrudur. Fakat benim bu konuyu hazmetmem bir süre zaman alır. Çünkü yıllarca sahâbenin hepsinin adil ve uyulmaya layık olduğu inancını taşıdım. Ancak bugün durum değişti. Samimi ve dürüstçe bir itirafta bulunayım ki, biz her zaman sahâbenin Sadr-ı İslâm'daki davranış

ve tutumlarına yönelik eleştirileri, “Biz sahabenin işlerine karışmayız; onlar içtihat ediyorlardı” diye geçiştirirdik. Aslında problemi yok sayardık, onu çözmezdik.

D: Allah başarılarınızı artırsın, bu sözlerinizle sadece verdiğiniz sözü tuttuğunuzu değil, taassubu olmayan bir araştırmacı olduğunuzu da gösterdiniz. Hadi namaza gidelim. Allah’a ısmarladık.

Ş: Allah’a ısmarladık.

D: Daha ön saflarda namaz kılmak için ilerledik. Tanıdık bazı İranlıları gördüm, ama yanlarında benim de oturabileceğim boş bir yer yoktu. Bu yüzden yan taraflara gittim. Sonunda uygun bir yer bulundu. Birinci ve ikinci ezanı okudular ve namaz başladı. Mescid-i Nebi ve Mescid-i Haram’da öğle ve ikindi namazları cansız ve ruhsuzdur. Çünkü cemaat imamının sadece tek bir sesini duyarsınız. Cemaatle beraber olmazsan, cemaat imamının namazın neresinde olduğunu bilemezsin. Oysa İran’da cemaatle kılınan öğle ve ikindi namazlarında Fatih ve surenin dışında namazın diğer zikirleri (rükû, secde, teşehhüt vs.) yüksek sesle söylenir. Böylelikle imam ile cemaat arasındaki bağlantı hiç kopmaz. Aynı şey az bir farkla sabah, akşam ve yatsı namazları için de geçerlidir. Çünkü onlarda da Fatih ve surenin dışında sadece birkaç tekbir sesi duyarsınız. Ama İran’ın cemaat namazlarında öğle ve ikindi namazlarının da besmelesini sesli söyledikleri için kıraatte dahi cemaat Fatih’nin ne zaman bitip, surenin ne zaman başladığını da bilir. Bu yüzden İran’ın ve genel olarak Şia’nın cemaat namazları daha canlıdır.

Daha önceleri var olan ve şimdi bir miktar düzeltilmiş başka bir husus da, 1981-1986 yıllarında ikinci ezan sesi duyulur duyulmaz herkes Medine’nin neresinde olursa olsun Mescid-i Nebi’nin imamına uyardı. Bakî’nin çevresindeki dükkân sahiplerinin dükkânlarının içinde imama uyduklarını çok iyi hatırlıyorum. Hatta Mescid’e yetişemeyenler, imamın ve Mescid-i Nebi’nin yüzlerce metre önünde kibleye yönelerek

cemaatle namaz kılarlardı. Bu konu defalarca İran uleması tarafından kendilerine hatırlatıldı. Nihayet şu noktadan ileride cemaat namazının sahih olmayacağını gösteren işaretler konuldu. Hâlâ bazıları söz dinlemeyip bu noktalardan ileride de cemaate duruyorlar. Nihayet namazımı kılıp bazı İranlılarla hâlleştikten sonra Mescit'ten dışarı çıktım.

Hacılar otobüs ve taksilerle otellerine gitmeye çalışıyorlar. Fakat bizim otelimiz yakın olduğu için yaya olarak gidebiliyoruz.

Öğlen yemeğini yiyoruz ve herkes odasına çekiliyor. Ardından çay ve laflama faslı başlıyor.

Dr. Ahmedi psikologdur; diyor ki: “Bugün ben, ziyarete gelmenin şevki, aşkı ve heyecanı gözlerinde dalgalanan bir grup hacı gördüm. Mescid-i Nebi'den dışarı çıkarken sanki günahların yükü omuzlarından kaldırılmıştı ve kendilerini zafer kazanmış gibi hissediyorlardı.” Kerbelai diyor ki: “Benim böyle bir hissim yoktu. Özellikle Doğulular sadece gülümserler ve özel bir hisleri yoktur.” Dr. Ahmedi cevap veriyor: “Biraz dikkat etmelisin! Bence herkesin böyle bir hissi olmuş ve olacaktır. Ben çok dikkat ettim; bu hissin en az görüldüğü kimseler, daha çok Medine'de çalışanlar ile Medine'nin yerli Araplarıdır.”

Başka dağınık konulardan da söz açılıyor. Kerbelai ve Zergam'dan rica ediyorum, diğer arkadaşlar uyuyana kadar uyumasınlar ve mümkün mertebe her gün öğle vaktinde bu hususa riayet etsinler. Zergam, “Ben sabahleyin uyudum ve artık uykum gelmez.” diyor. Her neyse, biz biraz şekerleme yaptık ve akşam namazı için Mescid'e gittik. Şunu hatırlatayım ki, Mescid-i Nebi'ye her girişimizde kısa da olsa Peygamber'i (s.a.a) ve Hz. Zehra'yı (s.a) ziyaret ediyoruz.

Yatsı namazından sonra hediyelik bir şeyler, özellikle de siyah çarşaflık alması için eşimle birlikte birkaç mağazaya gittik. Mağaza sahipleri Arapça bildiğinizi görünce sizi daha çok kale alırlar.

Şivemden dolayı da Iraklı olduğumu düşünüyorlar. İki üç saat dolaşıp alışverişimizi yaptıktan sonra otele dönüyor ve uyuyoruz.

Her Gün Sabah Namazından Sonra Baki Mezarlığı

Sabah namazı bittikten sonra Baki Mezarlığı'nın kapıları açılıyor. Kadınların içeri girmesine izin yok. Erkeklerin de Baki'deki bütün kabirleri ziyaret edebilmek için sadece bir buçuk saat fırsatları var. Baki'de metfun olan kişiler şunlardır:

- 1) İmam Hasan-ı Mücteba (a.s)
- 2) İmam Zeynelabidin (a.s)
- 3) İmam Muhammed Bâkır (a.s)
- 4) İmam Cafer Sadık (a.s)
- 5) Peygamber'in amcası Abbas
- 6) Peygamber'in eşleri
- 7) Fatıma bint-i Esed (İmam Ali'nin annesi)
- 8) Ümmü'l-Benin (İmam Ali'nin eşi ve Hz. Abbas'ın annesi)
- 9) Safiyye (Peygamber'in halası)
- 10) Âtike (Peygamber'in halası)
- 11) Halime-i Sa'diyye (Peygamber'in sütannesi)
- 12) İbrahim (Peygamber'in oğlu)
- 13) Akil (İmam Ali'nin kardeşi ve Müslim'in babası)
- 14) Uhud şehitleri (yaralanıp da Medine'de şehit olanlar)
- 15) Harre şehitleri (Yezid'in askerlerinin Medine'ye saldırısında şehit olanlar)
- 16) Ali b. Cafer (İmam Cafer Sadık'ın oğlu. Kabri daha önce

Medine'deki Ariz köyündeydi. Daha sonra naaşı Baki'ye nakledildi. Medine Şiilerinin lideri merhum Şeyh Amrî, Baki'ye nakledilirken naaşı gördüğünü ve naaşın taze olduğunu, yani 1300 yıl aradan sonra çürümediğini söyler.)

17) İsmail b. Cafer (İmam Cafer Sadık'ın oğlu)

18) Osman b. Maz'un (Baki'ye ilk defnedilen kişi. Peygamber'in ve İmam Ali'nin iyi ashabındandı.)

19) Osman b. Affan (Üçüncü Halife. Muaviye döneminde başka bir mezarlıktan Baki'ye taşındı.)

İzn-i duhul (giriş izni) duasını okuyup Baki'ye giriyorum.

Baki'de herkes ziyaret ile meşguldür. Herkes bir köşede bir şeyler mırıldanıyor. Ziyaretçilerin çoğu İranlıdır. Başka ülkelerden de ziyaretçiler var. Arabistan devleti tarafından, ziyaretçilerle Farsça konuşmaları için Farsça bilen birkaç Afganlı görevlendirilmiş. Onlar da sürekli, "Dua kitabını kapatın. Ziyaret kitabını kapatın. Bu imamlar ölmüşler. Ölülere tapmayın. Sadece selam verip gidin." şeklinde tavsiyelerde bulunuyorlar. Ziyaretçilerden bazıları da onlara yarım yamalak bazı açıklamalarda bulunuyorlar. Bazıları da, "Bu adamlarla tartışmayın." diyorlar. Baki görevlileri arasında Farsça bilmeyen ve diğerlerinin amiri konumunda olduğu anlaşılan bir de Arap var. O da durmadan, "Yaptığınız bu işler şirktir. Sizler müşriksiniz. Peygamber de olsa ölüye tevessül edilmemesi gerekir. Peygamber'in ölüsü diğer insanlarınkinden farklı değildir." diyor.

Peygamber'in Ölü Oluşu

Yanına gittim, selam verdim ve "Af edersiniz, benim bir sorum var." dedim. "Buyurun." dedi. "Sizce ve sizin inançlarınıza göre Peygamber'in mi makamı daha yüksek, yoksa şehitlerin mi?" dedim. "Peygamber'in." dedi. "Yüce Âl-i İmran Suresi'nin 169. ayetinde buyuruyor ki:

“Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü sanmayın; bilakis onlar diridirler, Rableri katında rızıklardan yararlandırılmaktalar.”

Bu ayette açık bir şekilde, ‘Şehitleri ölü sanmayın; bilakis onlar diridirler.’ buyruluyor. Şehitler diri oldukları hâlde Peygamber’i ölü mü sanıyorsunuz?” dedim. “Onlar Berzah âleminde diridirler.” dedi. “Fakat Kur’an onların Berzah âleminde diri olduklarını söylemiyor, ‘bilakis onlar diridirler, Rableri katında rızıklardan yararlandırılmaktalar.’ buyuruyor. Allah, şehitlere verdiği bu rızıkı Peygamber’e vermiyor mu?” dedim.

“Ben bunların cevabını bilmiyorum.” dedi, “Ama isterseniz, bodrum katına ineriz, oradaki âlimlerimize sorarsınız?” “Ben sizinle gelirim, ama siz de benim soruma cevap veremediğinize göre bu az bilginizle, bilgisi sizden daha az olan bu insanlara gereksiz vaazlarda bulunmayın.” dedim.

O görevli ve bir Afganlıyla birlikte Baki’nin bodrum katına indik. Yaklaşık bir saat oturup konuştuk, deliller sunduk. Fakat onlar daldan dala atlıyor, mantıksız ve hatta akıl dışı sözler söylüyorlardı. Bu nedenle, “Ben de bodrum katında ulemanın bulunduğunu ve bana verecekleri cevapların olduğunu sanmıştım. Oysa sizin de yukarıda kabirlerin başında duran kişilerininkinden fazla bir sözünüz yokmuş!” dedim.

Sonunda o Arap görevli dedi ki: “Bak, biz sizin neden ziyaret duası okumamanız gerektiğini, neden kitap üzerinden okumamanız gerektiğini, neden kabirlere yaklaşmamanız gerektiğini, neden şöyle veya böyle davranmamanız gerektiğini bilmiyoruz. Tamam mı? Tamam mı? Bunlar devletin emirleridir!”

“Bunu baştan söylesenize! Bu kadar zamanımızı da almamış olurdunuz!” deyip, vedalaşarak dışarı çıktım ve kahvaltı yapmak için otele doğru yürüdüm.

ZİLKADE’NİN YİRMİ BİRİNCİ GÜNÜ

Saat 10.00’da kararlaştırdığımız yere geldim. Şeyh de gelmişti.

D: Selamun aleykum.

Ş: Aleykumusselam. Hayırlı sabahlar.

D: Hizmetinizde olabilmek benim için gerçekten büyük bir şereftir.

Ş: Benim için de saadetli bir vakittir, ama sizden bir ricam olacak.

D: Buyurun.

Ş: Ben her gün, hem de sabahleyin iki saat ayırmamızın biraz zor olduğunu düşünüyorum. Saati değiştirir ve mümkünse bir gün arayla görüşürsek daha iyi olur.

D: Tamam, öyle olsun. Mesela yarınki görüşmemizi şimdiden kararlaştıralım. Öğle namazından sonra bizim otelimize gidelim. Öğlen yemeğine de benim misafirim olursun. Hem arkadaşlarımla tanışırsın, hem de bahsimize orada devam ederiz. Öğle namazı ve yemeğinden sonra topluca faaliyetler için fazla bir fırsat olmadığını düşünüyorum; çünkü o saatte herkes istirahat hâlinindedir.

Ş: Tamam. O hâlde yarından itibaren öğle namazından sonra buluşuyoruz; bir gün sizin otelinizde, bir gün bizim otelimizde.

D: Tamam, anlaştık. Fakat bugün konuşacak mıyız, yoksa öğle namazından sonraya mı bırakacağız?

Ş: Bugün geldiğimize göre faydalanmamız iyi olur. Gidip oturalım.

Dünkü yerimizde oturmaya gittik, fakat başkaları oturmuştu. Gidip başka bir köşede oturduk. Sohbe başlamadan önce de biraz zenzem suyu içtik. O sırada Suudi şeyhlerinden biri, “Bardağı sağ elinle tut, sol elinle değil.” diye hatırlatmada bulundu. Özür diledim. Şeyh’e de dedim ki: Sünnetleri korumak iyidir, ama kafayı bu küçük noktaya takan bu şeyh, dünyadan bihaberdir. Şu anda Filistin, Gazze, Lübnan, Irak ve Afganistan’da neler olduğuyula işi yok. Bunlar, İran’daki Hüccetiye adlı bir gruba benziyorlar ki, Şah döneminde Şah ile mücadele edeceklerine Pepsi Cola ile mücadele ediyorlardı.

D: Sahabe konusunu hazmetmeliyim demiştiniz. Ne oldu?

Ş: Çok düşündüm. Ama ne otuz yıldır kurduğum binayı rahatlıkla yıkabildim, ne de sizin mantıklı sözlerinize karşı bir cevap bulabildim.

D: Fakat bir araştırmacının sıradan bir insandan farkı odur ki, bir hakikate ulaştığı zaman, zor ve acı da olsa onu kabul eder.

Ş: Hayır, hayır! Ben, kabul etmiyorum demedim. Kabul etmek, biraz zaman alır dedim.

D: Ama ben bu konunun bizim birçok bahsimizin temelini oluşturduğunu düşünüyorum.

Ş: Nasıl?

D: Zira eğer sahabenin hepsinin hidayete erdirmeye kabiliyeti olmadığına, hepsinin güvenilir olmadığına inanırsak, meselelerin birçoğu çözümlenmiş olur.

Ş: Evet, haklısınız.

Sıhah-ı Sitte Denilen Altı Hadis Kitabının Bütün Hadislerinin Sahih Olmayışı

D: Bugün size bir matematik ve istatistik sorusu sormak istiyorum.

Ş: Matematik ve istatistik sorusu mu? O da ne demek?

D: Dinî konulardan matematik ve istatistik sorusu.

Ş: Doktor! Benimle matematikten konuşmayın; çünkü ben matematik okumadım.

D: Matematik dediysem, birkaç sayıyı birbiriyle kıyaslamaktan söz ediyorum.

Ş: Buyurun.

D: Sizce, elinizde olan ve Sıhah-ı Sitte adını verdiğiniz hadis kitaplarınızın bütün hadisleri sahih midir? Sıhah-ı Sitte (Altı Sahih Kitap) dediğimize göre her hâlde öyledir.

Ş: Dün sahabeyi adaletten düşürdünüz, bugün de sıra kitaplarda mı?

D: Ben sahabenin tümünü adaletten düşürmedim; sadece sahabenin hepsinin adil olmadığı tezini savundum. Bu, sahabenin tümünün -Allah'a sığınırız- münafık olduğu anlamına gelmez. O sonuca da Kur'an ayetleri ışığında vardık. Çünkü Yüce Allah, Kur'an'da sahabeden bazıları adaletten düşürmüş ve sahabenin arasında Peygamber'in de tanımadığı bazı münafıkların varlığından söz etmiş.

Ş: Şaka yaptım. Dünkü bahis beni gerçekten hem mutlu etti, hem de üzdü. Gösterdiğiniz deliller ışığında bir hakikatle tanışmam beni mutlu etti. Kırk yıldır bu ayetleri okuduğumuz hâlde bu nüktelere dikkat etmemiş olmamız da beni üzdü.

D: Neyse. Bugünkü sorum hadis kitapları hakkında olacak.

Ş: Buyurun.

D: Soruyu tekrarlıyorum: Acaba Sıhah-ı Sitte'deki bütün hadisler gerçekten sahih midir?

Ş: Sıhah-ı Sitte içinde en çok Sahih-i Buharî ve Sahih-i Müslim'e itibar edilir. Özellikle bu iki kitapta olan hadisler sahihtir. Buna rağmen içlerinde sayılı miktarda zayıf hadis de olabilir.

D: Sizce zayıf hadislerin sahih hadislere oranı ne kadardır?

Ş: Ben dakik bir araştırma yapmış değilim, ama bu kitaplarda zayıf hadislerin çok az olduğunu biliyorum.

D: Altı Sahih Kitabı mı diyorsunuz, yoksa sadece Sahih-i Buharî ve Sahih-i Müslim'i mi?

Ş: Genel olarak bu kitapların çoğunu kastediyorum. Bu arada Müsned-i Ahmed de oldukça muteber bir kitaptır ve hadislerinin tamamı senetlidir.

D: Bu hadisler genel olarak kimlerden rivayet edilir? Yani bu hadislerin ravileri kimlerdir?

Ş: Bu senetler Peygamber'e kadar ulaşmalıdır ve rivayet edilen şey, Peygamber'in kavli veya fiili olmalıdır.

D: Altı Hadis Kitabında kaç hadis olduğunu hatırlıyor musunuz?

Ş: Hayır, hatırlamıyorum. Özel olarak dikkat etmiş de değilim. Fakat hadislerin çoğu mükerrerdir. Yani hadislerin birçoğu muhtelif Sahih Kitaplarda geçmiştir.

D: O hâlde müsaade ederseniz, sualimi sorayım.

Ş: Buyurun.

D: Acaba halifelerden her birinin kaç yıl Peygamber ile beraber olduklarını biliyor musunuz?

Ş: Evet. Ebu Bekir 23 yıl, Ömer 18 yıl, Osman 19 yıl, Ali de 23 yıl olsa gerek.

D: Tamamen doğrudur. Ama acaba Ebu Hüreyre Peygamber ile kaç yıl birlikte olmuş?

Ş: Dakik olarak aklımda değil, ama 4 ila 5 yıldan fazla olmasa gerek.

D: Biliyorsunuz ki Ebu Hüreyre, Hicret'in yedinci yılında Müslüman oldu ve Peygamber'in vefat ettiği yıl olan Hicri onuncu yıla kadar, yani üç yıl Peygamber ile beraber oldu. Kaldı ki bu üç yılın bir bölümü de yolculukta geçmiş.

Ş: Doğrudur, doğrudur.

D: Peki, şimdi bakalım Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali'nin bu kitaplarda kaç hadisi var.

Ş: Yoksa siz saymış mısınız?

D: Kendim saymadım, ama Peygamber'in yakın ashabının Sıhah-ı Sitte'teki hadislerini bir araya toplayan güvenilir bir araştırma kitabı, benim bu soruya odaklanmama sebep oldu.

Ş: Dört Halife'nin rivayet ettikleri hadisler kaç tanedir?

D: Ebu Bekir'in 142, Ömer'in 527, Osman'ın 146, Ali'nin 537.

Ş: İlginçtir. Hadislerin sayısı pek fazla değilmiş. Ne var ki ben de bundan fazlasını beklemiyordum.

D: Ama Ebu Hüreyre'nin, yani sadece üç yıl Peygamber ile beraber olan bu sahabinin Peygamber'den naklettiği 5374 hadisi vardır. Söyleyebilir misiniz bu nasıl olur? Peygamber onun

yanında bu kadar konuşmuş olabilir mi? Bunları sadece o mu işitmiş? Dört Halife veya başkaları neden işitmemişler?

Ş: Yine ağrıyan noktaya parmak bastınız.

D: Ben sadece soru sordum.

Ş: Doğru söylüyorsunuz. Bu soru hem benim, hem de ulemeden birçoğunun hep gündeminde olmuştur: Neden Ebu Hüreyre'den bu kadar hadis rivayet edilmiş, ama Peygamber'le aynı evi, aynı yatağı paylaşan Peygamber'in eşi, Ümmü'l-Müminin Aişe de dâhil, başkalarından bu kadar hadis rivayet edilmemiştir?

D: Peki size verilen cevap ne oldu?

Ş: Hiçbir zaman doğru dürüst bir cevap işitmedim. Sadece Ebu Hüreyre'nin soru sorma ve hadis nakletme meraklısı olduğunu söyleyip geçiştiriyorlar.

D: Siz bu istatistiksel bilgiyle birlikte bu kadar hadis nakletmenin sırf onun merakından dolayı olabileceğini kabul ediyormusunuz?

Ş: Üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur.

D: Fakat bence bu istatistiksel bilgiyle birlikte Ebu Hüreyre'nin hadislerinin sıhhati üzerinde de durursak, Şia ile Ehl-i Sünnet arasındaki ihtilaflı konuların birçoğu çözümlenir.

Ş: Uzak bir ihtimal değil. Fakat eğer gündeme getirilen bu soruyla Ebu Hüreyre'nin hadislerinin sıhhatinden şüphe edersek, artık Sıhah-ı Sitte'de pek fazla sahih hadis kalmaz.

D: Ne yapabiliriz? Biz her ikisi de doğru olan iki gerçeğe karşı karşıyayız:

1) Ebu Hüreyre'nin Raşit Halifeler'e kıyasla sayısı bir hayli çok olan hadisleri üzerinde sıhhat açısından ciddi şekilde durulmalıdır.

2) Sıhah-ı Sitte'nin hadislerinin çoğu, Ebu Hüreyre'nin hadisleridir.

Ş: Fakat bu acı bir gerçektir ki, kabul edilmesi çok zor, kabul edilmemesi de ilim ve akla aykırıdır.

D: Ebu Hüreyre'nin hadislerine kısaca bir göz attığınızda, bu hadislerin hilafetler döneminin, özellikle de Muaviye döneminin ihtiyaçları doğrultusunda üretildiğini ve Ebu Hüreyre'nin kendi zihninin düzmecesi olduğunu görürsünüz. Sonuç olarak da bu hadislerin çoğu, Peygamber'in diğer hadisleriyle çelişmektedir.

Ş: Maalesef Ebu Hüreyre'nin hadislerinin muhalifi çoktur.

D: Fakat kabul etmeliyiz ki, bu uydurma hadisler İslam'ın kaderini değiştirmiştir.

Ş: Doğru olabilir; ama ne var ki Ebu Hüreyre'nin sahih hadislerini sahih olmayanlardan ayırt etmek çok zordur.

D: Tek tek onların peşinde olmamız gerekmemektedir. Çünkü Ebu Hüreyre'nin Peygamber ile beraber olma süresini Dört Halife'nin Peygamber ile beraber olma süreleriyle kıyasladığımızda, Ebu Hüreyre, Ebu Bekir'in yaklaşık 'ü kadar Peygamber ile beraber bulunmuş oluyor. Bu nedenle onun sahih hadisleri de Ebu Bekir'in sahih hadislerinin 'ü kadar olmalıdır. Yani . Dolayısıyla Ebu Hüreyre'nin sahih hadisleri yaklaşık 20 tane olur ki, bunun da halkın dini üzerinde fazla bir etkisi olmaz.

Ş: Evet, 20 hadisin fazla bir rolü olmaz. Fakat eğer bizim genç öğrencilerimiz bunun farkına varırlarsa, Sıhah-ı Sitte'nin bütün hadisleri sorgulanır hâle gelir.

D: Bence ne sorgulanırsa sorgulansın önemli değildir. Önemli olan; İslam, Kur'an ve Peygamber'in sorgulanmamasıdır. Zira Ebu Hüreyre'nin hadislerine konu olan birçok şey, gençler ve zeki öğrenciler tarafından sorgulanmaktadır.

Ş: Doğru söylüyorsunuz.

D: Söz buraya gelmişken, Ebu Hüreyre'nin hadislerinin sıhhatiyle ilgili olarak sizin kitaplarınıza bir göz atarsak fena olmaz diye düşünüyorum.

Ş: Bu hususta ben de bir şeyler görmüşüm.

D: Bunlar, bir şeyler denemeyecek kadar fazladır. Benim cep bilgisayarımdan birkaç örneğine bakabilirsiniz:

1- et-Tabakat'ül-Kubra, c. 4, s. 335; Siyerü A'lami'n-Nübela, c. 2, s. 612; Fütuhü'l-Büldan, c. 1, s. 100; Ensabü'l-Eşraf, c. 3, s. 414 ve Ikdü'l-Ferid, c. 1, s. 13'te şöyle geçer: Ebu Hüreyre beytülmalden hırsızlık yapmıştı. Ömer b. Hattab dedi ki: "Ey Allah'ın düşmanı! Sen Allah'ın malını çaldın."

2- Siyerü A'lami'n-Nübela, c. 2, s. 604 ve 605 ve Müstedrek-i Hâkim, c. 3, s. 582, h. 6160'da şöyle geçer: Aişe, Ebu Hüreyre'ye dedi ki: "Peygamber'den naklettiğin söylenen bu hadisler nedir? Sen bizim duyduğumuzdan başka bir şey mi duydun! Bizim gördüğümüzden başka bir şey mi gördün!"

3- Siyerü A'lami'n-Nübela, c. 2, s. 604 ve 605'te şöyle geçer: Mervan b. Hakem, Ebu Hüreyre'ye dedi ki: "İnsanlar senin hakkında diyorlar ki: Resulullah'ın vefatından az bir süre önce (Medine'ye) geldiği hâlde nasıl bu kadar çok hadis nakleder?!"

4- el-Metalibü'l-Âliye, c. 9, s. 205'te şöyle geçer: Ebu Hüreyre bazen, "Dostum Ebu'l-Kasım (Peygamber) bana söyledi" derdi. Ali (a.s), "Peygamber ne zaman senin dostun oldu?!" diyerek onu böyle konuşmaması için uyardı.

5- el-Metalibü'l-Âliye, c. 9, s. 205'te şöyle geçer: Fahr-i Razî der ki: Sahabenin çoğu Ebu Hüreyre'yi taan etmiştir. Biz bunun sebeplerini birkaç yönden açıklamışızdır. Onlardan biri de şudur: Ebu Hüreyre, Peygamber'in (s.a.v) şöyle buyurduğunu rivayet etti: "Kim cünüp olarak sabahlarsa, artık oruç tutamaz." Bu meselede Aişe ve Ümmü Seleme'ye başvurdu-

lar. Onlar, "Peygamber (öyle) sabahlar ve (gusledip) oruç tı-tardı." dediler. Bunun üzerine Ebu Hüreyre dedi ki: "Onlar bunu daha iyi bilirler. Bu haberi bana Fazl b. Abbas vermişti." Oysa Fazl b. Abbas o sırada hayatta değildi.

6- el-Metalibü'l-Âliye, c. 9, s. 205'te şöyle geçer: İbrahim-i Ne-hâî der ki: "Bizim arkadaşlarımız, Ebu Hüreyre'nin hadisle-rinden bazılarını terk ederlerdi."

7- Tarih-i İbn-i Asakir, c. 19, s. 122'te şöyle denir: "(Ulema) Ebu Hüreyre'nin cennet ve cehennemle ilgili olanların dışın-da diğer hadislerini almazlardı (kabul etmezlerdi)."

Ş: Doktor! Kâfidir. Bunlar önemliydi. Hem zaten Ebu Hürey-re'nin hadislerinin sıhhatini reddetmek için o istatistiksel istidl-al de yeterliydi.

D: Peki. Elhamdülillah bu konu da bizim için aydınlanmış oldu. Başka bir soru sormak için vaktimiz var mı?

Ş: Vakit var, ama niçin bütün soruları siz sorasınız ki?! Müsaa-de ederseniz, şimdi de ben bir soru sorayım.

D: Sevinirim, buyurun. Ama unutmayın ki, ben bir teknisyen ve mühendisim; dinî konularda uzman değilim; fakat siz bir din âlimisiniz.

Ş: Ben sizi dinî konularda bir uzman olarak görüyorum ve size Şiilikle ilgili soru sorabileceğimi düşünüyorum. Umarım bazı konular benim için aydınlanmış olur.

D: Gerçek şu ki, ben dinî konularda uzman değilim; ama kendi inançlarımı savunacak kadar bilgi birikimim var.

Ş: Bu bilgiler benim için çok ilginçtir. Şimdi sorumu sorabilir miyim?

D: Buyurun.

Ş: Siz Ebu Hüreyre'nin hadislerini reddetmek için dayanak olarak Dört Halife'nin hadislerini gösterdiniz. Acaba onları gerçekten Peygamber'in halifeleri olarak görüyor musunuz?

D: Kabul ederseniz, bu konuyu vaktimizin daha geniş olduğu bir zamanda bahsedelim. Şimdi namaz vakti yaklaşıyor ve daha kısa bir konuyu konuşabiliriz.

Ş: Tamam, ama bu soruyu kesinlikle uygun bir zamanda açıklamalısınız.

D: Kesinlikle. Çünkü benim de bu konuda söyleyeceğim çok şey var.

Mut'a ve Geçici Evlilik

Ş: Peki, daha küçük bir soru soruyorum: Siz neden bir nevi zina olan mut'ayı caiz görüyor ve şiddetle savunuyorsunuz?

D: Öncelikle şunu söyleyeyim ki, mut'a zina değildir.

Ş: Nasıl zina değildir? Bir kadın her gün biriyle birlikte olursa, bunun zinadan başka bir adı olabilir mi?

D: Sanırım mut'ayı biraz açıklamam iyi olacak. Sayın Şeyh'im biliyor ki, daimî evlilikte akit sıygası (nikâh akdi) denilen birkaç cümleyle, birbirine haram olan iki kişi birbirine helal olur.

Ş: Doğru; daimî evlilik nikâh akdiyle gerçekleşir ve bazı şartları vardır.

D: Mut'a da aynen öyledir. Yani iki kişinin bir akit sıygasıyla birbirine helal olması söz konusudur. Şayet daimî evlilik akdiyle gerçekleşen evlilik zina sayılıyor ve bütün karı-kocalar zina ediyorlarsa, mut'a akdiyle gerçekleşen evlilik de zina sayılmalıdır.

Ş: Fakat daimî evliliği mut'adan ayıran temel farklar vardır.

D: Ne gibi farklar olduğunu söyler misiniz?

Ş: Birincisi; İslam'da mut'a caiz değildir. İkincisi; mut'ada bir kadın her gün başka bir erkeğin karısı olabiliyor.

D: İslam'da caiz olup olmadığını daha sonra konuşuruz. Ama her gün bir erkeğin karısı olduğu iddiasına gelince; asla öyle değildir. Çünkü geçici evlilik akdiyle bir erkeğin karısı olan bir kadın, evlilik süresi bittikten sonra en az iki kez aybaşı olacak ki, yeni bir evlilik yapabilsin. Dolayısıyla her gece başka biriyle nikâh yapması asla söz konusu değildir.

Ş: Fakat bize farklı bir şekilde anlatılmış.

D: Zaten başka bir şekilde olamaz; olursa biz de onu zina sayarız.

Ş: Üçüncüsü; mut'a nikâhının herhangi bir şartı yoktur.

D: Bilakis birçok şartı vardır.

Ş: Mesela.

D: Birincisi; mut'a nikâhında süreyi belirleme zorunluluğu vardır.

İkincisi; evlilik süresi bittikten sonra kadın hemen bir başkasıyla evlenemez; iddet beklemesi gerekir. İddet süresi ise iki defa aybaşı olmasıdır. Şayet aybaşı olmuyorsa, bu süre 45 gündür.

Üçüncüsü; kadın bu evlilikten miras almaz. Ama eğer bu evlilikten bir çocuk dünyaya gelirse, erkeğin diğer çocukları gibi ondan miras alır. Doğum, mut'a süresi bittikten sonra gerçekleşse bile hüküm aynıdır. Fakat hamilelik döneminde kadın nafaka talebinde bulunabilir. Çünkü hamilelik süresince başka birisiyle evlenemez.

Dördüncüsü; mut'a süresi boyunca kadın erkeğin daimî eşi gibidir; fakat mihrini peşin olarak aldığı için nafaka hakkına sahip değildir.

Ş: Daha var mı?

D: Evet; öyle zannediyorum ki, dört beş tane daha var. Gördüğünüz gibi sizin düşündüğünüz kadar basit değilmiş.

Ş: Mut'anın da birtakım şartları olduğunu kabul ettik.

D: Şimdi bakalım, acaba mut'a Şia'nın bir bidati mi, yoksa Peygamber zamanında İslam'da varmış da, sahabe eksenli veya halife eksenli düzen mi onu İslam'dan çıkarmış?

Ş: Bizim fıkhamıza göre İslam açısından mut'a caiz değildir.

D: Mut'a, Peygamber zamanında var olan İslami bir gerçektir. Fakat Ömer zamanında yasaklandı. Bu yüzden Peygamber zamanında insanlar zina ediyorlardı, diyemeyiz.

Ş: Peygamber zamanında sizin söylediğiniz netlikte mut'a söz konusu değilmiş. Şayet varmışsa da Peygamber'in kendi zamanında veya daha sonra yasaklanmış, dolayısıyla da haram olmuştur.

D: Tam tersine, mut'a zinadan kaçınmak içindir. Çünkü mut'a yapmak isteyen kimse, aslında harama düşmemek için yapıyor. Daimî evlilik yapma imkânı veya şartları olmadığı için harama düşeceğine helal olan bir şeye yöneliyor.

Ş: Fakat her ne sebeptense bu konu, Şia dışında diğer Müslümanlar arasında yaygın değildir.

D: Diğer mezheplerin mut'adan yararlanmamaları, haramlığına delil olmaz.

Ş: Fakat bu, bütün Müslümanların reddettiği bir konudur.

D: Acaba siz Sıhah-ı Sitte'deki hadisler uyarınca her bidatin da-lalet (sapkınlık) olduğunu kabul ediyor musunuz?

Ş: Evet, kesinlikle öyledir.

D: Acaba iyi bidatimiz de var mı?

Ş: Evet; Ömer'in "Ben iki iyi bidat koydum" dediği bidat.

D: Acaba bu söz, Peygamber'in "Her bidat dalalettir." şeklindeki hadisine muhalif değil mi?

Ş: Sonuçta Ömer de Peygamber'in halifesidir ve sözlerine uyulması gerekir.

D: Peygamber'in sözüne muhalif olsa da mı?

Ş: Hayır; muhalif olursa hayır!

D: Sayın Şeyh'im, bilgisayara bir bakın; Sahih-i Müslim, Hac Kitabı, Mut'anın Cevazı Babı, c. 2, s. 897'de şöyle deniyor: Ömer dedi ki:

"Resulullah zamanında iki mut'a vardı ki, ben onları yasaklıyorum ve onları yapanları cezalandıracağım: Kadınlar mut'ası ve hac mut'ası."

Bu konu aşağıda adı geçen kitaplarda da mevcuttur: Tefsir-i Razî, c. 5, s. 158; Camiu'l-Ahadis, Müsned-i Ömer b. Hattab, c. 26, s. 358; Kenzü'l-Ummal, h. 31433 ve 45722; Müsned-i Ahmed, c. 1, s. 351, h. 347; Müsned-i Ahmed, c. 39, s. 4, h. 13955; Tefsir-i Razî, Nisâ Suresi'nin tefsiri, c. 1, s. 149; Sünen-i Beyhakî, h.13948 ve aşağıdaki listede gördüğünüz diğer kitaplar.

Ş: Evet, bu hadis meşhurdur ve onunla ilgili ittifak vardır.

D: Acaba size göre bir halifenin, "Falan şey Peygamber'in zamanında helal idi ve ben onu haram ediyorum." demesi doğrudur?

Ş: Doğruyu söylemek gerekirse; hayır, doğru değildir.

D: Şimdi bir başka örnek vereyim ki, bidatlerden dahi saymamışlardır. Sahih-i Buharî, c. 1, s. 228; Sahih-i Müslim, c. 1, 539 ve diğer hadis kitaplarında şöyle geçer: Peygamber, bir oda-

da Ramazan nafilisini (teravih) kılıyordu. Sahabeden bir grup da onunla birlikte namaz kılar. Peygamber fark eder ve dışarı çıkarak şöyle buyurur: “Sizin bazı işlerinizi duydum. Ey insanlar! Farz olmayan namazlarınızı evinizde kılın. Çünkü en faziletli (sünnet) namaz, kişinin evinde kıldığı namazdır.”

Ş: Evet, bu doğrudur. Ama Peygamber’in vefatından sonra Ömer, “Teravih namazını cemaatle kılın.” demiştir.

D: Yani, Peygamber’e muhalefet etmesinin bir sakıncası yok, diyorsunuz.

Ş: Cemaatle kılmasalardı, daha iyi olurdu.

D: Eğer halifelerden ikisi birbirine muhalefet ederlerse, hangisinin sözünü dinleyelim?

Ş: Fakat Dört Halife’nin diğer üçü de ona muhalefet etmemiştir.

D: Muhalefet etmişlerse nasıl yapalım?

Ş: Her birine kendi zamanında itaat edilmesi gerekmektedir.

D: Çok güzel. Ömer, “Teravih namazını cemaatle kılın.” dedi ve herkes onu dinledi. Sonra Ali geldi ve “Cemaatle kılmanız doğru değildir.” dedi. Fakat bugüne kadar kimse onu dinlemedi. Hâlbuki “Nafile namazını evde ve tabiatıyla münferit olarak kılmak daha faziletlidir.” diye hadis de vardı.

Ş: Bu husus (teravih namazını cemaatle kılmak), belki Ömer’e gösterilen olağanüstü bir saygıdan dolayıdır.

D: Saygı, dinî bir emrin önüne geçebilir mi?

Ş: Hayır, hayır! Ali’nin sözünün dinlenmesi gerekirdi.

D: Ama dinlenmedi!

Ş: Çünkü Ali ısrarcı olmadı.

D: Şimdi eğer bir kimse teravih namazını yalnız başına kılarsa, sahih olur mu?

Ş: Evet, sahih olur; evet, sahih olur.

D: Halife, cemaatle kılın demiş; şimdi siz, münferit olarak da kılınabilir diyorsunuz. Yani Halife Ömer'in sözünün bir geçerliliği yok diyorsunuz.

Ş: Sünnet olan bir namaz için geçerliliği yoktur.

D: Öyleyse mut'ayı haram etmesi nasıl herkes için geçerli olmuş?

Ş: Bu konu farklı.

D: Ne fark eder? Kaldı ki teravih namazı kişisel bir konudur; oysa mut'a toplumsal bir konudur. İmam Ali'nin buyurduğu üzere, eğer mut'a yasaklanmasaydı, İslam dünyasında zina vuku bulmazdı.

Ş: Evet, eğer söylediğiniz şartlarla mut'a serbest olsaydı, zina çok azalırdı.

D: Her neyse; siz mut'anın Peygamber'in zamanında helal olduğunu kabul ediyor musunuz?

Ş: Önceleri helal olsa da daha sonra haram kılınmıştır. Çünkü **"Muhammed'in helali kıyamet gününe kadar helal; Muhammed'in haramı da kıyamet gününe kadar haramdır."** diyen hadisimiz var.

D: Peki, öyleyse şimdi sizin kitaplarınızda, Peygamber'in zamanında mut'anın caiz ve helal olduğunu ve Ömer'in zamanında haram edildiğini gösteren hadislere bakalım.

Ş: Siz bu kadar kesin konuşuyorsunuz. Eğer bu kadar delilimiz olsaydı, âlimlerimiz mut'aya bu şiddetle karşı çıkmazlardı.

D: Şimdi bilgisayara bakalım:

Sahih-i Müslim, Nikâh Kitabı, Bap 13, Hadis 1023/2'de şöyle denir: Cabir b. Abdullah umrede iken yanına gitmiştik. İnsanlar ona bazı şeyleri soruyorlardı. Sonra mut'ayı sordular. Cabir dedi ki: "Biz Peygamber'in ve Ebu Bekir'in zamanında bir avuç hurma ve un ile mut'a yapardık. Sonra Ömer'in zamanında Amr b. Hureys olayı sebebiyle yasaklandı."

Bu rivayet, Müsned-i Ahmed, c. 2, s. 380, 429, 438 ve 439 numaralı hadislerde de geçer.

Ş: Bu rivayetler sahihtir.

D: Eğer sahihse, o zaman neden ısrarla Allah ve Peygamber'in helal kıldığı bir şeyin haram olduğunu savunuyoruz?

Ş: Biz diyoruz ki, Peygamber'in halifesi de Peygamber'in kendisi gibidir; o bir şeyi emrettiyse, itaat edilmesi gerekir.

D: Doğrudur, ama şu şartla ki halifenin sözü, Peygamber'in ve özellikle de Allah'ın sözüne aykırı olmayacak.

Ş: Allah'ın nerede böyle bir emri var? Siz az önce Peygamber'in zamanında helal olduğunu söylediniz!

D: Yüce Allah, Nisâ Suresi, 24. ayette şöyle buyuruyor: **"O hâlde onlardan (size helal olan kadınlardan) mut'a nikâhı ile herhangi bir şekilde faydalandıysanız, ücretlerini (mehirlerini) bir farz olarak kendilerine verin."** Bu Kur'an ayeti, "Ücretini verin ve faydalanın." diyor. Hadislerde de Cabir, "Bir avuç hurma ve un ile mut'a yapardık." diyordu.

Önemli olan şu ki, biz diğer birçok ayette olduğu gibi bu ayette de, gerek duyulmadığı için hükümle ilgili bazı teferruatın zikredilmediğine inanıyoruz. Nitekim daimî nikâh ile ilgili olarak da akit sıygasından bahsedilmemiştir. Bu yüzden burada da, tıpkı daimî nikâhta olduğu gibi, akit sıygasının okunması ve mut'a yapıldıktan sonra da birtakım şartlara riayet edilmesi gerekiyor.

Ş: Öyle zannediyorum ki, bu ayet neshedilmiştir.

D: Hayır, öyle değil. Zira bilgisayara baktığımızda, Taberî'nin Camiu'l-Beyan adlı eserinde bu ayeti tefsir ederken 9042 numaranın altında şöyle rivayet ettiğini görüyoruz:

Muhammed b. Müsenna, Muhammed b. Cafer'den, Şube'den şöyle dediğini nakleder: "Hakem'e bu ayeti sordum, neshedilmiş mi diye?" "Hayır." dedi ve ekledi: Ali (r.a) dedi ki: "Eğer Ömer (r.a) mut'ayı yasaklamasaydı, şaki (bedbaht) olandan başka kimse zina etmezdi."

İbn-i Âşur, et-Tahrir ve et-Tenvir adlı eserlerinde İbn-i Abbas'ın şöyle dediğini nakleder:

"Bu ayetten sonra onu nesheden bir şey inmedi."

Tefsir-i Nişaburî'de ve İbn-i Atiyye'nin el-Muharrerü'l-Veciz adlı eseri, bab 24, c. 2, s. 104'te şöyle nakledilir: Aişe dedi ki:

"Süre belirlenmesi ile talak, iddet ve mirasın kaldırılmasıyla daimî evlilik olmaz. Mut'a ise, erkeğin iki şahit huzurunda ve velisinin izniyle belirli bir süreliğine, aralarında miras olmaması ve anlaştıkları ücreti kendisine vermesi şartıyla kadınla evlenmesidir. Belirlenen süre bittiğinde artık erkeğin o kadın üzerinde bir hakkı kalmaz. Sadece kadının o erkek için iddet beklemesi gerekir. Çünkü çocuk, hiç şüphesiz erkeğe aittir. Eğer hamile değilse, başkasına helal olur."

Ş: Bunlar, sizin söylediğiniz şartların aynısıdır.

D: Ama bu şartları sizin kitaplarınızdan aktarıyorum. Hem de kadın olması hasebiyle mut'a konusunda hassas olması gereken Aişe'nin dilinden.

Ş: Mut'ayı bu kadar savunduğunuza göre siz kaç tane mut'a yapmışsınız.

D: Benim eşim var ve mut'a yapmadım. Çünkü bana göre mut'a, daimî evlilik yapma imkânı olmayanlar içindir. Ayrıca caiz olmak ile farz olmak farklı şeylerdir. Bir de, Ömer'den sonraki halifenin mut'a ile ilgili sözü de sizin kitaplarınızda mevcuttur. Dördüncü Halife Ali buyurmuş ki: **"Eğer Ömer mut'ayı yasaklamasaydı, şaki (bedbaht) olandan başka kimse zina etmezdi."**

Veya Taberî'nin Camiu'l-Beyan'ı, s. 179'da şöyle geçer:

Söz konusu ayetin bazı kıraatlerinde "ila ecelin müsemma (belirenmiş bir süreye kadar)" ilavesi de mevcuttur. İbn-i Abbas böyle kıraat ederdi. Mücahid de, bütün insanların ayete muhalefet ettiğini söylerdi.

İbn-i Kesir'in Tefsir'i, c. 2, s. 170'de şöyle geçer:

Abdullah b. Mes'ud nakleder: Peygamber ile birlikte bir gazvedeydik. Hanımlarımız yanımda olmadığı için kendimizi iğdiş etmek istedik. Peygamber, bizi bundan sakındırdı ve "Kadınlarla belirli bir süreye kadar evlenin." buyurdu. Sonra Abdullah b. Mes'ud şu ayeti okudu: **"Ey iman edenler! Allah'ın size helal kıldığı temiz ve hoş şeyleri (siz kendinize) haram kılmayın ve haddi aşmayın. Şüphesiz, Allah haddi aşanları sevmez."** (Mâide, 87)

Ş: Bu hadisler mevcuttur, ama cumhur (çoğunluk) bunlara göre amel etmemiştir ve hatta Aişe'nin bile bu konuda hadisi olduğunu ve mut'ayı zina saymadığını bilmiyorlar.

D: Ama cumhurun tutumu, var olan hakikatleri değiştirmez. Biz işte bu nedenle Aişe'nin hadisini zikrettik.

Ş: Aişe'nin hadisi önemlidir. Çünkü bu konuda Aişe'den hadis olduğuna pek ihtimal verilmez.

D: Teslim edersiniz ki İslam, şartlar ne olur olsun, insanların bütün problemleri için çözüm sunan bir dindir.

Ş: Evet, kesinlikle. **“Allah sizin için kolaylık diler, sizin için zorluk dilemez.”** (Bakara, 185) ayeti de bu yönde bir işaret içerir.

D: O hâlde nasıl olur da Allah ve Resulü, daimî evlilik yapma durumunda olmayan bir kısım insanlar için helal bir yol koymaz? Aç kalan insana zaruret miktarında murdar eti yeme izni veren Allah, nasıl olur da bu önemli ve ihmal edilemez içgüdüyü düşünmez?

Ş: “Allah bütün şartlarda kullarını düşünmüştür.” şeklinde özetleyebileceğimiz bu son cümlelerimiz çok önemlidir.

D: Bugün İslam ülkelerinden okumak için Batı ülkelerine giden öğrencilerin çoğu, cinsel sıkıntılarını gidermek için ya zinaya yönelmek ya da Hıristiyanlarla daimî evlilik yapmak zorunda kalıyorlar. Oysa mut’a yoluyla bu problem kolay bir şekilde çözülebilir.

Ş: Doğru söylüyorsunuz. Bu konu Arap aydınları ve okumuş kesimleri hakkında geçerlidir. Batılı kadınlarla evlenen kimse­lerin çoğunun başarılı bir evliliği olmadığını görüyoruz. Sonuç olarak Batılı kadınlar, kocalarını Batı’da yaşamak durumunda bırakıyorlar.

D: Kimse Allah ve Resulü’nün insanlara olan teveccühünü inkâr etmiyor; sadece diyorlar ki: Ömer bunu yasakladı ve “Bu iyi bir bidattir.” dedi. Dolayısıyla eğer bu gerekçeler de olmasaydı, zikredilen ayet ve hadisler ve yasaklanmasının Ömer’in bidati olması, mut’anın caiz olduğunu ispat için yeterlidir.

Ş: Evet, Allah ve Resulü’nden daha doğru sözlü kim olabilir? Ayet sarih olunca ve onu nesheden bir ayet de olmayınca, “Peygamber’in halifesi Peygamber’in zamanında caiz olan amellerin hilafına fetva verebilir mi, veremez mi” bahsini sonuçlandırdıktan sonra, sizin ve mut’anın caiz olduğuna inanan âlimlerin haklı olduğunu kabul etmek gerekir.

D: Elhamdülillah bizim Kur'an ayetlerine ve Peygamber'in sünnetine tâbi olduğumuz aşikâr oldu. Her neyse, size de bir hakikate ulaştığınız zaman onu kabul ettiğiniz için müteşekkirim.

Ş: Hakikati kabul etmeliyiz; çünkü söz konusu olan insanın ahiretidir. Bir hakikate ulaşır da kabul etmezsek, kıyamette Allah'a ne cevap veririz? **“(Kur'an) Takvalılar için hidayet kaynağıdır.”** (Bakara, 2) ayetindeki “takva”nın bir tefsir ve açıklaması da hakkı kabul etmektir. Bu yüzden Kur'an, ancak hakkı kabul eden kimseleri hidayete erdirir.

D: Kesinlikle öyledir. Siz bu açıklamaları kabul ettiğiniz için Allah'a şükrediyorum.

Ş: Bunca istidlal, ayet ve hadise rağmen bu kadar açık bir hakikat karşısında nasıl muhalefet edebilirim?!

D: Teşekkür ederim. Namaz vakti de yaklaştı. İnşallah yarın görüşürüz; öğle namazından sonra Cabrail Kapısı'nın önünde.

Ş: İnşallah. Allah'a emanet.

1987 Yılı Mekke Faciası

Namazdan sonra otele geldim. Öğle yemeğini arkadaşlarla birlikte yedik. Yemekten sonra 1987 yılı Mekke faciasından söz açıldı. Hacı Abbas o yıl Mekke'deymiş. İranlı hacılar “Müşriklerden Beraat” adı altında sakin bir gösteri düzenliyorlardı. Bu program her yıl Zilhicce ayının 6'sında Mekke'de yapılıyordu. Ben de 1981 ve 82 yıllarında bu yürüyüşe katılmışım. Bu gösterinin Amerika ve İsrail'in kınanmasında büyük etkisi vardı. Hacı Abbas olayı şöyle anlattı: 1987 yılında, her yılki gibi “Müşriklerden Beraat” mitingi düzenlendi. Konuşma bittikten sonra hacılar, son saflardan başlayarak Mescid-i Haram'a doğru yürümeye başladılar. Ben orta sıralardaydım. Kalabalık Hacun Köprüsü'ne ulaştığında, Arabistan güvenlik güçleri

taş, sopa vesaire ile İranlı hacılara saldırıp vurmaya başladılar. Aralarında İranlı olmayan hacılar da vardı. Öte yandan arka saflardakiler, ön saflarda ne olduğundan habersiz bir şekilde ilerlemeye çalışarak izdihama neden oluyordlardı. Dolayısıyla ön saftakiler iki taraftan baskı altında kalmıştı. Bir taraftan Suudi askerleri taş, sopa ve silahla onlara saldırıyor, diğer taraftan arkadaki hacılar ilerlemeye çalışarak baskı yapıyorlardı. Silah sesleri çoğalınca hacıların bir kısmı kaçışmaya başladı. Bu keşmekeşte daha çok kadınlar ayakaltında kaldılar. Caddeleri kan götürmüştü. Cesetler üst üste yığılmıştı. Ben (Hacı Abbas) asker olmam hasebiyle güçlü bir vücuda sahip olduğum hâlde yere yığıldım. Birkaç dakika öylece hâlsiz yerde kaldım. Etrafım ceset doluydu. Çoğu boğularak ölmüştü. Bütün gücümü toplayarak ayağa kalktım. Daha ölmemiş olan yaralı kadınlardan birkaçını da zor bela ayağa kaldırdım ve otele gittim. Yolda cesetlerin arasından geçiyordum. Çok kötü olmuştum. Kendimi nasıl ikna edeceğimi bilmiyordum. Biz savaşta (İran-İrak Savaşı) mümkün mertebe şehitlerin naaşlarını cephe arkasına taşıyorduk. Ama orada hiçbir şey yapamıyordum. Verebildiğim tek tepki ağlamaktı. Şehit olanlar için değil, bir şey yapmadığım için kendime ağlıyordum. O sırada, Allah bu güruhu nasıl cezalandıracak diye düşünmeye başladım. Sonra kendi kendime, “Allah Kerbela katillerinin cezasının küçük bir kısmını, yıllar sonra Muhtar’ın eliyle onlara tattırdı; kim bilir bu Suudilerin cezasını ne zaman verecek?” dedim. Ağlayan gözlerle, bir şey yapamam diye kendimi ikna ettim. Gerçekten de bir şey yapamıyordum. Yol boyu ya yerlere düşmüş şehitler ya da sevdiklerini kaybedip de ağlayan, dövünen kimseler vardı. Bir grup da yaralıları taşıyordu. Nihayet otele vardım. Herkes matem tutmuştu. Bu olayda, Allah’ın güvenli yurdu Mekke’de ve de Allah’ın haram kıldığı Zilhicce ayında, 450’den fazla İranlı masum hacı, Amerika ve İsrail’in uşaklarının emriyle yüksek şehadet derecesine eriştiler.

Hacı Abbas'ın anlattığı detaylar yazılacak gibi değil. Benim onları değil yazmaya, bir kez daha dinlemeye bile takatim yoktur.

Bu sırada katile başkanı, Suudilerin dinsizliğini gösteren inanılmaz bir hikâye anlattı; şöyle dedi: 1993 yılında, yani o faciadan altı yıl sonra hacılar tekrar Mekke'ye gittiklerinde İranlı bir kadın İran'ın Mekke'deki Hac Bürosu'na gelir ve şöyle der: "Ben 1987 yılı faciasında Mekke'deydim. Yaralandım ve Hacun Köprüsü yakınlarında bir eve sığındım. Hacıların katledilmesi olayı sona erdikten sonra otele gitmek üzere evden çıkmak istediğimde, birkaç eşli bir şeyh olan ev sahibi beni evinde hapsedti ve hac merasimi bitinceye kadar dışarı çıkmama müsaade etmedi. Hac merasimi bittikten sonra beni kendine eş edindi. Hiçbir yere telefon etmeme izni vermiyordu. Beni zorla kendine eş edindi ve ondan üç çocuğum oldu. İranlıların da hacca geldiği bu yıl evden kaçmayı başardım. Lütfen beni kurtarın! Çünkü benim İran'da kocam, çocuklarım ve ailem var."

Katile başkanımız şöyle devam etti: Biz de çok uğraşarak o kadının için pasaport çıkartıp diğer İranlı kadınlarla birlikte onu Cidde'den İran'a gönderdik.

Acaba bu beş yıl içerisinde bu kadının İran'daki eşi ve çocukları ne yapmışlar?! Bu konuda bir bilgimiz yoktu. Büyük ihtimalle onun şehit olduğunu düşünmüşler. Bu, bizim haberdar olduğumuz bir hikâyedir ki, kadın gözü açık çıkmış da kaçabilmiş. Kim bilir belki buna benzer nice örnekler vardır da kimsenin haberi olmamıştır. Her neyse bu olay, gerçekten de ilelebet Suudilerin dosyasında kara bir leke olarak kalacak bir faciaydı.

Bu hikâyeleri dinledikten sonra hiçbir iş yapma hevesimiz kalmamıştı. Bu yüzden başımızı yere koyduk ve mümkünse birkaç dakika uyuyalım dedik.

Uyandığımız zaman arkadaşlara, “Ben o zaman İngiltere’deydim ve bu olayla ilgili bir şeyler yapmaya çalıştık.” dedim. “En önemlisi de, Londra’da bir gösteri düzenledik. Her zamanki gibi hoparlör benim elimdeydi ve Suudiler, Amerika ve İsrail aleyhine sloganlar atıyorduk. Çocuklarda o yürüyüşte gördüğüm harareti başka hiçbir yürüyüşte görmemiştim; hatta yıllık savaş yürüyüşünde bile.

Velhasıl, bu acı hikâyenin üzerine acı bir çay içerek akşam namazı için Harem’e gittik. Namazdan sonra gelip akşam yemeğini yedik. Sonra da hanımla birlikte çarşıya çıktık.

ZİLKADE'NİN YİRMİ İKİNCİ GÜNÜ

Öğle namazını kıldım ve görüşme saati yaklaşıyorken biraz oyalandım. Bu arada biri yanıma yaklaştı ve İngilizce olarak bana, “İranlı mısın?” diye sordu. “Evet, buyurun; bir işiniz mi var?” dedim. “Ben bir Müslüman olarak bir İslam ülkesi olan İran’ın Amerika’nın karşısında durduğu ve fiilen Allah’ın en büyük (Allahu Ekber) olduğunu ispat ettiği için iftihar duyuyorum. Ben Mısırlı bir üniversite hocasıyım.” dedi. Kendisine teşekkür edip sohbete devam etmek istedim. Fakat tam o sırada şortalar (polisler) namaz kılanları Mescit’ten çıkarmaya başladılar. Çünkü Ravza-ı Mutahhara bölgesine gelme sırası hanımlarındı. Maalesef bu iş için iyi bir program yapmamışlar. Peygamber’i ziyaret etmek isteyen kadın ziyaretçilerin tamamı için sadece bir buçuk saat sabahleyin, bir buçuk saat de öğleden sonra vakit ayırmışlar. İçeri girdikten sonra da yine bazı kısıtlamalar söz konusuymuş. Eşimin anlattığına göre hanımları ülkelere göre ayırıyorlar. Mesela her ülkenin yüzlerce kadın ziyaretçisine, Harem’e yaklaşmaları için sadece on dakika vakit veriyorlar. Bu arada ayrımcılık da yapıyorlar. Mesela Mısırlılara ve Araplara daha fazla vakit veriyorlar. Afrikalılara daha az, İranlılara daha da az. Neyse, o Mısırlı hacı ile kısa bir sohbetimiz oldu, ardından Allah’a ısmarladık deyip ayrıldım. Tekrar görüşelim diye ricada bulundu, ama maalesef nasip olmadı. Şortaların rahatsız etmesinden kurtulmak için Mescid’in dışına çıktım. Şeyh’in Cebrail Kapısı önünde durduğunu gördüm.

D: Selamun aleykum. Allah amellerinizi kabul etsin.

Ş: Aleykumusselam. Sizinkini de inşallah.

D: Otelimiz şu tarafta, buyurun gidelim.

Ş: Anlaşılan, oteliniz Baki Mezarlığı'nın arkasındadır. Bu mezarlığın İslam'dan sonra yapıldığını biliyor olmalısınız.

D: Doğrudur. Buraya herhâlde Cennetü'l-Baki diyorlar. Sizce de burası İslam dünyasının en önemli mezarlığı değil mi?

Ş: Evet, burası İslam dünyasının en ünlü mezarlığıdır.

D: En ünlü mezarlık olduğu doğrudur, ama ben en önemli mezarlık dedim. Zira ünlü olmak, kaçınılmaz olarak en iyi ve en önemli olmak anlamına gelmez.

Ş: Medine şehri, İslam dünyasının en ünlü şehridir, bu mezarlık da bu şehrin en ünlü mezarlığıdır.

D: Fakat bana göre buranın önemi, bu mezarlıkta yatan büyük insanlardan dolayıdır. Bu büyük insanlar hangi mezarlıkta, hangi şehirde ve hangi ülkede defnedilselerdi, o mezarlık önemli olurdu.

Ş: Önemli bir insan öldüğü zaman ruhu güzel yerlerde olabilir, ama cisminin bir önemi olmaz; nerede olursa olsun fark etmez.

Peygamber'in Ölüsü Dirisi Olmaz

D: Yani siz bütün insanların ruhsuz bedenlerinin bir olduğuna mı inanıyorsunuz?!

Ş: Evet; çünkü Kur'an'da, **"Şüphesiz sen de öleceksin, onlar da ölecekler."** (Zümer, 30) buyruluyor. Dolayısıyla Peygamber de diğer insanlar gibi ölüdür.

D: Fakat Kur'an sizin söylediğinizden farklı bir şey diyor.

Ş: Nasıl? Ben size Kur'an'dan ayet okudum; Peygamber'e, "Sen de diğer insanlar gibi öleceksin." diyor.

D: Fakat bu, Kur'an'dan sadece bir ayettir. Kur'an'da başka ayetler de vardır. Bu ayet, Peygamber'in öleceği haberini veriyor ki, kimse Peygamber'in öldüğünü inkâr etmiyor. Ama başka ayetler, şehitlerin ölümden sonra diğer insanlardan farklı olarak hayatlarının devam ettiğini söylüyor.

Ş: Hangi ayetler?

D: Mesela Âl-i İmran Suresi'nin 169. ayetinde şöyle buyruluyor:

"Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü sanmayın; bilakis onlar diridirler, Rableri katında rızıklardan yararlandırılmaktadırlar."

Kur'an'a göre şehitler diridirler ve Allah katında rızıklardan yararlandırılmaktadırlar.

Ş: Evet; şehitler için söz konusu olan bu hayat, berzah hayatıdır.

D: Ayetin zahirine bakılırsa, berzah hayatından söz edilmiyor. Berzahta rızık yoktur, oysa ayete göre şehitlere rızık verilmektedir.

Ş: Yani siz şehitlerin diri olduğuna mı inanıyorsunuz?

D: Ben kim oluyorum! Size Kur'an ayeti olan Allah'ın kelamını okudum. Siz eğer buna inanmıyorsanız, delilinizi açıklayın. İddia eden ben değilim, Allah'ın kelimidir.

Ş: Bu ayet, belki de müteşabih ayetlerdendir ve bir tür teşbih içermektedir. Yani şehitler diriler gibidirler ve Allah katında rızıkları vardır.

D: Sizin bu sözünüzü kabul edip şehitlerin diriler gibi rızık olduğunu söylesek bile, bu demektir ki, şehitlerin diğer insanlardan farklı bir durumu vardır.

Ş: Evet, kesinlikle.

D: Kur'an'ın tabiriyle şehitlerle diğerlerinin arasındaki en az fark, onların -diriler gibi bir durumda olmasalar da- diri olusudur.

Ş: Ben, diri değıller demedim. Ayet belki müteşabihtir ve şehitler (bazı açılardan) diriler gibidirler, dedim.

D: O hâlde, gelin Kur'an'ın sözüne boyun eğelim ve şehitlerin diri olduğunu kabul edelim. Onların diriliğı, daha ölmemiş olan kişilerinkinden farklı olsa bile. Fakat kesinlikle rızıkları vardır.

Ş: Bizim ihtimallerimiz ile Kur'an'ın dediğı çelişirse, tabii ki Kur'an'ın dediğı en doğrudur. Onların diriliğinin ne tür bir dirilik olduğunu bilmesek dahi, Kur'an diridirler diyorsa, kabul etmemiz gerekir.

D: Peki size bir soru: Peygamber'in makamı mı daha yücedir, yoksa şehitlerinki mi?

Ş: Muhakkak ki Peygamber'in makamı. Zira Nisâ Suresi'nin 69. ayetinde şöyle buyruluyor:

“...Allah'ın kendilerine nimet verdiği peygamberler, sıddıklar, şehitler ve salihler...”

D: O hâlde Peygamber, en azından şehitlerin diriliğı türünden bir diriliğe sahiptir. Çünkü ayette sadece peygamberler değıl, sıddıklar da şehitlerden önce zikredilmiştir.

Ş: Evet, evet.

D: Bu mezarlıkta Uhud şehitleri, Harre şehitleri vs. var mı?

Ş: Evet.

D: Yine bu mezarlıkta o şehitlerden daha önemli olan Peygamber'in Ehl-i Beyt'i de var mı?

Ş: Evet, Peygamber'in Ehl-i Beyt'inden de var.

D: Demek ki bu mezarlığın önemi, bu insanlardan dolayıdır, Medine şehrinden dolayı değildir. Yoksa Medine'de başka mezarlıklar da vardır.

Ş: Doğru söylüyorsunuz. Sahi, sizin bu mezarlıkta ağlayan ve Ehl-i Beyt'ten medet uman İranlılar hakkında ne düşündüğünüzü çok merak ediyorum.

D: Artık otele vardık, en iyisi başka bir zaman bu konu hakkında sohbet edelim, şimdi gidip öğle yemeğimizi yiyelim.

Yemek yemek için restorana geçtik. Bütün arkadaşlar, sıradan Araplar gibi giyinmiş olduğu ve âlim olduğunu gösteren bir kıyafet giymediği hâlde Şeyh ile selamlaşmak istiyorlardı. Öğle yemeğimizi yedik. Herkes için aynı yemek çıktığı için Şeyh'ten özür diledim. Elbette yağlı ve kızartma yemek istemeyenler için diyet yemeği de çıkıyor. Fakat Şeyh yemeğimizden memnun kalmış gözüküyordu. Çünkü yemekten sonra yemeğin çok lezzetli olduğunu söyledi.

Ş: Yemekler çok lezzetliydi. Aşçılar İranlı mı?

D: Evet, bütün İranlılar için toplu olarak yemek yapıp dağıtılır.

Ş: Yani bütün İranlı hacılar için bir yerde mi yemek yapılıyor?

D: Evet, Medine'de her öğünde ortalama 40.000 kişi için yemek çıkmakta, bu sayı Mekke'de 100.000'e kadar ulaşmaktadır.

Ş: Burada (restoranda) mı oturacağız, yoksa odanıza mı geçeceğiz?

D: Hayır, odaya geçiyoruz. Çünkü şimdi oda arkadaşlarımla her biri bir köşede dinleniyor. İkisi ise Harem'e gitmiş. (Zergam ve Kerbelai horladıkları için öğle yemeğinden sonra Harem'e gidiyorlar ki, biz biraz uyuyabilelim.)

Ş: Peki, öyleyse gidelim.

Odamıza geçtik. Küçük bir masanın çevresinde oturduk. Birer bardak çay, biraz da İran pastaları ve yemişlerinden getirdim.

Ş: Daha şimdi yemek yedik, bu pastaları nasıl yeriz?!

D: Ama önce tuz, sonra tatlı demişler.

Ş: Evet, evet. Ama benim biraz ihtiyatlı olmam gerekiyor. Çünkü kan şekerim yüksektir. Ama bu pastalardan vazgeçmek de olmaz ki!

D: Ben de sizin durumunuzdayım. Üstelik şeker ilacı da kullanıyorum.

Otel, oda arkadaşlarım, özellikle de horlayan ikisi, İran yemişleri ve pastaları hakkında biraz konuştuktan sonra Dr. Ahmedî geldi. Arapça olarak Şeyh'e hâl hatır sordu. Şeyh bana, "Horlayan arkadaşınız bu mu?" diye sordu. "Hayır, onlar Harem'e gitmişler." dedim. Dr. Ahmedî'ye, "Siz dinlenin, biz sessizce konuşacağız." dedim. Dr. Ahmedî, "Ben bir köşede oturur, tartışmanıza da girmem. Zaten Arapça da bilmiyorum. Ama eğer sorun oluyorsa dışarı da çıkabilirim." dedi. "Hayır! Kesinlikle oturun. Konuşmalarımızın da büyük bölümünü anlayacağınızı sanıyorum." dedim.

Ş: Hadi başlayın. Önce benim dünkü soruma cevap verin: Halifeler hakkındaki görüşünüz nedir?

D: Bu konuya girmeden önce dünkü konumuz, yani mut'a hakkında herhangi bir sorunuz var mı?

Ş: Hayır. Aişe, bir kadın olduğu hâlde mut'anın caiz olduğunu kabul ettikten sonra artık bize söyleyecek bir söz düşmez.

D: Aişe'nin Ömer'den yaklaşık 40 yıl sonra vefat ettiğini ve Ömer'in yasaklamasından haberdar olduğunu da dikkatten kaçırmayın.

Ş: Evet, zaten o konuda haklı olduğunuzu kabul ettik. Şimdi önceki sorumuza dönelim.

D: Bu sorunun cevabını çok mu merak ediyorsunuz?

Ş: Evet, bu sorunun cevabı benim için çok önemlidir. Çünkü sizin gibi birinin onların hakkındaki görüşünü bilmek istiyorum.

D: Soruyu dakik bir şekilde sorarsanız, daha iyi cevap verebilirim.

Ş: Sorum şudur: Halifeler hakkındaki görüşünüz nedir? Siz de onları halife olarak kabul ediyor musunuz?

D: Ben Peygamber sonrası konusuna çok yönlü olarak bakıyorum.

Ş: Nasıl? Açıklar mısınız?

D: Değerli Şeyh'im! Müsaade ederseniz, bu konuyu diğer konuları konuştuktan sonra konuşalım. Zira hilafet, imamet ve velayet konusunda konuşulacak çok önemli ve dakik hususlar vardır ki, sahabenin adaleti gibi konuları konuştuktan sonra onların anlaşılması daha kolay olacaktır.

Ş: Doktor! Galiba bu temel konudan söz etmekten kaçırıyorsunuz!

D: İnanın kaçmıyorum, ben önce dalları ve yaprakları iyice inceleyelim, daha sonra ağacın gövdesini ele alalım istiyorum.

Ş: Peki, siz nasıl isterseniz! Ne de olsa biz size misafiriz.

D: Olmadı! Böyle konuşmamalısınız; burası sizin kendi evinizdir! Ancak konuları karşılıklı anlaşmayla belirleyeceğimizi kararlaştırmıştık.

Ş: Peki, peki! Öyleyse siz uygun görürseniz, yoldaki konuyu, yani Baki Mezarlığı ve ölümlere bakış meselesini konuşalım.

D: Olur.

Ş: Ben defalarca Şiilerin ziyaret yerine Ehl-i Beyt'in kabirlerinin yanında ağladığına şahit olmuşum. Hatta Suriye'de de insanların Seyyide Rukayye ve Seyyide Zeyneb'in makamlarında ağlayıp sızladıklarını görmüşüm. Bin yıl önce ölen birine ağlamak da ne demek?! Bir selam verip, Fatiha okuyup, geçip gidilmeli.

D: Muvafakat ederseniz, burada birkaç konuyu birlikte konuşalım.

Ş: Hangi konuları?

Ölülere Ağlamak

D: Ölülere ağlamak, kabirleri ziyaret etmek, kabirler üzerine bina yapmak ve onu onarmak, makamlarla teberrük etmek ve onları öpmek, ölülere tevessül etmek vs.

Ş: Çok fazla olmadı mı? Bence kabirlerle ilgili konuları bir arada irdeleyebiliriz. Fakat Allah'tan başkasına tevessül etmek konusunun kabirlerle bir ilgisi yoktur ve çok büyük yanlışlardan biridir. Bu yüzden onu başka bir zamana bırakalım. Şimdilik kabirlerle ilgili konuları konuşalım.

D: Olabilir. Hangisine devam edelim? (Bundan sonra bilgisayar konusunu tekrarlamayacağım; zira bu cep bilgisayarında el-Mektebetü'ş-Şamile programı vardır ve sürekli yanımda taşımaktayım. İşaret ettiğim her hadisi, bu cep bilgisayarımdan aktarıyorum.)

Ş: Mesela şu ağlama meselesine geleyim. "Ağlamak ölünün eziyet çekmesine sebep olur" diye sarıh bir hadisimiz vardır. Bütün raviler bu hadisi nakletmişlerdir.

D: Doğru söylüyorsunuz. Şimdi o hadisi bilgisayardan size göstereceğim... Bakın! Gerçek şu ki, bazı hadisleri nakleden bazı raviler ya meçhul (tanınmayan) ya da itibarı olmayan kişilerdir.

Mesela Ahmed b. Hanbel, Tehzibü'l-Kemel, c. 16, s. 70'te, "Dön, o kadınları sustur" hadisinin ravilerinden olan İshak b. Seyyar'ı "müdelis" olarak niteler ve "Zayıf hadisleri güçlü hadisler olarak gösterirdi." der. Ancak Müstedrekü's-Sahihayn, c. 1, s. 382 ve Müsned-i Ahmed, c. 2, s. 444'te şöyle bir hadis geçer:

Bir gün Peygamber bir cenaze teşyiine katılmıştı. Ömer de oradaydı. Ömer, kadınları ağlamaktan sakındırdı. Bunun üzerine Peygamber şöyle buyurdu: "Ya Ömer! Onları kendi hallerine bırak! Göz ağlar, kalp kederlidir ve ayrılık yenidir."

Ş: Fakat daha sonra da İbn-i Ömer önceki hadisi tekrarlamıştır?

D: Fakat eğer hadisin devamını da okursanız, göreceksiniz ki Aişe, Abdullah b. Ömer'in huzurunda onun görüşünü reddediyor ve hadisin öyle olmadığını söylüyor.

Ş: Ancak sonuçta ravilerden bir grup, bu hadisi ve ölüye ağlamayı yasaklayan başka hadisler de nakletmiştir.

D: Kaldı ki, eğer bu sözler Ömer'e ait olsa bile hiçbir geçerliliği olamaz. En önemli kanıtı da Ömer'in bu hadislerde Peygamber'e ters düşmesidir. Zira Peygamber, "Onları kendi hallerine bırak." buyurmuştur.

Ş: Halifenin sözünün Peygamber'in sözü karşısında hiçbir geçerliliği olmadığı doğrudur, ama halifenin sözünü diğer sahabilerin sözü gibi de göremeyiz.

D: Siz bir tek bu sözü (sahabe ve halifenin sözünün geçerliliği olmadığını) kabul etseniz, bütün problemler çözülecektir.

Ş: Onlar, kendilerinden bir şey söylemezler; Allah ve Resulü'nün sözünü aktarırlar.

D: Eğer kendi sözleri olur ve Allah ve Resulü'nün sözüne ters düşerse, ne yapmalıyız?

Ş: Kabul etmeyiz.

D: Fakat kadınlar mut'ası, hac mut'ası ve teravih namazı konusunda, Ömer'in kendisi, "Bu iki mut'a Peygamber'in zamanında helal idi, ben haram ediyorum." dediği hâlde onun sözünü kabul etmişsiniz. Aynı şekilde, teravih namazı da Peygamber'in zamanında münferit olarak kılınıyordu ve müstehap namazların evde kılınması tavsiye ediliyordu, ama Ömer bunu değiştirdi.

Ş: Doktor! Biz bu konuyu daha önce konuşmuştuk, tekrar dönmeyelim! Mut'a konusunda sizin görüşünüzün doğru olduğunu kabul etmiştim ya!

D: Konu önemli olduğu için hatırlatmak istedim, başka bir kastım yoktu. Siz Ehl-i Sünnet kardeşlerimizle biz Ehl-i Beyt ekolü izleyicilerinin arasındaki en önemli ihtilaf konusu, sahabe konusu ile halifelerin uygulamaları konusudur.

Ş: Sizin Peygamber'in kendisinin ölüye ağladığına dair bir belgeniz var mı?

D: Bir değil, üç belgem var ki, Peygamber'in ölüye ağladığını ve yas tuttuğunu gösteriyor.

Ş: Onları söyler misiniz? Onlar, bu hadislerden daha önemlidir.

D: Birincisi: Müsned-i Tayalisi, c. 4, s. 389, h. 1515 ve 1531 ve Müstedrekü's-Sahihayn, c. 1, s. 514'de şöyle geçer:

Aişe der ki: "Osman b. Maz'un öldüğünde Peygamber yüzünü açtı, sonra o kadar ağladı ki, gözyaşları yanaklarından aşağı süzdü."

1531 numaralı hadiste ise Ömer b. Humeyd der ki: "Önce Osman b. Maz'un'un yüzünden öptü ve o kadar ağladı ki, gözyaşları yüzünden akmaya başladı."

Ş: Ben bu hadisi görmemişim.

D: Bakın, el-Mektebetü'ş-Şamile'de mevcuttur.

Ş: Bu hadis çok önemlidir.

D: İkincisi: Peygamber'in (s.a.a) oğlu İbrahim'e ağlaması birçok kitapta geçer; ezcümle: Sünen-i İbn-i Mace, c. 5, s. 69, h. 1578; Sahih-i Buharî, c. 3, s. 172 ve 173; Sahih-i Müslim, c. 4, s. 1807 ve c. 5, s. 1808'de:

"İbrahim can çekişirken Peygamber onu öpüp kokladı ve ağlamaya başladı. Bunu yadırgayanlar olunca Peygamber şöyle buyurdu: "Göz ağlar, kalp hüzünlenir, fakat biz Rabbimizin razı olacağı sözden başka bir şey söylemeyiz. Biz senin ayrılığından dolayı çok mahzunuz ey İbrahim!" Yine itiraz edenler oldu ve "Siz ölüye ağlamayı yasaklamıştınız!" denildi. "Ben ağlamayı yasaklamadım; fakat ben ahmak ve günahkâr iki sesi yasakladım: Eğlenme ve oynama nağmesi sırasındaki ses ile şeytan zurnalarını ve musibet anındaki sesi, yüzlere vurmayı ve yakaları yırtmayı." diye buyurdu.

Ş: Ben bu hadisi duymuştum, ama son bölümünü görmemiştim.

D: Elhamdülillah. Elbette hadisın son bölümü hem Sahih-i Buharî, hem de Sahih-i Müslim'de mevcuttur.

Ş: Üçüncü belgenizi de açıkla mısınız?

D: Üçüncüsü ise, Hamza'nın şehadetiyle ilgilidir:

Sübülül-Hüda ve'r-Reşad, c. 4, s. 222'de geçtiği ve Taberanî'den nakledildiği üzere "Peygamber, Hamza'nın cesedini görünce yüksek sesle ağladı. (Hamza'nın kız kardeşi) Abdulmuttalib kızı Safiyye için de korktu. Safiyye, Hamza'nın cesedini göğsüne basarak isticra (İnna lillahi ve inna ileyhi râciûn) kelimesini dile getirip ağladı."

Ş: Evet, evet, bu doğrudur.

D: Yine de var.

Ş: Yine de var mı?

D: Hem de çok! Mesela Sa'd b. Muaz'ın şehadetinde Peygamber hem ağlıyor, hem de "Şehadet hikâyesini anlatın (mersiye okuyun) ki, başkaları da ağlasınlar." diyordu. Cafer ve Zeyd şehit olduğunda da ağlamışlar ve "Kardeşlerim! Dostlarım! Arkadaşlarım!" diye ağıt yakmışlardı.

Tefsir-i İbn-i Kesir, c. 2, s. 329'da Malik b. Enes'in Sa'd b. Muaz'a ağlamasıyla ilgili olarak Sa'd b. Muaz'ın torunu şöyle diyor: Enes b. Malik'in yanına gittim. Bana "kimsin?" diye sordu. "Vakıd b. Ömer b. Sa'd b. Muaz'ım." dedim. "Ona benziyorsun." dedi ve ağlamaya başladı. Epey ağladı. Sonra "Allah Sa'd'a rahmet etsin, ileri gelen ve yüce bir insandı." dedi.

Ş: Bu kadar örnek çok ilginç!

D: Bir örnek de Ebu Bekir'den vereyim.

Ş: Buyurun.

D: İbn-i Kesir, c. 4, s. 380; Müsned-i Ahmed, c. 4, s. 362 ve Buharî, c. 4, s. 463 ve 2256'da Aişe'den şöyle dediği rivayet edilir:

"Peygamber vefat ettiğinde Ebu Bekir Mescid'e geldi ve Aişe'nin evine girdi. Peygamber'in yüzünü açtı, sonra üzerine kapanıp onu öptü ve ağladı."

Ş: Tamam, şehadet ve ölüm sırasında ağlamanın sakıncası olmadığını kabul ettik; ama öldükten sonra, defin sırasında ve kabir başında ağlamanın hikâyesi nedir?

D: O hususta da belgemiz var, hem de Peygamber'in bizzat kendisinden.

Ş: Görünen o ki belgeleri toplamışsınız!

D: Ben toplamamışım, ama bu yazılım programında araştırmak istediğim kelimeyi giriyorum, hadisleri getiriyor.

Ş: Çok güzel! Buyurun bakalım.

D: Belgelerin bir kısmı Kur'an'dandır; Yakup Peygamber'in ağlaması gibi; bir kısmı sahih kitaplardandır, Peygamberimizin ağlamaları gibi.

Ş: Doğru ama acaba öldükten sonra ağlamayla ilgili bir şey var mı? Çünkü Yakub'un ağlaması Yusuf'un firakından ötürü idi.

D: Sünen-i İbn-i Mace, 1620'de ve Müstedrekü's-Sahihayn, 3250'de Abdullah b. Mes'ud'dan şöyle nakledilir:

Peygamber kabirlere bakıyordu, biz de onunla beraberdik. Bir ara oturmamızı emretti; sonra yüksek sesle ağlamaya başladı. Diğer insanlar da onun ağlamasından etkilenerek ağladılar. Sonra Ömer, "Ya Resulallah! Niçin ağladınız? Bizi de ağlatıp yüreğimizi sızlattınız?" diye sordu. Peygamber, "Benim ağlamam, gerçekten sizin yüreğinizi sızlattı mı?" dedi. "Evet." dedi. Peygamber, "Benim necva ettiğimi (fısıltıyla sohbet ettiğimi) gördüğünüz bu kabir, annem Âmine bint-i Veheb'in kabri idi." buyurdu.

Ş: İlginç! Bu hadis Müstedrek'te mi?

D: Evet, işte bakabilirsiniz. Gördüğünüz gibi Peygamber, annesinin ölümünden yaklaşık elli yıl sonra ona ağlıyor.

Ş: Doğru söylüyorsunuz. Bu oldukça önemli bir konudur. Ne yazık ki âlimler, bu hadisleri bir araya toplayarak insanlara sunmamışlar.

D: Doğru, ama son zamanlarda bu iş yapılmıştır; mesela bu programda bunlardan bazılarını görebilirsiniz:

Dr. eş-Şeyh, el-Berzah adlı risalesi, c. 1, s. 190 ila 227'de bu işi yapmıştır. Sudan'ın Ümmü Derman Üniversitesi'nden Dr. el-Fatih el-Hibr Ömer Ahmed, çok iyi bir araştırma eseri olan Hayatu'l-Berzah adlı yedi ciltlik kitabında, Peygamber'in emriyle ölüye ağlamanın caiz olduğunu ispat etmiştir.

Bilgisayar programlarına yüklenmiş kitaplarda bunun 50'den fazla belgesini zikretmişlerdir. Mesela; Fetava el-Ezher, c. 8, s. 108, Peygamber'i Ziyaret babı ve Tarifu Hukukî'l-Mustafa, c. 6, s. 41 gibi.

Sonraki konuya ilişkin olarak da Peygamber'in (s.a.a) kabrine saygı gösterme hakkında ise İbn-i Kesir, c. 2, s. 21, Hukukî'l-Mustafa babında şöyle nakledilir:

Malik b. Enes, Halife Ebu Cafer Mansur'a dedi ki: "Peygamber'in huzurunda sesinizi yükseltmeyin; zira onun ölü iken saygınlığı, diri iken saygınlığı gibidir." Ebu Cafer, "Ey Ebu Abdullah (Malik)! Peygamber'i ziyaret ederken kibleye mi yöneleyim, yoksa Resulullah'a mı (kabrine mi)?" diye sordu. Malik, "Ondan yüzünü çevirme! O, kıyamet günü senin ve baban Âdem'in Allah katındaki vesilenizdir. Yüzünü ona dön ve ondan şefaata iste ki, o da Allah katında sana şefaata etsin." dedi.

Ş: Bu hadis çok ilginçtir! Senetleri nasıldır?

D: Bakın, bilgisayarda mevcuttur; kitaplarda yaklaşık 30 sene vardır.

Ş: Malik çok mühim (önemli) bir söz söylemiştir.

D: Malik İslam'ın söylediğini söylemiştir; biz de İslam'ın söylediğini söylüyoruz.

Ş: Fakat diğer mezhepler "Yüzünüzü kabre döndürün" demiyorlar.

D: Tam tersine! Diğer mezhepler de böyle diyorlar. Bilgisayara bakın, İbn-i Teymiyye'nin Fetvaları Mecmuası, c. 1, s. 12'de şöyle deniyor:

"Malik, Şafii ve Ahmed b. Hanbel derler ki: Peygamber'i ziyaret ederken hücre-i saadete doğru dönük olun. Fakat

Ebu Hanife diyor ki: Kibleye dönük olun, hücreye değil.”
Fetava el-Ezher, c. 8, s. 108’de de bu sözü İbn-i Teymiyye’den nakleder.

Ş: Fakat fiilen herkes kibleye dönüyor!

D: Çünkü Harem’in sorumluları izin vermiyorlar. Bu nedenle Peygamber’in baş tarafında bütün ziyaretçilerin arkaları kibleye, yüzleri hücre-i saadete dönük olarak durduklarını görüyoruz. Dolayısıyla bütün insanlar fiilen Malik, Şafii ve Ahmed’in fetvasına uyuyorlar. Nitekim akla yatkın olan da budur. Zira mesela baş tarafından Peygamber’e selam vermek isteyen bir kimse, hücreye sırtını dönüp kibleye yönelerek selam verirse, akla aykırı bir iş yapmış olur.

Ş: Doktor Bey. Ölüye ağlamanın caiz olduğunu ve ziyaret etmek istediğimizde hücreye dönmemiz gerektiğini kabul ettik.

D: Bunu ben kendimden söylemiyorum, sizin kitaplarınız söylüyor. Şunu söylemek istiyorum: Siz kendi kitaplarınızda mevcut olup da Kur’an’a ters düşmeyen hadislere göre amel edin.

Ş: Biz de kabul ettiğimizi söyledik ya.

D: Sözüün devamına da dikkat etmenizi istiyorum; Malik, Ebu Cafer’e diyor ki: “Mağfiret dilemek için Peygamber’in kabrinin yanına git.” Yani “Ölüye sığın.”

Ş: Evet, evet! Bu konu da çok önemliydi. Çok önemli konulardı bunlar. Doğrusunu isterseniz, bizler bu kitaplara başvurmuş ve dikkat etmemişiz; daha çok kulaktan dolma bilgilerle yetinmişiz.

D: Desenize, biz sizin işinizi kolaylaştırdık!

Ş: Öyle, öyle! Allah size bol mükâfat ihsan etsin!

D: Bakın, Semhudî, Vefau’l-Vefa, c. 2, s. 1361’de diyor ki:

Hafız Ebu Abdullah Muhammed b. Musa b. Numan, Ali b. Ebu Talib'e dayanan bir senetle şöyle rivayet ediyor: Peygamber'in (s.a.v) defninden üç gün geçmişti ki, Medine dışından bir Arap geldi. Peygamber'in kabrinin toprağını başına serpti ve şöyle dedi: "Ya Resulallah! Sen söyledin, biz de sözlerini dinledik. Münezzeh olan Allah'tan aldıklarını alıp kavradın, biz de senden alıp kavradık. Sana inen ayetlerin arasında şöyle bir ayet vardı: "Onlar kendilerine zulmettiklerinde sana gelip Allah'tan bağışlanma dileselerdi, Peygamber de onlar için bağışlanma dileyeydi..." Ben kendime zulmettim ve sana geldim ki, bana bağışlanma dileyesin."

Vefau'l-Vefa Li-Ahbari Dari'il-Mustafa adlı eserin yazarı, 8. babın hatimesinde, Peygamber'den medet umma ve hacet dilemenin, Müslümanların süregelen bir davranış biçimi olduğunu gösteren birçok olay nakleder. O, hatta İmam Muhammed b. Musa b. Numan'ın bu konu hakkında "Misbahu'z-Zalam Fi'l-Müsteğışine Bi-Hayri'l-Enam" adında bir kitap yazdığını da yazar.

Ş: Medet umma ve mağfiret dilemenin ölümden sonra da devam etmesi bayağı ilginçtir.

D: Evet, bu da "Ölüden yardım istenilmez" diyenlere cevaptır.

Bu sırada masanın üzerinde bulunan bir miktar Şam fıstığı ve "gez" adında bir İran tatlısından Şeyh'e buyur edildi. Biraz yediler ve "gez"i göstererek:

Ş: Bu çok lezzetliymiş!

D: Mısır'ı bilmem, ama Suriye tatlıları kadar olamaz.

Ş: Mısır'ın da güzel tatlıları vardır, ama Suriye tatlıları kadar değil tabii.

D: Suriye ve Lübnan tatlıları gerçekten çok lezzetlidir.

Ş: Bunun adı neydi? (Cez = Gez) Çok lezzetliymiş. Suriye tatlıları kadar var. Şekeri de azdır. Benim gibi yaşlı insanlar için iyidir. Suriye tatlıları çok şekerlidir.

Salih Ölülerle Teberrük ve Onlara Tevessül

D: Peygamber'in (s.a.a) kabrine tevessül etmekle ilgili de bir şey söyleyecek misiniz?

Ş: Biz ölen biriyle teberrük veya ona tevessül etmeyi caiz görmeyiz.

D: Sağ iken tevessül etmenin caiz olduğu Kur'an ayetiyle sabittir ve bu konudaki en iyi örnek Hz. Yusuf'un gömleğidir.

Ş: Evet, Peygamber'in sağlığında da onun abdest suyuyla teberrük ederlerdi; ama ölümünden sonra böyle bir şey yoktur.

D: Ölümünden sonrasında da vardır.

Ş: Nerede?

D: Çok açık ve net bir örneği, Sübülül-Hüda ve'r-Reşad, c. 12, s. 347, 8. bapta; keza Sünen-i Darimî, c. 1, s. 56 ve İbnü'l-Cevzî, c. 12, s. 357'de mevcuttur. Yağmur yağması için Peygamber'in kabir-i şerifine tevessül edilmesi hakkında Ebu'l-Cevza'dan şöyle nakledilir:

"Evs b. Abdullah dedi ki: Medine'de şiddetli bir kıtlık oldu. İnsanlar bu durumdan Aişe'ye yakındılar. Aişe şöyle dedi: "Peygamber'in (s.a.v) kabrine gidin; çatıda bir gedik açın ki, kabir ile gökyüzü arasında bir çatı bulunmasın." Evs diyor ki: Aişe'nin dediği gibi yaptılar, öyle bir yağmur yağdı ki, bitkiler yeşerdi, develer öyle bir semizleyip yağlandı ki, neredeyse yağdan patlayacak hâle geldiler. O yılı şişmanlıktan patlama yılı olarak adlandırdılar." Hüseyin Selim Esed der ki: "Hadisin ricali, sika (güvenilir) kışilerdir."

Ş: Çok ilginç! Bu tevessül, Peygamber'in vefatından sonraya aittir. Sizin sözünüzü doğrulayan güzel bir örnektir.

D: Yine bakın; Hafız, Fethu'l-Bari, c. 2, s. 495 İbn-i Ebu Şeybe, el-Musannef, c. 12, s. 32'de şöyle naklediyor:

"İbn-i Ebu Şeybe, sahih bir isnat ile Ebu Salih es-Semman'dan, Ömer'in hazinedarı olan Malik ed-Darî'den şöyle rivayet eder: Ömer'in zamanında insanları kıtlık vurdu. Adamın biri Peygamber'in (s.a.v) kabrine gelerek, "Ya Resulallah! Ümmetin için yağmur iste; artık helak oldular." dedi. Peygamber, o adamın rüyasına girdi ve ona, "Git Ömer'in yanına..." dedi..."

Ş: Bu da çok ilginç!

D: Evet! Dolayısıyla öldükten sonra da tevessül etme meselesi, halifelerin zamanında bile vardı. Gerçi biz hayatta iken de, vefat ettikten sonra da Peygamber'in durumunun bir olduğuna inanmaktayız ya.

Ş: Doğru diyorsunuz. Elbette el-Ezher'de genellikle ölümden sonraki tevessüle de inanılmaktadır; fakat ben Arabistan'da tahsil gördüğüm için bu konuları biraz geç kabullenebiliyorum; ancak Mısır'da bu konu tam anlamıyla kabul görmüş bir konudur.

D: Kur'an'da, Maide Suresi'nde, "Sizi O'na yakınlaştıracak vesile arayın." buyuruyor ki, tevessül de bu demektir.

İmam Buharî'nin Kabrine Tevessül

Ş: Kabul. Zaten benim tevessül konusunda fazla bir sıkıntım yoktu.

D: Sayın Şeyh'im! Bunlar, Peygamber'in kabrine tevessülle ilgiliydi. Dahası da var. Sünni Müslümanların İbn-i Teymiyye'den önceki yıllarda Semerkant'taki haberlerine ve bu konudaki düşünce tarzlarına vâkıf olursanız, ne diyeceksiniz? Gerçi bu durum, diğer birçok yerde de yaygın bir şekilde vardı.

Ş: Buyurun da öğrenelim.

D: İmam Buharî'nin Semerkant'ın Hartenk şehrindeki kabrine tevessül.

Ş: Bu çok ilginç olmalı!

D: Bakın, Siyerü A'lami'n-Nübela, c. 12, s. 469; Zehebî, Tarihu'l-İslam, c. 19, s. 273 ve et-Tabakatü'l-Kubra, c. 2, s. 234'te şöyle nakledilir:

“Ebu Ali el-Gassanî der ki: Ebu'l-Feth Nasr b. Hasan es-Seketî es-Semerkandî, (Hicri) 464 yılında bize geldiğinde dedi ki: Yılların birinde Semerkant'ta kuraklık yaşadık. İnsanlar defalarca yağmur duasına çıktıkları hâlde yağmur yağmadı. İyilikle tanınmış salih bir adam Semerkant'ın kadısının yanına giderek, “Benim aklıma bir fikir geldi de onu size arz etmek istedim.” dedi. “Söyle, bakalım.” dedi. “Siz ve sizinle birlikte insanların, İmam Muhammed b. İsmail'in Hartenk'teki kabrine çıkmanızı ve orada Allah'tan yağmur talebinde bulunmamızı düşündüm. Bakarsınız Allah bize rahmet yağmurunu indirir.” dedi. Kadı, “Çok güzel düşünmüşsün!” dedi. Kadı, insanlarla birlikte yağmur duasına çıktı ve insanlar kabrin yanında ağlayıp kabir sahibinden şefaât dilediler. Bunun üzerine Allah öyle bol bir yağmur gönderdi ki, insanlar yedi gün veya ona yakın bir süre Hartenk'te kalmak durumunda kaldılar. Kimse yağmurun şiddeti ve bolluğundan Semerkant'a gidemiyordu. Hartenk ile Semerkant arasında üç mil kadar bir mesafe vardır.”

Ş: Buharî'nin kabrine tevessül etmeleri ve açıkça “şefaât” kelimesini kullanmaları çok ilginçti!

D: Kendi kitaplarınıza bakarsanız, bu tür örneklerle çok karşılaşsınız.

Ş: Bence bu kadarı kâfidir, sonraki konuya geçelim.

Bu sırada Şeyh'in gözü masanın üzerindeki iki kitaba ilişti ve sordu:

Şia'da Dua

Ş: Şu “Mefatihul-Cinan” kitabı da nedir?

D: Bizim yakın tarihte vefat eden büyük âlimlerimizden biri, Peygamber ve Ehl-i Bey'inin tavsiye ettiği duaları bir araya toplamış ve adını “Mefatihul-Cinan (Cennetin Anahtarları)” koymuştur.

Ş: Evet, adını duymuştum, ama kitabı görmemiştim. Görünen o ki, sizin çok saygı duyduğunuz bir kitaptır. Kur'an derecesinde veya daha fazla bir saygı gördüğünü söylüyorlar.

D: Evet, saygı gösteriyoruz, ama Kur'an derecesinde değil. Biz Kur'an'ın Allah'ın kelamı olduğuna inandığımız için diyoruz ki: Eğer Allah'ın sizinle konuşmasını istiyorsanız, Kur'an okuyun. Eğer siz Allah ile konuşmak istiyorsanız, dua okuyun.

Ş: Bizde de dua var, ama bu kitapta olduğu kadar fazla değil.

D: Bu, bizim yılın belli günlerinde okuduğumuz duaların sadece bir kısmıdır; başka kitaplarımız da vardır. Mesela bir diğer kitabımız “Sahife-i Seccadiye”dir ki, çok çekici duaları vardır.

Ş: Yani, insanlar bu duaları her gün okuyor mu?

D: Her gün değil. Ama bazılarını her gün okurlar, bazılarını değil. Bunların çoğu özel günler ve şartların dualarıdır. Bazı münasebetlerde okunurlar. Mesela bu dualardan bazıları günlük namazlardan sonra okunur; bazıları cuma akşamları okunur; bazıları cuma günleri okunur; bazıları recep, Şaban, Ramazan ayları gibi çeşitli ayların bazı özel geceleri ve gündüzlerinde okunur; bazıları, Arefe günü gibi bazı özel günlerde okunur.

Ş: Siz hangi duayı okursunuz?

D: Ben de bu duaların bazılarını okurum; fakat birkaç dua var ki, bazı pasajları benim için çok dikkat çekici ve sarsıcıdır.

Ş: Bana gösterir misiniz? O bölümleri görmek istiyorum.

D: Evet, buyurun. Mesela İmam Ali'nin (a.s) ashabından Kumeyl adındaki bir şahsa öğrettiği ve "Kumeyl Duası" olarak bilinen bir duadan bazı bölümler:

Allah'ım! İsmet perdelerini yırtan günahlarımı bağışla.

Allah'ım! Cezalandırılmaları indiren günahlarımı bağışla.

Allah'ım! Nimetleri değiştiren günahlarımı bağışla.

Allah'ım! Duanın kabulünü engelleyen günahlarımı bağışla.

Allah'ım! Belaları indiren günahlarımı bağışla.

Allah'ım! İşlediğim bütün günahları ve yaptığım bütün hataları bağışla.

Allah'ım! Seni anarak sana yakınlaşmak istiyorum; seninle senden şefaath diliyorum; cömertliğine beni kendi yakınlığına yaklaştırmamı, şükürünü eda etmeye beni muvaffak kılman ve zikrini bana ilham etmeni istiyorum senden.

Allah'ım! Boyun bükme, baş eğme ve alçalan biri olarak senden bana müsamaha göstermeni, merhamet etmeni, beni paylaştırdığın rızka razı ve bütün hallerde mütevazı kılmanı istiyorum senden.

Ş: Çok güzel! Çok güzel! Bu, ne tür günahlarımız olduğunu gösteriyor.

D: Evet; bir de daha çok Şaban ayında okunan "Münacat-ı Şabaniye" adındaki şu duaya bakın:

Ve seni çağırdığımda çağırımı (duamı) duy; sana seslendiğimde seslenişimi duy; seninle necva ettiğimde bana yönel.

Çünkü ben sana kaçmışım ve karşında boynumu bükerek, yalvarıp yakarak ve katındaki ödülümü ümit ederek huzurunda durmuşum.

Sen içimdekini bilirsin, ihtiyacımdan haberdarsın ve kalbimekine vâkıfsın.

Akıbetim ve dönecek yerim, söylemek istediğim sözüm, dile getirmek istediğim hacetim ve akıbetim için umduğum şey sana gizli değildir.

Ey Efendim! Ömrümün sonuna kadar içimde ve dışımda benden baş gösterecek şeylerde, senin takdirlerin bana hâkimdir. Fazlalığım ve eksikliğim, yarar ve zararım senin elindedir, başkasının değil.

Ş: Bunlar, tevhid-i ekmeldir.

D: Aynen öyle.

Ş: O hâlde neden sizin “her şeyin İmamlar’ın elinde olduğuna” inandığınızı söylüyorlar?

D: Biz bu duaları o İmamlar’ın kendisinden naklediyoruz.

Ş: Bizzat senin okuduğun diğer dualar nelerdir?

D: Sabah namazından sonra okunması müstehap olan “Sabah Duası”dır. Şu pasajlarına bakın:

İlahi! Eğer güzel bir başarı vermek suretiyle ilk önce rahmetin hâlime şamil olmasaydı, apaçık yolda kim beni sana doğru yürütürdü?

Eğer mühlet vermen, istek ve arzular önderine (nefsime) beni teslim etseydi, tutkuların yol açtığı sürçmelerden kim kurtarırdı beni?

Eğer nefis ve şeytanla savaşta yardımın beni yalnız bıraksaydı, yalnız bırakman yorgunluğa ve yoksunluğa terk ederdi beni.

İlahi! Görüyor musun, ancak arzular yönünden sana gel-

t.me/caferilikcom

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

mişim; günahlarım beni visal yurdundan uzaklaştırdığında
iplerinin uçlarına yapışmışım.

* * *

Nefsimin bindiği bu heva heves bineği ne kötü bir binektir!
Hayalleri ve arzularını güzel gösterdiği için yazıklar olsun
ona! Efendisi ve mevlasına karşı gelme cüretini gösterdiği
için kökü kurusun!

 lahi! Rahmet kapını  mit elimle  aldım. İstek ve tutkuları-
mın aşırılığından kaçıp sana geldim. Bağlılığımın parmak
uçlarıyla iplerinin uçlarına yapıştım.

ř: Bu dua da mı Ali'nin (a.s) tavsiyesidir?

D: Evet.

ř: Bu dualar neden bizim kitaplarda yok?

D: Maalesef sizin kitaplarınızda dua çok azdır. İmam Zeynela-
bidin'in (a.s) Ebu Hamza Sumalı'ye öğrettiği duanın şu pasaj-
larına bir bakın:

Seni seninle tanıdım. Beni sen kendine götürdün, sen kendi-
ne çağırdın. Sen olmasaydın, senin ne olduğunu bilmezdim.

Hamd Allah'a ki, onu çağırırım, icabet eder; o beni çağırdı-
ęında yavaş davransam da.

Hamd Allah'a ki, ondan isterim, verir; o benden borç istedi-
ęinde cimri davransam da.

Hamd Allah'a ki, hiçbir aracı olmadan ne zaman istesem,
ihtiyacım için ona seslenirim; nerede istesem, gizli sırrım
için onunla baş başa kalırım; o da ihtiyacımı karşılar.

Hamd Allah'a ki, ondan başka birini  ağırmam; eğer ondan
başkasını  ağırırsam, çağırma icabet etmez.

Ş: Bu dualar da tevhid-i kâmilî açıklamaktadır.

D: Fakat sizin Mescid-i Nebî ve Mescid-i Haram'daki dostlarınız bu gibi dualarla Allah'a yalvaran bizlere müşrik diyorlar.

Ş: Allah'a sığınırız! Bunlar kelime-i şهادetten de yücedir.

D: Evet, ama Mescid-i Nebî ve Mescid-i Haram'ın emr-i maruf ve nehy-i münker görevlileri, bu duaları görmeden onları okuyanları müşriklik ve kâfirlikle suçluyorlar. Bir de şu pasaja bir bakın:

Ben kimim ki ey Rabbim? Değerim ne ki? Fazlınla beni bağışla; affınla beni minnettar et.

Ey Rabbim! Örtünü üzerime çek (ayıplarım ortaya çıkmassın); yüzünün keremiyle beni kınamaktan vazgeç.

Eğer bugün senden başkası günahıma muttali olacak olsaydı, onu yapmazdım; eğer çabucak cezalandırılma korkum olsaydı, kesinlikle ondan kaçınırdım.

Senin (bana) bakanların en değersizî ve (bana) muttali olanların en önemsizî olduğun için değil.

Bilakis ey Rabbim, senin örtenlerin en iyisi, hüküm verenlerin en güzel hüküm vereni, (halimlerin en halimi) ve kerimlerin en kerimi olduğun için.

Sen ayıpları örtersin, günahları bağışlayansın, gizlileri bilersin; kereminler günahları örtersin, hilminle cezalandırmayı geciktirirsin.

Ş: Allah'a karşı çok ilginç bir kanıt sunuyor. Bu dua, benim kırk yıllık sorumu çözdü. Kendi kendime hep sorardım: Neden beş yaşındaki bir çocuğun yanında günah işlemeyiz de kimse olmadığı zaman Allah'ın huzurunda olduğumuzu unuturuz? Bu dua diyor ki: Eğer senin huzurunda günah işliyorsam, bunun sebebi şu ki, sen ayıpları örtücüsün.

D: Bu pasajı da görün:

Allah'ım! Ben ne zaman "İşte hazırlandım, amade oldum (abamı sırtıma attım)" deyip, namaz için huzurunda dursam ve seninle münacat etsem, namaz kıldığımda üzerime bir uyuklama atıyorsun, seninle münacat ettiğimde münacat etmeyi benden alıyorsun!

Ne oluyor bana?! Ne zaman ki "İçim düzeldi, meclisim tövbe edenlerin meclislerine yakın oldu" dediysem, bana bir bela gelip çattı ki, ayaklarımı kaydırıldı ve senin hizmetinde olmakla arama girdi.

Efendim! Yoksa beni kapından mı kovdun? Hizmetinde bulunmaktan mı uzaklaştırdın? Ya da beni hakkını küçümser mi gördün de uzaklaştırdın?

Ya da, yoksa beni senden yüz çeviren biri olarak mı gördün de bana kızdın? Ya da, yoksa beni yalancılardan durduğu yerde mi buldun da beni attın?

Ya da, yoksa beni nimetlerine şükretmeyen biri olarak mı gördün de beni mahrum ettin? Ya da, yoksa âlimlerin meclislerinde beni bulmadın da mı beni yalnız bıraktın?

Ya da, yoksa beni gafiller arasında mı gördün de rahmetinden ümidimi kestirdin?

Ya da, yoksa beni boş ve batıl işlerle uğraşanların meclislerine ısınır mı buldun da benimle onları baş başa bıraktın? Ya da duamı işitmek istemedin de mi beni uzaklaştırdın?

Ya da, yoksa cürmüm ve suçumla mı beni cezalandırdın? Ya da, yoksa utanmamın azlığından dolayı mı beni cezalandırdın?

Eğer beni affetsen, ey Rabbim, benden önce niceden beridir günahkârları affediyorsun. Çünkü senin keremin ey Rabbim, hata yapanları cezalandırmaktan çok daha yücedir.

Ş: Bu, günahbilim dersidir. Hem de bizim günah bilmediğimiz günahlar. Bu dua, âlimlerden kaçan Arap ülkeleri için çok iyidir. Allah'ın bu günah sebebiyle insanı huzuruna kabul etmediğini bilsinler. Gerçekten zevk aldım. Sizin beğendiğiniz başka bir pasajı da gösterir misiniz?

D: Buyurun, şu kanıta bakın:

Eğer vefa ehlinden başkasına lütufta bulunmayacaksan, kötülük yapanlar kimi imdada çağırırsın?

İlahi! Eğer beni ateşe sokarsan, düşmanın buna sevinir; eğer cennete sokarsan, buna da Peygamber'in sevinir. Ben de vallahi biliyorum ki, Peygamber'inin sevinmesini düşmanın sevinmesinden daha çok istersin.

Ş: Bu dualar, Allah'a öyle bir mantıkla yaklaşıyor ki, rahmetinin kapısını dua edenin yüzüne kapamasın. Dahası bir yerde Allah'ı -tabir caizse- buna mecbur bırakıyor. Kısacası, bu dualarla siz Şeytan'ı hoşnut etmiyorsunuz ve kesinlikle Peygamber'i sevindiriyorsunuz.

D: Bu İmam Seccad'ın (a.s) babasının, yani İmam Hüseyin'in (a.s) de "Arefe Duası" diye bilinen çok ilginç bir duası vardır.

Ş: Bakayım, o nerededir?

D: Bu duayı İmam Hüseyin (a.s) Arefe gününde okurdu:

Sensin ki minnettar ettin. Sensin ki nimet verdin. Sensin ki iyilik ettin. Sensin ki güzel yaptın.

Sensin ki lütufta bulundun. Sensin ki tamamladın. Sensin ki rızık verdin. Sensin ki muvaffak kıldın.

Sensin ki verdin. Sensin ki zengin ettin. Sensin ki sermaye verdin. Sensin ki barındırdın. Sensin ki yettin.

Sensin ki hidayet ettin. Sensin ki (günaha bulaşmaktan) kordun. Sensin ki örttün. Sensin ki mağfiret eyledin.

Sensin ki mazeret kabul ettin. Sensin ki imkân verdin. Sensin ki aziz kıldın. Sensin ki yardım ettin.

Sensin ki destekledin. Sensin ki teyit ettin. Sensin ki zafer verdin. Sensin ki şifa verdin.

Sensin ki bağışıklık verdin. Sensin ki ikramda bulundun. Ne kutlu, ne yücesin!

O hâlde hamd (övgü) daima sana mahsustur; şükür sürekli ve ebediyen sana layıktır.

Sonra ben ey Rabbim! Günahlarımı itiraf ediyorum; onları benim için bağışla.

Benim ki, kötü işler yaptım. Benim ki, hata ettim. Benim ki, (günaha) yeltendim. Benim ki, cahillik yaptım. Benim ki, gaflet ettim.

Benim ki, yanıldım. Benim ki, (güvenilmeyecek şeylere) güvendim. Benim ki, bilerek yaptım. Benim ki, söz verdim. Benim ki, sözümü tutmadım. Benim ki, ahdimi bozdum.

Benim ki, ikrar ettim. Benim ki, bana olan ve benim yanımda bulunan nimetlerini itiraf ettim. Şimdi de günahlarımla geri dönüyorum. O hâlde onları benim için bağışla, ey kullarının günahları kendisine zarar vermeyen ve itaatlerine ihtiyacı olmayan (Yüce Allah)!

Ş: Bu dua Hz. Hüseyin'den midir?

D: Evet. Müslüman gençler, talebeler, öğrenciler ve üniversiteliler, duanın bu pasajlarıyla tanışmalıdırlar.

Şeyh'in gözleri yaşıyor. Gözyaşlarını gizlemeye çalışarak mendille gözyaşlarını siliyor ve şöyle diyor:

- Hz. Hüseyin Allah'a böyle yalvardıktan sonra biz ne yaparız?! Peygamber'in Haremi ve Mescid-i Haram'da İranlıların ellerin-

de neden dua kitabı olduğunu ve onun üzerinden dualar okuduklarını şimdi anlıyorum.

D: Bunlar, dualardan sadece bir bölümüdür. Arefe Duası'nın bu pasajına da bir bakın:

İlahi! Benim için (işlerimi) tedbir etmenle kendi tedbirimden, hayırlı olanı seçmenle kendi seçmemden müstağni kıl beni ve çaresizliğimin merkezlerine vâkıf kıl beni.

İlahi! Nefsimin zilletinden çıkar beni, ölümüm gelip çatmadan şek ve şirkimden temizle beni.

Ş: Bu, Allah'ı ve kendini bilme dersidir! Allahu ekber! Allahu ekber!

D: Siz bir de şu Sahife-i Seccadiye'ye bakın. Ondaki duaları görün. Mekarimü'l-Ahlak (Yüce Erdemler) adındaki duanın şu pasajlarına bakın:

Allah'ım! Muhammed ve Âl'ine salat eyle ve benim imanımı en kâmil iman, yakini en üstün yakın kıl; niyetimi niyetlerin, amelimi amellerin en güzeline ulaştır.

Allah'ım! Lütfunla niyetimi halis kıl; katındakine (rahmetine) yakini doğrult; kudretinle bozulan durumumu düzelt.

Allah'ım! Muhammed ve Âl'ine salat eyle ve beni meşgul edecek sorunların çözümünde bana yet. Yarın hesabını soracağın şeylerle uğraştır beni. Günlerimi yaratılışımın amacı olan ibadetle geçirmemi sağla.

Beni zenginleştir; rızkımı bol eyle. Rızkı beklemekle beni imtihan etme. Beni aziz kıl; kibre duçar eyleme.

Sana kul olmaya muvaffak eyle. Kulluğumu, ibadetimi kendini beğenmişlikle fasit etme.

Benim elimle insanlara hayır ulaştır; başa kakarak onu batıl

etmeme engel ol. Yüce huyları bana ihsan et ve övünmek-
ten beni koru.

Allah'ım! Muhammed ve Âl'ine salat eyle ve beni insanla-
rın gözünde bir derece yükselttiğinde kendi gözümde bir
derece düşür.

Bana insanlar arasında açık bir izzet verdiğinde kendi ya-
nımda aynı ölçüde gizli bir zillet ver.

Ş: Doktor! Bu dua mı, yoksa ruhbilim mi? Gerçekten de Allah,
peygamberliğini nereye bırakacağını (hangi hanedana verece-
ğini) çok iyi biliyor! Bu dualar marifet deryasıdır. Doktor! Bu
Mefatih ve Sahife-i Seccadiye kitabını kendime alabilir miyim?

D: Alın, ama şu hususa dikkat etmenizi isterim ki, Sahife-i
Seccadiye'nin bütün duaları iyi ve güzeldir. Fakat Mefatih'te
bazı dualar olabilir ki, onları yılda veya ömürde bir kez dahi
okumazlar. Bu dualar sizin zevkinize göre hoş olmayabilir. Bu
yüzden "Mefatih'ten Seçmeler"i alırsanız, daha iyi olur.

Ş: Fakat ben bütün duaları görmek isterim.

D: Kısıtlı zamanınızı da dikkate alarak Seçme Duaları mütalaa
ederseniz, daha iyi olur.

Halifelere Lanet Yoktur

Ş: Sizin gösterdiğiniz dualar, Allah ile konuşma konusunda
mucize gibiydi. Fakat ben Mefatih kitabında halifelere hakaret
ve lanet olduğunu duymuşum.

D: Demek ki bu nedenle onu almak istiyorsunuz!

Ş: Hayır, hayır! Fakat bu hususta bir açıklamanız var mı?

D: Evet. Öncelikle açık bir şekilde kişilere lanet yoktur; ken-
dileri halifelere lanet okumayı gelenek hâline getirenler hariç.

Ş: O da muhakkak Hz. Ali'ye lanet okumayı gelenek hâline getiren Muaviye'dir.

D: Evet. Maalesef bu iş o kadar yaygınlaşmıştı ki, tarihin naklettiğine göre, cemaat imamlarından biri İmam Ali'ye lanet okumayı unutmuş, yolda durmuş ve telafi etmek için yüz defa lanet okumuş ve orada "Lanet Mescidi" diye bir cami yapmışlar. Buna göre Muaviye'ye açık bir şekilde lanet mevcuttur. Çünkü halifeye lanet etmeyi kendisi farz kılmıştır. Biz de Muaviye'nin sözlerinden sadece bu sözünü kabul ederek ona lanet okuyoruz. Ayrıca Peygamber'in kızının oğlunu şehit edip ailesini esir edenlere de lanet okuyoruz.

Ş: Fakat Hulefa-i Raşidin'e de lanet okuduğunuzu söylüyorlar.

D: Bir bölüm var ki, isimleri geçmese de onların kastedilmiş olabileceği söylenebilir. O da Aşura Ziyareti'ndedir. Şöyle deniyor: **"Allah'ım! Muhammed ve Âl-i Muhammed'in hakkına zulmeden ilk zalime lanet et; sonra ikincisine, üçüncüsüne ve dördüncüsüne."** Sonra Yezid'den söz ediyor. Bazıları, "İlk üç kişiden maksat, ilk üç halifedir; dördüncüsü ise Muaviye'dir." diyorlar.

Ş: Müslümanların sayıp sevdiği halifeye lanet etmek çok kötü bir şey değil mi?

D: Halifeye hakaret etmeyi Muaviye gelenek hâline getirmiştir, biz değil.

Ş: Ama herkes bunun yanlış olduğunu söylüyor ve kimse çocuğuna Muaviye adını vermiyor.

D: Doğru söylüyorsunuz; bu yüzden biz de halifelere hakaret etmiyoruz.

Ş: Öyleyse bu birinci, ikinci ve üçüncüden maksat kimdir?

D: Biz de tam olarak kimlerin kastedildiğini bilmiyoruz. Hatta hadis ilmi bilginlerinden bazılarına göre ziyaretin bu bölümü ile ondan önceki selam, ilk tavsiye edilen ziyaretten değildir.

Ş: Öyleyse bu kitaba nasıl girmiş?

D: Çünkü duanın nüshaları farklıdır ve Mefatih kitabı en son nüshaları esas almıştır.

Ş: Öyleyse siz neden onu yazıyor ve okuyorsunuz?

D: Çünkü herhangi bir kimsenin adından açıkça söz edilmiyor. Neden ilk zulmedenin birinci halife ve dördüncünün Muaviye olduğunu söyleyelim ki?! Muaviye'ye açıktan lanet etmiyor muyuz?! Üstü kapalı şekilde söylememiz için bir neden var mıdır?! Eklenen bu bölüm, gerçekte Ehl-i Bey'te zulmeden asıl kişilere lanet etmektedir.

Ş: Yine de hassasiyetleri dikkate alarak bu bölümü duadan çıkarmanız daha iyi olur.

D: Ben ülkede yayımlanan kitaplardan sorumlu kişi değilim. Peki, niçin Muaviye zamanında İmam Ali'ye yapılan lanet kaldırılmadı? Hem de açık, aleni ve isim verilerek yapıldığı hâlde.

Ş: Muaviye'nin kesinlikle yanlış yaptığını söyledik ya. Bu da geçmişte kalan bir meseledir.

D: Çok güzel; o hâlde gelin günümüzdeki soruna el atalım. Siz Peygamber'in Haremi ve Mescid-i Haram'ın etrafındaki bu memurlara engel olun ki, Müslümanlara, özellikle de Şiilere müşrik ve kâfir demesinler. Onlar bize açıkça müşrik demekten vazgeçtikleri zaman biz de Şiilere bu pasajları yüksekten okumamalarını tavsiye ederiz.

Ş: Bunlar benim elimde değil ki!

D: Matbaalar da benim elimde değil ki, "Ziyaretin bu pasajının Masum İmam'dan olduğu belli değildir veya bu pasajı ziyare-

tin bir pasajı olarak yazmayın” diyeyim. Ya da insanlar benim elimde değil ki, “o pasajı okumayın” diyeyim.

Ş: O hâlde ikimiz de insanlara engel olmaya güç yetirememekte eşitiz.

D: Evet, ama aramızda bir fark var. O da şu ki: Siz kesinlikle haram olan bir şeye, yani Müslümanlara müşrik denilmesine engel olamıyorsunuz; ben ise haram olduğu belli olmayan ah-laki bir şeye engel olamıyorum.

Ş: Fakat ben bir şeyi hatırlatmalıyım ki, Vahhabilerin bu işi İslam âleminde yaygın değildir. Onların dışında kimse Müslümanları veya Şii’leri müşrik kabul etmemektedir. Bu arada geç kalıyor gibiyim, artık gitmem gerek. Şimdi hangi kitabı almalıyım?

D: **Sahife-i Seccadiye** ve seçme duaları içeren **Müntehab-ı Mefatihü’l-Cinan**’ı alın ki, otelinizde kalanlar hassas olmasınlar. Fakat eğer hassasiyet göstermeyeceklerse, Mefatihü’l-Cinan’ın tamamını alabilirsiniz.

Ş: Peki. İnşallah yarın öğle namazından sonra bizim otele gideriz.

D: Burada daha rahat konuşabileceğimizi düşünmüyor musunuz? Çünkü burada hem benim cep bilgisayarım var, hem de sizin hac arkadaşlarınızı hassaslaştırmamış oluruz. Zira oraya gidersek, arkadaşlarınızın hepsi Arapça bildiği için konuya müdahil olmak isteyebilirler.

Ş: Fakat böyle olunca da her gün sizi zahmete düşürmüş olurum.

D: Bizim Farsçada bir deyimimiz var: Zahmete değil, rahmete sebep olursunuz.

Ş: O hâlde yarın öğle namazından sonra Cebrail kapısının önünde buluşuruz.

D: İnşallah.

Şeyh'i bir miktar şam fıstığı, gez ve iki kitapla uğurladıktan sonra akşam namazına kadar biraz şekerleme yapmaya hazırlandık. Elbette eğer henüz Harem'den dönen ve uyumak isteyen Kerbelai ile Zergam müsaade etseler.

Biraz dinlendikten sonra akşam namazı için hazırlandık. Mescid'e gittik. Şeyh de bizim biraz uzağımızda oturmuştu. Ayağa kalkıp hücre-i saadete dönerek Peygamber'in ziyaretini okumak istedim. Mescid'in görevlilerinden biri geldi ve "Kitabı kapat, hücreye değil, kibleye doğru dön." dedi. "Fakat ben Ahmed, Malik ve Şafii'nin fetvasına uygun olarak hücreye dönmüşüm." dedim. "Onlar böyle söylemiyorlar." dedi. "Hayır! Onların bu fetvası İbn-i Teymiye'nin fetvalarını içeren mecmuada da vardır." dedim. "Yalan söylüyorsun." dedi. "Fakat siz yanılıyorsunuz; çünkü benim elimde belge vardır." dedim. "Öyle bir belge yoktur." dedi ve şirk ve küfürden söz etmeye başladı. Bu sırada Şeyh İbrahim ayağa kalktı ve "O doğru söylüyor." dedi. Görevli ona, "Siz neredensiniz?" diye sordu. Şeyh, "Ben Mısır'danım." dedi. Görevli, "Siz ziyaret etmek için hücreye doğru dönülebileceğini görmüş müsünüz?" diye sordu. Şeyh, "Evet, görmüşüm." dedi. Görevli, "Fakat bize bunun yapılmaması gerektiği söylenmiştir. Bu bir devlet emridir." dedi. Şeyh, "Siz de bilip bilmeden Mescit'te hacılara yalancı dememelisiniz. Zira Peygamber'i ziyaret ederken hücreye dönük durmanın sakıncası yoktur. Ancak dua ederken kibleye dönsünler." dedi. Ben Şeyh'e teşekkür ettim ve akşam namazı için hazırlandım.

Akşam namazından sonra Amman'dan bir talebe ile tanışıp konuşmaya başladık. Talebe, Medine Üniversitesi'ndendi. Bana, "Ne okuyorsun?" diye sordu. "Namazdan sonraki duaları." dedim. "O dualar nelerdir?" diye sordu. "Önce tesbihlerdir, sonra da namazdan sonraki dualar." dedim. "Namazdan sonra ne okuyorsunuz?" diye sordu. "Önce tesbihleri okuyoruz." dedim,

“Yani 34 defa Allahu ekber, 33 defa elhamdülillah ve 33 defa da subhanallah diyoruz, sonra da çeşitli dualar okuyoruz. Mesela sabah namazından sonra şu duayı okumamız müstehaptır:

Allah’ın adıyla. Allah Muhammed ve Âl’ine salat eylesin.

İşimi Allah’a bırakıyorum. Şüphesiz ki Allah kullarını görür. Allah kurdukları tuzağın kötülüğünden onu kordu.

Senden başka ilah yoktur. Sen (her eksiklikten) münezzehsin. Şüphesiz ki ben zalimlerdenim.

Bunun üzerine onun duasını kabul ettik ve onu üzüntüden kurtardık. İşte biz müminleri böyle kurtarız.

Allah bize yeter. O ne güzel vekildir! Kendilerine bir kötülük dokunmadan Allah’ın verdiği bir nimet ve lütuf ile (savaşta) döndüler.

Allah’ın dilediği olur. Günahlardan sakınmamız, itaate güç bulmamız, ancak Allah’ın yardımıyla.

Allah’ın dilediği olur; insanların dilediği değil.

Allah’ın dilediği olur; insanlar hoşlanmasa da.

Rab bana yeter, yetiştirilenlere ihtiyacım yok. Yaratan bana yeter, yaratılanlara ihtiyacım yok.

Rızık veren bana yeter; rızık alanlara ihtiyacım yok. Âlemlerin Rabbi bana yeter.

Yeter bana, bana yeten. Yeter bana, sürekli bana yeten.

Yeter bana, var olduğumdan beri bana yeten. Yeter bana Allah. O’ndan başka ilah yok.

Sadece O’na güvendim. O’dur Azametli Arş’ın Rabbi.

Ammanlı talebe: “Oysa sizin Allah’ı Ali’den daha aşağıda gördüğünüzü söylüyorlar; bu duada Ali’den hiç söz edilmemektedir.” dedi.

“Söylentiler çok olur.” dedim.

Hayretler içinde kaldığını gözlemlediğim talebe: “Bu dua kitabını bana verir misiniz?” dedi. “Ne yazık ki, elimde bir tek nüsha var ve hac merasiminin sonuna kadar ona ihtiyaç duyacağım.” dedim. “Fakat bazı bölümlerinin fotokopisini size getirebilirim.” diye de ekledim. Teşekkür etti ve tam o sırada yatsı namazı başladı. Maalesef bir daha o talebeyi göremedim.

ZİLKADE’NİN YİRMİ ÜÇÜNCÜ GÜNÜ

Her zamanki gibi sabah namazından sonra Baki mezarlığına gittik. Sonra otele gidip kahvaltımızı yaptık ve biraz uyuduk. Öğle namazı için Mescid’e gittik. Öğle namazını kıldık. Hacı Abbas da benimle birlikte. Dışarı çıkıp Şeyh’i beklemeye başlıyoruz. Şortalar (polisler), “Gidin, izdiham yaratmayın!” diyorlar. Sık sık yer değiştirme durumunda kalıyoruz. Nihayet Şeyh geliyor ve birlikte otele doğru hareket ediyoruz.

Ş: Hava çok güzel. Fazla sıcak değil. İnşallah Arafat ve Mina’da da hava iyi olur.

D: İnşallah böyle iyi devam eder. Fakat yağmur yağarsa, daha iyi olacağı belli olmaz.

Ş: Sahi, dün akşam bir sıkıntı olmadı, değil mi?

D: Sizin araya girmenizle bir sıkıntı olmadı. Fakat eğer siz olmasaydınız, şimdi bizi Mescid-i Nebi’nin güvenlik merkezine götürmüşlerdi.

Ş: Öyle zannediyorum ki, sadece hatırlatmada bulunuyorlar; yoksa götürcekleri bir yerleri yoktur.

D: Öyle değil. Dün gece arkadaşlarımızdan biri, Harem’in dışında kendi ailesinin fotoğrafını çekiyordu. Tam fotoğraf çektiği sırada bir kadın fotoğraf makinesinin önünden geçti. Böylece o da fotoğraf karesine girdi. Fotoğraf çeken zavallı adamı alıp götürdüler ve saçlarını kesmeye yeltendiler. Ben

gidip aracı oldum. Nihayet kendisinden, “Bir daha namahrem bir kadının fotoğrafını çekmeyecek” diye yazılı bir taahhüt aldılar. Yaklaşık dört saat uğraştırdılar. İşin ilginç yanı, olayı görüp rapor eden görevlinin kendisi onun serbest bırakılması için çalışırken -çünkü ben yalan konuşmaması için onu yemine vermiştim- üstleri onun sözlerini kabul etmiyorlardı.

Ş: Fotoğraf çekenin bir suçu yok ki! Fotoğrafı çekilen o kadın şikâyetçi mi olmuştu?

D: Hayır, o şikâyetçi olmamıştı; fakat görevliler itiraz etmişlerdi.

Ş: Hangi gerekçeyle itiraz etmiş ve onu tutuklamışlardı?

D: Namahrem bir kadının fotoğrafını çekme gerekçesiyle.

Ş: Bu aşırılıklarla Allah bize acısın!

D: Bu bir şey değil. Bu efendiler herkesi müşrik ve kâfir biliyorlar.

Ş: Allah’a sığınırız! İbn-i Teymiye’nin kendisi de olsaydı, böyle yapmazdı.

D: Ama ben bunların onun talebeleri olduğunu düşünüyorum; çünkü bu sözler onun kitaplarında mevcuttur.

Ş: Fakat o sözlere göre amel etmek ve Müslümanlara kâfir ve müşrik demek doğru değildir.

D: Genellikle cahil müritler, şeyhlerinden daha kötü davranırlar.

Ş: Evet, bu çok doğru.

D: Mesela kendisini Ahmed b. Hanbel’in takipçisi bilen İbn-i Teymiye’nin kendisi, Ahmed b. Hanbel’in birçok fetvasına ciddi bir şekilde muhalefet eder. Öyle ki, zamanının ulemasından birçok kişi, özellikle kendi kardeşi, ona şiddetle muhalefet ederler.

Çünkü onun birçok fetvası dört mezhep imamının, yani Malik, Ahmed, Şafii ve Ebu Hanife'nin fetvalarına ters düşmektedir.

Ş: Evet, kendisine karşı çıkanlar oldu, ama bazı yeni sözler de söyledi.

Otele vardık ve direkt restorana geçtik. Bugün hemşerilerimden (Cehromlulardan) bir grup da beni görmek için restorana gelmişti. Onlara teşekkür ettim ve Şeyh'ten öğle yemeğimizi hemşerilerimin masasında yememizi rica ettim. Kabul ettiler ve yemekte farklı sohbetlerimiz oldu. Hemşerilerim çocukluk ve lise dönemi bazı hatıralarımızı, özellikle de mahallemizin eski camiinin programlarını ve Kur'an hocamızın her geceki derslerini hatırlatarak sohbeti kısa kesip öğle namazından sonra bizden ayrıldılar. Biz de Şeyh ile birlikte bahsimize kaldığımız yerden devam etmek için odaya geçtik. Önce çay içtik, biraz da tatlı yedik, sonra sohbetimize başladık.

Şia'da Dua Konusuna Devam

Ş: Dün gece ben bu duaları gözden geçirdim. Çok ilginçtir. Bazı sayfaların arasına işaret koydum. Kitap yanımdadır. Şu bölümlerine bakabilir misiniz? Bilmem, siz de dün gösterdikleriniz gibi bunlara da dikkat etmiş miydiniz? Mesela "Pazar Gününün Duası".

D: Evet, çok güzel bir duadır.

Ş: Sahi, duaların adlarını nasıl seçiyorlar?

D: Duaları adlandırmada tek bir kriter yoktur. Bazen dua kime öğretilmişse, onun adıyla adlandırılmıştır. Kumeyl veya Ebu Hamza Sumalî gibi. Bazı dualar okunacağı vakte göre adlandırılmıştır. Sabahları okunana Sabah Duası veya Arefe günü okunan Arefe Duası gibi. Bazı adlar, duanın içeriği göz önünde bulundurularak verilmiştir. Mekarimü'l-Ahlak ve Aliye-

tü'l-Mezamin duaları gibi. Bazı dualar, duanın başlangıcındaki bir kelime dikkate alınarak verilmiştir. İftitah Duası veya gördüğümüz Sabah Duası gibi ki, Sabah Duası'nın da bu gerekçeyle adlandırılmış olması muhtemeldir. Elbette dualarının büyük bir bölümünün adları resmî olarak bildirilmiştir. Fakat bu gerekçelerle veya başka herhangi bir gerekçeyle olur olsun, duaların adlarının önemi yoktur; önemli olan, duaların içeriğidir.

Ş: Güzel. Ben bugünkü sohbetimizin bu dualar üzerine olmasını isterim. Çünkü bu dualar, insan ile Allah'ın ilişkisini aydınlatıyor. İnsan, bu dualar sayesinde bir yandan Allah'tan korkar oluyor, öte yandan Allah'a daha yakın ve daha ümitli oluyor.

D: Bence de uygun olur, buyurun.

Ş: Önce şu haftanın günlerinin dualarına bakalım. Özellikle de Pazar ve Salı günlerininkine. Pazar günü duasının başlangıcına bakar mısınız?

Fazlından başkasını ümit etmediğim, adaletinden başkasından korkmadığım, sözünden başkasına güvenmediğim ve ipinden başkasına sarılmadığım Allah'ın adıyla.

Zulüm ve saldırdan, zamanın değişmelerinden, üzüntülerin peyderpey gelmesinden, gece ve gündüzün ansızın bastıran hadiselerinden ve hazırlık yapıp amade olmadan önce sürenin dolmasından sana sığınyorum ey af ve rıza sahibi!

Salah ve ıslah nedeyse ona irşat etmeni senden istiyorum.

Başarı ve zafer neyle gelecekse o hususta senden yardım istiyorum.

Afiyet elbisesini (üzerime) giydirip tamamına erdirmeyi, selametini (beni) bürüyüp devam etmesini senden istiyorum.

Ş: İnsan bu duayı haftada bir defa okursa, gerçekten de ruhu cılanmış olur; hem de birkaç boyuttan: İlk olarak, güvencesi-

nin sadece Allah olduğunu anlar. Sonra tüm kötülükler, haksızlıklar ve Şeytan'dan Allah'a sığınır. Daha sonra ibadetinin kabulünü diler. Aynı şekilde Allah'tan herkesin içinde izzet ister. Son olarak da akıbetinin iyi olmasını niyaz eder.

D: Bize ulaşan duaların içerikleri genellikle çok yücedir.

Ş: Salı gününün duasına da bir bakalım. Şu ilk bölümüne bakın:

Hamd Allah'a mahsustur ve hamd O'nun hakkıdır; hak ettiği gibi bir hamd, çok hamd.

Nefsimin şerrinden O'na sığınırım; şüphesiz ki nefis, kötülüğü emredicidir; Rabbimin merhamet ettiği hariç.

Günahıma günah ekleyen Şeytan'ın şerrinden O'na sığınırım.

Her hayâsız zorbadan, zalim sultandan ve kahır düşmandan senin korumana sığınırım.

Allah'ım! Beni kendi ordunun askerlerinden kıl; çünkü galip gelecek olanlar, senin ordundur.

Beni kendi hizbinin erlerinden kıl; çünkü kurtuluşa erecek olanlar, senin hizbindir.

Beni kendi dostlarından kıl; çünkü senin dostlarına ne bir korku vardır, ne de onlar üzülmürler.

Allah'ım! Dinimi benim için düzelt; çünkü o, işlerimin (hata ve yanlıştan) koruyucusudur.

Ahiretimi de benim için düzelt; çünkü orası, benim ebedî yurdum ve alçak insanların komşuluğundan kaçacağım yerdir.

Hayatı benim için her hayrı artırma, ölümü de benim için her şerden kurtulma aracı kıl.

Allah'ım! Peygamberlerin sonuncusu ve elçilerinin sayısını tamamlayan Muhammed'e ve O'nun tertemiz Âl'ine ve seçkin ashabına salat eyle.

Ş: Siz neden “Peygamber’in seçkin ashabına selam olsun” diyorsunuz.

D: Çünkü daha önce de söylediğimiz gibi sahabenin tümünün selama layık olmadığını düşünüyoruz ve buna delillerimiz vardır. Bu nedenle de sahabilerin iyilerine selam ediyoruz.

Ş: Güzel! Belirtmeliyim ki, artık ben de seçkin sahabilere selam ediyorum.

D: Dün de söylediğim gibi İmam Humeyni, inkılaptan önce bu duanın her gün okunmasını tavsiye etmişti.

Ş: Allah ona rahmet etsin, çok haklıymış; çünkü bu duada insan, önce Allah’a güzel bir şekilde hamd etmekte, sonra kendi nefsinin şerrinden Allah’a sığınmakta, sonra onun hizbinden bir asker olmayı ve onun dostlarından olmayı istemektedir; çünkü galip olanlar, kurtuluşa erenler ve hiçbir korku ve hüznü olmayanlar onlardır. Bu dua, Allah yolunun mücahitleri için çok iyidir.

D: Ben zaaf ve gevşeklik hissine kapıldığımda bu duayı okuyorum.

Ş: Şu da çok güzel bir duadır.

Allah’ım! İtaat başarısını, günahattan uzak olmayı, niyet dü-rüstlüğü ve haramları bilmeyi bize nasip eyle. Hidayeti ve dosdoğru yolda olmayı bize ihsan eyle.

Dilimizi doğru ve hikmetli söz ile doğrult. Kalplerimizi ilim ve hikmetle doldur.

Karınlarımızı haram ve şüpheli şeylerden temizle. Ellerimizi zulüm ve hırsızlıktan koru.

Gözlerimizi fücür ve hıyanete yum. Kulaklarımızı boş söz ve gıybetle tika.

Âlimlerimize züht ve hayırhahlık, öğrencilere çalışkanlık ve istek, dinleyenlere uymak ve öğüt almak, Müslümanların hastalarına şifa ve rahatlık, ölenlerine şefkat ve rahmet, yaşlılarımıza vakar ve sükûnet, gençlere dönüş ve tövbe, kadınlara hayâ ve iffet, zenginlere tevazu ve genişlik, fakirlere sabır ve kanaat, savaşçılara zafer ve galebe, esirlere halas ve rahatlık, yöneticilere adalet ve şefkat, halka insaf ve güzel geçinme ihsan eyle.

Hacılar ve ziyaretçilerin azık ve nafakasını artır. Onlara farz ettiğin hac ve umreyi eda etmelerini sağla. Fazlın ve rahmetinle, ey merhametlilerin en merhametlisi!

D: Bu dua, beklenen Hz. Mehdi'ye aittir.

Ş: Ama çok esaslı bir duadır. Durumu ve konumuna göre herkesin görevini belirlemiştir. Recep ayının duası da çok güzeldi. Hani diyor ya:

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla.

Ey her hayır için ümit ettiğim ve her şerrin yanında gaza-bından güvende olduğum! Ey az karşısında çok veren! Ey kendisinden isteyene veren! Ey sonsuz şefkat ve merhame-tiyle kendisinden istemeyene ve kendisini tanımayana da veren! Senden istememin hatırına dünyanın tüm hayırları-nı ve ahiretin tüm hayırlarını bana ver ve senden istememin hatırına dünyanın tüm şerlerini ve ahiretin (tüm) şerlerini benden sav. Çünkü senin verdiğin azalmaz. Ve lütfunla bana daha fazlasını ver ey Kerim!

Veya Şaban ayında okunan Münacat-ı Şabaniye'nin şu bölümü:

İlahi! Bana öyle bir kalp ver ki, şevki onu sana yaklaştırsın; öyle bir dil ver ki, doğruluğu sana yükseltsin; öyle bir bakış ver ki, gerçekliği onu sana yakınlaştırsın.

İlahi! Seninle tanınan, ünsüz olmaz; sana sığınan, bir ba-

şına kalmaz; senin kendisine yüzünü çevirdiğin, köle ve bitkin olmaz.

İlahi! Seninle yolunu bulan, ışıqlanır; sana sarılan, barındırılır. İlahi! Ben de sana sığınmışım. O hâlde rahmetine olan zannımı boşa çıkarma; şefkatinden beni mahrum bırakma.

İlahi! Velayetinin ehli arasında beni, muhabbetinin artmasını ümit eden kimsenin durduğu yere getir.

İlahi! Seni anmakla, seni anma iştiağını bana ilham eyle; himmet ve gayretimi, isimlerine ve kutsiyetinin mahalline ulaşmaya vakfet.

İlahi! Yüce zatın hürmetine beni, sana itaat ehlinin mahalline, rıza ve hoşnutluğunun uygun menziline kavuştur. Çünkü ben, ne nefsimden bir şeyi defetmeye kadirim, ne de ona bir yarar sağlamaya malikim.

İlahi! Ben senin zayıf ve günahkâr kulun ve sana geri dönen kölenim. Öyleyse beni, kendilerinden yüzünü çevirdiğin ve gafletleri kendilerini affından alıkoymuş kimselerden kılma.

İlahi! Bana tamamen sana kopuşu başla. Kalplerimizin gözlerini, sana bakmalarının aydınlığıyla ışıqlandır; öyle ki kalplerin gözleri, nur perdelerini yırtıp azamet madenine ulaşsın ve ruhlarımız, kutsiyetinin izzetine asılı kalsın.

İlahi! Beni, çağırdığında sana icabet eden, kendisine gözünün ucuyla baktığında celalin karşısında kendinden geçen, gizlide kendisiyle münacat ettiğin, açıkta senin için çalışan kimselerden kıl.

D: Şeyh'im! Maşallah siz de mücevher sarrafısınız ha!

Ş: Nasıl yani?

D: İmam Humeyni (rahmetullahi aleyh), defalarca Münacat-ı Şabaniye'nin bu bölümünden idraki çok zor olan kavramlar olarak söz etmiştir. Mesela “muallekaten bi izzı kudsik” ne demektir?

Ş: Zaten ben de bu kavramlardan bazılarını soracaktım.

D: Bizim size sormamız gerekir.

Ş: İmam Humeyni teemmül ettikten sonra ben nasıl cevap verebilirim ki?

D: Bir de benim gibi mekanik bölümünden mezun olan birinin hâlini düşünün.

Ş: Şu İftitah Duası'nın da özellikle ilk bölümleri çok güzeldir:

Allah'ım! Hamdınla övgünü açıyorum. Sen lütfunla doğru olanı sağlamlaştırırsın.

Af ve rahmet yerinde merhametlilerin en merhametlisi, cezalandırma ve intikam yerinde cezalandıranların en şiddetlisi, kibriya ve azamet yerinde ceberutların en büyüğü olduğuna yakın ettim.

Allah'ım! Sana dua etmem ve hacetimi senden istemem için bana izin verdin. O hâlde övgümü işit ey İşiten, duama icabet et ey Rahim, sürçmemden geç ey Gafur!

Ey Tanrım! Nice üzüntüyü giderdin, nice kederlere son verdin, nice sürçmeden geçtin, nice rahmeti yaydın, nice bela zincirini kırdın.

Hamd Allah'a ki, ne bir eş edinmiş, ne de bir çocuk; mülkte bir ortağı yoktur; güçsüzlükten dolayı bir dostu, bir koruyucusu yoktur. O hâlde tekbir getirerek onu ulula.

Bütün nimetlerinin tümü karşısında, bütün övgülerinin tümüyle hamd Allah'a mahsustur.

Hamd Allah'a ki, mülkünde onunla zıtlasacak, emrinde onunla çekişecek biri yoktur.

Hamd Allah'a ki, yaratmasında ortağı, azametinde benzeri yoktur.

Hamd, yaratılanlarda emri ve hamdı yayılmış olan, keremi ile azameti ortaya çıkan Allah'a mahsustur.

D: Ehl-i Beyt mektebinde duanın çok yüce bir yeri olduğunun anlaşılması çok güzel oldu. Hem öğretim var, hem istek, hem de şükür. Mesela Kumeyl Duası'nı ele alırsak, önce Allah'ı tanıtıyor ki, kimin kapısına gittiğimizi bilelim. Allah'ın rahmetinden, kudretinden ve saireden söz ediyor. Sonra da bize verdiği nimetleri hatırlatarak Allah'a şükrediyor. Sonra da kendisini tanıtıyor; günahların nasıl kendisini biçare ettiğini dile getiriyor. Sonra bu günahların bağışlanmasını istiyor. En sonunda da sanki bu dua ile günahları bağışlanmış gibi Allah'tan kendisini en iyi kullardan ve en yakın dostlarından kılmasını istiyor.

Ş: Çok güzel! Bu nüktelere dikkat etmemiştim.

Ş: Bence de bu dua da sizin sözünü ettiğiniz o öğretimi veriyor. Yani önce duada Allah'a hamd ediyor, sonra verdiği nimetlerden dolayı teşekkür ediyor, sonra da isteklerini sıralıyor.

D: Bizim dualarımızın hemen hepsi böyledir.

Ş: Mücir Duası'nın şu pasajlarının tamamı Allah'ın sıfatlarını sayıyor. İlahî sıfatları çok güzel bir şekilde sıralıyor. Bu sıfatların duada dile getirilmesi de ayrı bir güzelliştir.

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla.

Münezzehsin sen ey Allah, yücesin sen ey Rahman, koru bizi cehennem ateşinden, ey koruyan!

Münezzehsin sen ey Rahim, yücesin sen ey Kerim, koru bizi cehennem ateşinden, ey koruyan!

Münezzehsin sen ey Melik (padişah), yücesin sen ey Malik (sahip), koru bizi cehennem ateşinden, ey koruyan!

Münezzehsin sen ey Kuddüs (kutsiyet sahibi), yücesin sen

ey Selam (esenlik bahşeden), koru bizi cehennem ateşinden, ey koruyan!

Münezzehsin sen ey Mü'min (güven veren), yücesin sen ey Müheymin (gözetip koruyan), koru bizi cehennem ateşinden, ey koruyan!

Münezzehsin sen ey Aziz (üstün güç sahibi), yücesin sen ey Cebbar (dilediğini zorla yaptıran), koru bizi cehennem ateşinden, ey koruyan!

Münezzehsin sen ey Mütekebbir (haklı olarak büyüklenen), yücesin sen ey Mütecebbir (yerinde cebbarlaşan), koru bizi cehennem ateşinden, ey koruyan!

Münezzehsin sen ey Hâlık (yaratan), yücesin sen ey Bari' (var eden), koru bizi cehennem ateşinden, ey koruyan!

D: Duanın sonuna kadar böyledir. Allah'ı sıfatlarıyla çağırarak bizi cehennem ateşinden kurtarmasını istiyor.

Ş: Bu dualar marifetullah deryasıdır. Gençler için çok iyidir. Bu müptezel kültürün egemen olduğu bu zamanede Allah'ı daha çok tanımaları ve dayanaklarının zevali olmayan bir güç olduğunu bilmeleri gerekir. Sünniler bu duaları görürlerse, sizin Allah'ı ne kadar yüce, ne kadar büyük bildiğinize şaşırırlar. Şiilikte Allah'ın yerinin Şia'nın İmamlarıyla kıyaslanamayacağını anlarlar.

D: Cevşen-i Kebir duası da aynı şekildedir.

Ş: Evet, evet; bakın onu da işaretlemişim.

D: Bu duanın dikkate şayan bir mukaddimesi de vardır. Bu dua Hz. İmam Zeynelabidin'den, babasından, ceddi Resulullah'tan (s.a.a) nakledilir. Bu duayı Cebrail (a.s) Peygamber'e (s.a.a) getiriyor. Savaşların birinde Peygamber'in üzerinde ağır bir zırh vardı. Zırhın ağırlığı Peygamber'in mübarek vücudunu rahat-

sız etmişti. Cebrail nazil oldu ve “Ey Muhammed! Rabbin sana selam yolluyor ve ‘Bu zırhı çıkar ve şu duayı oku. Bu dua senin ve ümmetin için amandır.’ diye buyuruyor.” dedi. Duanın ilk pasajları şöyledir:

1- Allah’ım! Ben, ismin hakkına sana el açıyorum, (haceterimi) senden diliyorum; ey Allah, ey dünyada hem mümine, hem de kâfire merhamet eden (Rahman), ey ahirette sadece müminlere merhamet edecek olan (Rahim), ey iyilik ve ikramı bol olan (Kerim), ey her şeyi ayakta tutan (Mukim), ey azamet ve yücelik sahibi (Azim), ey varlığının evveli olmayan (Kadim), ey her şeyi bilen (Alîm), ey kullarını cezalandırmada acele etmeyen hilim sahibi (Halîm), ey hikmet sahibi (Hekim)!

Münezzehsin sen, ey kendisinden başka ilah olmayan! İmdat! İmdat! Kurtar bizi ateşten ey Rabbim!

2- Ey efendilerin efendisi olan, ey duaları kabul eden, ey dereceleri yücelten, ey iyiliklerin sahibi olan, ey hataları bağışlayan, ey bütün istekleri veren, ey tövbeleri kabul eden, ey bütün sesleri işiten, ey bütün gizlilikleri / sırları bilen, ey belaları / felaketleri def eden!

Münezzehsin sen, ey kendisinden başka ilah olmayan! İmdat! İmdat! Kurtar bizi ateşten ey Rabbim!

3- Ey bağışlayanların en iyisi, ey (müşkül meseleleri çözüp) açanların en iyisi, ey yardım edenlerin en iyisi, ey hükmedenlerin en iyisi, ey rızık verenlerin en iyisi, ey vârislerin en iyisi, ey övücülerin en iyisi, ey kendisini ananları en iyi anan, ey nazil edenlerin en iyisi, ey iyilik edenlerin en iyisi!

Münezzehsin sen, ey kendisinden başka ilah olmayan! İmdat! İmdat! Kurtar bizi ateşten ey Rabbim!

4- Ey izzet ve güzelliğin gerçek sahibi, ey kudret ve kemalin sahibi, ey mülk ve celalin sahibi, ey büyük ve yüce olan, ey

ağır (yağmur yüklü) bulutları icat eden, ey kudret ve intikamı şiddetli olan, ey (mahlûkatın) hesabını süratle gören, ey şiddetli cezaya çarptıran, ey katında güzel sevap bulunan, ey katında Ümmü'l-Kitap (Levh-i Mahfuz) bulunan!

Münezzehsin sen, ey kendisinden başka ilah olmayan! İmdat! İmdat! Kurtar bizi ateşten ey Rabbim!

5- Allah'ım! Ben, ismin hakkına sana el açıyorum, (hacetlerimi) senden diliyorum; ey şefkatli (Hannan), ey çok iyilik ve ihsan sahibi (Mennan), ey (hiçbir ameli) karşılıksız bırakmayan (Deyyan), ey (yolunu kaybedenler için) delil olan (Burhan), ey gerçek saltanat sahibi (Sultan), ey (salih kullarını) hoşnut eden (Rızvan), ey (günahları) bol bol bağışlayan (Gufran), ey (bütün eksikliklerden, kusurlardan) münezzeh olan (Subhan), ey kendisinden yardım dilenen (Müstean), ey ihsan ve beyan sahibi!

Münezzehsin sen, ey kendisinden başka ilah olmayan! İmdat! İmdat! Kurtar bizi ateşten ey Rabbim!

Ş: Cevşen-i Kebir duasının bu yüz bendi ve her bentten sonra **“Subhaneke ya la ilahe illa ent, el-gavs el-gavs, hallisna mine'n-nari ya Rabb”** cümlesinin tekrar edilmesi, anlamına dikkat ederek dua okuyan insanın ruhunu, Allah'ın isimleri ve sıfatlarının tüm yönleriyle tanıştıır, ona Yüce Allah'a dönme imkânı verir, böylece onu dünyada yıkıcı ve yok edici ateşlerden, ahirette ise amellerinin ateşinden güvende kılar.

D: Cevşen'in tamamını okudunuz mu?

Ş: Tamamını gözden geçirdim.

D: Geriye kalan duaları nasıl?

Ş: Doğrusunu istersen, dün geceyi bu dualarla sabahladım. Ancak sabah namazından sonra uyuyup öğle namazından önce uyandım.

D: Keşke bu duaları daha önce size verseydim!

Ş: Ehl-i Beyt'i ve gerçek Şiilerini tanıtmak bakımından bu dualar çok önemlidir.

D: Öyle zannediyorum ki, bu dualar sayesinde Allah'ın, Peygamber'in, Ali'nin ve Ehl-i Beyt'in yerini daha iyi anlamış oldunuz.

Ş: Doğrusunu isterseniz, siz Allah inancı konusunda bizden daha hassassınız. Zira bizim "Sahih" diye nitelediğimiz kitaplarda, "Senedi sahih değildir" demekten başka hiçbir şekilde yorumlayamayacağımız bazı sözler vardır.

D: Haklısınız, ben de görmüşüm. Mesela Buharî ve Müslim'deki Musa Peygamber ile güreş tutan Allah'ı, Allah'ın Cevşen'deki veya Mücir Duası'ndaki sıfatları ile mukayese edin.

Ş: Doğrudur, doğrudur. Eğer kabul ederseniz, bugün ikinci namazını burada kılalım ki, birlikte bu duaları gözden geçirebilelim.

D: Sizin hizmetinizde olabilmek, bizi ancak mutlu eder.

Ş: Şu Hamsete Aşer Duası'a bir bakın! Özellikle de şu "Allah'a İtaat Edenlerin Münacatı"na:

Allah'ım! Sana itaat etmeyi bize ilham et. Sana karşı gelmekten bizi uzak tut. Kazanmayı arzuladığımız rızana erişmeyi bizim için kolaylaştır.

Bizi cennetlerinin tam ortasına yerleştirir. Basiretlerimizin önünden şüphe bulutlarını dağıt. Kalplerimizden şek örtülerini ve perdeyi kaldır.

İçimizden batılı sök at. İçimize hakkı yerleştir.

Çünkü şüpheler ve zanlar fitneleri aşılır, saf bağışları ve büyük nimetleri bulandırır.

Allah'ım! Bizi kurtuluş gemilerine bindir. Mûnacatının lezzetinden bizi faydalandır. Bizi muhabbetinin havuzlarına sok.

Seni sevme ve sana yakın olmanın tatlılığını bize tattır. Cihadımızı senin uğrunda, himmetimizi sana itaatte kıl.

Seninle muamelede niyetlerimizi halis eyle. Çünkü biz seninle varız, seniniz ve sana doğru gelmek için senden başka vesilemiz yok.

İlahi! Beni seçilmiş iyilerden kıl ve herkesten önce yüce erdemleri elde eden, hayırlara koşan, kalıcı iyi işler (bakiyat-ı salihat) için çalışan, yüce derecelere erişmek için çaba gösteren salih iyilere mülhak et. Şüphesiz, sen her şeye kadirsin ve icabet etmeye layıksın. Ey merhametlilerin en merhametlisi!

Ş: Bu da Ümitlilerin Mûnacatı'dır:

D: Evet. Bunu neden seçtiğinizi sorabilir miyim?

Ş: Çünkü çok dikkat çekici kavramlar içeriyor.

D: Devam edin.

Ş: Şu da Muhiplerin Mûnacatı'dır.

D: Müsaade ederseniz, bunlarla ilgili biraz konuşalım.

Ş: Siz müsaade buyurun, bu mûnacatların sonunda konuşalım.

D: Siz nasıl uygun görürseniz. Benim bir diyeceğim yok.

Ş: Doğrusunu isterseniz, benim söyleyecek bir sözüm yoktur. Sadece şaşırıp kalmışım ve bazı bölümlerini size göstererek bu dualara olan hayranlığımı belirtmek istiyorum.

D: Çok güzel. Gösterin.

Ş: Şu Muhiplerin Münacatı'dır:

İlahi! Muhabbetinin tatlılığını tadıp da senin yerine başka birini isteyen var mı?

Yakınlığına alışıp da senden başka birini arayan var mı?

İlahi! O hâlde bizi, yakınlığın ve velayetin için seçtiğin, sevgin ve muhabbetin için halis kıldığın, seninle buluşmaya müştak kıldığın, kaza-kaderine razı ettiğin, yüzüne bakmayı ihsan ettiğin, hoşnutluğunu bahşettiğin, hicran ve ayrılığından koruduğun, kendi komşuluğunda doğruluk koltuğunda oturttuğun, seni tanımakla özel kıldığın, ibadetin için ehliyet verdiği, kalbini iradene sevdalandırdığın, seni müşahede etmek için seçtiğin, yüzünü sadece kendine çevirdiğin, kalbini sevgin için boşalttığın, katındakine rağbet ettirdiğin, zikrini ilham ettiğin, şükrünü yerine getirmeye muvaffak ettiğin, itaatle uğraştırdığın, yarattıklarının salihlerinden kıldığın, münacatın için seçtiğin ve kendisini senden koparan her şeyi ondan kopardığın kimselerden eyle.

Allah'ım! Bizi, işleri seninle rahatlayıp hoş olmak olan, ömürleri uğultu ve inlemede geçen, alınları azametinin karşısında secde eder olan, gözleri hizmetinde uyanık kalan, haşyetinden gözyaşları akan, kalpleri sevgine ait olan ve heybetinden yürekleri yerinden çıkan kimselerden eyle.

Ey kutsiyetinin nurları sevenlerinin gözlerini kamaştıran, yüzünün tecellileri ariflerinin kalplerini mest eden! Ey müştakların kalplerinin arzusu! Ey sevenlerin arzularının nihayeti! Senden seni sevmeyi, seni sevenleri sevmeyi, beni yakınlığına ulaştıracak her ameli sevmeyi, kendini bana senden başkasından daha sevimli kılmanı ve sana olan sevgimi hoşnutluğuna götürecek bir önder, sana olan iştियakımı günah işlememe mani olacak bir engel kılmanı istiyorum.

Sana bakmayı müyesser etmekle beni minnettar ettin. Bana sevgi ve şefkat gözüyle bak. Yüzünü benden çevirme.

Beni katında saadet ve memnuniyet ehlinden kıl. Ey icabet eden! Ey merhametlilerin en merhametlisi!

D: Genelde dualar böyledir. Dün gördüğümüz Sabah Duası da böyleydi. Önce Allah'ı tanıtıyor, sonra Allah'ın kendisine yönelik nimetlerinden söz ediyor. **“Ey emniyet ve güven beşiğinde beni uyutan! ... (Kudret) eli ve sultası ile kötülük yapmak isteyen elleri benden engelleyen!”** Sonra bizi Allah'a yönelten Peygamber'e salat ve selam gönderiyor. Yine duanın başlangıcında kendisini tanıtıyor. Nefsin insanın başına ne belalar getirebileceğini hatırlatıyor. **“İlahi! Rahmet kapını ümit elimle çaldım.”** Yani elim boştur, ama ümit ile gelmişim.

Ş: Çok ilginçtir. Öyle anlaşıyor ki, bütün dualarda bu tertip mevcuttur.

D: Evet, genelde böyledir. Hatta duanın müsnet olduğunun karinelerinden biri de bu tertiptir.

Ş: Maalesef biz bu dualardan bihaberiz. Bizim duaların hacmi çok azdır. Çoğunlukla Kur'an'da geçen ve “Rabbi” veya “Rab-bena” ile başlayan dualardır.

D: Fakat Allah'a hamd olsun ki, biz bu yönden zenginiz.

Ş: Mefatih gibi kaç kitabınız var?

D: Dua kitapları çoktur. Çünkü bizim eski ulemamızın birçoğu, kitaplarında Ehl-i Beyt'ten müsnet dualar nakletmişlerdir.

Ş: Yani bundan başka dualarınız da vardır.

D: Dualarımız o kadar çoktur ki, eğer fırsatımız olsaydı da tüm hac mevsimini bu konuya ayırsaydık, yine de yetmezdi.

Ş: Şu haftanın günlerinin duaları da, daha önce söylediğim gibi çok güzeldir; özellikle de Pazar ve Salı günlerinin duaları.

D: Çok doğru.

Ş: Günlük namazların ardından okunan dualar (takibat) da çok güzeldir. Her namaz için özel bir dua.

D: Doğrudur. Fakat müşterek dualarımız (takibatımız) da vardır ki, insanın vakti olursa, bütün namazlardan sonra okunması tavsiye edilmiştir.

Öğle İle İkinci ve Akşam İle Yatsı Namazlarının Cemi

Ş: Fakat öğle ile ikinci ve akşam ile yatsı namazlarını birlikte kılan sizler, onların ardından okunan duaları (takibatı) ne yapıyorsunuz?

D: Öğle namazı ile ikinci namazı arasında öğlenin, ikinci namazından sonra da ikindinin takibatını yerine getiriyoruz. Elbette müşterek takibatımız da vardır.

Ş: Sizce öğle ile ikinci namazlarını ve akşam ile yatsı namazlarını birlikte kılmanın bir sakıncası yok mu? Oysa bütün Müslümanlar bu namazları ayrı ayrı kılıyorlar.

D: İtiraf etmeliyim ki, Ehl-i Sünnet kardeşlerimiz bu konuda bizden daha iyi davranıyorlar. Yani her namazı kendi (fazilet) vaktinde kılıyorlar.

Ş: Hele şükür, bizim bir işimizi teyit ettiniz!

D: Sayın Şeyh'im! Hatırlarsanız ben daha sohbetimizin başında aramızdaki müşterek konulara değinmiş ve bu konularda aramızda fazla bir ihtilafın olmadığını söylemiştim. Onlardan biri de namazdı.

Ş: Namazın aslı öyle de, ama ben bizim namazları ayrı ayrı kılmamızın daha iyi olduğuna dikkat çekmek istedim.

D: Elbette namazları birlikte kılmak caizdir, ama caiz olması, daha faziletli olması anlamına gelmemektedir. Bu yüzden

âlimlerimizin birçoğu, mümkün mertebe akşam ile yatsı ve öğle ile ikindi namazları arasında kısa da olsa bir miktar ara verirler (zikir veya nafil namazla meşgul olurlar).

Ş: Namazlar cem etmeye dair bir deliliniz de var mı?

D: Evet; bilgisayara bakın:

Sünen-i Tirmizî, s. 105'te İbn-i Abbas'tan şöyle dediği nakledilir: "Resulullah (s.a.v) ne korku, ne de yağmur olmadığı hâlde Medine'de öğle ile ikindi ve akşam ile yatsı namazlarını cem etti." İbn-i Abbas'a, "Resulullah bununla neyi kastetti?" diye soruldu. "Ümmetini sıkıntıya düşürmemek istedi." dedi.

Ş: Şu anda Mısır'da, mümkünse bir fetva alıp öğle ile ikindi namazlarını birlikte kılmak peşindeler.

D: Diyeceğim o ki, ayrı ayrı kılınması daha iyi olsa da birlikte kılınması da caizdir.

Ş: Dualara dönelim.

D: Evet, duaya dönmemiz daha iyi olacak.

Ş: Doğrusunu isterseniz, Cevşen-i Kebir ve Mücir gibi dualar, sizin Allah'ı Peygamber ve Ali düzeyinde bilmediğiniz yönündeki sözünüze olan inancımı güçlendirdi.

D: Evet; Mücir Duası baştan sona Allah'ın sıfatlarını sayıyor, biz de sürekli "Bizi cehennem ateşinden koru, ey koruyup kollayan!" diyoruz.

Ş: Cevşen-i Kebir duası da böyledir.

D: Doğru. O duada da Allah'ın 1000 isim ve sıfatı zikrediliyor ve her 10 isim ve sıfattan sonra, "Münezzehsin sen, ey kendinden başka ilah olmayan! İmdat! İmdat! Kurtar bizi cehennem ateşinden ey Rabbim!" diyoruz. Bilmiyorum, Cevşen-i Sağir duasını da gördünüz mü?

Ş: Evet, gördüm; ama onun önemli bir farkı vardı.

D: Ne gibi bir farkı?

Ş: Öyle anlaşılıyor ki, o dua savaşta zafer kazanmak içindir.

D: Çok doğru. Bu nedenle Lübnan Hizbullah'ı ile İsrail'in 33 günlük savaşında -ki Hizbullah'ın zaferiyle sonuçlanmıştı- Hizbullah, zafer için herkesin Cevşen-i Sağir duasını okumasını tavsiye etmişti.

Ş: Tekrar Sahife-i Seccadiye'ye dönelim.

Tövbe İçin Dua

Allah'ım! Ey tavsif edenlerin nitelemesi kendisini tavsif edemeyen! Ey ümit edenlerin ümidi kendisinden öteye geçmeyen! Ey iyilik edenlerin mükâfatı katında zayı olmayan! Ey ibadet edenlerin korkusunun nihayeti! Ey muttakilerin haşşetinin sonu!

Bu; günahların ellerinin oyuncağı olan, hataların yularlarıyla sürüklenen, Şeytan'ın etkisi altına girip de gücünün kendisine yettiğini bilmeyen ya da lütfunla kendisine yaptığı iyilikleri inkâr eden biri gibi, kusur ederek emrettiklerini yerine getirmeyen, aldanarak yasakladıklarını irtikâp eden, sonra da hidayet gözü açılınca, körlük bulutları dağılınca nelerle kendisine zulmettiğini sayıp döken, nelerde Rabbin muhalefet ettiğini düşünüp de isyanı ve muhalefeti büyükliğini gören, sonra da sana ümit bağlayarak, senden utanarak sana doğru gelen, sana güvenerek rağbetini sana yönlendiren, yakın ettiği ümidiyle ve samimi korkusuyla sana doğru yola çıkan, senden başka ümit bağlanacak her şeyden ümidini kesen, senden başka korkulacak her şeyin korkusunu içinden atan, sızlanarak karşına dikilen, alçalarak bakışlarını yere diken, küçülerek izzetin karşısında başını aşağı salan kimsenin durduğu yerdir.

D: Bu duanın tamamını okumamızı mı istiyorsunuz?

Ş: Hayır, ben sadece bunları gösteriyorum; nasıl olsa siz daha önce bunları okumuşsunuz.

Ş: Fakat benim şu Tevessül Duası ile sıkıntım var. Zira Mücir, Cevşen-i Kebir ve diğer duaların tersine, bu duada Allah yerine Peygamber'e ve İmamlar'a tevessül ediliyor.

D: Tevessül konusunu daha önce ele almıştık. Bu duada söz konusu olan, şefaathane talebidir. Semerkant'ın Ehl-i Sünnet uleması, Buharî'nin kabrine tevessül ediyorlardı; biz de Peygamber ve Ehl-i Beyt'ine.

Ş: Kabul, kabul! Fakat Şaban ayının daha az duası vardı. Buna karşılık Ramazan ayının daha çok duası vardı.

D: Çünkü biz kendi başımıza dua etmeyiz; İmamlar'dan birinin o duayı emretmesi gerekir. Şaban ayının daha az duası olduğu doğrudur.

Ş: Ramazan ayının duaları da çok ilginçtir. Önemli bir husus da şu ki, Ramazan ayının çoğu dualarında Allah'tan hac isteniyor.

D: Doğrudur. Öyle ki bazıları, Allah katında Peygamber'in ziyareti ve hac dosyasının Ramazan ayında hazırlandığına inanırlar.

Ş: Ebu Hamza Sumalî Duası da Ramazan ayı içindir.

D: Evet, Ramazan ayının şehirlerinde okunması tavsiye edilmiştir.

Ş: Bu, duanın tamamını okuyabilmek için neredeyse bütün geceyi uyanık kalmak demektir.

D: Evet, uzun bir duadır. Bazılarının her gece bu duayı okuması mümkün olsa da, genellikle her gece bu duadan bir veya iki sayfa okunur.

Ş: Bu duadaki en bariz nükte, bazı günahların nedenine değinilmiş olmasıdır. Mesela Ebu Hamza Sumalî Duası'nda şöyle denildiğine şahit oluyoruz: **“Ya da, yoksa âlimlerin meclislerinde beni bulmadın da mı beni yalnız bıraktın? Ya da, yoksa beni gaffiller arasında mı gördün de rahmetinden ümidimi kestirdin?”**

D: Arz ettiğim gibi bizim dualarımız, hem şükür, hem öğretim ve hem istek içerir. Öğretim bölümünde söylenecek çok söz vardır. Mesela şu Ramazan ayının duasında, **“Allah'ım! Kabirlerde yatanları sevindir.”** denilerek kabir ehline (ölenlere) dua ile başlar, ardından yoksul, fakir, hasta, yolcu ve saireye dua edilir. Bu, sadece kendini düşünmeme dersi demektir.

Ş: Evet, evet! Çok önemli bir nüktedir. Ancak şu Ahit Duası da ne demektir?

D: Bu da, sizinle ayrıca konuşmamız gereken hususlardan biridir.

Ş: Ayrıca konuşulması gereken şeyler çoğaldı.

D: Bildiğiniz gibi ben matematik okumuşum ve bahsin tümünü bir bir ilerletmeliyim. Yani konuşacağımız konuları 1, 2, 3 diye sıralamam gerekir.

Şia'da Ziyaret ve Ehl-i Sünnet İçin Ziyaretin Cevazına Dair Belge

Ş: Kabul! Fakat bu kitapta olan bunca ziyaret de nedir?

D: Bizim ziyaretlerimiz de sizinkinden çok farklıdır.

Ş: Biz ziyaret ederken, “es-Selamu aleyke eyyühe'n-Nebiiyyü ve rahmetullahi ve berekatüh” diyoruz.

D: Sizin ziyaretiniz de bu kısa cümleden daha fazla olmalıydı; fakat sahih olmayan bir hadise dayandırdıkları için bu kadar kısa olmuştur.

Ş: Ne bizim ziyaretimizin kısılalığında, ne de sizin ziyaretinizin uzunluğunda olsaydı, daha iyi olmaz mıydı? Sizin ziyaretleriniz 1 sayfadan tutun, 10 sayfaya kadar çıkabiliyor. Gerçi ben onları okumamışım. Sahi bunların hikâyesi nedir?

D: Ehl-i Beyt ekolünde dua gibi ziyaret de Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin ziyaretinden farklıdır.

Ş: Siz neden sadece kendinizi Ehl-i Beyt ekolünün takipçileri olarak görüyorsunuz? Biz Ehl-i Beyt'in takipçileri değil miyiz?

D: Hayır, siz Ehl-i Beyt'in takipçileri değilsiniz. Siz Ehl-i Beyt'e saygı gösteriyorsunuz, onları seviyorsunuz, ama onlara uymuş değilsiniz. Biz onları, toplumun hidayet önderleri olarak görüyoruz. Siz ise onları Peygamber'in evlatları olarak görüyor, onları seviyorsunuz. O da sadece siz. Yoksa Vahhabiler, onları sıradan bir Müslüman olarak görüyorlar. İbn-i Teymiye'nin kitaplarına bakın, o kadar ileri gitmiş ki, son zamanlarda İbn-i Teymiye'nin aleyhine onlarca kitap yazılmıştır.

Ş: Biz kendimize bakarız, İbn-i Teymiye ile de işimiz olmaz.

D: Çok güzel.

Ş: Fakat sizin yönteminizle ziyaret etmek asla caiz değildir.

D: Bilgisayara bakalım, kabir ehlini ziyaret etmek nasılmış görelim.

Ş: Bizim ziyaret iznimiz var ve bilgisayar ihtiyacımız yoktur.

D: Doğru, ama siz "Kabir ehlini ziyaret etmek önce yasak idi, daha sonra serbest oldu." diyorsunuz.

Ş: Bu konuda çok hadisimiz var, hem bir hayli çok.

D: Sizin kitaplarınızda Peygamber'in üç şeyi yasakladığı yönünde çok hadis vardır. Onlarda biri de kabirleri ziyaret etmektir ki,

daha sonra onu serbest ilan etti ve buyurdu ki: “Ahireti hatırlamaya, ibret almaya ve dünyaya rağbetsiz olmaya sebep olur.”

Ş: Evet, bu hadis, sahih kitaplarda çok zikredilmiştir.

D: Evet, Sıhah-ı Sitte’de mevcuttur. Onların dışında, 150 başka kitapta da geçer. Hepsi bilgisayarda mevcuttur. Sıhah-ı Sitte’nin çoğundaki metin şu şekildedir:

“Ben sizi kabirleri ziyaret etmekten sakındırırdım. Artık kabirleri ziyaret edebilirsiniz; çünkü onda ibret vardır.” Sadece son cümlesi değişiyor. Mesela bazı metinlerde, “çünkü dünyaya rağbetsiz eder ve ahireti hatırlatır.” diye geçer.

Ş: Doğrudur; bu metin kitapların çoğunda mevcuttur.

D: Ben hadis uzmanı değilim, ama benim din, Kur’an, Allah ve Peygamber hakkındaki bilgim, bana bu hadisin yanlış ve uydurma olduğunu söylüyor.

Ş: Neden yanlış olsun? Niçin uydurmadır?

D: Ben Kur’an’a mutabık olarak **“Peygamber’in kendi arzusu-na göre konuşmadığına, konuştuğunun ona vahyedilen bir vahiyden ibaret olduğuna”**⁽¹⁾ inanıyorum. Dolayısıyla Peygamber’in kendi söylediği bir sözü daha sonra düzeltme ihtiyacı duyması mümkün değildir. Hem de bir değil, üç konuda!

Ş: Neden mümkün olmasın ki?

D: Şu hadise bakın, bunun tam tersi bir uygulamadan bahsetmektedir. Bu hadis şu kaynaklarda geçmektedir: İbnü’l-Cevzî, Zadu’l-Mesir, c. 3, s. 237; ed-Dürrü’l-Mensur, c. 5, s. 177; Tefsir-i Kurtubî, c. 9, s. 159; Tefsir-i Hâzin, c. 3, s. 350; Kurtubî, Tezkire, c. 1, s. 12.

1- Necm Suresi, 3-4.

“Peygamber, annesi Amine’nin kabrinin yanından geçerken orada durdu, abdest aldı, iki rekât namaz kıldı, sonra ağladı. Peygamber’in ağlamasıyla insanlar da ağladı. Sonra insanların yanına döndü. “Seni ağlatan neydi?” diye sordular. “Annemin kabrine uğradım, iki rekât namaz kıldım, sonra Rabbimden ona istiğfar etmek için izin istedim.” buyurdu.”

Ş: Evet, bu da doğrudur.

D: Kaldı ki bu hadis, sizin kabristanda namaz kılmanın mekruh olduğu yönündeki inancınızı da sorgulatıyor.

Ş: Öyle anlaşılıyor ki, yavaş yavaş bizim her şeyimiz sorgulanacaktır.

D: Ben sizin kendi kitabınızdan delil getiriyorum.

Ş: Ziyareti yasaklayıp daha sonra serbest eden o hadise ne cevap vereceksiniz?

D: Anlaşmamız, “ölçümüz önce Kur’an olacak, sonra hadis” yönündeydi.

Ş: Doğru, ama bu hadisin neresi Kur’an’a aykırıdır?

D: Kur’an’a yüzde yüz ters olmaktan daha büyük bir aykırılık olabilir mi? Peygamber hayatı boyunca hiçbir sözünü değiştirmemiştir. Bazı durumlarda -şarap hükmünde olduğu gibi- tedricî olarak hüküm daha da zorlaşmış, ama değişmemiştir. Yani bir helal haram olmamıştır. Kaldı ki, hükmün zorlaştığı veya -ehl-i kitabın yiyeceği konusunda olduğu gibi- hükmün kolaylaştığı durumların tamamıyla ilgili ayet vardır. Başka bir tabirle, bir ayet veya hükmün neshi, Kur’an’ın bir başka ayetiyle olmuştur.

Ş: Peki siz bunun aksine başka bir hadis biliyor musunuz?

D: Bizim kendi kitaplarımızda hadis çoktur, ama sizin kitaplarınızdan belge göstermek istediğimiz için Sünen-i İbn-i Mace,

c. 5, s. 44, hadis 1599'a bakabiliriz. Aişe diyor ki: **"Peygamber, kabirleri ziyaret etmeye ruhsat verdi. Çünkü kabir ziyareti, insanı dünyaya rağbetsiz eder ve ahireti hatırlatır."** Bu hadiste daha önceki bir yasaktan söz edilmemektedir.

Ş: Bu ruhsatın yasaktan sonra olması da muhtemeldir.

D: Fakat bence Aişe, insanların kabir ziyareti yasağından söz ettiklerini görünce, Peygamber'den (s.a.a) aldığı bu hadisi nakletmiştir.

Ş: Bu da bir ihtimaldir.

D: Fakat bu ihtimal, Peygamber'in görüş değiştirdiğini olumsuzlamaktadır.

Ş: Eğer bunu bir problem olarak görürsek, evet, olumsuzluyor.

D: Yani sizce, Peygamber'in hakkında Kur'an ayeti inmeyen bir hükmünü değiştirmesi problem değil mi?

Ş: Ben "Hayır" diyecek olursam, siz yine Kur'an'ı ve **"O, kendi arzusuna göre konuşmaz"** ayetini ileri süreceksiniz.

D: Mantıklı değil mi?

Ş: Elbette mantıklıdır.

D: Bakın, daha önce de değindiğimiz gibi, Beyhakî, Medarikü't-Tenzil, c. 2, s. 84'te şöyle geçmektedir:

"Resulullah (oğlu) İbrahim'e ağladı ve "Kalp hüznülenir, göz ağlar, fakat biz Rabbimizi gazaplandıracak bir şey söylemeyiz. Biz senin ayrılığından dolayı çok mahzunuz ey İbrahim!" buyurdu."

Ş: Evet, bu hadis sahihtir.

D: Başka uyduruk bir hadis de, kadınların kabirleri ziyaret etmesinin yasak olduğuyla ilgili hadistir.

Ş: Ancak bu meselede inkâr edilemeyecek kadar çok hadis vardır.

D: Bu hadislerin en önemlisi, çeşitli sahih kitaplarda Ebu Hüreyre'den nakledilen şu hadistir: Peygamber, **“Kabirleri ziyaret eden kadınlar lanetlenmiştir.”** buyurdu.

Ş: Bu hadisi, sadece Ebu Hüreyre mi nakletmiştir?

D: Başkaları da nakletmiştir; fakat bu tür hadislerin çoğunun kaynağı Ebu Hüreyre'dir.

Ş: Fakat başkaları da rivayet etmiştir ve sahih kitapların hepsinde mevcuttur.

D: Evet; fakat Tirmizî, Sünen, c. 4, s. 974'te bunu mantıklı bulmadığı için, “Âlimlerden bazıları, bunun kabir ziyaretine izin verilmeden önceki dönemle ilgili olduğu, kabir ziyaretine izin verildikten sonra ise kadınların da ziyaret etmesinin sakıncası olmadığı görüşündedir.” der.

Ş: Sizin kendiniz kabir ziyaretinin yasaklanması ve serbest edilmesiyle ilgili hadislerin çok olduğunu söylemişsiniz.

D: Bu hadis, Tirmizî gibi bazı âlimlerin o hadislerden bazısını kabul etmediğini göstermektedir. Onlardan biri de, bir yorum getirmeye çalıştıkları bu hadistir.

Ş: Fakat ben hiçbir hadiste kadınların kabirleri ziyaret etmesine izin verildiğini hatırlamıyorum.

D: Bilgisayara bakalım: Müsned-i Ebu Ya'la, c. 10, s. 131'de İbn-i Ebu Melike'den şöyle dediği rivayet edilir:

“Bir gün Aişe mezarlıktan geliyordu. Kendisine, “Ey Müminlerin Anası! Nereden geliyorsunuz?” diye sordum. “Kardeşim Abdurrahman'ın kabrinden.” dedi. Kendisine, “Ey Müminlerin Anası! Resulullah (s.a.v) kabirleri ziyaret etmeyi yasaklıyor muydu?” diye sordum. “Evet; kabirleri ziyaret etmeyi yasaklamıştı, ama daha sonra izin verdi.” dedi.”

Ş: Bu hadis, önceki hadisi ispat etmektedir.

D: Fakat kadınlara kabir ziyaretinin yasak olduğunu reddediyor. Yani Tirmizî'nin sözünü destekliyor.

Ş: Evet, onun caiz olduğunu ifade ediyor.

D: Böyle olunca da, böyle bir hadisin kökünden olmadığını söyleyebiliriz; birinci hadisin de olmadığı gibi.

Ş: Fakat siz Kur'an ayetlerine dayanarak birinci hadisin sahih olmadığını söylemişsiniz. Aynı istidlal burada da geçerlidir. Yani Kur'an'a aykırı olduğu için kadınların kabir ziyaretini yasaklayan hadisin yalan olduğunu söyleyebiliriz. Aişe'nin hadisi ve Tirmizî'nin görüşü de bunu desteklemektedir.

D: Nihayet, hakikati halifelerin hadislerine tercih edebildiniz. Buna çok sevindim.

Ş: Böyle hadisleri uydurmanın halifelere ne gibi bir faydası olabilir ki?

D: Tam olarak bilemem, ama öyle zannediyorum ki halifeler, insanların, özellikle kadınların, ciğeri Muaviye'nin annesi tarafından çiğnenen Hamza gibi şehitlerin veya müsebbipleri halkın gazabına uğrayan Kerbela ve Harre şehitlerinin mezarlarına gittiklerini görünce, halkın bu mezarlara gitmemeleri ve bu mezarları ziyaret etmemeleri için bir şeyler yapmaları gerektiğini düşündüler. Bu yüzden bazı hadisler uydurdular ki, insanlar, özellikle de kadınlar ziyarete gitmesinler. Böylece onlar da rezil olmasın.

Ş: İlgi çekici bir ihtimaldir.

D: Şimdi ziyaret ederken ne söyleyeceğiz, onu konuşalım. Baki Mezarlığı'nda "Sadece, '**es-Selamu aleykum ve nahnu inşa-allahu bikum lahikun** (Selam olsun size, biz de inşaallah size kavuşacağız)' söyleyin." diye bir tabela asılmıştır.

Ş: Doğrudur; fakat diğer ülkeler ve mezheplerde farklı şeyler söyleniyor.

D: Doğru söylüyorsunuz; ben Pakistan, Malezya ve Endonezya gibi bazı ülkelerin Müslümanlarının ziyaretnamelerini görmüşüm, çok uzundur. Ama Arabistan'da ve Vahhabiler mezkûr selamla yetiniyorlar ve her gün Baki'de bunun reklamını yapıyorlar.

Ş: Bizim bunlardan daha geniş bir ziyaretnamemiz yoktur.

D: Hayır, var. Mesela Taberanî, el-Mucem, c. 4, s. 58'de Zeyd b. Vehheb'den şöyle dediği rivayet edilir: Ali (a.s) Sıffin'den dönerken kabirleri ziyaret etti ve şöyle dedi:

“Selam olsun size ey bu diyarda yatan müminler! Siz bizden önce gittiniz, biz de az bir süre sonra size kavuşacağız. Allah'ım! Bizi ve onları bağışla ve affınla bizim ve onların günahlarından geç. Ne mutlu ahireti hatırlayan, hesap günü için çalışan, yetecek miktarla yetinen ve Allah'tan razı olan kimseye!”

Ş: Ben görmemişim, ama mümkündür.

D: Bakın, bilgisayarda var.

Ş: Evet; fakat ben ziyaret dualarının Baki Mezarlığı'nda yazılan cümleden ibaret olmadığını söylemiştim.

D: Ben de örnek gösterdim. Mesela bu örneğe de bakabilirsiniz.

Ş: Hangi örneğe?

el-Ezher Açısından Ziyaret Yöntemi ve Adabı

el-Ezher Fetvaları Mecmuası, hac babı, c. 1, s. 198'de şöyle denir:

Medine-i Münevvere Ziyareti:

“Hacıya, kutsal yolculuğuna Peygamber'in mübarek ziya-

retiyile başlaması mümkün olmazsa, hac amellerini bitirdikten sonra Peygamber'in ziyaretine gelmesi sünnettendir. Çünkü bu ziyaret, hakkında çok sayıda hadis varit olduğu en büyük itaatlerden ve Allah'a yakınlaşmanın en üstün yöntemlerindendir. İlahî sevabı elde etmek kastıyla Peygamber'in Güvenli Haremi'nde ziyaret ve namaza niyet etmelisin. Harem'in Emin Sahibi'nden rivayet edilen bir hadis-i şerifte şöyle denmektedir: "Benim bu mescidimde namaz kılmak, Mescid-i Haram hariç, diğer tüm mescitlerde kılınan bin rekât namazdan daha faziletlidir." Bu hadis Ahmed, Müsned'inde Abdullah b. Zübeyir'den nakletmiştir.

Ziyaretçi, kaldığı ve yemek yediği yerde (otelde) gusül etsin, en iyi elbisesini giysin ve güzel koku sürsün. Gusül mümkün olmazsa, abdestle yetinsin. Sonra tevazu, sükûnet ve vakarla Harem-i Nebevî'ye doğru yürüsün. Mescid'e girdiği zaman Kabr-i Şerif ile Minber-i Nebevî'nin arasında yer alan Ravza-ı Şerif'e gitsin, iki rekât tahiyet-i mescit namazı kılsın, ciddiyetle Allah'ı çağırsın ve dua etsin; zira orası, cennet bahçelerinden bir bahçedir; rahmetin indiği ve duanın -inşallah- kabul olduğu bir yerdir.

Ziyaretçi, tahiyet-i mescit namazını bitirdikten ve Ravza'da biraz oturduktan sonra Peygamber'in (s.a.v) kabrine doğru gitsin; Peygamber'in mübarek başı tarafında edep ve saygıyla dursun ve yavaş bir sesle Peygamber'e (s.a.v) selam versin. Ayrıca Peygamber'e (s.a.v) salavat getirsin ve bizim selamımızı ve sipariş edenlerin selamını Peygamber'e iletin."

Ş: Bu, sizin ziyaretiniz gibi bir ziyaret oldu.

D: Bu, el-Ezher'in fetvasıdır. Mısır Fetvaları Mecmuası'da da aynen bu şekilde geçer.

Ş: Doğrudur; Mısır'daki inanış bu yöndedir.

D: Desenize, boşuna bu kadar açıklama yapmışız!

Ş: Ben bunları Mısır'da görmüştüm; ama gerçeği istersen, kaynaklarını araştırma fırsatım olmamıştı. Sizin bu işi yapmanız benim için çok ilginç oldu.

Ş: Ayrıca siz sözünüzün başında ziyaret hakkında çok sözünüz olduğunu söylemiştiniz.

D: Evet; çünkü Şia'nın İmamları ve Ehl-i Beyt'in evlatları, Emevîler ve Abbasîlerin baskı ve iftirasına maruz kaldıklarından bu iftiraların bir inanca dönüşmemesi ve izleyicileri tarafından yollarının devam ettirilmesi için ziyaretlerde önemli sözler söylemişlerdir. Bu nedenle ziyaretlerin içeriklerinin birkaç güzel nüktesi vardır.

Ş: Evet, dün gece Aşura Ziyareti gibi bazı ziyaretlerde bunu gördüm; ama öğretim yönü olan bölümlerini ayıramadım.

D: Ziyaretler genellikle selam ile başlar. Fakat genelde hatırlatma babından Hz. Âdem'den başlayıp ilgili imama varır. Bu, sırat-ı müstakimin birden fazla olmadığını, onun da Hz. Âdem'den başlayıp Hz. Hatem'de son bulduğunu ve onların da bu yolda olduğunu vurgulamak içindir.

Ş: Zarif bir nüktedir.

D: İkinci nükte de, onların İslam, iman ve ameline vurgu yapılmasıdır. Amel noktasında özellikle de şu cümleler dikkat çekiyor: **"Şehadet ederim ki, sen namazı ikame ettin, zekâtı verdin, marufu (iyiliği) emrettin ve münkerden (kötülükten) sakındırdın..."** Bu bölüm şundan dolayı gündeme getirilmiştir ki, Emevîler ve Abbasîler, Ehl-i Beyt İmamları'nı dinden çıkarmakla suçluyorlardı.

Ş: Evet, evet. Ama onların hepsi, mesela Hz. Ali'yi kabul ederler.

D: Fakat Muaviye, aynı bu Ali'ye (a.s) lanet etmeyi farz kılmıştı ve Şam halkının çoğu bunu yapıyorlardı.

Ş: O kısa bir süreliğine olmuş, daha sonra da kaldırılmıştı.

D: Fakat Ali (a.s) öldürüldüğünde, “Camide öldürülmüştür” dendiği zaman Şamlılar, “Ali namaz da mı kılıyordu ki camide öldürülmüş olsun?!” demişlerdi.

Ş: Evet, bu da Muaviye zamanında olmuştu.

D: Bu işler, Ömer b. Abdulaziz’in zamanına kadar devam etmemiş miydi?

Ş: Evet, o zamana kadar devam etmişti.

D: Yezid, “Ali oğlu Hüseyin dinden çıkmıştır.” dememiş miydi? Kûfeliler de, “Dinden çıkmıştır” gerekçesiyle onu şehit, ailesini de esir etmemişler ve “Bunlar Haricidir.” dememişler miydi?

Ş: Evet, doğrudur.

D: Abbasîler döneminde de durum bundan daha iyi değildi. Gerçi onlar, aleni bir şekilde İmamlar’ı öldürmüyorlardı. Bu nedenle de biz, tarih tanıklık etsin diye bu tanıklıkları korumuşuzdur.

Ş: Ancak bu tanıklığı tüm ölümler için yapmıyorsunuz.

D: Evet; biz sadece İmamlar ve onların evlatları hakkında bu tanıklıkta bulunuyoruz; normal ölümler için sadece Kur’an’dan sureler ve Fatıha okuyoruz.

Ş: Fakat ziyaretlerde bu söylediklerinizden daha fazla konular vardır.

D: Evet, bazı ziyaretlerde Ehl-i Beyt’in o ferdine nasıl eziyet ve işkence edildiği de anlatılmaktadır. Hatta bazılarında nasıl şehit edildikleri de zikredilir. Mesela Aşura Ziyareti’nde bu hususların çoğu zikredilmiştir.

Ş: Ancak o ziyarette lanet de çoktur.

D: Evet, ama ben bunları açıklamıştım. Bu lanetler bir tür öğretimdir; Peygamber'in evlatlarını öldüren kimselerin peşinden gitmeyin öğretimi.

Ş: Doğru bir istidlaldir.

Bahsimiz buraya yetiştiğinde Kerbelai Bey çay ve bir miktar tatlı ve kuru yemiş getirdi. Her zamanki gibi oda arkadaşlarım sessizlerdi ve sessizce bizim sohbetlerimizi dinliyorlardı. Arapça bilmeyenler yoruluyor ve bir bir odadan çıkıyorlardı.

Burada Arapçayla da biraz aşına olan kafiye hocası odaya girdi. Genç olduğu için işi harap edeceğinden ve bazı aşırı sözler sarf ederek bizim tüm çabalarımızı boşa çıkaracağından korkuyordum. Bu nedenle üstadı tanıtmaya başlayıp kendisinin el-Ezher'in hocalarından olduğunu söyledim. O da lütfederek teferuata girmedii. Daha çok el-Ezher hakkında sorular sordu, ben de tercüme ettim. "el-Ezher'de niçin Şiilik okutulmuyor?" gibi tebliğ ve dış ilişkiler konusundaki tecrübesizliğini gösteren başka bazı sorular da sordu ki, ben kendisinden onları tercüme etmemeyi rica ettim. Çünkü el-Ezher'de Şiilik okutuluyor.

Muhammed b. Abdulvahhab'ın İtirafı

D: Sayın Şeyh'im, siz "Mefahimu Yecibu En Tusahhah (Düzeltilmesi Gereken Kavramlar)" adlı kitabı görmüş müydünüz?

Ş: Duydum, ama okumadım.

D: Bu kitabı, Seyyid Muhammed el-Alevî el-Malikî el-Hasenî yazmıştır.

Ş: Evet, ismini duymuşum. Bu kitabın içeriği çok ilginç olmalıdır. Hangi kavramların düzeltilmesi gerekiyormuş acaba?

D: Bu kitap bende var, bakın. Sünnilerin birçok inanışını reddetmiş ve düzeltilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Muhammed

b. Abdulvahhab'tan da bir söz nakletmiştir ki, Baki'deki görevli Vahhabiler onun tersine davranıyorlar.

Ş: Nasıl bir söz?

D: Bu kitabın 310'uncu sayfasında, ed-Dürerü's-Seniyye kitabından (c. 1, s. 52) şöyle nakletmiştir:

Muhammed b. Abdulvahhab on iki şey ilan etmiştir ki, onları yalan ve iftira olarak nitelemiştir. Ezcümle:

1. Ben mezhep kitaplarını iptal ettim.
2. İnsanların altı yüz yıl öncesinden beri bir şeyleri yoktu.
3. Ben içtihat iddiasında bulundum.
4. Ben taklide karşıyım.
5. Âlimlerin ihtilafı azaptır.
6. Salih insanlara tevessül edenleri kâfir bilirim.
7. Peygamber'in Haremi'ni yıkma gücüm olsaydı, yıkardım.
8. Ben Peygamber'in kabrini ziyaret etmeyi kabul etmiyorum.
9. Ben anne babanın kabirlerini ziyaret etmeyi kabul etmiyorum.
10. Ben Allah'tan başkasına yemin edeni kâfir bilirim.

Ve...

D: Bu bilgisayar programında Şeyh Muhammed Abdulvahhab'ın "Davet" kitabı, c. 1, s. 15'te şöyle deniyor:

"Şeyh Muhammed, delilleri bilme gücüne sahip olan kimse-
lere taklidi yasakladı; fakat delilleri bilme gücü olmayanlar
için taklit mubah ve caizdir."

Görüyorsunuz Şeyh Muhammed, taklidin batıl olduğunu sözünü resmen yalanlıyor; oysa Baki'deki görevliler, Muhammed Abdulvahhab'ın yalanladığı sözleri söylüyorlar.

Şia'da Taklit Merciliğinin Dinamikliği ve Taklit

Ş: Doğru söylüyorsunuz. Bu konu bazı kitaplarda da geçmiştir ve genel olarak kimse taklide karşı değildir.

D: Fakat sıra Şia'ya gelince, "Neden taklit ediyorsunuz? Bir kişiye taklit edilmemelidir." diyorlar.

Ş: Evet; avamdan bazıları bunu söylerler, ama ulema bu konuyu pek gündeme getirmezler.

D: Tam tersine âlimler, kendi inandıkları bir şeyi avama yanlış lanse ediyorlar.

Ş: Fakat bildiğim kadarıyla siz bütün hükümlerde yaşayan kimselere taklit ediyorsunuz. Oysa biz, dört mezhep imamının ibadî konularda belirlediği hükümlere göre amel ederiz ve bu konularda bir fetvamız olmaz. Yeni bir konu ile karşılaşsak, ancak o konuda içtihat ederiz.

D: Şunu bilmelisiniz ki, Şia'daki taklit, usul-ü dinde (inanç esaslarında) değildir; fûru-ü dindedir. Yani hiçbir kimse, Allah'a, Peygamber'e, Kur'an'a, Mead'a olan inancını taklide dayanarak kabul edemez. Öyle olursa, kabul edilmez. Taklit, sadece fûru-ü dindedir.

Ş: Maksudınız namaz, oruç vs. mi?

D: Evet; ancak bu taklidin de iki şartı var: Birincisi; kişinin kendisi araştırmacı ve müçtehit olmamalıdır. Bu nedenle müçtehidin taklit etmesi caiz değildir. İkincisi; din âlimleri içerisinde birtakım şartları da taşıyan en bilgisine taklit edilmelidir.

Ş: Bizde de birinci şart vardır, ama ikinci şart yoktur; yani genel olarak bizim taklit ettiğimiz âlimler, devletin yanında yer alan âlimlerdir.

D: Doğrudur; sizin ekolünüzde de araştırmacı bir kimse taklit etmez; fakat arada bir fark var. O da şudur: Sizin dört imamınızın bazı fetvalarının muhakkak uygulanması gerekir ve değiştirilemez. Oysa bizim müçtehidimiz, tüm konularda kendisi araştırma yapıp içtihat eder ve yeni bir görüş verebilir.

Ş: Yani İmam Cafer Sadık'ın (a.s) sözü üstüne de söz söyleyebilir mi?

D: O sözün onlara (İmamlar'a) ait olduğu kesin olursa, onların görüşü üstüne söz söyleyemezler; ama onların sözlerini yorumlama ve anlamada serbestirler ve içtihat kapısı açıktır.

Ş: Yani? Biraz karışık oldu!

D: Karışık değil. Gerekli çeşitli ilimlerle tanışık olan bir araştırmacı, Kur'an ayetlerinden, müsnet hadislerden ve aklından yararlanarak füru-ü din alanında gerekli hükümleri çıkarabilir.

Ş: Bu, füru-ü dini çok farklılaştırır; yani herkes başka bir şekilde namaz kılabilir.

D: Öyle değildir; zira füru-i dinin yüzde 99'u bir ve sabittir. Bu nedenle müçtehitlerin fetvaları, birbiriyle çok da farklı değildir. İctihat farklılıkları, çok cüzi konulardadır.

Ş: Fakat bizim namaz, oruç, hac ve zekât konularında mezhepler arasında bir ihtilafımız yoktur.

D: İhtilafınız var, ama azdır. Mesela bazıları namazda surelerin başındaki "Bismillahirrahmanirrahim"i yüksek sesle, bazıları ise sessiz bir şekilde okurlar. Bazıları eli bağlı olarak, bazıları ise ellerini yanlarına sarkıtarak namaz kılarlar.

Ş: Evet, ama bunlar çok önemli şeyler değildir.

D: Bizim bütün müçtehitler arasındaki ihtilafımız bu kadar bile değildir. Yani bizim namazın kıraatindeki tüm hareketlerimiz

ve kelimelerimiz aynıdır. Sadece secdenin zikirlerinin sayısı ve benzeri şeylerde bazı farklılıklar olabilir, o da çok nadir olarak. Yoksa ibadetler konusundaki görüşler ortaktır.

Ş: Madem bu kadar ortak görüş var, neden içtihat kapısının açık olduğunu gündeme getiriyorsunuz?

D: İntihabı olmakla ihtilafı olmamak iki ayrı şeydir. Fakihler, taklit mercileri ve müctehitler, kendi selikalarına göre hüküm veremezler; bir hükmü Kur'an veya hadis kitaplarından elde etmek için kanıtlara dayanmalıdırlar. Yani bir hüküm verebilmek için "diraye" ve "rical" gibi ilimlere vâkıf olmalı, Arapçayı iyi derecede bilmeli ve önceki fakihlerin fetvalarından haberdar olmalıdırlar.

Ş: Fakat biz sadece yeni meseleler için fetva veriyoruz; eski genel meselelerde ise kitaplarında mevcut olduğu şekilde dört imamın görüşlerine göre amel ediyoruz.

D: Bizim inancımıza ve âlimlerimizin fetvalarına göre ölen bir kişiye taklit edilememektedir. Fakat eğer yaşayan bir müctehit izin verirse, hayattayken taklit ettiğimiz bir müctehide, öldükten sonra da taklit etmeye devam edebiliriz. Hayattaki bir müctehidin izniyle bu şekildeki ölüye taklit caizdir. Ancak daha önce o müctehide taklit etmemiş olan kimse, artık ölmüş olan o müctehide hiçbir şekilde taklit edemez.

Ş: Dolayısıyla herkes hayatta olan müctehitlere taklit etmektedir.

D: Doğrudur. Çünkü taklit mercii, gerçekte bir imam ve önder rolündedir. Ölen bir imam ve öndere ise uyulamaz veya bir soruyla karşılaşıldığı zaman görüşüne başvurulamaz.

Ş: Biz de soruların cevabını verebiliriz, ama namazın amelleri ve zikirlerini değiştiremeyiz.

D: Sadece namaz değil ki. Mesela hac amelleriyle ilgili olarak sürekli bazı yeni durumlar ortaya çıkıyor; sa'y yerinde, Safa

ve Merve’de, kurban kesim yerinde, şeytan taşlama yerinde ve benzeri şeylerde bazı değişiklikler meydana geliyor. Bu tür yeni meselelerde insanlar için bir çözüm getirilmelidir.

Ş: Sorumluların, bu gibi şeylerin hükmünü sormadan bir değişiklik yapacaklarını sanmıyorum.

D: Fakat ben sorumluların zaruretlerden hareketle bu değişiklikleri yaptıklarını düşünüyorum ve müftülerden sorduklarına ihtimal vermiyorum.

Ş: Onların rızasını alıyorlar.

D: Rızasını alıyorlar, ama dikkat ederseniz, bu rızalıklar sürekli değişmektedir ve devletin emri ağır basmaktadır.

Ş: Devletin emri evet, ama büyük âlimlerin görüşünü de alıyorlar.

D: Acaba şimdiye kadar hac amellerinden biriyle ilgili olarak, mesela “Şeytan taşlama mahallinde şu değişikliği yapmak istiyoruz” diye el-Ezher Üniversitesi’ne herhangi bir soru sordukları vaki olmuş mudur?

Ş: Hayır. Arabistan’ın şeyhleri ve büyüklerine soruyorlar.

D: Diğer ülkelerin şeyhleri ve müftüleri de onlara uyuyorlar!

Ş: Başka bir çareleri mi var? Çünkü bunlar, yapılmış olan birtakım değişikliklerdir.

D: Fakat bizim âlimlerimiz, yapılan değişiklikler hakkında görüş bildirirler.

Ş: Mesela bir örnek verebilir misiniz?

D: Mesela “Eğer mezbaha Mina vadisinin dışına çıkarsa, kurbanlık kabul değildir.” hükmü. Şu anda mezbahaların bazıları Mina’nın dışındadır.

Ş: O hâlde siz ne yapıyorsunuz?

D: İran'ın Hac Kurumu, Mina'nın içerisinde yer alan mezbahaları tercih ediyor.

Ş: Bu, işi zorlaştırır.

D: Sadece bir örnek verdim. Yoksa taklit mercilerinin hepsi bu konuda aynı görüşte değiller. Bu tür içtihat ve merciliğin dinamikliği ve aktifliğine dikkat çekmek istedim. Fetva makamı, emrivakiler karşısında pasif ve edilgen değildir.

Ş: Fakat İslam kolaylık dinidir.

D: Kolaylık dini olmakla aktif ve dinamik olmak farklı şeylerdir.

Ş: Ancak dinamik olmak, genellikle işleri zorlaştırır.

D: Müsaade ederseniz bir örnek vermek istiyorum. Otuz yıl önce hacca geldiğimde sizin âlimleriniz Arafat'ta tuvalet olmasına izin vermiyorlardı ve bu yüzden hacılar çok sıkıntı ve zahmet çekiyorlardı. Her yıl çok sayıda insan necaset varillerine düşerek boğulup ölüyordu. Fakat yapılan girişimler sonucu hem tuvalet yapıldı ve hem de ağaç dikildi. Şimdi hacılar izafi bir rahatlık içindeler.

Ş: Evet, evet, o zaman durum çok kötü idi.

D: Dinamiklikten maksat, taklit mercileri ve fetva makamlarının günün şartlarına uygun olarak görüş verebilmeleridir. Bu yüzden taklit mercilerimizin fetvalarının çoğu, hac amellerinin kolaylaştırılması yönündedir.

Ş: Çok doğru. Fetvalar kolaylaştırma yönünde olmalıdır.

D: Biz kolay ve zor demiyoruz. Emirler olduğu gibi uygulanmalıdır. Fakat emirler aslında kolaydırlar. Biz asla falan sahabinin sözüyle bir emri kolay veya zor yapmamışız.

Ş: Evet, bu doğrudur. Fakat Peygamber dinin müsamahalı ve kolay olduğunu buyurmuştur.

D: Ameller konusunda din kolaydır. Ancak idarede tedbir de gereklidir. Mesela iki milyon kurbanlık koyunu nasıl toprağa gömdüklerini hatırlıyor musunuz? Oysa İslam ülkelerinde milyonlarca insan protein azlığından muzdariptir.

Ş: Evet, ama şimdi düzelmiştir.

D: Evet, gelişmiş İslam ülkelerinin, özellikle de taklit merci-lerinin bu konudaki açık fetvalarıyla öne çıkan İran'ın ısrarlı girişimleri sonucu artık bütün etler ambalajlanarak fakir İslam ülkelerine gönderiliyor.

Ş: Elhamdülillah çok iyi olmuş.

D: Hâlâ birçok problem vardır. Her yıl hac mevsiminde yangın, köprü çökmesi gibi çeşitli nedenlerle bir grup hacı ölüyor.

Ş: Bunlar önlenebilir şeyler değil.

D: Önlenbilirdir, ama güçlü bir müdüriyet ister.

Ş: Selin müdüriyetle ne alakası var? Köprü çökmesinin müdüriyetle ne alakası var?

D: Mesela sel ile ilgili olarak, çöpler düzenli bir şekilde toplanırsa, sel ihtimali azalır. Ama maalesef bu yapılmıyor. Yani şeytan taşlama güzergâhında çok miktarda boş şişe, terlik, ayakkabı ve yiyecek birikmiş oluyor. Hepsinden de kötüsü, güzergâhta çok sayıda insan uyuyor.

Köprülerin çökmesinin de iki nedeni vardır: Birincisi; köprü-nün dayanıklılığıyla ilgili yapılan hesap hatası. İkincisi; farz olmayan bazı müstehap emirlere riayet edilme hassasiyeti. Bu müstehap emirler, bütün hacıların bir anda şeytan taşlamak veya tavaf için izdihamına sebep oluyor ve sonuçta böyle bir

olay yaşanıyor. Eğer müftüler, “Hac mevsiminde teferruattan sayılan bazı müstehaplara riayet etmek gerekmez” diye görüş belirtseleği, böyle hadiseler yaşanmazdı.

Ş: Doğru söylüyorsunuz. Âlimler ve şeyhlerin çoğu, bu müstehaplara uymazlar; fakat avam bu müstehaplar konusunda daha ısrarcı davranır.

D: İşte fıkhın dinamikliği bahsi bu gibi yerlerde kendisini gösterir.

Ş: Siz de muvafakat ederseniz, bugünkü bahsi burada bitirelim. Yarın da benim bir programım olduğu için öğleye gelemeyeceğim. Çünkü Medine Üniversitesi’nden eski bir dostuma misafir olacağım.

D: Problem değil. Zaten benim de oda arkadaşlarım öğle yemeğinden sonra boş zamanımız olduğu için oturup biraz sohbet etmemizi istediler. Çünkü geceleri normalde hanımlarıyla birlikte alış veriş yapmaya çıkıyorlar.

Ş: Sakıncası yoksa bahsimizin geriye kalan bölümünü öbür güne bırakalım; çünkü yarın ben misafirim.

D: Ben size uyarım; siz ne zaman isterseniz ben hazırım.

Ş: Öyleyse öbür güne kadar Allah’a ısmarladık.

D: Allah’a ısmarladık.

Geceleyin arkadaşlar ve hanımlarla birlikte hediye almak için çarşıya gittik. Sadece hediyelik miktarında alış veriş yaptık. Geçmiş yıllardaki hacılarla alış veriş yarışına girmedik. Maalesef bu hediye almak işi, namaz ve hac amellerinden sonra hacıların en önemli vazifesi olmuştur.

Maalesef bu alış veriş yarışi, İran’ın prestijine zarar veriyor. Diğer ülkelerin insanları, İranlı hacıların Çin ve diğer ülkelerin

mallarını satın almak için bu şekilde çarşıya hücum ettiklerini görünce şaşırıyorlar.

Biz de alış veriş yapmak için çarşıya çıktık, fakat dostları ve yakın akrabaları unutmadığımızın işareti olarak ve istihbaba riayet etmek derecesinde küçük hediyeler almakla yetindik. Hanımlar seçiyor, biz de biraz müdahale ediyorduk. Sonra da para ödemek görevi bize düşüyordu.

Otele döndük ve her günkü programa devam. Yani sabah namazı Mescid-i Nebevî’de, sonra Baki ziyareti, sonra otel, kahvaltı ve öğleye kadar uyku, sonra da yine Mescid-i Nebevî’de öğle namazı.

ZİLKADE’NİN YİRMİ DÖRDÜNCÜ GÜNÜ

Öğle namazı için Mescid’e gittiğimde Şeyh’in de daha sonra ev sahibi olduğunu anladığım bir adamla beraber Mescit’te oturduğunu gördüm. Kendilerine selam verdim. Şeyh beni “İran’da Üniversite hocasıdır” diye ona takdim etti. Ev sahibini de “Medine Üniversitesi hocalarından Şeyh Hamid en-Necdî’dir” diye bana tanıttı.

Şeyh Hamid en-Necdî İle Tanışma

D: Şeyh’im, siz Şeyh Muhammed Abdulvahhab’ın şehrinden misiniz?

Ş. Hamid: Evet; siz Necd’in Şeyh Muhammed Abdulvahhab’ın şehri olduğunu nereden biliyorsunuz?

D: Onun hayatını yazan tüm kitaplarda bu şehre işaret ediliyor. Kendisine kartvizitimi verdim.

Ş. Hamid: Otomotiv sektöründe mi faaliyet gösteriyorsunuz?

D: Evet.

Ş: Kendisi sadece otomotivci değil, aynı zamanda şeyhtir de.

D: Ben de bir süre otomotivde çalıştım.

Ş. Hamid: Öğreniminizi nerede yaptınız?

D: Lisansımı İran’da, yüksek lisans ve doktoramı İngiltere’de.

Ş. Hamid: Arapçayı nerede öğrendiniz?

D: Şahsi alakamdan dolayı ve dinî metinleri birinci elden okumak için Arapçayı öğrendim.

Ş. Hamid: Fakat ben birçok İranlı âlim gördüm ki, Arapça konuşamıyorlar.

D: Öncelikle şunu söyleyeyim ki, ben âlim değilim. İkincisi; gördüğünüz o âlimlerin birçoğu eski yöntemle tahsil görmüş âlimlerdendir. Şimdiki âlimlerimiz, özellikle de genç talebeler Arapçayı iyi biliyor ve güzel de konuşuyorlar.

Müezzin birinci ezanı okumaya başladı. Sonra da ikinci ezan okundu ve namaz başladı. Namaz bittiğinde...

Ş. Hamid: Ben ve Şeyh İbrahim yalnızız; siz de benim misafirim olabilirsiniz.

D: Hayır, zahmet vermek istemem.

Ş: İşiniz yoksa gelmeniz iyi olur. Farz edin ki, her günkü oturmumuzdur. Bazı konuları Şeyh Hamid'in huzurunda konuşabiliriz.

Ş. Hamid: Çekinmenize gerek yok. Ailem evde yok. Ben ve Şeyh İbrahim yalnızız. Teknoloji dalındaki birinin de aramızda olmasına müsaade edin.

D: Peki geliyorum, ama umarım zahmete düşmenize sebep olmam.

Ş. Hamid: Hayır, rahmete sebep olursunuz.

D: Fakat bir şartım var; o da şu ki, yolumuzun üstünde birlikte bizim otelimize gidelim ve ben cep bilgisayarımı alayım.

Ş. Hamid: Sakıncası yok.

Dışarı çıktık ve Şeyh Hamid'in arabasıyla otele gittik. Bilgisayarımı ve biraz da İran kuru yemişi ve tatlısı aldım. Arkadaşlara öğle yemeğinde Şeyh İbrahim ile birlikte Şeyh Hamid'in evinde olacağımı haber verdim. Sonra yola koyulduk. Mescid-i Kuba'nın yakınlarına kadar gittik. Orada Şeyh Hamid'in güzel bir villası vardı. Öğle yemeğine onun misafiri olduk. Evin dışı geleneksel Arap mimarisiyle, içi de Arap mobilyaları ve küp şeklindeki sırt yastıklarıyla süslenmişti. Çay ve kahve termosu, şerbet ve öğle yemeği de hazırды.

Şeyh Hamid'in Evinde Sohbet

Şeyh Hamid'in evinde herhâlde misafirleri ağırlamak için gelmiş olan sadece bir erkek hizmetçi vardı. Şeyh Hamid'in ailesi (eşi) ise kendi ailesinin yanına gitmişti ki, misafirlik daha rahat bir ortamda olsun.

Sofrayı kurdular. Sofrada Arabistan'ın zincir restoranlarından AlBaik'in çeşitli yemekleri vardı. Şeyh Hamid yemekleri tanıtıyordu. Şeyh İbrahim de az çok tanıyordu. Ben de "Evet, ben de bu yemekleri bilirim." dedim ve "Hatta AlBaik'in bir Filistinli olan sahibini de tanırım." diye de ekledim. Şaşırdılar.

Ş. Hamid: Çok iyi biliyorsunuz. Arabistan'a kaçınıcı gelişinizdir?

D: On beşinci gelişim.

Ş. Hamid: (Şaşıarak) On beşinci mi?! Hepsi de temettü mü?

D: Hayır; yedisi temettü haccı için, sekizi de umre için.

Ş. Hamid: Öyle anlaşılıyor ki, yolculuk yapmayı çok seviyorsunuz?

D: Yolculuk yapmayı severim; ama Haremeyn-i Şerifeyn Mekte ve Medine'ye başka bir alaka duyarım; çünkü İslam tarihi burada mücessemidir.

Ş. Hamid: Arabistan'da tarih kaybolmak üzeredir; zira neredeyse tüm tarihî eserler ortadan kalkmıştır.

D: Sizin bu konudaki görüşünüz nedir?

Ş. Hamid: Ben tamamen karşıyım. Çünkü dünyada tüm devletler genel olarak ahlaki bir etkisi olmayan ve hatta ahlaka ve insanlığa aykırı olan eserlerini bile koruyorlar; hatta onları ön plana çıkararak turist çekiyorlar. Hâlbuki burada onları rahatlıkla tahrip ediyorlar.

D: Sayın Şeyh'im, ben otuz yıl önce Medine'ye gelmiştim. Mescidü'n-Nebi'nin etrafındaki tarihî eserlerin çoğu mevcuttu. Benî Haşim Sokağı, Mie (Yüz) Mescidi, İslam büyüklerinin bazılarının evleri hâlâ duruyordu. Fakat şimdi hepsini tahrip etmiş ve Mescid'i genişletmişler.

Ş. Hamid: Mescid'i başka taraflardan genişletebilirlerdi.

D: Sayın Şeyh Hamid! Af edersiniz, bir soru sorabilir miyim?

Ş. Hamid: Buyurun.

D: Siz Medine Üniversitesi hocalarından olduğunuz hâlde nasıl hükümetin yaptıkları işlere karşı olabiliyorsunuz?

Ş. Hamid: Af edersiniz, ama Medine Üniversitesi'nde çalışan herkes, hükümetin işlerine, özellikle de kültürel olmayan işlerine muvafık olmak zorunda mı?

D: Ben muhalefet etmenin mümkün olmadığını düşünüyordum.

Ş. Hamid: Elbette muhalif olduğumuz konuları açıkça ilan etmiyoruz, ama üniversitenin içinde veya dışında, dostane meclislerde dile getiriyoruz.

D: Soruyu daha da ciddileştireyim: Siz Vahhabi misiniz?

Ş. Hamid: Vahhabiler iki gruptur. Bir grup, Şeyh Muhammed Abdulvahhab'a tâbi olmakla beraber diğer mezheplere mensup Müslümanlar üzerinde olumsuz etki bıraktığı için devletin yaptığı işlere muhalif olanlardır. İkinci grup, devletin içinde olan ve dinî işlerin çoğunu ellerinde bulunduran radikallerdir.

D: Bunların birbirleriyle ihtilafları var mı?

Ş: Evet. Birinci grup, Şeyh Muhammed Abdulvahhab'ı diğer din âlimleri gibi ve yedi yüz yıl önce İbn-i Teymiye'nin sahip olduğu görüşlere sahip olan bir din âlimi olarak görür. İbn-i Teymiye'nin zamanında kendisine çok muhalefet edenler olmuş ve sonunda hapiste ölmüştü. Ancak Şeyh Muhammed Abdulvahhab'ın şanslıydı; çünkü özel bir siyasi dönemde görüşlerini ortaya atmıştı ki, muhalefetlerin hiçbir etkisi olmamış, hatta görüşlerinin gelişip yaygınlaşmasına sebep olmuştu.

D: Şeyh İbrahim! Sizin görüşünüz nedir?

Ş: Biz de daha önce Şeyh Hamid'in görüşündeydik, ancak Arabistan'da yabancılara yönelik kısıtlamalar daha fazla olduğu için dinî politikaya fazla muhalefet etme gücüm yoktu. Ne de olsa Şeyh Hamid Arabistanlı, ben ise Suriyeliyim. Belki de Mısır'a ve el-Ezher'e göç etmeyi bu yüzden kabul etmişim.

D: Şeyh İbrahim! Fakat siz daha önce Vahhabilik inançlarını savunuyordunuz?

Ş: Evet, onların çoğunu kabul ediyor ve hatta tebliğini de yapıyordum. Fakat Mısır'a gittikten sonra görüşlerim değişti. Özelikle de sizinle görüştüğten sonra bu inançlarım gevşedi.

Ş. Hamid: Bir dakika! Siz görüşeli ne kadar oldu ki?

Ş: Birkaç gün önce tesadüf eseri Mescidü'n-Nebi'de birbirimiz gördük ve birkaç kez görüştük. Benim Doktor'un sunduğu delillerle karşı bir açıklamam yoktu. Zira genellikle ya Kur'an'dan

ya da Ehl-i Sünnet'in kendi kitaplarından delil getiriyordu. Açıkça söylemeliyim ki, onun delillerine karşı bir cevabım yoktu.

Ş. Hamid: Sizi kutluyorum Şeyh İbrahim! Makine mühendisi olan Doktor beyin delillerine karşı nasıl cevabınız olamaz?!

Ş: (Gülerek) Benim cevabım yoktu, fakat eğer sizin cevabınız varsa, deneyebilirsiniz.

D: Hayır, kendileri lütuf sahibidir; biz iki öğretmen gibi konuşuruz; ama o üstat, ben de talebeyim.

Ş. Hamid: Hangi konuları konuşmuşsunuz?

D: Birçok konuyu. Ama şimdi müsaade ederseniz, yemeğimizi yiyelim, sonra da ben sorularımı sorayım. Elbette eğer ikinci namazını evde kılmaya karar verirseniz.

Ş. Hamid: Namazı evde kılacağız. Şimdi yemeğimizi bitirelim.

Öğle yemeğini yedik, sofrayı topladılar. Bir miktarda çerez vardı, yanında da Arap kahvesi. Öğle yemeği arasında Şeyh Hamid biraz İran ve siyasi durumlar hakkında konuştu ki, iyi bir konuşma oldu. İkinci namazının vakti yaklaştı.

Ş. Hamid: Abdest alıp namaz kılalım. Siz bize mi uyacaksınız, yoksa namazınızı yeniden mi kılacaksınız?

D: Bazıları, cemaat namazından sonra, namazın tüm adabı aynı olmadığı için namazın yeniden kılınması gerektiğine inanıyorlar. Fakat taklit mercilerinin çoğu, camilerde kılınan cemaat namazının yeniden kılınmasına gerek görmüyorlar.

Ş. Hamid: Siz nasıl düşünüyorsunuz?

D: Benim taklit merciim namazın yeniden kılınmasını gerekli görmüyor.

Ş. Hamid: Siz uyacak mısınız?

D: Evet, ögle namazından sonra Mescit'te ikindi namazını da kıldım; fakat cemaatle kılınacağı için tekrar kılacağım, ama geçmiş namazın kazası olarak.

Şeyh Hamid'in imamlığında ikindi namazını kıldık. Namazdan sonra:

Ş: Doktor Bey! İkinci namazından sonraki dua nedir? Okur musunuz?

D: Burası yeri değil.

Ş: Hayır, yeridir. Şeyh Hamid! Bunların her namaz için bazı güzel duaları var; Doktor'a okumasını söyler misiniz?

Ş. Hamid: Okuyun, güzel olur.

D: Gerek yok.

Ş. Hamid: Namazdan sonra dua iyidir; buyurun.

D: Baş üstüne.

“Allah'ım! Doymak bilmeyen nefisten, huşusu olmayan kalpten, faydalı olmayan ilimden, yükseltilmeyen namazdan, işitilmeyen duadan sana sığınırım. Allah'ım! Senden zorluktan sonra kolaylığı, sıkıntıdan sonra kurtuluşu ve darlıktan sonra genişliği istiyorum. Allah'ım! Nimet adına ne varsa bizde, hepsi sendendir. Senden başka ilah yoktur. Senden mağfiret diliyor ve sana tövbe ediyorum.”

Ş. Hamid: İlginçti.

Ş: Ben de demiştim.

Ş. Hamid: Peki sorularınızı sorabilirsiniz.

D: Benim birkaç konuda sorum var.

Ş. Hamid: Hangi konularda?

D: Abdest, kıyam, kıraat, secde ve teşehhüt konularında.

Ş: Şeyh Hamid Bey! Buyurun Doktor'un sorularına cevap verin; ben sessiz kalıp sadece dinleyeceğim.

D: Siz de katılın.

Ş: Ben yeterince katılmışım; müsaade edin de Şeyh Hamid muhatabınız olsun.

D: Her neyse; ben soruyu soracağım, iki beyefendiden hangisi cevap verirse, benim için fark etmez.

Ş. Hamid: Müslümanlar arasında abdest ve namaz hakkında bir sorun yoktur; bunun Vahhabi ve gayr-ı Vahhabisi yoktur.

D: Benim de sorum tam da bundan dolayıdır. Fakat Vahhabilerden söz ettiğiniz için müsaade edin, bir soru daha sorayım.

Ş. Hamid: Buyurun.

D: Siz zorunlu cemaat namazını onaylıyor musunuz?

Ş. Hamid: Cemaat namazı zorunlu değildir.

D: Ben geçen sene Mekke'de Sudanlı bir öğretmeni gördüm, "Namaza katılan şu Suudilerin yarısının abdesti bile yoktur. Belki daha sonra kendileri namazlarını kıyıyorlar, ama cemaat namazına öylesine katılıyorlar." diyordu.

Ş. Hamid: Çoğunluk değil de bir grup böyle olabilir.

D: Bir de Arabistan'da fesadın çokluğundan bahsediyordu ve devlet içindeki Vahhabilerin baskısının olumlu bir etkisinin olmadığını söylüyordu.

Ş. Hamid: Fesadın olması mümkündür; ama gizlidir, açıktan işlenilmemektedir.

D: Tüm şehirlerde mi fesat gizlidir?

Ş. Hamid: Elbette Haremeyn-i Şerifeyn Mekke ve Medine’de fesat azdır; ama diğer şehirlerde gayr-i Müslimlerin de var olması nedeniyle daha fazla olması mümkündür.

D: Benim duyduğum kadarıyla aileler arasında fesat çoktur. Mesela Avrupai bir istatistikte Suudi kadınların tüm dünyadan daha çok gayr-i ahlaki sitelere girdiği söylenir.

Ş. Hamid: Suudi kadınlar internetten bu kadar faydalanıyorlar mı?

D: Evet; nüfus oranına göre dünyada birinci sıradalar.

Ş. Hamid: Yani internetten faydalanmakta dünya birincisi miyiz?!

D: Avrupa ve gelişmiş ülkelerde kadınlar da, erkekler de çalıştıkları için internetten faydalanma fırsatları pek olmuyor. Afrika ülkelerinde ve Asya ülkelerinin birçoğunda ise, mali sıkıntılar nedeniyle intertten faydalanmak pek mümkün olmuyor. Ancak Arabistan’da hem para, hem bilgisayar ve hem de işsizlik var. Yani imkânlar fazla, kadınlar da işsiz. Herhangi bir meşguliyetleri de olmadığı için bilgisayar ve internetten daha çok yararlanıyorlar.

Ş. Hamid: Şu Batılılardan Allah’a sığınırız. Nasıl da fesadı evlerimize sokuyorlar!

D: Doğulularda ve İslam ülkelerinde en önemli kurum aile idi. Emperyalizm ve komünizm el ele vererek Avrupa’da, gelişmiş ülkelerde ve Doğu ülkelerinde aileyi dağıttılar. Kişiler aile kurumunun desteğinden yoksun oldukları için çok ucuza kullanılabiliyorlar ve kültürel açıdan istedikleri şeyi onlara telkin edebiliyorlar.

Ş. Hamid: Komünizm ve Emperyalizmin nasıl el ele verdiğini söyleyebilirsiniz?! Bunlar birbirine karşı idi ve birbiriyle sürekli soğuk savaş hâlinde idiler.

D: Bence bunların bir ortak noktaları vardı; o da ailelerin dağılması idi. Komünistler, halkın dinsizleşmesi için uğraşıyorlardı ki, ailenin manevi değeri kırılsın. Emperyalizm de fesat ve laubaliliği yayarak aileleri dağıtıyordu.

Ş. Hamid: Siz Avrupa'da okumuşsunuz; orayı nasıl buluyorsunuz?

D: Avrupalılar yalnız insanlardır. Tüm düşünceleri, kendilerini nasıl idare edip girdaplardan nasıl kurtaracakları yönündedir.

Ş. Hamid: Aile yapısı ne durumdadır?

D: Küçük bir yüzdelik aileye bağlıdır, fakat çoğunluğun ailesi yoktur.

Ş. Hamid: Bunlar, Mesih'ten aldıkları sevgiden bahsediyorlar; nasıl aile fertleri arasında sevgi olmaz?!

D: Fakat yetkilileri, bu sözde kalan sohbetleri de ortadan kaldırdılar. Bugün Avrupa'da bir ailenin üyesi olan karı ve kocalar birbirinden ayrı yaşıyorlar. Ayrı banka hesapları var; kendi gelirlerinden harcama yapıyorlar. Bu nedenle de kısa bir süre sonra birbirinden ayrılıyorlar. Avrupa'da bir erkek, kız arkadaşlarına ilave olarak üç ila beş kez evlenir. Kadınlar da erkek arkadaşlarına ilave olarak beş ila sekiz kez evlenirler. Sekiz kez evlenen bir kadında sevgi kalır mı?

Ş. Hamid: Demek ki, onlarda da çok eşlilik var; sadece eş zamanlı değildir.

D: Onlar, İslam'a yönelttikleri tüm eleştirileri kendileri uygularlar.

Ş. Hamid: Allah ede de bu sıkıntı İslam ülkelerine sirayet etmeye!

D: Dikkatli davranmazsak, sirayet eder. Nitekim bu sıkıntı, bazı İslam ülkelerine de girmiştir.

Ş. Hamid: Mesela nereye?

D: Fas, Cezayir ve Müslüman Orta Asya ülkelerine.

Ş. Hamid: Fakat Arabistan'da o derecede değildir. Aile kurumu hâlâ sağlamdır.

D: Fakat öyle anlaşıyor ki, bu aileler, özellikle de Mekke ve Medine dışındakiler, birbiri üstüne konulmuş harçsız tuğlalar dır ki, en ufak bir sallantıda yıkılırlar.

Ş. Hamid: Elbette hükümet ciddi bir şekilde aileler üzerinde çalışmaya başlamıştır ve dinî sohbetlerin çoğunda ve Cuma hutbelerinde aile konusu işlenmektedir.

D: Fakat mesele çok daha ciddidir. Maalesef İslam ülkelerinin birçoğunda, özellikle de Arabistan'da daha çok kısıtlamalar yüzünden kadınların İslam'a olan inancı çok zayıftır. Bu nedenle de önce kadınların kafasını karıştırıp sonra aile kurumunu bozuyorlar. Batının sinema ve televizyon filmlerine bakın. Çoğu, aile kurumunu ortadan kalkması yönündedir. "Bir kadının sadece kendi kocasıyla cinsel ilişkisinin olması anlamsızdır" diyorlar. Filmlerde bunun reklamını yapıyorlar. Ak-rabalar arası cinsel ilişkileri teşvik ediyorlar. Bu yüzden tüm İslam dünyasında ilim adamları el ele vererek İslam ülkeleri ve üçüncü dünya ülkelerine Batının hediyesi olan bu uğursuz olguya karşı mücadele etmelidirler.

İslam'da Abdest

Ş. Hamid: Sorulara dönelim.

D: Evet. Önce abdestle ilgili bir sorum var.

Ş: Sorunuz nedir? Buyurun.

D: Abdestle ilgili sorum şudur: Siz neden mesh etme yerine ayaklarınızı yıkıyorsunuz?

Ş. Hamid: Bu sorunun cevabı çok açık ve kolaydır. Biz baş ve ayakları yıkama konusunda Kur'an'a uyuyoruz.

D: Fakat benim anladığım kadarıyla abdest ayeti bunu söylemiyor. Zira Maide Suresi'nin 6. ayetinde açık bir şekilde şöyle buyuruyor:

“Ey iman edenler! Namaza kalktığınızda yüzünüzü ve dirseklere kadar (dirseklerle birlikte) ellerinizi yıkayın ve başınızı ve üzerindeki çıkıntılara (veya topuklara) kadar ayaklarınızı mesh edin.”

Ş. Hamid: Ancak bu konu hem Kur'an'da var, hem de sünnette.

D: Fakat bana göre siz bu sarahatteki ayeti yanlış tercüme ediyorsunuz. Sünnet de farklı bir şey söylüyor.

Ş. Hamid: Kur'an nasıl yanlış tercüme edilebilir?

D: Çok açıktır. Ayet, önce “Yüz ve elleri yıkayın” diyor, sonra “Baş ve ayakları mesh edin” diyor.

Ş: Fakat kıraat türü, anlamı değiştirir.

D: Müsaade ederseniz, bu bahsi sizin kitaplarınızdan takip edelim.

Ş: Hamid: Buyurun.

D: Sizin kitaplarınızda ayakların yıkanmasının delili olarak ayetteki **“erceleküm”** (ayaklarınızı) kelimesinin **“iğsilu”** (yıkayın) fiiliyle ilintili olduğunu yazıyorlar, yani “ayaklarınızı da yıkayın.”

Ş. Hamid: Evet, doğrudur.

D: Fakat Maide Suresi'nin 6. ayetinde **“ercülekum”** kelimesini üç şekilde okurlar ve her okunuşa göre bir şekilde davranırlar. Derler ki: Eğer **“ercülükum”** şeklinde (merfu olarak) okursak,

ayakları yıkamalıyız. Eğer “ercülükum” şeklinde (mecrur olarak) okursak, ayakları mesh etmeliyiz. Eğer “ercülelekum” şeklinde (mensub olarak) okursak, ayakları yıkamalıyız.

Ş. Hamid: Doğru; ama kurraların çoğu mensub olarak okumuşlar, dolayısıyla da ayakları yıkamalıyız.

D: Yani eğer kurralar mecrur okumuşlarsa, ayakları mesh etmemiz gerekir.

Ş. Hamid: Doğrudur. Fakat kimse öyle okumamıştır.

D: Fakat Nâfi b. Âmir ve Hafs, mecrur olarak okumuşlardır. Gerçi bu konunun asla tamamen gayr-i ilmî ve gayr-i aklidir.

Ş. Hamid: Fakat diğerleri merfu veya mensub olarak okumuşlar. Ancak niçin gayr-i ilmî ve gayr-i aklıymış?

D: Çünkü “ercülelekum” kelimesindeki “lam” harfinin irabının (harekesinin) ne olmasının bu konuda hiçbir etkisi yoktur.

Ş. Hamid: Fakat bütün âlimler öyle diyorlar.

D: Öyle demiyorlar.

Ş. Hamid: Nasıl?

D: Çünkü bu bahsin aslı, iki fiilin yakınlığından kaynaklanmıştır.

Ş. Hamid: Doğrudur.

D: Fakat burada iki fiilin yakınlığı söz konusu değildir. Zira birinci fiil ile ikinci fiil birbirinden tamamen bağımsız durumdadır. Başın mesh edilmesinden hemen sonra ayakların mesh edilmesinden söz ediliyor. Bunun iki fiilin yakınlığıyla ne alakası vardır?

Ş. Hamid: Fakat herkes bunu kabul etmiş.

D: Herkesten maksat kimlerdir?

Ş. Hamid: Bizim mezheplerimizin bütün âlimleri.

D: O hâlde sizin kendi kitaplarınızdan kendi âlimlerinizin ne dediğine bakalım.

Ş. Hamid: Buyurun.

D: Tefsir-i Kurtubî ve ed-Dürri'l-Mensur, bab 6, c. 3, s. 331'de İbn-i Abbas'tan şöyle rivayet edilir:

“Haccac Ahvaz'da bir hutbe okuyarak, “Ayaklarınızı yıkayın” dedi. Enes, “Allah doğru söyledi, Haccac yalan söyledi” dedi.”

Ş. Hamid: Bu sadece bir örnektir.

D: Bakın, et-Tahrir ve'n-Tenvir, Maide Suresi babı, c. 5, s. 52'de bu olayı Malik'ten de nakleder, sonra şöyle der:

“Kur'an meshi getirmiştir; sünnet ise yıkamay.”

Sonra şöyle devam eder:

“Tâbiîler döneminden fakihler ayakların yıkanması gerektiğine dair icma etmişlerdir. Yani tâbiîn dönemine kadar sadece yıkamak yokmuş, ayaklar hem mesh edilir, hem de yıkanır.”

Ş. Hamid: Çok güzel. Biz de hem yıkamanın, hem meshin doğru olduğunu kabul ediyoruz. Gerçi meshin dayanağı Kur'an'dır. Bu söylediğin, sadece zikrettiğin kitaplardadır.

D: Hayır, öyle değil; Taberî, Camiu'l-Beyan, c. 10, s. 58 ve 59'da, keza Tefsir-i İbn-i Kesir, c. 3, s. 52'de şu rivayetler geçer:

Hadis No: 11476: “Kur'an meshi getirmiştir; sünnet ise yıkamay.”

11477: Enes: “Allah doğru söyledi, Haccac yalan söyledi.”

11478: “Ayaklarda yıkama yoktur; ayaklarla ilgili olarak nazil olan sadece meshtir.”

11479: Cabir b. Ebu Cafer: "Başını ve ayaklarını mesh et."

11480: Cebrail, mesh hükmünü indirmiştir. Sonra şöyle dedi: "Görmez misin, abdestte yıkanan uzunlar teyemmümde mesh edilir, mesh edilen uzuvlar ise bırakılır."

Şevkanî, Fethu'l-Kadir, c. 2, s. 277'de şöyle der: "Yıkama ve mesh etmenin ikisi de caizdir."

Alusî, Ruh'u'l-Meanî, c. 4, s. 396'da şöyle der: "Halifelerin uygulamaları, istihbaptan fazlasına delalet etmez."

Tefsir-i Nişaburî, c. 3, s. 133'de şöyle denir: "İnsanlar ayakların mesh edilmesi mi, yoksa yıkanması mı gerektiği hakkında ihtilaf etmişlerdir. İbn-i Abbas, Enes b. Malik, İkrime ve Ebu Cafer Muhammed Bâkır, 'Ayakların mesh edilmesi gerekir.' derler. Hasan-ı Basrî ve Cerir-i Taberî, 'Mükellef, mesh ile yıkama arasında muhayyerdir.' derler."

Ş. Hamid: Belgeler çok fazla oldu, ben hangisine cevap vereyim?

D: Hangisi daha önemliyse ona.

Ş. Hamid: Bu kadar belge olmasına rağmen ulemanın ihtilaf ettiğinde hiçbir şüphe yoktur.

D: En azından bu ihtilafın Sadr-ı İslam'dan itibaren başladığını kabul edelim.

Ş. Hamid: Abdestte yıkanan yerlerin teyemmümde mesh ediliyor olması meselesine gelince; öyleyse neden dirsekten mesh etmiyoruz? Bu yüzden teyemmüm ile abdestin birbiriyle ilgisinin olmadığını düşünüyorum.

D: Teyemmüm ile abdestin birbiriyle ilgisinin olmadığını söylemeniz tuhaftır; zira teyemmüm abdest yerinedir; dolayısıyla da birbiriyle ilintilidir. Dirsekten mesh edilmemesi hakkında ise şunu söyleyebilirim: Evvela, bu konuyu sizin kitaplarınızdan naklettim. İkinci olarak, teyemmümde yüzün de tamamı

mesh edilmiyor ki, eller de dirsekten mesh edilsin. Şunu da dikkatten kaçırmamalısınız ki, teyemmüm, işi kolaylaştırmak içindir; abdestte yapılan işleri başka bir şekilde tekrarlamak için değildir. Ayrıca, hadislerin birçoğundan anlaşılan o ki, abdestin nasıl alındığı araştırmaya ve açıklama yapmaya ihtiyaç duymayacak kadar açık ve netmiş. Malik'in tutumu, bunu gösteriyor.

Ş. Hamid: Biz nasıl abdest alıyorsak, Peygamber de öyle alıyormuş.

D: Tam tersine, Peygamber bu şekilde abdest almıyormuş; zira bu şekilde almış olsaydı hadis nakline ihtiyaç olmazdı.

Ş. Hamid: Peki nasıl alıyormuş?

D: Yüz ve elleri yıkıyor, başını ve ayaklarını mesh ediyordu.

Ş. Hamid: Fakat ayakların yıkanmasına delilimiz vardır.

D: Ayakların yıkanmasının gerekli olduğunu söyleyen bu hadisler, ispata gerek duymayacak kadar açık çelişkilerle doludur.

Ş. Hamid: Fakat Şiiler dışındaki tüm Müslümanlar aynı şekilde abdest alıyorlar.

D: Fakat Osman'ın zamanına kadar tüm Müslümanlar Şiiler gibi abdest alıyorlardı. Yani iki yıkama ve iki mesh vardı.

Ş. Hamid: Fakat Peygamber'in ayaklarını yıkadığına dair çok sayıda hadisimiz var.

D: Abdest hadislerine baktığımız zaman Peygamber zamanındaki tüm raviler ve sahabeler arasından sadece iki üç kişinin abdest hakkında konuştuğunu görüyoruz.

Ş. Hamid: Hayır, çoktur; herkes nakletmiştir.

D: Ebu Bekir ve Ömer'in abdest hakkında hiçbir hadisleri yoktur.

Ş. Hamid: Evet, doğrudur; ama Aişe ve Ali'nin var.

D: Ben de size Aişe'nin hadisini gösterecektim. Şerh-i İbn-i Mace, c. 1, s. 624'te (Müslim ve Nesâî de nakletmişlerdir) şöyle denir: "Şüreyh b. Hani diyor ki: Aişe'ye abdestteki meshi sordum. Aişe, "Git Ali'ye sor; o bu işi en iyi bilen kişidir." dedi." Ali'nin (a.s) bu konudaki görüşü de bellidir; mesh, baş ve ayaklar içindir.

Ş. Hamid: Fakat Ali'nin ayakların yıkanması hakkında da hadisi vardır.

D: Evet, eğer siz de Aişe'nin sözünü dinleyip de Ali'ye uysaydınız, Peygamber gibi abdest alırdınız. Ayakların meshiyle ilgili on tane hadisi olan Ali'nin, ayakların yıkanmasıyla ilgili de bir zayıf hadisi olacaktır elbet.

Ş. Hamid: Ama sizin kendiniz söylediniz ki, bazı kıraatlere göre Kur'an'dan anlaşılan, meshtir.

D: Baştaki söze bir daha dönmeyelim. Biz, "Diyorlar ki" dedik, "eğer 'ercüle-kum' kelimesindeki 'lam' harfi merfu ve mensub olarak okunursa, yıkanma anlamını ifade eder; eğer mecrur olarak okunursa, ayakların mesh edilmesi gerekir." Ne var ki, daha önce de söylediğimiz gibi, hiçbir fasih konuşmacı böyle bir cümle kurmaz. Nerede kaldı ki, Kur'an gibi fesahat ve belagatin zirvesinde olan ve hükümlerini avam halkın bile anlaması gereken bir kitapta böyle bir cümle yer alsın. Kur'an'da hükümler "müteşabih" ayetlerden olmadığına göre, nasıl olur da Kur'an açıkça, "Yüzünüzü ve dirseklere kadar ellerinizi yıkayın, başınızı ve ayaklarınızı mesh edin" desin ve "başınız" ifadesinden sonra arada "yıkayın" fiilini tekrarlamadan atıf harfi olan "vav" harfini kullansın, ama maksadı, "başınızı mesh edin ve ayaklarınızı yıkayın" olsun?!

Ş. Hamid: Fakat âlimlerin tümü ayaklarını yıkıyorlar.

D: Ne yazık ki insanlar, devletin yanında yer alan eski âlimlere, uyduruk hadislere ve Kur'an'ın tahrif edilmiş anlamlarına uyuyorlar.

Ş. Hamid: Yani herkes yanlış mı yapıyor?

D: Yanlış yapıp yapmadıklarını siz söyleyin. Enes b. Malik, “Yanlış yapıyorlar” diyor; Ali, “Yanlış yapıyorlar” diyor; Şafii, “Yanlış yapıyorlar” diyor; birçok kişi de, “Mükellef, ayakları mesh etmek veya yıkamak arasında muhayyerdir” diyor.

Ş. Hamid: Şimdi ne fark eder? Bu kadar hassas olmaya ne gerek var?

D: Çok fark eder. Ben, “Biz Peygamber’in sünnetine uyuyoruz ve gerçek Sünni biziz. Siz ise halifelerin sünnetine uymuşsunuz” demek istiyorum. Tefsir-i İbn-i Kesir, bap 6, c. 3, s. 52’de Haccac ile Enes’in kıssasını eksiksiz biçimde zikretmiştir. Dolayısıyla bizim gerçek Sünni olduğumuzu kabul edin.

Ş. Hamid: Eğer siz Sünni iseniz, artık bir ihtilafımız yoktur.

D: Evet, biz Sünni’yiz; ama Sünni, Peygamber’in sünnetine uyan kimse demektir; siz ise halifelerin ve sahabenin sünnetine uyuyorsunuz.

Ş. Hamid: Fakat halifeler de Peygamber’in halifeleridir; dolayısıyla biz de Peygamber’in sünnetinin takipçileriyiz.

D: Müsaade ederseniz, bu tartışmaya girmeyelim. Siz meshin sahih olduğunu ve Kur’an’ın bu konuda sarih olduğunu kabul ettiniz mi? Onu söyleyin.

Ş: Doktor! Ne zaman halifeler bahsine geldiysek, daha sonra dediniz. En iyisi bu konuyu Şeyh Hamid’in huzurunda konuşalım. Şeyh Hamid! Doktor’un hilafet hakkında önemli bir görüşünün olduğunu bilmenizde fayda var.

D: Şeyh Hamid’in yanında abdest ve namazı konuşmayı kararlaştırdık.

Ş. Hamid: Mesh hakkında başka belgeleriniz de varsa, söyler-seniz iyi olur.

D: Akıl, “En sağlam belge, Kur’an’dır” diyor. Kur’an bir şey söylediği zaman ondan vazgeçilmemelidir.

Ş. Hamid: Doğrudur. Hükümlerinin herkesin anlayacağı bir dilde olması gerekir; fakat çoğu yerlerde teferruatı sünnetten anlarız.

D: Fakat abdest ile ilgili olarak teferruata değinilmiştir. Yani namazın rekâtları, rükû, secde ve kıraatin keyfiyeti hakkında Kur’an’da bir şey geçmemiştir. Oruçla ilgili olarak da Kur’an’da teferruata girilmemiştir. Hatta hacla ilgili olarak da teferruat beyan edilmemiştir. Bu teferruatın beyanı sünnetin uhdesindedir. Ancak abdest ile ilgili olarak teferruat açıklanmıştır. Yani Kur’an, Maide Suresi’nde eksiksiz bir biçimde, “Yüzünüzü ve ellerinizi yıkayın, başınızı ve ayaklarınızı ise mesh edin” buyuruyor. Bununla birlikte ilginçtir ki, Kur’an’ın bu kesin hükmü hakkında Müslümanlar arasındaki ihtilaf, oruç, hac vs. hakkındaki ihtilaftan daha fazladır. Oysa Kur’an’da, Şûra Suresi, 10. ayette şöyle buyruluyor: **“Bir şeyde ayrılığa düştünüz mü, onun hükmü Allah’a aittir.”**

Ş. Hamid: Ama abdest hakkında da sünnetimiz var.

D: Ancak hadisler de meshten söz ediyorlar; siz ise Müslümanların amelini esas alıyorsunuz. Mesela Beyhakî, Sünen-i Kübra, c. 1, s. 44’te şöyle geçer:

“Rüfaa b. Râfi’den şöyle dediği rivayet edilir: Resulullah’ın yanında oturmuştuk, şöyle buyurdular: “Allah’ın emrettiği şekilde abdesti kâmil bir şekilde almadıkça sizden hiçbiriniz namazı doğru olmaz; yüzünü ve dirseklere kadar ellerini yıkayacak, başını ve üzerindeki çıkıntılara (veya topuklara) kadar ayaklarını mesh edecek.”

Ş. Hamid: Şeyh İbrahim! Siz bir şey söylemeyecek misiniz? Sizin görüşünüz nedir?

Ş: Siz buyurun. Gerçek şu ki, bizim abdest hakkındaki sözlerimizin sağlam bir belgesi yoktur.

D: Sayın Şeyh'im, Buharî'nin şu hadisine de bir bakın; Sahih-i Buharî, hadis 5185, c. 17i s. 332'de şöyle der:

"Ali Kûfe'de şöyle abdest aldı. Öğle namazını kıldıktan sonra ikinci vakti oluncaya kadar insanların sorunlarıyla ilgilendi. Sonra yüzünü ve ellerini yıkadı, başını ve ayaklarını da mesh etti. Sonra ayağa kalkıp su içti. Oturduktan sonra, "İnsanlar ayakta su içmeyi hoş görmezlerdi; fakat Peygamber böyle yaptı." dedi."

Bu hadis, Ali'den ayakların yıkanmasına ilişkin nakledilen hadislerin yalan olduğunu göstermektedir. Zira bu hadis, hilafeti dönemine aittir.

Ş. Hamid: Bu da kale alınması gereken bir sözdür.

D: Şu hadisi de görmeyiz iyi olacağını düşünüyorum; Kenzül-Ummal, hadis 27659 ve Ehadisu Muhtare, c. 1, s. 63:

38042: Said b. Mansur dedi ki: Yakub b. Abdurrahman, bize Ebu Hazim'den şöyle rivayet etti: Sehl b. Sa'd'ın abdest aldığını gördüm, mestlerine mesh etti. Kendisine, "Mestlerinizi çıkar-mayacak mısınız?" diye sordum. "Hayır." dedi, "Benden de, senden daha hayırlı birini gördüm ki, onlara mesh ediyordu."

Ş. Hamid: Ne kadar ilginç! Doktor'un hem Kur'an'dan, hem de sünnetten delili var.

D: Buna göre ayakları mesh etmenin doğru olduğunu kabul edin. Eğer kabul ettiyseniz, namazla ilgili bazı hususlara geçelim.

Ş. Hamid: Bu delillerin, özellikle de Kur'an'dan olanların karşısında durmamız mümkün değil. Ancak kişilerin yıkamak ile mesh etmek arasında muhayyer olduğunu söyleyebiliriz.

D: Fakat bu söylediğiniz, Kur'an'ın nassına aykırıdır. Hem de birtakım zayıf hadislerle dayanarak. Ancak biz, "Kur'an sarîh olduğu zaman hiçbir hadisi kabul etmeyeceğiz" diye Şeyh İbrahim ile anlaşıştık.

Ş: Doğrudur, bu konuda anlaşıştık.

D: Şeyh İbrahim Bey, nihayet sizin görüşünüz ne yönde oldu?

Ş: Ben Kur'an'ın nassı karşısında sünnet ve hadisi dikkate almayacağımı kabul etmişim.

Ş. Hamid: Elbette bu sahih bir nüktedir. Ben de, hatta eğer ayakları yıkamak ile mesh etmek arasında muhayyer olsak da meshin daha sağlam belgelerinin olduğunu kabul ediyorum; zira ayakları yıkamakla ilgili hadisler Peygamber'den sonraki döneme aittir.

D: Öyleyse müsaade edin, sonraki konuya geçelim; o da ezandır.

İslam'da Ezan

Ş. Hamid: Peki. Sahi siz neden ezan veya kamette "Eşhedü enne Aliyyen veliyullah veya hüccetullah" diyorsunuz?

D: Biz bu cümleyi ezanın bir parçası olarak söylemiyoruz; bilakis onu müstehap bir bölüm olarak söylüyoruz. Eğer bir kimse, onu ezanın farzı ve bir parçası olarak söylerse, ezanı batıl olur.

Ş. Hamid: Öyleyse niçin söylüyorsunuz?

D: İbadetlerin bütün bölümlerinde birtakım müstehap ameller vardır. Müstehap bölümleri olmayan çok az ibadet vardır. Ezanın da birtakım müstehapları vardır ki, bize göre biri budur.

Ş. Hamid: Bu müstehabın söylenmesinin sebebi nedir? Çünkü bu, ezanda bir bidattir.

D: Müstehap işler, bidatler kategorisinde değerlendirilemez. Zira sahih hadisler mucibince Peygamber de farz namazların secde ve rükûlarında müstehap zikirler söylerdi. Sahabenin de namazlarda söyledikleri müstehap duaları vardı.

Ş. Hamid: Ama bu müstehabbı Peygamber emretmemiştir.

D: Nitekim Ali'ye lanet okumayı da Peygamber emretmemiştir; ama Dimaşk ve Şam âlimlerinin hepsi, şiddet ve hiddetle bunu yapıyorlardı.

Ş. Hamid: Fakat şimdi söylemiyorlar.

D: Biz de bu cümleyi müstehap olarak ezanda söylüyoruz ki, artık bir daha kimse Ali'ye lanet okumaya ve hakaret etmeye cesaret etmesin. İbn-i Teymiye'nin kitaplarına baktığımızda, Ali'ye lanet etme eğiliminin, ondan yedi yüz yıl sonra yaşamış olan İbn-i Teymiye'nin yazılarında açık bir şekilde göze çarptığını görürüz.

Ş. Hamid: İbn-i Teymiye, Müslümanların tamamını temsil etmemektedir. Bütün Müslümanlar Ali'yi dördüncü halife olarak kabul eder ve lanet okumazlar.

D: Siz de biliyorsunuz ki, Ali'yi hatta halifelerden biri olarak da kabul etmiyorlardı. Ancak uzun yıllar sonra Ali'nin de Hulefa-i Raşidin'den biri olduğunu kabul ettiler.

Ş. Hamid: Fakat şimdi öyle biliyorlar. Dolayısıyla da artık bunu bir tartışma konusu yapmak doğru olmaz.

D: Elbette biz Ali'yi "Birinci İmam" olarak biliriz. Ancak sizin İbn-i Teymiye'nin zamanında olup da ses çıkarmayan bu Müslümanlar, Vahhabiler tarafından Ali ve evlatlarının kabirleri tahrip edildiğinde susup çıtlarını çıkarmadılar. Bundan dolayı da biz önlemimizi alıyoruz.

Ş. Hamid: Elbette eğer “Eşhedü enne Aliyyen veliyullah” cümlesi ezanın bir parçası değilse, Ali’yi Peygamber’in paralelinde görmemek şartıyla, ezanda söylenmesinin bir sakıncası yoktur.

D: Çok güzel. Benim de size bir sorum olacak.

Ş. Hamid: Buyurun.

D: Siz niçin sabah ezanında “Hayye ala hayri’l-amel” yerine “es-Salatu hayrün mine’n-nevm” diyorsunuz?

Ş. Hamid: Bütün namazlarda söylemezler, sadece sabah namazında söylerler.

D: Fark etmez.

Ş. Hamid: Bu, İkinci Halife’nin emridir.

D: Halife, Peygamber’in sünnetini değiştirebilir mi?

Ş. Hamid: Ama siz de değiştirmişsiniz ve “Eşhedü enne Aliyyen veliyullah” diyorsunuz.

D: Ancak biz sadece ilave yapmışsınız, farzdır dememiştir. Dolayısıyla da o cümleyi söylemeyebiliriz. Sonuçta müstehap bir ameldir. Fakat siz Peygamber’in “Hayye ala hayri’l-amel” cümlesini ezandan atmış ve onun yerine “Namaz uykudan daha hayırlıdır” anlamına gelen başka bir cümle koymuşsunuz.

Ş. Hamid: Bu konuda şunu söylemeliyim ki, İkinci Halife; insanların cihada gitmediklerini, ama namaza gittiklerini ve en hayırlı amelin namaz olduğunu söylediklerini, cihadı en hayırlı amel olarak görmediklerine şahit olunca, o cümleyi değiştirip, “Namaz uykudan daha hayırlıdır, ama cihattan daha hayırlı değildir” anlamına gelen o cümleyi söylemelerini emretti.

D: Sayın Şeyh’im! Bu doğru bir gerekçe değildir. Zira Peygamber’in kendisi, savaşlar ve cihatlarda dahi namazın en hayır-

lı amel olduğunu söylerdi. İnsanlar da aynı zamanda cihada giderler ve eşit olmayan şartlarda birçok savaşı kazanırlardı. Dolayısıyla bu değişiklik kabul edilemez bir bidattir.

Ş. Hamid: Herhâlde İkinci Halife zamanında uykuyu bile namaza tercih ediyorlarmış.

D: Fakat İkinci Halife zamanında sınır ötesi savaşlar da kötü durumda değildi; İran ve Roma'yı yenmişlerdi.

Ş. Hamid: Evet, evet; doğrudur.

D: Dolayısıyla sıkıntının ne olduğu bilinmemektedir.

Ş. Hamid: Gerçekten de öne sürülen bu gerekçeler ikna edici değildir.

D: Kaldı ki, ikna edici olsaydı da bunu bir konuşma ve hutbede gündeme getirmek gerekirdi; İkinci Halife söylemiş diye Peygamber'in sünnetini değiştirmek gerekmezdi.

Ş. Hamid: Hadislerin çoğunda böyle geçer. Elbette söylediğim gibi bunu sadece sabah ezanında söylerler.

D: Hangi ezanda söyledikleri önemli değil. Zira diğer ezanlarda da "Namaz akşam yemeğinden daha hayırlıdır" veya "Namaz kahvaltıdan daha hayırlıdır" deselerdi, halk tekrarlayacaktı.

Ş. Hamid: Gerçeği söyleyecek olursak, bu fazlalığın Peygamber'in zamanında olmadığını ve ezanın da bir parçası olmadığını kabul etmeliyiz. Dolayısıyla sabah ezanında dahi Peygamber'in zamanında okunan cümleyi, yani "Hayye ala hayri'l-amel" cümlesini söylemek daha doğru olur.

D: Şeyh İbrahim! Siz ne dersiniz?

Ş: Ben daha ilk başta konuyu kabul ettim. Peygamber'in söylem ve eylemi hüccettir. Oysa halifelerin söylem ve eylemleri

ancak Peygamber'in söylem ve eylemlerine muhalif olmadığı takdirde hüccet olur.

D: Güzel. Elhamdülillah ezanda "Hayye ala hayri'l-amel" söylemenin doğru olduğu anlaşıldı. Şimdi başka bir soru.

Ş. Hamid: Buyurun.

Namazda Âmin Demek ve Elleri Bağlamak

D: Sahih-i Müslim ve Sahih-i Buharî hadis kitaplarını araştırırsanız, "vele'z-zâllîn"den sonra "âmin" demekle ilgili olarak sadece Ebu Hüreyre'den bir tane hadis bulabilirsiniz. Buharî, hadis 740, c. 2, s. 248 ve hadis 415, c. 13, s. 318. Başka bir kimse de başka bir hadis nakletmemiştir. Oysa başka bir hadiste Hamd (Fatiha) Suresi'nin dua değil, kıraat olduğu, dolayısıyla da "âmin" denilemeyeceği geçer. Sizin görüşünüz nedir? Elbette Şeyh İbrahim, sadece Ebu Hüreyre'nin naklettiği hadislerin durumunun ne olduğunu biliyor.

Ş. Hamid: Ne de olsa sünnettir.

D: Anlaşıldığı kadarıyla sünnet değildir. Zira Cebrail'in Peygamber'e getirdiği ve Buharî'de de mevcut olan namaz öğretiminde Fatiha'dan sonra "âmin" demek, keza "tekettüf", yani el bağlamak, bir eli ötekisinin üzerine koymak da yoktur.

Ş. Hamid: "Tekettüf" (el bağlamak) hakkında ihtilaf çoktur ve sağlam bir delili olmadığı için de bir grup buna kail değildir; ancak "âmin" ile ilgili olarak Ehl-i Sünnet mezheplerinin tümü buna kaildirler.

D: Sizce eğer bu zikir namazın bir parçasıysa, neden öğle ve ikindi namazında bu zikir yoktur?

Ş. Hamid: Cemaat imamı söylüyor, bu da yetiyor.

D: Bir namazda sünnet olup diğer namazda sünnet olmayan benzeri başka bir örnek de biliyor musunuz?

Ş. Hamid: İzin verin de bu konuları geçelim; çünkü “âmin” ve “tekettûf” çok da önemli konular değildir.

D: Öyleyse namazın bir parçası olmadığını kabul ediniz.

Ş. Hamid: Dedim ya, önemli değildir.

D: Demek ki, “âmin” ve “tekettûf” namazın bir parçası değildir.

Ş. Hamid: Sonraki konu nedir?

D: Ancak ben, eğer bidate inanıyorsanız, bu işin namazı batıl edeceğini düşünüyorum. Çünkü “âmin” kelimesi Arapça değildir; İbranice bir kelimedir; Arapçada “âmin” kelimesi yoktur.

Ş. Hamid: Bizim namazımızı tam olarak batıl etmeden sonraki konuya geçelim.

Namazda Besmeleyi Yüksek Sesle Söylemek

D: Niçin cemaat imamı namazda “Bismillahirrahmanirrahim”i yavaş söylüyor ya da hiç söylemiyor?

Ş. Hamid: Çok sayıda hadiste Peygamber’in “Bismillah”ı yavaş söylediği rivayet edilir.

D: Sahih bir hadisimiz yoktur. Bu nasıl bir hadistir ki, “Bir surenin bir bölümünü yavaş, geri kalan bölümünü yüksek sesle söyleyin” diyor?

Ş. Hamid: Ehl-i Sünnet mezheplerinden bazısında “Bismillah”ı yüksek sesle okumak normaldir.

D: Muaviye’nin Medine’ye geldiğinde cemaat namazında besmeleyi yavaş söylediği, namazdan sonra sahabenin itirazıyla

karşılaştığı ve sonraki namazda besmeleyi yüksek sesle söylediği rivayet edilmiştir.

Ş: İlginçtir.

D: Buna göre, bir grup yüksek sesle, bir grup da yavaş okuyorsa, bu durum, besmeleyi yavaş söylemek hakkında sahih bir belgenin olmadığını gösterir. Eğer sünneti esas alırsak, bir grup, sünnetin besmeleyi yüksek sesle, diğer bir grup da yavaş okuma yönünde olduğuna inanıyor. Böyle bir ihtilafli konuda akla müracaat edersek, insanın Allah ile irtibatı olan namaz gibi bir ibadette Allah'ın adının yüksek sesle okunması daha evladır.

Ş. Hamid: Namazda besmeleyi yüksek sesle okumak, bizim aramızda da pek önemli bir mesele değildir. Sadece mutaassıplar onu yavaş okumakta ısrarcı davranırlar. Bu yüzden bu bahsi çok uzatmayalım. Sonraki konuya geçelim.

D: Fakat Muhtasarı Tarih-i Dimaşk, c. 7, s. 33'te şöyle geçer:

İbn-i Abbas'tan şöyle dediği rivayet edilir: "Peygamber (s.a.v) "Bismillahirrahmanirrahim"i yüksek sesle söyledi."

Bu konu, Tabakatü'l-Muhaddisin, Ebu Cafer Mansur babı, c. 1, s. 240'ta ve Zehebî, Tarih-i İslam, c. 10, s. 435'te de geçer.

Tefsir-i Sa'lebî, c. 1, s. 10'da; Beyhakî, Sünen-i Kübra, c. 2, s. 49'da; Müstedreku's-Sahihayn, c. 1, s. 357'de; Müsned-i Şafii, c. 1, s. 36 ve c. 9, s. 48'de; Fethu'l-Bari, c. 3, s. 361'de ve el-Keşfü ve'l-Beyan, c. 1, s. 105'te Ebu Bekir b. Hafs b. Âsım'dan şöyle dediği nakledilir: "Muaviye Medine Mescid'inde insanlara namaz kıldırıldı. Hamd Suresi'nin Bismillah'ını yüksek sesle okudu, sonraki surenin Bismillah'ını okumadı. Enes b. Malik, namazdan sonra ona itiraz etti ve "Namazdan bir şey çaldın mı, yoksa unuttun mu?" dedi." Bu, sadece Bismillah'ı yüksek sesle okuduklarını değil, aynı zamanda Hamd'dan sonra tam bir sure okuduklarını da gösteriyor.

Ş. Hamid: Bunlar da dikkate şayan örneklerdir. Ben bundan sonra Bismillah'ı yüksek sesle okuyacağım.

Namazda Kâmil Bir Sure Okumak

D: Sonraki sorum, Hamd Suresi'nden sonra tam bir sure değil de birkaç ayet okunmasıyla ilgilidir. Zira bana göre bu sakıncalıdır.

Ş. Hamid: Ancak kimse bunu ihtilaf konusu ve sorun etmemiştir.

D: Doğru, ama akıl ve mantık yürütecek olursak, şöyle bir sonuca varırız: Normalde tam bir mesaj, tam bir surede olur. Oysa bir ayetin tek başına tam bir mesajı olmayabilir. Bu yüzden tam bir sure, bir mesajı daha iyi anlatabilir.

Ş. Hamid: Fakat bir veya birkaç ayet de mesajını iletebilir.

D: Öyleyse neden Cuma namazında bunu yapmıyoruz da iki tam sure okuyoruz? Bu, tam bir sure okumanın bir veya birkaç ayet okumaktan daha doğru olduğunu gösteriyor. Aynı şekilde Cuma gününün sabah namazında da iki tam sure okuyorsunuz.

Ş. Hamid: Evet, ben de tam bir sure okumanın daha iyi olduğunu kabul ediyorum.

D: Bir sure okumak daha iyi değil, gereklidir. Zira namazın her rekâtının mesajı tam olmalıdır.

Ş. Hamid: Fakat birkaç ayet okumaya da delilimiz var.

D: Evet; mesela Tefsir-i İbn-i Kesir, c. 1, s. 118'de "Kur'an'dan müyesser olan miktarda okuyun." diye geçer. Yani Fatiha okunmasa da olur. Zira hangi sure olacağı belirtilmemiştir. Ancak diğer âlimler, Peygamber'in "Namazda Fatiha okunmazsa, nakıs olur." sözüne dayanarak bunu tartışmışlar.

el-Ezher Fetvaları kitabı, c. 1, s. 82’de İbn-i Mace’den şöyle nakledilir: “Her rekâtta Hamd Suresi ve bir sure okumayanın namazı olmaz; ister farz namazda olsun, ister başka bir namazda.”

Ş. Hamid: Gerçek şu ki, kesin bir dille hangisinin doğru olduğunu söyleyemeyiz.

D: Sorun şu ki, maalesef Ehl-i Sünnet kardeşlerimiz, sahabe-nin sözünü Peygamber’in sözü ve fiili gibi biliyorlar. Oysa bir Müslüman için Peygamber’in sözü ve fiili asıl olmalıdır.

Ş. Hamid: Biz sahabe-nin eylem ve söylemine itibar ediyorsak, sahabe-nin Peygamber gibi davrandığına inandığımız içindir.

D: Bakın Sünen-i İbn-i Mace, c. 9, s. 200, hadis 3065’te ne deniyor:

“...Cabir b. Abdullah’tan şöyle dediği nakledilir: Hacda Peygamber ile beraberdik... Makam-ı İbrahim’e vardığında, “Makam-ı İbrahim’den namaz yeri edinin.” buyurdu. Sonra Makam’ı kendisiyle Beyt’in arasına aldı. Babam diyordu ki -ben onun ancak Peygamber’den naklettiğini biliyorum-: Peygamber, iki rekâtta Kâfirun Suresi ile İhlas Suresi’ni okurdu.”

Bakın Peygamber, her rekâtta bir sure okumuştur. Cuma namazıyla ilgili olarak da hadisimiz var ki, Peygamber, her iki rekâtta da tam bir sure okudular.

Ş. Hamid: Bu hadisin dışında bizim kitaplarımızda Peygamber’in her rekâtta bir sure okuduğuna dair başka bir hadis var mı?

D: Evet; işte Müsned-i Ahmed, c. 20, s. 297:

9654: “...Adamın biri Ebu Hüreyre’ye dedi ki: “Ali (r.a) Cuma gününü Cuma Suresi ile Münafikun Suresi’ni okuyor.” Ebu Hüreyre dedi ki: Resulullah (s.a.v) de o ikisini okurdu.”

Ş: Doktor! Siz de Ebu Hüreyre’nin hadisini kabul ettiniz!

D: Birincisi, ben bu hadisi Ebu Hüreyre’ye inancı olan Şeyh Ha-

mid için zikrettim. İkincisi, eğer Ebu Hüreyre'nin hadislerinden söylediğimiz otuz hadis doğru ise, biri bu hadistir. Çünkü bu hadisin aynısı Ebu Hüreyre'den başkasından rivayet edilmiştir.

Ş: Şeyh Hamid! Bu, Peygamber'in kavli ve fiilidir.

Ş. Hamid: Müslümanlar arasındaki uyumluluk da Peygamber'in sözü ve fiilinden kaynaklanmaktadır.

D: Eğer öyleyse, o hâlde neden abdest ve namazda yüksek sesle "Bismillah" demek konusunda Müslümanlar arasında ihtilaf vardır? Veya mesela neden Osman, abdest alma şeklini başkalarına açıklıyor? Osman'ın çevresindeki sahabiler, Peygamber'in abdestini ve namazını görmemişler miydi?

Ş. Hamid: Onlar, Peygamber'in vefatından sonra dünyaya gelen bir grup gençlermiş herhâlde.

D: Bu durumda, bu gençler, kendi babalarından veya başka sahabilerden abdesti nasıl alacaklarını veya Bismillah'ı yavaş mı, yoksa yüksek sesle mi okuyacaklarını öğrenmiş olmalılardı.

Ş. Hamid: Osman da bir baba veya bir sahabi gibi açıklama yapıyor.

D: Fakat ben şuna inanıyorum: Ya bu hadis kökünden sahih değil; yani Osman böyle bir şey söylememiştir. Nitekim Ali'nin dilinden de böyle bir şey nakletmişler. Yani her iki nakil de yanlıştır. Ya da sahabe ile Osman arasında baş göstermeye başlayan ihtilafta, Osman, halife olarak kendi konumunu sağlama almak için böyle bir söz söylemiştir. Nitekim Ömer de, "Ben iki güzel bidat koydum." demişti.

Ş. Hamid: Ama insanlar itiraz etmemişler.

D: Nereden biliyorsunuz? Belki itirazlar kaydedilmemiştir. Nitekim Muaviye Medine'de Bismillah'ı yavaş söyleyince insan-

lar itiraz etmişler, o da sonraki namazda yüksek sesle okumuştur. Fakat bu kaydedilmiştir; çünkü Muaviye'nin Medine'de Osman'ınki kadar gücü yoktu.

Ş. Hamid: Fakat Allah'a hamdolsun ki, Sünni ve Şii tüm mezheplere göre namazın temel bileşenleri aynı şekildedir.

D: Biz elbette Peygamber gibi namaz kılmalıyız. Ben, bizim Peygamber gibi namaz kıldığımıza inanıyorum. Mesela namazda kunut varmış, ama sizde kunut yoktur. Siz eli bağlı namaz kılıyorsunuz, oysa Peygamber eli açık namaz kılıyordu.

Ş. Hamid: Fakat ihtilaflı konularda kimin Peygamber'in sünnetine daha yakın olduğu belli değildir.

D: Ama bunu anlamak mümkündür.

Ş. Hamid: Nasıl?

D: Mesela halifelerin, "Bunlar Peygamber'in zamanında yoktu" dediği şeyleri sünnet olarak kabul etmeyelim.

Ş. Hamid: Fakat Peygamber, "Ashabımdan hangisine uyarsanız, hidayeti bulursunuz; onlar yıldızlar gibidir." buyurmuştur.

D: Müsaadenizle bu konu ve bu hadisin sahih olmadığıyla ilgili olarak konuşmayalım. Çünkü daha önce Şeyh İbrahim ile birlikte bu hadisin sahih olmadığı sonucuna varmıştık. Buna göre sahabenin fiil ve amelleri ölçü olamaz. Bunları bir kenara bırakırsak, Peygamber'in sünneti kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

Ş. Hamid: Şeyh İbrahim! Sizin bu hadisin sahih olmadığını kabul ettiğiniz doğru mu?

Ş: Evet. Gerçekten de Doktor'un kanıtları yeterli idi.

Ş. Hamid: Neleri bir kenara bırakırsak Peygamber'in sünneti kendisini gösterir?

D: Söylediğim şeyleri.

Ş. Hamid: Neleri?

D: Abdestte ayakların meshi hususunda sahabenin sözleri ve amellerini, namazda Bismillah'ı yavaş demeyi, tam bir sure okumamayı, kunut tutmamayı ve teşehhüdü.

Ş. Hamid: Doktor Bey! Teşehhütte ne problem var?

D: Eğer namazda tam bir sure okunması gerektiğini kabul et-tiyseniz ve diğer konularda da söylenecek bir söz kalmadıysa, teşehhüt konusuna geçelim.

Ş. Hamid: Benim bir diyeceğim yok. Çünkü bu konular çok da önemli değiller.

D: Önemli veya önemsiz kabul ettiniz mi, etmediniz mi?

Ş. Hamid: Evet, kabul ettim.

Namazda Teşehhüt

D: Şimdi teşehhüt konusunu ele alalım.

Ş. Hamid: Mesele nedir?

D: Sizin kitaplarınızda namazın tekbir ile başladığı ve selam ile bittiği yazılır; doğru mu?

Ş. Hamid: Evet, doğrudur.

D: Belgemiz de var.

Ş: Doğru.

D: Şimdi sizin teşehhüdünüze bir bakalım:

“et-Tahiyyatü lillah ve’s-salavatü ve’t-tayyibat. es-Selamu aleyke eyyühe’n-nebiyyü ve rahmetüllahi ve berekatüh.

es-Selamu aleyna ve ala ibadi'llahi's-salihîn. Eşhedü en la ilahe illallahu vahdehü la şerike leh. Ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resulüh. Allahümme salli ala Muhammedin ve Âl-i Muhammed, kema salleyte ala İbrahim ve Âl-i İbrahim."

Ş. Hamid: Evet, doğrudur.

D: Buna göre siz namazın bir parçası olan teşehhütten önce namazı selam ile bitiriyorsunuz.

Ş. Hamid: Hangi selam?

D: Siz teşehhütten önce Peygamber'e selam veriyorsunuz; bu selam da namazı bitiriyor.

et-Tahiyyatü lillah ve's-salavatü ve't-tayyibat.

es-Selamu aleyke eyyühe'n-nebiyyü ve rahmetüllahi ve berekatüh.

es-Selamu aleyna ve ala ibadi'llahi's-salihîn.

Bu selamlardan sonra **"Eşhedü en la ilahe illallahu vahdehü la şerike leh. Ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resulüh."** diyorsunuz.

Ş. Hamid: Fakat namaz, "es-selamu aleykum ve rahmetullah" ile biter.

D: Ancak selam selamdır; ne fark eder ki? Birinde Peygamber'e, diğerinde ise insanlara.

Ş. Hamid: Bunu kendinizden mi söylüyorsunuz, yoksa bir hadis mi var?

D: Peygamber'in dilinden hadis var.

Ş. Hamid: Hangi kitapta?

D: Sünen-i Beyhakî, c. 2, s. 140'da "teşehhüdün selamdan önce oluşu"na dair bir bap vardır. Orada birçok sahabiden, ezcümle Aişe'den şöyle nakledilir: Önce şهادتەyn (kelime-i şهادet) söylenmeli, sonra Peygamber ve Âl'ine salavat getirilmeli, sonra Peygamber ve salih kullara selam verilmeli, en sonunda da "es-selamu aleykum ve rahmetullah" ile namaz bitirilmelidir.

Ş. Hamid: Biz iki selamı öne alıyoruz ve asıl selamı sona bırakıyoruz.

D: Bu, çok açık bir konudur. Zira Sünen-i Beyhakî, c. 2, s. 140-150'de de zikredilen çok sayıdaki hadis gereğince Peygamber'den şöyle nakledilir -ki nakledenlerden biri de Aişe'dir:-

"Namazın anahtarı taharettir (abdesttir); tekbir ile namaza girilir, selam ile de namazdan çıkılır."

Bu hususta İbn-i Hanefiye aracılığıyla Hz. Ali'den bir hadis nakledilir ki, sonunda şöyle denir: "Namazın bitişi selam ile dir." Buna göre, sizin namazınız teşehhütsüz ve Peygamber ve Âl'ine salavatsız olarak bitiyor. Şafii'nin de şiiirinde olduğu gibi, Peygamber, "Bana salavat getirilmeyen namaz, namaz değildir." buyuruyor. Çünkü siz namazı bitirdikten sonra salavat getiriyorsunuz ki, bu da namazın batıl olmasına sebep olur.

Ş. Hamid: Doktor! Bugün bizim tüm inandıklarımızı sorguladın. Her şeyimiz batıl oldu.

D: Ben sorgulamadım; sizin kendi kitaplarınızda mevcut olan Peygamber'in hadisleri bunları söylüyor. Eğer Şia kitaplarından bir şey nakletseydim, haklıydınız.

Ş. Hamid: Sorun şu ki, hadis kitaplarında çok sayıda çelişkili hadisler vardır ve sahih hadisi gayr-i sahihten ayırt etmek, hasen ve mürsel hadisi teşhis etmek çok kolay bir iş değildir; özellikle de ibadetler hususunda.

D: Ben de tam bunu demek istiyorum; ibadetler hususunda Peygamber'in sünneti vardır; dolayısıyla sahabe ve tâbiînin sözünü dikkate almamak gerekir; birinci derecedeki sahabenin gördüğü Peygamber'in sözü ve fiili daha güvenilirdir.

Ş. Hamid: Elbette eğer hadis, Peygamber'e yakın olan birinci derecedeki sahabeden olur, rivayet zinciri de sahih olursa, daha güvenilir olur.

D: Bu hadislerin bazısının sahih olduğunu anlayabilmek için rivayet zincirini araştırmaya da pek ihtiyaç olmaz; zira akıl, "namaza tekbir ile girilir ve selam ile çıkılır" diyen hadis ile fıkhıdaki "teşehhüdün selamdan önce oluşu" unvanı altındaki babı bir arada değerlendirirse, rahatlıkla bu sonuca ulaşır.

Ş. Hamid: Evet, ama maalesef ulema oturup da bunları birlikte değerlendirmemiş ve insanlara tek bir eylem programı vermişlerdir.

D: Ama devlet yanlıları değişik dönemlerde bu işi yapmışlardır. Yani tüm konularda kendi görüşlerini halkın arasında yaygınlaştırmışlardır.

Ş. Hamid: Evet, devletler evet.

D: Bakın el-Bahru'l-Muhit, c. 1, s. 37'de; el-Muharrerü'l-Veciz, Fatiha Suresi babı, c. 1, s. 12'de ve ed-Dürrü'l-Mensur, bab 1, c. 1, s. 11'de, Hamd Suresi'nin ayetleriyle ilgili olarak bile çok acayip hadisler zikredilmiştir; "en'amte aleyhimu", "aleyhimî", "sirate men en'amete", "gayri'l-mağzubi aleyhim ve gayri'z-zâllîn" gibi. Bunlar, insanın biraz da aklından faydalanması gerektiğini gösteriyor. Mesela İbn-i Davud, aynı kitabında, İkrime'nin "gayri'z-zâllîn" diye okuduğunu nakleder. İkrime demiş olsa bile diğer sahabiler ölmüşler miydi ki, sadece İkrime'nin görüşü aktarılıyor?!

Ş. Hamid: Elhamdülillah kimse bu saçmalıkların peşine düşmemiştir.

D: Ama bu saçmalıkları söylemişlerdir.

Ş. Hamid: Maalesef bu gibi bahisler çoktur ve hadis kitapları insanların şaşkınlığını artırmak ve gençleri şüpheyne düşürmekten başka bir işe yaramayan bu gibi gereksiz hadislerle doludur.

D: Ancak Ehl-i Beyt ekolünde bir ilke vardır ki, bu tür sapmaların önüne geçmektedir.

Ş. Hamid: Hangi ilke?

D: Yaşayan dinî mercilik makamı ve dinamik içtihat.

Ş. Hamid: Bizde de var.

D: Ama siz hadisi tenkit edemiyorsunuz. Oysa bizim âlimlerimiz, en önemli hadisi bile görünürde senedi sağlam da olsa, Kur'an ile çelişirse reddederler; özellikle de hükümlerle ilgiliyse. Bizim her dönem itibarıyla yeni müçtehitlerimiz oluyor ki, kendilerinden önceki müçtehitlerin görüşlerini reddedebiliyorlar.

Ş. Hamid: O zaman önceki müçtehitlerin görüşüne göre amel edenler ne olacak?

D: Onlar kendi vazifelerine göre amel etmişler, sonrakiler de kendi vazifelerine göre amel ederler.

Ş. Hamid: Bu nasıl olur?

D: Mesela Fıtır Bayramıyla ilgili olarak sizin ülkenizde "Fıtır Bayramı cumartesi günüdür" diye ilan edilir. Diğer birkaç ülkede ise "Pazar günüdür" derler. Hatta sizin ülkenizde dahi bir grup "Pazar günüdür" der. Herkes, rüyet-i hilal konusunda kendisine sabit olan kanaate göre davranır. Oysa ortada tek bir hüküm vardır. Hüküm de şudur: Ya iki adil insan tanıklık eder

ya da kişinin kendisi hilali görür. Bu, kime sabit olursa, onun için bayramdır.

Ş: Şeyh Hamid Bey! Sanırım siz de benim ilk sözüme kanaat getirmişsiniz; “Doktor’un mühendislik dalı dışında dinî ilimler alanında da doktorası var” demiştim.

Ş. Hamid: Ben onun mühendis olduğunu düşünmüyorum; o bir dinî ilimler uzmanıdır.

D: Evinizde internet varsa, bizim üniversitenin sitesine girip benim iş yerimde öğrencilerimle birlikteki resimlerimi görebilirsiniz.

Ş. Hamid: Şaka yaptım; kabul ediyorum. Ancak Otomotiv Mühendisliği Fakültesi’nin başkanının, hem de kendi mezhebi dışındaki bir mezheple ilgili olarak bu kadar dinî bilgisinin olması bize ilginç geliyor. Bizim mühendisler asla böyle değillerdir.

D: Bizim işimiz asla abartılacak bir iş değildir. Ben olağanüstü bir iş yapmamışım. Sadece teknik konular ve dünya işleriyle ilgili araştırmalarımı ayırdığım vaktin çok küçük bir yüzdeliğini de ahiret hayatım için araştırma yapmaya ayırdım.

Ş. Hamid: Fakat bizim mühendisler ve doktorların genellikle böyle araştırmaları olmaz.

D: İran’da üniversite eğitimi aldıktan sonra dinî mütalaalarını artırmak için ilim havzasına gidip dinî ilimler tahsil eden birçok mühendis ve doktorumuz vardır. Bazıları da ilk baştan her iki dalda öğrenim görürler. Ya da önce havzada ders okurlar, sonra da gidip mühendislik veya tıp okurlar.

Ş. Hamid: Arap ülkelerinde böyle bir gelenek yoktur.

D: Ama bir İslam ülkesinde, İslam dininin evrenselliğini savunan bir Müslümanın kendi dinini savunabilmesi gerekir. Siz

herhâlde bizim din âlimlerimizle tartışmamışsınız. Yoksa benim fazla dinî bir bilgim olmadığını anladınız.

Ş. Hamid: Yani onlar sizden daha çok mu biliyorlar?

D: Ben onların yanında bir şey bilmiyorum. İsterseniz, onlardan bazılarıyla tanışmanız için sizi İran Hac Temsilciliği Bürosuna götürebilirim. O zaman görürsünüz ki, ben sadece kendi inancımı savunma derecesinde bilgiye sahibim.

Ş. Hamid: Hayır, hayır. Asla istemem. Çünkü siz bugün bizim en önemli ibadetimiz olan namazımızı sorguladınız ve bizi tereddüde düşürdünüz. Onlar bizi kesinlikle Şii yaparlar.

Ş: Ben Doktor'un bahsettiği beyefendileri görmüş değilim. Gerçi Mısır'da da bazı mühendisler ve doktorların iyi derecede dinî bilgileri vardır, ama Doktor kadar değildir.

D: Ben İngiltere'de Mısırlı bazı doktorlar ve mühendisler gördüm ki, iyi derecede dinî bilgileri vardı, ama çoğundaki sorun şuydu ki, bilgileri geniş, ama derinliksizdi.

Ş: İkinci namazına gidemedik. Akşam namazı için Mescid'e gidelim, oradan da otele.

Ş. Hamid: Ben de geliyorum.

Üç kişi Mescid-i Nebi'ye doğru yola koyulduk. Yanımda iki şeyh olduğu için Peygamber'in hücreğine yakın olan bölümde oturmama izin verdiler.

Toprağa Secde

Ben secde için 20×30 ebadında ince bir hasır serdim. Normalde görevliler tarafından bir engelleme ile karşılaşmazdım. Ancak Peygamber'in hücreğine yakın bölümde sorun çıkardılar. Yani bir görevli geldi ve hiddetle onu topladı.

Ş. Hamid: Niçin bu hasırı seriyorsunuz? Sağlık açısından mı, yoksa fikhî yönden mi?

D: Fikhî yönden. Çünkü bize göre secde birtakım özel şeylere yapılmalıdır; toprak ve doğal taş gibi; yiyecek, giyecek ve imal edilmiş şeylere secde caiz değildir.

Ş. Hamid: Ama her şeye secde caizdir.

D: Bilgisayara bakın; Sahih-i Tirmizî, c. 1, s. 354; Sünen-i Beyhakî, c. 3, s. 167; Buharî, teyemmüm babı, c. 1, s. 91 ve Müsned-i Ahmed, c. 1, s. 301'de şöyle bir hadis geçer: **“Yeryüzü benim için mescit (secde yeri) ve temizleyici kılındı.”** Tarih kitaplarında da şöyle geçer: Peygamber'in zamanındaki savaşlarda, kızgınlaşmaması için taşları ellerine alıyorlardı ki, üzerine secde edebilsinler.

Ş. Hamid: Fakat İslam kolaylık dinidir. Bence her şeyin üzerine secde edilebilir. Secde secdedir; ister toprağın üzerine olsun, ister halının.

D: Sizce secdenin hikmeti nedir?

Ş. Hamid: Başı yere koymaktır. Yani en değerli uzuv olan başı, en iyi tevazu göstergesi olan yere koymaktır.

D: Dolayısıyla haliya koymak değildir.

Ş. Hamid: Yer ile halı arasında ne gibi bir fark olduğu belli değil.

D: Şimdi bir kimse secde için normal bir kumaş ve halı yerine çok pahalı halılar ve kumaşlar sererse, secdenin hikmeti olan tevazu ortadan kalkar mı, kalkmaz mı?

Ş. Hamid: Kimse böyle bir şey yapmamış ki.

D: Secdenin hikmeti belli olduğu için kimse bu işi yapmamıştır. Ancak Peygamber, böyle bir düşünce kimsenin aklından dahi geçmesin diye her şeye secde edilmesine izin vermemiştir.

Ş. Hamid: Şeyh İbrahim! Siz ne düşünüyorsunuz?

Ş: Gerçek şu ki, insanın Allah ile irtibatı olan namazda ne kadar doğallık olursa, o kadar iyi olur. Özellikle de çok değerli şeyler olmamalıdır. Yoksa bazıları altına da secde edebilirler.

D: Allah ölmüşlerinize rahmet etsin, biz de bunu söylüyoruz; İslam da bunu söylüyor.

Ş. Hamid: Sağlık açısından da secde yerinin halıdan ayrı olması daha iyidir.

D: Bence sağlık konusunu karıştırmayalım. Önce toprağa ve yiyecek ve giyecek dışındaki diğer tabii şeylere, başka bir ifadeyle değerli olmayan şeylere secde etmenin doğru olduğunu kabul edelim, sonra eğer sağlıklıysa ne âlâ. Zira biz secde yerinin temiz olmasını şart biliriz.

Ancak Mescit'te sürekli bana türbet ve secde hakkında soru sordukları için Sahih-i Buharî, c. 3, s. 215, hadis 771 ve 792'ye işaret koymuşum ki, bir şey söyleyen olursa göstereyim.

Bakın:

Hadis 771: Hadisin son bölümünün tercümesi: Ebu Said-i Hudrî diyor ki: "...Peygamber (s.a.v) bize namaz kıldırды ve ben toprak ve suyun (balçığın) izini Resulullah'ın (s.a.v) altında gördüm..."

Hadis 792: Ebu Said-i Hudrî diyor ki: "Gördüm ki Resulullah (s.a.v) su ve toprağa (balçığa) secde ediyor; öyle ki toprağın izini altında gördüm."

Sayın Şeyh Hamid! Şimdi söyleyin bakalım, yağmur yağdığı ve yer çamur olduğu bir sırada dahi toprağa secde eden bir Peygamber, nasıl olur da normal zamanlarda halıya secde eder?

Ş. Hamid: Bence bu da doğrudur. Maalesef ben hiçbir kaynaktan Peygamber'in topraktan başka bir şeye secde ettiğini gör-

medim. Özellikle de bazı halılar çok kıymetlidir ve Doktor'un ifadesiyle secdenin hikmetini zedelemektedir. Bu yüzden ben de kabul ediyorum.

D: Kabul ettiğiniz için minnettarım.

Akşam namazından sonra biraz oturduk. Bir grup ziyaret ediyordu, bir grup hücre-i saadete doğru yöneliyordu, görevliler de sürekli **“Seslerinizi Peygamber'in sesinin üstüne yükseltmeyin.”** diye ikazda bulunuyorlardı. Ben ayağa kalktım ve hücre-i saadet görevlisi şeyhe, “Af edersiniz, Peygamber diri mi, ölü mü?” diye sordum. “Ölüdür.” dedi ve **“Şüphesiz sen de öleceksin, onlar da ölecekler.”** ayetini okudu. “Ölünün sesi olmaz ki?” dedim. “Evet, ölünün sesi olmaz.” dedi. “Öyleyse sesi olmayan bir ölünün başucuna yazdığınız ve sürekli tekrarladığınız bu ayet nedir?” dedim. Şeyh Hamid gülüyordu ve hücre görevlisi şeyhin ne cevap vereceğini bekliyordu ki, görevli şeyh şaşkın şaşkın bana baktı ve “İranlı git, git.” dedi. “Ben bir soru sordum, siz de cevap verin. İranlı olup olmamamla ne işiniz var?” dedim. “Siz anlamak için sormuyorsunuz, eleştirmek için soruyorsunuz.” dedi. Şeyh Hamid de söze girdi ve “Eğer bir cevabınız varsa, söyleyin.” dedi. “Siz daha büyük şeyhsiniz, siz cevabını verin.” dedi. Şeyh Hamid, “O benim dostumdur.” dedi, “Sizden sorduğuna göre siz cevap verin. Sorusu şudur: Peygamber ölü mü, diri mi? Eğer diriye, sizin “Seslerinizi onun sesinin üstüne yükseltmeyin.” şeklindeki sözünüz doğrudur. Fakat eğer ölüye, bu sözünüz anlamsız olur.” Görevli şeyh, “Siz de biliyorsunuz ki, Kur'an ayeti, Peygamber'in ölü olduğunu söylüyor.” dedi. Şeyh Hamid, “Lütfen ona cevap verin. Ben ve sen aynı inanca sahibiz.” dedi. Şeyh bana dönerek, “Siz Peygamber'in öldüğünü kabul etmiyor musunuz?” dedi. “Af edersiniz, isminiz nedir? İsminizle size seslenmek istiyorum da.” “İsmim Faruk'tur.” dedi.

D: Sayın Şeyh Faruk! Acaba öldükten sonra diri olmak mümkün mü?

Şeyh Faruk: Hayır, ölen artık ölmüştür. Allah da Peygamber'i-ne "Şüphesiz sen de öleceksin." diyor.

D: Öyleyse neden "Seslerinizi yükseltmeyin" diyorsunuz? Peygamber ölmemiş mi ve sizin ifadenizle ölü Peygamber bir şey duymaz ki?

Şeyh Faruk: Şimdi siz söyleyin: Peygamber ölü mü, diri mi?

D: Şu ayeti görmüş müsünüz: **"Allah yolunda öldürülenleri ölümler sanmayın; onlar diridirler, Rableri katında nimetlerden yararlanıyorlar."**

Şeyh Faruk: Bu berzah hayatıdır, gerçek hayat değil. Kaldı ki, bunun Peygamber ile ne ilgisi var?

D: Acaba berzahta rızık ve nimet var mı?

Şeyh Faruk: Evet.

D: Acaba Peygamber şehitlerden daha önemli değil mi?

Şeyh Faruk: Daha önemlidir, fakat berzah hayatı vardır.

D: Öyleyse Allah katında rızıkları olan şehitler berzah hayatına sahiptirler.

Şeyh Faruk: Git beyefendi! Bizim size ayıracak vaktimiz yok. Müsaade edin de insanlar toplanıp kalabalık etmesinler. Gidin bu şeyhe (Şeyh Hamid'i kast ediyor) sorun; o sizin cevabınızı verir, benim vaktim yok.

Bir kenara çekildik. Şeyh Hamid gülerek, "Bunlar, bu sorulara cevap verecek kapasitede değiller. Bunların dinî bilgilerinin seviyesi çok düşüktür." dedi.

D: Peki, bu soruyu kime soralım?

Ş. Hamid: Bu soruların cevabını kendiniz biliyorsunuz. Bizim bu sözleri kabul etmemiz gerekiyor. Ya Peygamber'in öldüğünü kabul edip hücrenin yukarısında yazılan ayetleri kaldırmalıyız; ya da diri olduğunu kabul edip tevessül ve benzeri konularla ilgili sözlere boyun eğmeliyiz.

Ş: Şeyh Hamid Bey! Medine'de kalan iki günümüzde siz de bizim bu tartışmamıza katılmak ister misiniz?

Ş. Hamid: Ben katılmam. Çünkü ben olunca siz susuyorsunuz. Sizin kendiniz Doktor ile tartışın.

Ş: Ben önce tartışıyorum, ama sonunda Doktor'un sözünü kabul etmek zorunda kalıyorum. Şimdiye kadar bunun birkaç örneğini yaşadım.

Ş. Hamid: İyi ama benim de Doktor'un sözlerini reddedecek bir sözüm yoktur. O hâlde en iyisi ikiniz tartışmanıza devam edin.

D: Siz de katılırsanız, gerçi münazarada bir kişiye karşı iki kişi olacak, ama olsun, yine de bu beni ancak mutlu eder.

Ş. Hamid: Beni mazur görün; gönlüm istese de engellerim var.

Vedalaşıp yola koyulduk. Şeyh, "Öyle anlıyorum ki, Şeyh devletin adamlarından korkuyor. Çünkü devlet, İranlı âlimlerle tartışmaya girmeyin diyor." dedi.

D: Ben âlim değilim ki? Üzerimde ulema cübbesi de yok.

Ş: Önemli değil. Bunların sadece Ehl-i Sünnet mezhebini, hem de Vahhabilik versiyonunu kabullenme hazırlığı olan kimselele sohbet etme izinleri var.

D: Ne kadar üzücü! Değil mi? Âlimler avam halkla konuşuyorlar, ama biraz dinî bilgisi olan kimselerle konuşmuyorlar.

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

Ş: Sahi, artık yavaş yavaş Mekke'ye hareket etmek için hazırlanmalıyız. Öbür gün benim gitmem gerek. Fakat bazı sorular kalıyor.

D: Ben de üç gün sonra Mekke'ye geleceğim. İsterseniz Mekke'de de görüşmeyi kararlaştırmış olalım.

Ş: Benim Mekke'de yerim pek belli değil. En iyisi Mescid-i Haram'da buluşalım.

D: Cep telefonu ne güne duruyor? Nasıl olsa birbirimizi buluruz. Gerçi bende Mekke'deki otelimizin adresi de var; onu size vereyim ki, şayet birbirimizi kaybedersek, bizim otele gelirsiniz.

Ş: Çok güzel. Şimdi yanınızda mı?

D: Hayır, oteldedir. İnşallah yarın geldiğinizde veririm.

ZİLKADE’NİN YİRMİ BEŞİNCİ GÜNÜ

Konu: Ehl-i Beyt

Şeyh’i Mescit’te görüyorum. Birlikte Ashab-ı Suffe’nin yerinde oturuyoruz.

D: Ashab-ı Suffe’nin yeri denilen bu yerde, (mekânda,) uymak için dahi bir yerleri olmayan kimseler yaşıyorlardı. Gelip çatısı da olmayan bu yerde uyuyorlardı. Genellikle Muhacirlerdendiler. Ancak şimdi her birinin birkaç evi olan kimseler gelip buraya yaslanıyorlar.

Ş: Peygamber’in hücresi ve evinin etrafında gördüğünüz bu kişilerin, hatta burada görevli olan kimselerin maddi yönden çok iyi durumda olduklarını sanmıyorum. Çoğunun küçük ve sade bir yaşantısı vardır. Para için değil, daha ziyade inançlarından dolayı çalışıyorlar.

D: Görünen o ki, dediğiniz gibidir. Ben de bir defa onlarla tartışmak için Baki Mezarlığının bodrumuna inmiştim, içmeleri için serin bir su bile yoktu.

Ş: Doğrudur. Bunların evlerine giderseniz, çok iyi durumda olmadıklarını görürsünüz. Bunlar, siyasi ve dinî liderlerinden farklıdırlar.

D: Bunlar, din askerleridir.

Ş: Doğrudur. İlk ve orta (lise) öğretimden itibaren bunların beyinleri yıkıyor; yetmiş İslam fırkasından sadece birinin sı-

rat-ı müstakim olduğu, diğerlerinin ise müşrik olduğu bunlara anlatılıyor. “Sırat-ı müstakimde olan o bir fırka da sizsiniz ve sizin öğrendiğiniz her şey en doğrusudur” deniyor.

D: Genelde ellerinde silah olanlar sıradan askerlerdir ki, komutanlarının emirlerini uygulalar ve fazla da tahsilli olmazlar; bu yüzden de kanunları uygulamada daha katı davranırlar.

Ş: Evet, dün gece de şahit olduk ki, o Allah’ın kulu, Peygamber’in başının üstünde yazılan ve kendisinin de her gün yüz defa tekrarladığı bir ayetin açıklamasını yapamadı.

D: Yavaş yavaş benimle aynı düşünmeye başlıyorsunuz.

Ş: Sonuçta hac yolculuğunun özelliklerinden biri de, müminlerin fikir teatisinde bulunmasıdır. Bence eğer benimle sizin aranızda olan bu tür ilişkileri çoğaltmak mümkün olsaydı, hac, İslam dünyasının en büyük sermayesi olurdu. Hacılar birbirlerinin dillerini anlamadıkları için birbirleriyle hiçbir irtibat kuramıyorlar. Eğer siz Arapça bilmeseydiniz, bu birkaç gün içerisinde bizim işimiz sadece ibadet olacaktı. Oysa birçok ilmî ve itikadî konu incelenip açıklığa kavuşturuldu.

D: Maalesef insanlar hacda o kadar namaz ile meşgul oluyorlar ki, hacın değerinin derinliğinden gafil kalıyorlar. Hatta İran, Filistin, Lübnan, Suriye ve Mısır gibi ülkelerden gelen ve daha inkılapçı bir düşünceye sahip olup Amerika ve İsrail’e karşı olan kimseler bile, ya ziyaret ile meşgul oluyorlar, ya da alış veriş için çarşı pazar dolaşıyorlar. En fazla irtibatları ve diyalogları, birlikte namaz kıldıkları Mescit’te oluyor; o da eğer yanlarında aynı dili konuşanlar olmasa. Bu durumda yanında oturana işaret diliyle “Nerelisin?” diyorlar. O da, Malezya, Endonezya veya bir başka ülkenin adını veriyor. Başka da bir konuşma olmuyor.

Ş: Doğru söylüyorsunuz. Dil bilmemek büyük bir musibettir. Maalesef ben de sadece Arapça biliyorum. Bir dil daha bilseydim en azından Arap olmayan biriyle sohbet edebilirdim.

D: İngilizlerin bir sözü var; “İki dilli bir kişi, bir dilli iki kişiden daha iyidir.” derler.

Ş: Bu, çok doğru bir sözdür. Bu nedenle el-Ezher’de Urduca, Farsça, Çince, Türkçe ve Afrika’nın mahalli dilleri öğretiliyor.

D: İran’da da ilim havzalarında Rusça, İspanyolca, Fransızca ve Almanca dâhil birçok dil öğretiliyor.

Ş: Bizde de daha önce Rusça vardı, ama çok yaygın değildi. Orta Asya’daki yeni Müslüman ülkeler dikkate alınarak Rusçaya da daha çok önem verilmeye başlandı. Şimdi nispeten daha çok tercümelerimiz ve kitaplarımız vardır.

Peygamber’in Ehl-i Beyt’i Kimlerdir?

D: Şeyh İbrahim! Karşımızda Peygamber’in kızı Hz. Fatıma’tüz Zehra’nın evi var.

Ş: Peygamber’in evidir, fakat hangi bölümünün Fatıma’nın evi olduğu belli değil.

D: Hayır, bellidir. Hatta Mescid’in krokilerinde de gösterilmiştir. Siyer ve tarih kitaplarında da, Peygamber’in (s.a.a) hayatı döneminde Mescid’e açılan tüm kapıların kapatıldığı, sadece Peygamber ve Ali’nin evinin kapısının açık bırakıldığı yazılmaktadır.

Ş: Evet, Ali’nin evinin kapısının kapatılmadığı doğrudur; ama o evin bu olduğu belli değildir.

D: Ortada başka bir ev olmadığına ve Mescid’in içine bağlı olan bir binayı yıkmayacaklarına göre burasıdır. Peygamber’in defnedildiği yer Aişe’nin evi ise, burası da Ali ve Fatıma’nın evidir.

Ş: Mümkündür, mümkündür.

D: Şu yukarıya bakar mısınız? Yeşil hat ile bir şeyler yazılmıştı

ki, şimdi yeşil boya ile üstü kapatılmıştır. Ne olduğunu biliyor musunuz?

Ş: Okunmuyor ki!

D: Ben otuz yıl önce geldiğimde bu yazı duruyordu ve okunabiliyordu. Tathir Ayeti yazılmıştır. Yani **“Allah ancak siz Ehl-i Beyt’ten her türlü pislği gidermeyi ve sizi tertemiz kılmayı ister.”**

Ş: Tathir Ayeti, Peygamber’in bütün hanımlarıyla ilgilidir.

D: Peygamber’in bütün hanımlarıyla ilgili olamaz. Baksanıza, tam da Ali ve Fatıma’nın evinin üzerine yazılmış.

Ş: Bu, neyi ispat eder.

D: Ehl-i Beyt’in Ali’nin ailesi olduğunu.

Ş: Kimler yani?

D: Yani Peygamber, Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin.

Ş: Bu yazıdan nasıl böyle bir anlam çıkarılabilir? Mescid’in ve Hücre’nin etrafına başka birkaç ayet daha yazılmıştır.

D: Anlaşıldığı kadarıyla burası, Peygamber’in her gün sabahleyin gelip, **“es-Selamu aleykum ya Ehle Beyti’n-Nübüvve ve rahmetullahi ve berakatuh”** dediği yerdir.

Ş: İyi de, ama bütün hanımlar evdeydiler.

D: Bu ev, sadece Fatıma, evlatları ve kocasının evi idi.

Ş: Yani sadece bu beş kişi mi Ehl-i Beyt’tir?

D: Evet, aynen. Diğer kimseler Ehl-i Beyt değillerdir. Elbette Ehl-i Beyt, bu beş kişiyle sınırlı değildir; ama bu beş kişi eksen ve asıldır; geriye kalanlar ise bunlara bağlı olarak Ehl-i Beyt’tirler.

Ş: Ancak Tathir Ayeti, Peygamber'in hanımlarından bahseden ayetlerin arasındadır ve anlaşıldığı kadarıyla Peygamber'in hanımlarıyla ilgilidir.

D: Ayeti okuyalım mı?

Ş: **“İnnemâ yûrîdu'llâhu li-yûzhibe ankumu'r-ricse Ehl-i-Beyti ve yutahhirakum tathîrâ”**

D: Ayette geçen “innema” hasrı ifade eder. Yani Allah sadece ve sadece siz Ehl-i Beyt'ten her türlü pisliği gidermeyi ve sizi tertemiz kılmayı irade etmiştir.

Ş: Doğrudur, ama onların bu beş kişi olduğu nereden malum?

D: Ayette geçen “ankum” ifadesindeki “kum”, erkekler için kullanılan çoğul zamiridir. Yani en azından, bu zamir ile işaret edilen erkeklerin sayısı, kadınlardan fazla olmalıdır. Eğer Peygamber'in hanımları da olsa, on kadın olur, bir erkek (Peygamber). Bu durumda kadınların sayısı daha çok olur.

Ş: Siz tüm yakın sahabileri de ekleyin.

D: Ekleyemeyiz.

Ş: Niçin ekleyemezsiniz?

D: Çünkü söz konusu, Ehl-i Beyt'tir; yani evde olan kimselerdir; dolayısıyla sadece Peygamber'in işaret ettiği evdeki kimseleri kapsar.

Ş: Peygamber'in damadı Osman da Ehl-i Beyt'ten değil mi?

D: Bir kere Osman Peygamber'in damadı değildir. Damadı da olsa, hiçbir kitapta Osman'ın da Ehl-i Beyt'ten olduğu iddiası yoktur.

Ş: Osman niçin Peygamber'in damadı değildir? Ona Zinnureyn diyorlar. Çünkü Peygamber'in iki kızı Rukayye ve Zeyneb ondaydı.

D: Evet, ama onlar Peygamber'in evinde Hatice'nin yanında büyümüşlerdi; fakat Peygamber'in kızları değil, evlatlıkları idiler. Onlar, Hatice'nin kız kardeşi Hale'nin kızları idiler.

Ş: Bunu da nereden çıkardınız? Kimse böyle bir iddiada bulunmamıştır.

D: Ensabü'l-Eşraf, c. 1, s. 98 ve Şezeratü'z-Zeheb, c. 1, s. 14'e bakın; diyor ki: Hatice, Peygamber ile evlendiğinde yirmi sekiz yaşında idi. Daha önce de hiç evlenmemişti. Kasım da onun Peygamber'den olan ilk çocuğudur. Peygamber'in bu isimlerde kızlarının olduğundan hiç söz etmemiştir.

Ş: Bunu Şiiler kabul ederler, biz kabul etmiyoruz.

D: Seyyid Cafer Mürteza adında Lübnanlı bir araştırmacının bu konuda "Rebaibü'n-Nebi" adında bir kitabı vardır ki belgeleriyle bu konuya açıklık getirmiştir. Elbette Belazürî de Ensabü'l-Eşraf'ta ve Ebu'l-Kasım Kufî de el-İstiane'de bu görüştedirler.

Ş: Şimdi Osman da Peygamber'in damadı değil diyorsunuz, öyle mi?

D: Evet, değil; Peygamber'in kız evlatlığının kocasıdır.

Ş: Ehl-i Sünnet'ten bu sözü söyleyen var mıdır?

D: Şafii mezhebinden olan Nesaî, "Hasaisu Ali" adlı kitabında şöyle demiştir: "Ben bu kitapta Ali'nin bazı hususiyetlerini zikrettim ki, sahabeden hiçbir kimsede o hususiyetler yoktur." O hususiyetlerden biri de, Peygamber'in damadı olmasıdır. Eğer Osman Peygamber'in damadı olsaydı, Nesaî bunu Ali'nin bir hususiyeti olarak yazmazdı.

Ş: Demek ki bu beş kişi dışında hiçbir kimse Ehl-i Bey'ten değildir.

D: Evet, kesinlikle.

Ş: Belki de Ehl-i Beyt'ten olmak önemli olmadığı için başkaları böyle bir iddiada bulunmamıştır.

D: Aksine, çok önemlidir.

Ş: Bir kimsenin Ehl-i Beyt'ten olup olmamasının ne önemi var?

D: Pislik ve günah onlardan uzaktır.

Ş: Sahabenin tümü öyleydi.

D: Konuşup anlaştıklarımızı unuttunuz galiba. Daha önce sahabenin tümünün iyi insanlar olmadığı ve hepsinin sırat-ı müstakimde olmadıkları sonucuna varmıştık.

Ş: Kabul; ama Peygamber'in çevresindekiler ve yakınları iyi insanlardı.

D: Kimlerden söz ettik, unuttunuz mu? Birbirlerine karşı savaşıyorlardı.

Ş: Evet, evet, doğrudur. Fakat sonuçta Ehl-i Beyt, Peygamber'in hanımları ve sizin söylediğiniz bu birkaç kişidir.

D: Sadece o beş kişi. Peygamber'in hanımları onlardan değiller.

Ş: Neden değiller?

D: Birkaç nedenden dolayı ki, birini daha önce söyledik.

Ş: Söyleyin, bir daha söyleyin.

D: Birinci delilimiz şudur: Kur'an "li-yüzhibe ankum" ifadesinde erkeklere mahsus çoğul zamiri kullanmıştır. Bu, Ehl-i Beyt'in çoğunun erkek olduğunu gösterir ki, Ehl-i Beyt hakkında bu doğrudur. Çünkü dördü (Muhammed, Ali, Hasan ve Hüseyin) erkek, biri ise (Fatıma) kadındır. Dolayısıyla zamir yerinde kullanılmıştır. Ancak eğer dokuzu Peygamber'in hanımları, biri de Peygamber'in kendisi olursa, o zaman "kum"

zamiri, çoğunluğu kadın olan bu on kişi için nasıl kullanılmış olur? Ayrıca, Ümmü Seleme'nin hadisinde, "Ben de sizden miyim?" dediği, Peygamber'in de, "Siz iyi birisiniz, ama Ehl-i Beyt'ten değilsiniz." diye buyurduğu geçer.

Ş: Elbette "kum" zamiri, erkeklerinin sayısı az olan bir topluluk için de kullanılır.

D: Evet, ama kadınların erkeklerden daha fazla olmaması şartıyla. Buradaysa bir erkek var, dokuz kadın. O erkek de Peygamber'dir ki, Ehl-i Beyt'ten olmasına işaret edilmesine hiç gerek yoktur. Dolayısıyla sadece kadınlar Ehl-i Beyt olur ki, bu da, "kum" zamirine terstir.

Ş: Evet, doğrudur; hem de Kur'an'ın kullandığı fasih dille.

D: İkinci delil ise, Âl-i İmran Suresi'nin mübahele olayı ile ilgili olan 61. ayetidir. Şöyle buyuruyor:

"Kim sana gelen bilgiden sonra seninle bu konuda tartışsa, de ki: Gelin oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, kendimizi ve kendinizi çağıralım, sonra mübahele (dua) edelim de Allah'tan yalancılar üzerine lanet dileyelim."

Şimdi bakalım, Peygamber ile birlikte kimler mübaheleye çıktı. Bu konu, meseleyi tam olarak aydınlatır. Bütün kitaplarda, "Mübahele olayında Peygamber ile birlikte Hasan, Hüseyin, Fatıma ve Ali vardı" diye yazılmıştır.

Ş: Bunun hakkında da bizim kitaplarımızdan belgeniz var mı?

D: Evet, kitapların birçoğunda vardır. Ezcümle ed-Dür-rü'l-Mensur, c. 2, s. 534'de şöyle denir: "Peygamber ile birlikte Ali, Hasan, Hüseyin ve Fatıma da çıktı. Bunun üzerine Hristiyanlar Peygamber ile lanetleşmekten kaçındılar ve cizye vermeye razı oldular." Tefsir-i İbn-i Kesir, c. 2, s. 54'te ise şöyle

denir: “Ali, Hasan ve Hüseyin Peygamber’in yanında, Fatıma da onun arkasında mübaheleye çıktılar.” Tefsir-i Kurtubî, c. 4, s. 103; Tefsir-i Taberî, c. 6, s. 481, numara 7183 ve Tefsir-i Celaleyn, c. 1, s. 361’de de bu ayetin zeylinde aynı şey zikredilmiştir.

Ş: Çok ilginç.

D: Şimdi görüyor musunuz Peygamber “oğullarımızı” derken Hasan ve Hüseyin’i, “kadınlarımızı” derken hanımları dâhil bütün kadınlar içerisinde sadece Fatıma’yı, “kendimizi” derken kendisiyle birlikte sadece Ali’yi kastediyor. Dolayısıyla bu ayet, Tathir Ayeti’ni tefsir etmektedir. Yani Peygamber’e en yakın olan kimseler bunlardır. Hepsî de Peygamber’in hane halkından.

Ş: Biliyorsunuz ki, Hristiyanların büyüğü bunları görünce mübahele etmekten vazgeçti.

D: Evet, arz ettim. Muhakkak sebebini de biliyorsunuz. Hristiyanların büyüğü diğerlerine, “O, kesinlikle doğru söylüyor.” dedi, “Çünkü işin ucunda ölüm olabilecek böyle bir merasim için en yakın aile fertlerini getirmiş. Eğer iddiasında doğru olmasaydı, ailesini getirmezdi.” Başka bir ifadeyle, Hristiyanların başkanı da Ehl-i Beyt’in bu beş kişi olduğunu anlamıştı, ama Müslümanlardan bir grup hâlâ anlamış değil.

Ş: Doğru! Bu ayet, Peygamber’e en yakın kimselerin bunlar olduğunu gösteriyor.

D: Bunların hepsi de Peygamber’in hanesindedirler; dolayısıyla da Ehl-i Beyt’tirler.

Ş: Bunların Ehl-i Beyt olduğu kesindir; ama bunlarla münhasır olduğu, üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur.

D: Münhasır değil, ama Peygamber, Ehl-i Beyt’ten oldukları tevehhümü oluşmasın diye başka kimseleri mübaheleye götürmedi.

Ş: Yani Peygamber'in hanımları dâhil mübaheleye götürülmeyen diğer kimselerinin Ehl-i Beyt'ten olmadıklarını söyleyebiliriz.

D: Ümmü Seleme, Peygamber'in evinde değil miydi? Ama Ehl-i Beyt'ten değildir, mübahelede de yoktu. Bu yüzden Tathir Ayeti'nin kapsamında da değildir.

Ş: Evet, doğrudur. Çünkü bu aileden ve bu kişilerden hiçbir pislik görülmemiştir.

D: Elbette Peygamber'in evinde pislige bulaşmayan başka kimseler de vardı, ama Allah onları Ehl-i Beyt'ten kılmamıştır. Çünkü Ehl-i Beyt, doğuştan temiz olmalıdır. Nitekim Ali'nin Fatıma'dan başka hanımlarından da evlatları vardır, ama onlar Ehl-i Beyt'ten sayılmamaktadırlar. Onlar da kendilerini Ehl-i Beyt'in izleyicisi ve hizmetçisi bilirler.

Ş: Biz de bu aileye özel bir saygı duyarız.

D: Evet, siz saygı duyuyorsunuz, ama İbn-i Teymiye'nin sanki Ehl-i Beyt ile düşmanlığı vardır. Nitekim Dr. Sabih, İbn-i Teymiye'nin Peygamber'in Ehl-i Beyt'ine muhalefeti konusunda bir kitap yazmıştır.

Ş: Evet, Dr. Sabih, Mısır'ın Azmiye cemaatindendir ki, Şii değildir, ama Ehl-i Beyt'i çok severler.

D: Evet, kendisinin bir de web sayfası vardır ki, oradan İbn-i Teymiye ve Vahhabilerin sapmaları hakkındaki çeşitli soruları düzenli bir biçimde yanıtlıyor.

D: Fakat sizin kitaplarınızda da Tathir Ayeti'nin bu beş kişiye mahsus olduğuna dair belgemiz vardır.

Ş: Yani Ehl-i Beyt'in sadece bu beş kişi olduğunu mu yazmış?

D: Evet. Çok belge var. Bu hadis, sizin kitaplarınızın çoğunda mevcuttur.

Ş: Hangi hadis?

D: Hasais-i Nesaî'de kaç defa tekrarlanan şu hadis: Muaviye, Sa'd b. Vakkas'a, "Niçin Ali'ye sövmüyorsun?" deyince üç sebep zikretti ki, biri de bu meseledir.

Ş: Hadisi duymamışım.

D: Üçüncü fasıl, hadis 15:

3/15/2: Amir b. Sa'd b. Ebu Vakkas'tan: Muaviye, Sa'd'a emredip, "Ebu Türeb'a sövmene engel olan nedir?" diye sordu. Sa'd şöyle dedi: "Ben Resulullah'ın (s.a.v) söylediği üç şeyi hatırladım da asla ona sövmem. O üç şeyden sadece birinin benim olmasını, kızıl tüylü develerin benim olmasından daha çok isterdim. Savaşlarının birinde Ali'yi kendi yerine bıraktığında Ali, "Ya Resulallah! Beni kadınlar ve çocuklarla birlikte mi bırakıyorsun?" deyince, Resulullah'ın (s.a.v) ona şöyle buyurduğunu duydum: Bana göre, Musa'ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısın? Sadece benden sonra peygamberlik yoktur."

Hayber gününde de Resulullah'ın şöyle buyurduğunu duydum: "Yarın sancağı bir adama vereceğim ki, o Allah ve Resulü'nü sever, Allah ve Resulü de onu severler." Hepimiz boyunlarımızı uzatıp acaba o ben miyim diye arzu ederken Resulullah, "Bana Ali'yi çağırın." diye buyurdu. Ali, Resulullah'a geldiğinde gözleri fena biçimde ağrıyordu. Resulullah, tükürüğünü Ali'nin gözlerine sürdü ve sancağı ona verdi.

"Allah ancak siz Ehl-i Beyt'ten her türlü pisliği gidermeyi ve sizi tertemiz kılmayı ister." ayeti indiğinde de Resulullah (s.a.v) Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'i çağırdı ve "Allah'ım! Bunlar benim Ehl-i Beyt'imdir." buyurdu.

Ş: Doktor! Bugün Mescit'te yeterince konuşup tartıştık. Uygun görürseniz, sohbetimizin devamını Mekke'ye bırakalım. Çünkü yarın gitmemiz gerekir. Bugün öğlen ziyaret ile meşgul

olalım. Artık ben gideyim. Zira yapmam gereken bazı alış verişlerim de var.

D: Sorun değil. Öyleyse müsaade edin de telefon numaralarımı yazıp size vereyim. Siz de telefon numaranızı yazın. Mümkünse hac amellerinden sonra telefonunuzu açık bırakın.

Ş: Bu benim telefon numaram. Lütfen telefon numaranızı şu not defterime yazın.

D: Ziyarete bana da dua edin.

Ş: Muhakkak sizi de yâd edeceğim.

D: Elhamdülillah, elhamdülillah, elhamdülillah.

Ş: Üç defa şükrettiniz, bunun bir hikmeti mi vardı?

D: Evet.

Ş: Ne idi?

D: Sizin ziyarette bana dua etmeyi kabul etmenizdi. Oysa siz daha önce "Ziyaret ederken sadece selam vereceksin, o kadar." diyordunuz.

Ş: Ben Mefatih kitabının ziyaretlerini okudum ve ziyaret konusundaki inancım değişti. Bu nedenle muhakkak size dua edeceğim.

Namaz Kılanın Önünden Geçme Yasağı!

Ashab-ı Suffe sekisi üzerinde Şeyh ile birlikte kalabalığın arasında oturmuş ve namazı bekliyorduk. Yaşlı ve nispeten uzun sakallı bir Arap şeyhi de bizim yanıımızda namaz kılıyordu. Adamın biri onun önünden geçmek istedi. Arap şeyhi adamın göğsüne sert bir yumruk attı. Zavallı adam birkaç kişinin üzerine yığıldı. Çevredekiler ters ters o şeyhe baktılar. Namazı

bitince ben kendisine, “Şeyh Efendi! Sizin bu yaptığınız yanlış-
tır. Allah ile sohbet ettiğiniz bir sırada niçin bu Allah kulunun
göğsüne o kadar sert bir yumruk attınız?” dedim.

Şeyh, “Onu öldürseydim de sakıncası yoktu.” dedi.

“Neden?” dedim.

“Çünkü o, benimle Allah’ın arasına girmek istedi.” dedi.

“Mekke, Mescid-i Haram ve Kâbe ile aranızda ne kadar mesafe
var?” dedim.

“Ne alakası var?” dedi.

“Eğer sizinle kible, yani Kâbe arasındaki engelden söz ediyor-
sanız, sizinle Kâbe arasında binlerce engel vardır. Dolayısıyla
önünüzden bir adamın geçmesinin hiçbir etkisi olmaz.” dedim.

“Biri sizin önünüzden geçmek istediği zaman ona engel olun;
eğer imtina ederse, gerekirse onu öldürün.” diye Peygam-
ber’den hadis var ama.” dedi.

“Fakat bu hadislerin hiçbir itibarı yoktur.” dedim.

Sinirlendi ve neredeyse bana da vuracaktı. Onu terk edip Şeyh
İbrahim’in yanına döndüm.

D: Sahi, neden bazıları namaz safları arasından veya namaz kı-
lanın önünden geçme konusunda bu kadar hassas davranıyor?

Ş: Çünkü hadislerde namaz kılanın önünden geçilmemesi ge-
rektiği ifade edilir.

D: Doğru, ama bunlar itibar edilmemesi gereken hadislerdendir.

Ş: Öyle değil; zira birçokları, özellikle de Arabistan’da buna
inanırlar.

D: Pakistan ve Afganistan'da da buna inananlar çoktur.

Ş: Sonuçta dinî bir inançtır; zararı da yoktur; çünkü önünden biri geçince namaz kılanın dikkati dağılır.

D: Fakat bu yersiz taassuplar namaz kılanların birbirlerine karşı kötümser olmalarına sebep olur.

Ş: Taassup değildir. Sonuçta bazıları namaz konusunda böyle bir inanca sahiptir.

D: Ama namaz kılındığı sırada cemaat safları arasında bir grup şorta (polis) ve Harem görevlisi dolaşüyor.

Ş: Onların yaptığı da yanlıştır. Çünkü namaz esnasında kimse insanın önünden geçmemelidir. Ancak eğer arada bir hail olur da onun arkasından hareket ederse, o başka.

D: Bu konuda sağlam bir delil var mı?

Ş: Çokça delil var.

D: Eğer çoksa, neden İslam fırkalarından sadece az bir grup buna uyuyor?

Ş: Belki onlar için ikna edici olmamıştır.

D: Vakit olmadığı için bu konudaki tüm belgelere bakamıyoruz. Yine de size, sizin kendi kitaplarınızdan namaz kılanın önünden geçmenin sakıncası olmadığına dair birkaç tane hadis göstereceğim.

Ş: Bakalım, hangi kitaptan?

D: İnşallah bakarız.

Namaz başladı. Namazdan sonra:

D: İşte buyurun: Sahih-i Buharî, c. 12, s. 134, hadis 369; Sünen-i Nesaî ve Müsned-i Ahmed, c. 51, s. 150 ve c. 52, s. 254; Sahih-i

Müslim, c. 2, s. 90 ve 329; Aişe diyor ki: "Peygamber namaz kılıyordu ve ben ayaklarımı onun önüne uzatmıştım. Secdeye varmak istediğinde ayaklarımı topluyordum, sonra tekrar uzatıyordum." Bu konuyu on kitap yazmıştır.

Ş: Başka nerede nerede yazıyor?

D: Yani bu yeterli değil mi?

Ş: Siz birkaç hadis olduğunu söylediniz.

D: Bu hadisi, birkaç muteber kişi zikretmiştir. Mesela Musannef-i Abdurrezzak, c. 2, s. 22, hadis 2373: Abdurrezzak, Urve b. Zübeyir'den, o da Aişe'den nakleder:

"Peygamber namaz kılıyordu, ben de onunla kible arasında bir döşegin üzerinde uzanmıştım." "Sizin aranızda Mescid'in duvarı var mıydı?" diye sordum. "Hayır" dedi, "Peygamber kendi evinde ve dört duvar arasındaydı."

Aynı kitapta hadis 2374'te şöyle diyor: "Ben onunla kible arasında bir cenaze gibi uzanmıştım."

Ş: Galiba daha var.

D: Evet; bakın, Beyhakî, Sünen-i Kübra, c. 2, s. 276'da Müslim ve Buharî'den şöyle nakleder:

İbn-i Abbas der ki: Arefe günü Peygamber insanlara cemaat namazı kıldırıyordu. Ben ve Fazl b. Abbas, at ve eşekle Arafat'a girdik. Safların arasında geçiyorduk ve kimse bize itiraz etmiyordu." Sonra Buharî ve Müslim'den şöyle nakleder: "Eşegi bıraktık, safların arasına gitti. Bir kişi dahi itiraz etmedi."

Gördüğünüz gibi değil insan, eşek bile namaz saflarının arasına gidiyor ve kimse itiraz etmiyor. Peygamber de itiraz etmiyor.

Ş: İzin verin, bakayım; çünkü ben bu sözlerin gerçekten de muteber bir belgesinin olduğunu düşünüyordum.

Şeyh, belgelere bakıyor ve “Estağfurullah, estağfurullah!” diyor. Sonra devam ediyor:

Ş: Öyle anlaşıyor ki biz belgelerimizi yeniden dikkatle okumalıyız.

D: Birkaç yıl önce de Ümmü'l-Kura Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Başkanı Dr. Hamdan el-Gamidî ile bir toplantımız olmuştu. İki saatlik bir görüşmeden sonra Dr. Hamdan, “Ben sizi üniversite hocalarından on kişiyle birlikte gelecek Ramazan ayında Mekke’de bize misafir olmak üzere davet ediyorum.” dedi. Ona, “Ben de sizi davet ediyorum.” dedim. Fakat o, ısrarla önce bizim gelmemizi istiyordu.

Ş: Ben Dr. Hamdan’ın adını duymuşum. Bildiğim kadarıyla farklı kişilerle münazara yapmaya meraklı biridir.

D: Evet, daha çok Vahhabilik ile ilgili eleştirilere cevap verme misyonu olan bir camii var.

Ş: Peki sonunda ne oldu?

D: Size anlatmak istediğim şu bölümdü: Onunla iki saat tartıştıktan sonra ona şöyle dedim: Benim Ehl-i Beyt ekolüyle ilgili kafamda bazı sorular vardı. Ama Arapçayı öğrenip sizin hadis ve tarih kitaplarınızı mütalaa ettikten sonra Ehl-i Beyt ekolüne inancım daha da arttı. Çünkü sizin kitaplarınızda Şia inançlarını güçlendirici nitelikte çok sayıda delil ve belge vardır.

Ş: Elbette ben, bizim birçok âlimimizin kendi kaynak kitaplarımızı okumadığını kabul ediyorum. Ancak sizin bu kitapları niçin okuduğunuz, benim için bir soru olarak duruyor.

D: Bana birkaç defa hacca gelme şerefi nasip oldu. Sizin aranızda bir mesele gördüğümde peşini bırakmıyor, bir dayanağı var mı, yoksa uydurulmuş hurafelerden mi diye araştırıyordum. Bu araştırmalarım, beni bu kitapları okumaya götürdü.

Ş: İnsanın inancını bu kadar önemsemesi iyi bir himmet ister. İzin verirsiniz artık ben gideyim. İnşallah Mekke’de sizi görürüm.

Odada Oda Arkadaşlarımla

Şeyh’ten ayrıldıktan sonra Medine’de olduğum iki günde daha çok odada arkadaşlarla sohbet ettik. Yatsı namazından sonra oturuyorduk, arkadaşlar bir konuyu gündeme getiriyorlar ve onun üzerinde konuşuyorduk. Özel toplantılarda konular açılınca, herkesin, hatta hacca gelmiş olanların bile, itikadî konularda ne kadar sıkıntısı olduğu belli oluyor. Cevaplanmamış, belki de kimsenin sormadığı nice sorular gündeme geliyor. Cevabı çok basit olan sorulardan tutun da basit ve avamın anlayacağı türden cevabı olmayan sorulara kadar. Onca çeşitli dizilere yer veren televizyon kanallarında itikadî konuların soru cevap şeklinde ele alındığı programların yapılması ne kadar iyi olur diye düşünmeden edemiyorum. Soruların kim tarafından sorulması da önemli olmamalı. İslam ve İnkılaba gönül vermiş müminler bile bazen öyle şüphelerin etkisinde kalabiliyorlar ki, asırlardır onların cevabı verilmiştir.

Arkadaşların hemen hepsi, soru sormaya korkuyor ve sorusunu çok ihtiyatlı biçimde gündeme getiriyor. “Farz edin ki, biri bana şu soruyu sordu, ne cevap vereyim?” diyor. Fakat kendisinin böyle bir sorusu olduğu her hâlden belli oluyor.

İnanç esaslarından tutun, fıkîhî, tarihî ve benzeri meselelere kadar her konuda soru vardı. Umarım bu sorun, İslam ülkelerinin radyo ve televizyonlarında bir şekilde ele alınır da gençlerin ve büyüklerin şüpheleri asgariye iner. Dikkat edilmesi gereken en önemli husus da, bu soruları gündeme getiren kimseyi dinsizlikle suçlamayalım.

Amellerde Dikkatli Davranmak ile Vesveseye Düşmek veya Düşürmek

Bugün son gündür. Baki'de ve Peygamber'in Haremi'nde veda ziyareti okuyorum ve Mescid-i Şecere'ye gidip ihrama girmeye hazırız. İlk defası olan arkadaşlar çok korkmuşlar. Ben onları sakinleştirdim ve elhamdülillah problem bir şekilde çözüldü.

Şunu demeden edemeyeceğim: Muhterem kafile hocaları, hacıları iyice korkutuyorlar. Öyle şeyler söylüyorlar ki, ya asla karşılaşmamakta ya da çok nadir olarak vuku bulmaktadır.

Dikkatli olmak ve amelleri sahih olarak yapmak ile hacıları vesveseye düşürmek farklı şeylerdir.

Hac amelleri, kafile hocalarının söylediğinden çok daha sade yapılmalıdır. Ne yazık ki, ihram, tavaf, sa'y ve vakfeler gibi ameller sırasında dikkat edilmesi gereken kalbî huzur ve ruhani hâlet hakkında fazla konuşulmamaktadır. Şeytan taşlamanın hikmetiyle ilgili olarak bu taşlarla nefis şeytanını vurmanın gerekliliği hakkında konuşmaktan daha ziyade taşların nasıl atılacağı hakkında konuşuluyor. Her ikisi gereklidir, ama birine önem vermek, diğerini ihmal etmeye sebep olabiliyor. Hacılara bakıldığında hepsinin kendi nefs-i emmaresini mahkûm etme ve taşlamadan ziyade taş atma fikrinde olduğu görülüyor. Yüce Peygamber (s.a.a) hicretten sonra hacca geldiği iki seferinde deve üzerinde tavaf ettiğine göre sol omuzun Kâbe'ye dönük olmasına titizlikle dikkat etmenin ne kadar önemi olabilir. Evet, riayet edilmesi gerektiğine sözümüz yok; ama taklit mercilerinden kim ki hacca gitmiş ve durumu yakından görmüşse veya vekilleri izah etmişse, hükümleri daha bir kolaylaştırmışlar. Tavafın Makam ile Kâbe arasında olması meselesi gibi ki, bugün bunu mecburi tutan çok az taklit mercii var.

İhram da aynı şekildedir. İhrama girmek, namaza girmek gibi bir şeydir. Nasıl ki, tekbiretü'l-ihram, yani "Allahu ekber" ile

namaza başlanır, selam ile de namaz bitirilir, hac ihramı da telbiye, yani “lebbeyk Allahumme lebbeyk...” ile başlar, taksir ve en sonunda da nisa tavafı ile biter. Bu arada ihram hâlinde caiz olmayan her amel, eğer sehven irtikâp edilirse, ihrama zarar vermez; ama eğer taammüden yapılırsa, bazı cezai müeyyideleri var ki, en pahalısı bir devedir. Şimdi birkaç milyon tümen para harcayıp da hacca gelen bir hacı, her nedenle taammüden bir yanlış yaparsa, haccın muhtevası ve batınını görmezlikten gelmemelidir.

Nihayet diğer dostlarımız da Mescid-i Şecere’ye geldiler ve ihrama girdik. Mekke’ye vardığımızda çok şeyler oldu.

Keşke umrenin bundan daha rahat bir şekilde yapılacağı şekilde bir sistem planlamış olsalardı. Genellikle kafileler gece yarısından sonra saat birde Mekke’ye varırlar.

Havanın iyi olması nedeniyle kafilelerin çoğu, hacıları aynı gece yarısı götürüp umre amellerini yaptırtmak istiyorlar. Bunun başlıca birkaç mahzuru var: Birincisi; hacıların tamamına yakını yorgun ve bitkin olduğu için amelleri kalp huzuruyla yapmak için gerekli güçleri yoktur. İkincisi; bütün İranlılar ve Şiiler birlikte Mekke’ye varıyorlar ve çok kalabalık bir ortam oluşturunuyorlar. Üçüncüsü; kafileler hocalarının birçoğu, muhterem taklit mercilerine rağmen Makam ile Kâbe arasında tavafı müstehap bir iş olarak tavsiye ediyorlar. Dördüncüsü; eğer hacıların amelleri, özellikle de tavaf, seher vaktinde yapılan Mescid-i Haram’ın avlusunun yıkanmasına denk gelirse, birçoğunun tavafı sakıncalı olur. Son olarak da; umre-i müfredede tüm İranlı hacıların tavaf-ı nisa ile birlikte olan amelleri sabah namazına denk geliyor ki, Mescid-i Haram’ın her yerinde bir saat öncesinden saflar teşkil edildiği için tavaf ve sa’y problemi oluyor. Umarız bunun için de bir şey düşünülür.

Her neyse, biz de gidip amellerimizi tamamlayarak ihramdan çıktık. Yeniden ihrama girip Arafat’a gitmeyi beklemeye başladık.

ZİLHİCCE’NİN ÜÇÜNCÜ GÜNÜ

Şeyh İbrahim İle Mekke’de İlk Görüşmemiz

Meke’de umre amelleri bitmiştir. Mescid’e gittim. Mekke’deki otelimiz Harem’e uzaktır. Otobüs veya taksi ile gitmemiz gerekir. Ama otelin konforu, odaları biraz küçük olsa da, Medine’dekinden daha iyidir. Ancak her şeyden önce Şeyh İbrahim’i düşünmekteyim. Telefon ettim, ama Şeyh’e ulaşamadım. Nihayet Zilhicce ayının üçüncü günü Mescid-i Haram’da ikindi namazından sonra tekrar telefon ettim. Şeyh cevap verdi. “Ben Mescid-i Haram’dayım.” dedi. Umre Kapısı’nın önünde buluşmayı kararlaştırdık.

Öğle namazından sonra Umre Kapısı’na gitmek çok zor bir iş tir. Namaz kılanların arasından yürüdüm. Yolda arkadaşlar ve hemşerilerden birini gördüm. Biraz sohbet ettik. Otelin adresini verdim ve “Otele gelin görüşelim. Şimdi zamanım yoktur. Arap arkadaşlardan birini görmem gerekiyor.” dedim. Belki biraz da darıldı. Ama mecburdum. Sonunda Umre Kapısı’na vardım. Şeyh’i gördüm. Birlikte Mescid-i Haram’ın içine geldik. Umre Kapısı’nın yakınlarında oturduk ki, kalabalık biraz seyreلسin. Hal hatır ve birkaç günün nasıl geçtiğini sordum.

Ş: Umre amellerini yaptıktan sonra biraz hastalandım. Elhamdülillah yavaş yavaş iyileştim. Bugün ilk defadır Mescid’e geliyorum. İlk gün sizi görmem iyi oldu.

D: Ben de sizi gördüğüme sevindim. Birkaç defa telefon ettim. Ama telefonunuz ya cevap vermiyor, ya kapalıydı, ya da ulaşılmıyordu. Şeyh'in benden kurtulmak istediğini ve artık görüşmek istemediğini düşündüm.

Ş: Hayır, estağfurullah! Telefonum çoğu zaman kapalıydı. Çünkü pek arayanım olmaz. Bu yüzden cep telefonumu fazla umursamam. Fakat dışarı çıkmak istediğimde yanıma alırım ki, gerektiği zaman birilerini arayabileyim. Sizden kurtulmak şöyle dursun, bilakis ben sizin peşinizdeydim. Durumum iyi olsun da sizi arayayım diye bekliyordum. Ama elhamdülillah sizi gördüm.

D: Ben de Allah'a hamdüsena ediyorum. Çünkü sizinle birlikte olmaktan haz alıyorum.

Ş: Benim şimdiye kadar böyle bir mübahasem olmamıştı. Bunca ilmî sohbet yaptığımız bu seferimin, benim en bereketli hac yolculuklarımdan biri olduğunu düşünüyorum.

İran'da İnsani Bilimlerin Durumu

D: Ehl-i Beyt ekolünde ilmî sohbetin sevabı ve diğer müstehap amellerle mukayesesı ile ilgili çok ilginç tespitler var.

Ş: İlmî sohbetin çok değeri vardır. Kur'an'da ilmin değeri hakkında o kadar konuşulmuş ki!

D: Fakat maalesef İslam ümmeti ilmî açıdan dünyadan geri kalmıştır. Biz sadece deneysel bilimlerde geri kalmış değiliz; hatta dinî ilimler ve İslam'daki insani bilimlerde de durumumuz pek parlak değildir.

Ş: Deneysel bilimlerde kesinlikle geriyiz; ama tefsir, eğitim ve tarih alanlarındaki ilimlerde iyi durumda olduğumuzu söyleyebiliriz.

D: Evet, ama asrımızın ihtiyacını karşılayacak derecede değil. İslam ülkelerinin hangisine giderseniz, okutulan insani bilimler derslerinin çoğunun, Batılı ruhbilimciler ve eğitimbilimcilerin kitaplarının tercümeleri olduğunu görürüz.

Ş: Evet, bu çok üzücü! Oysa bu konularda bizim çok sözümüz vardır.

D: Bugün sohbetimize burada mı devam edeceğiz.

Ş: Evet. Çünkü yollar çok kalabalıktır. Bir saat sonra seyreler. Takiler de ucuzlar. O yüzden bugün şimdilik burada devam edelim.

D: Maalesef çeşitli İslam ülkelerinin çoğu üniversiteleri, ne günümüzde, ne de gelecekte sosyal işlevselliği olmayan ve gerçekte yeni Müslüman genç nesil için hiçbir faydası olmayan konularda araştırma yapıyorlar.

Ş: Evet, bu doğrudur. Sahi İran'da durum nedir?

D: İran'da Peygamber ve tertemiz Ehl-i Beyt'inden eğitim alanında çok sayıda hadis kitabı mevcut olduğu için İnkılaptan, bilhassa da Irak Savaşı'ndan sonra geniş araştırmalar yapılmıştır. İnsani bilimler alanında lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde binlerce proje gerçekleştirilmiştir. Şu anda İran'da İslam ekonomisi, İslami psikoloji, İslami eğitim bilimleri, İslam'da aile, çocukların hakları, anne baba hakları, kenttaşlık hakları, karı kocalık ilişkileri, İslami insan hakları, İslam'da savaş kanunları ve onlarca diğer konu var ki, İslami kitaplardan çıkarılmış ve bazıları üniversitede okutulmakta, geriye kalanı da okutulmak için hazırlanmaktadır.

Ş: Evet, ama Mısır dâhil diğer ülkelerde bu kadar teferruata girilmiş olduğunu sanmam. Zira bizim mevcut kitaplarımızda, özellikle de sahihlerimizde, her dalda kitap yazılabilecek kadar detaylara girilmemiştir.

D: Ancak Ehl-i Beyt ekolünde binlerce hadis var ki, insan, insan hayatı ve insan psikolojisi ile ilgili meselelerin her bir köşesini onlarca hadiste görmek mümkündür.

Ş: Ne yazık ki biz, sizin hadis kitaplarınızın çoğunu ya bilmiyoruz veya onlardan yararlanmıyoruz.

D: Ama biz sizin kitaplarınızdan faydalanıyoruz. Gerçi kendi kitaplarımız o kadar zengindir ki, genellikle başka kitaplara ihtiyaç duymuyoruz.

Ş: Yani ibadetler dışındaki konularda o kadar kitabınız var mı?!

D: Evet; mesela Biharu'l-Envar adında bir dizi kitabımız var ki, yüz on cilttir.

Ş: Yüz on cilt mi?!

D: Evet, yüz on cilt.

Ş: Yani sizin bu kadar hadisiniz mi var?

D: Evet, bu kadar hadisimiz var.

Ş: Hepsi Peygamber'in Ehl-i Beyt'inden mi?

D: Hepsi Ehl-i Beyt'tendir; ama yazarın veya başka bir ifadeyle hadisleri toplayanın kendisi, "Bu hadislerin hepsi sahih değildir. Uzmanlar oturup sahih olanı sahih olmayandan ayırt etmelidirler." demiştir.

Ş: Ama yine de çok fazladır. Onların yarısı bile sahih olsa, yine de çoktur.

D: Bizim araştırma kaynaklarımız çoktur. Ama maalesef Ehl-i Sünnet kardeşlerimiz onlardan mahrumdur.

Ş: Bunların bilgisayar programı var mı?

D: Çoğunun var.

Ş: Mesela hangilerinin?

D: Mesela Nehcü'l-Belaga'nın, sözünü ettiğim Biharu'l-Envar'ın ve muteber hadis kitaplarımızın çoğunun.

Ş: Nehcü'l-Belaga'nın Ali'den (kerremellahu vecheh) olduğu söyleniyor.

D: Evet; bizim insani bilimler araştırmalarımızın kaynaklarının çoğu, Nehcü'l-Belaga'daki hutbeler, mektuplar ve hikmetli sözlerdir.

Ş: Mısır'da görmüştüm. Şeyh Muhammed Abduh da ona bir şerh yazmış.

D: Evet, çok da meşhurdur.

Ş: Hatta bazıları onun Şii olduğunu söylerler.

D: Kitabın içeriği Şii olmadığını gösteriyor. Ama takvalı ve insaflı bir Sünni'dir.

Ş: Bu programlar sizde varsa bana verir misiniz?

D: Birkaç tanesi var. Geçici belleğe aktarıp size vereceğim.

Ş: Teşekkür ederim. Acaba kitapları da temin edebilir miyim?

D: Evet; benim Lübnan'da bir arkadaşım var, onda bu kitapların hepsi var ve Mısır kitap fuarına da katılıyor. İki ay sonra Mısır'a gelecek. Mısır telefonunuzu bana verirseniz, sizi aramasını söylerim, siz de gider istediğiniz kitabı alırsınız; benim size hediyem olur.

Ş: Teşekkürler. Mısır'daki telefonum şudur: 0020...

D: Ne kadar da düz bir kod! Oysa Arap ülkelerinin çoğunun kodu üç rakamlı ve de düz numaralar değildir. (değil.)

Ş: Doğrusu ben bunun nedenini bilmiyorum.

D: Muhakkak sizinle görüşmesini söyleyeceğim.

Ş: Sahi, diğer müstehaplara kıyasla ilmî mübahasenin öneminin hikâyesi ne oldu?

D: Evet, evet. Kitaplarımızda Kadir geceleri için birçok amel zikredilmiştir. Ancak amellerin sonunda Arapça olarak (herhâlde ilim ehli için olsa gerek), “Hocalar, ‘Bu gecede en faziletli amel, ilmî mübahasedir.’ demişlerdir.” diye yazmışlar.

Ş: Hayret! Çok ilginç. Elbette Kur’an’ın da tavsiyesi bu yöndedir. “Düşünmezler mi? Akıl etmez misiniz? Tedebbür etmezler mi?” gibi ifadeler Kur’an’da ne kadar da geçer!

D: Evet, tam da o doğrultudadır. Şunu demek istiyorum: Belki bizim bu ilmî mübahasemizin değeri, normal bir insanın müstehap (farz değil) temettü haccından daha az değerlidir. Zira biz bu ilmî mübahase aracılığıyla önemli nüktelere ulaşıyoruz. Oysa normal bir insan hacca gelip geri dönüyor ve hayatında bir değişiklik olmuyor.

Ş: Bir saat tefekkür etmenin bir ömür ibadet etmekten daha değerli olduğuna dair hadisimiz var.

D: Bu hadis çok doğrudur. Zira eğer bir saat tefekkür etmekle hayatın istikameti değişirse, kişi bambaşka bir insan olur. Oysa bir ömür ibadet eder, ama hayır ve şerden birini seçmesi gerektiği kritik zamanlarda doğru seçimi yapamazsa, tüm ibadetleri boşa gider.

Ş: Mesela, Sadr-ı İslam’da büyük sahabilerin tedbir ve teemmülleri, kesinlikle diğer kişilerin müstehap namazlarından daha iyidir.

D: Muhakkak biliyorsunuz ki, Peygamber Mekke'deki hayatının son yıllarında hac merasimini İslam'ı tebliğ etmek için bir fırsat olarak değerlendiriyordu. Akabe Cemresi'nde Medine'den (eski adıyla Yesrib'den) gelen bir grupla görüşüyor ve onlara sohbet ediyordu. Onların iki yıl hacdaki müzakerelerinin sonucunda Peygamber Medine'ye hicreti etti ve dünyada onca değişime sebep oldu.

Ş: Evet, evet, doğrudur; gerçekten de öyledir. Peygamber'in Medine halkıyla konuştuğu o yıllarda çok sayıda başka kimse-ler de hacca gelmişlerdi; ama onların dünyanın ıslah olmasın-da hiçbir etkileri olmadı.

D: Biz "İbrahimî hac" kavramını kullanıyoruz; yani aydınlatıcı ve gerçekleri açıklayıcı hac.

Ş: Sahi sizin oteliniz nerededir? Eğer uygun görürseniz, Mekke'de siz bizim otele gelin. Çünkü bizim otel daha yakındır.

D: Ben size zahmet vermekten korkuyorum.

Ş: Sizin oteliniz daha iyi, ama uzak; bizim otelimiz daha mütevazı, ama yakındır.

D: Benim bir itirazım yok. Fakat biliyorsunuz ki, birkaç gün sonra da Arafat ve Mina'ya gitmeliyiz ve artık ameller başlamış olacak.

Ş: Zannediyorum Mina'da mübahasemizi sürdürmek için iyi bir fırsatımız olacak.

D: Bu durumda birbirimizle sohbet etmek için sadece üç günümüz kalıyor.

Ş: Unutmayın ki, asıl konumuz olan halifeler konusu daha duruyor. Ben bu mübahaseyi bekliyorum.

D: Müsaade edin, o konuyu Arafat ve Mina amellerinden sonra konuşalım.

Ş: O hâlde yarın öğle namazından sonra bizim otele gelin. Mescid-i Haram'ın Fetih Kapısı önünde buluşalım.

D: Fakat Fetih Kapısı'dan dışarı çıkmak ve araba bulmak zordur. Uygun görürseniz, Umre Kapısı'ndan çıkalım; zira daha kolay otobüs ve taksi buluruz.

Ş: Olur. Ama Umre Kapısı'nın dışarısında birbirimizi bekleyelim; Mescid-i Haram alanında, Umre Kapısı'nın önünde.

D: Çok güzel. Allah'a ısmarladık.

Ş: Selametle.

ZİLHİCCE’NİN DÖRDÜNCÜ GÜNÜ

Öğle namazını Mescid-i Haram’da kıldım ve Şeyh ile buluşmak için Umre Kapısı’nın önüne geldim. Şeyh’in birkaç arkadaşıyla birlikte olduğunu gördüm. Şeyh, beni arkadaşlarına tanıttı ve “Doktor bugün bizim misafirimizdir.” dedi. Şeyh’in arkadaşları Mısır’dan birkaç kişi idi. Biri, ez-Zehra’da hoca olan Şeyh Ebu Bekir Osman idi. Biri, bir kitapçı idi ve matbaası varmış. Bir diğeri, İngiltere’de ikamet eden Mısırlı bir tabip idi (Dr. Züheyir); İngiltere’den gelmiş ve Mısırlılar kafilesine katılmıştı. Dr. Züheyir’in Amr Musa adında bir başka arkadaşı da vardı ki, o da İngiltere’de doktormuş. Amr Musa’ya, “Ünlü Amr Musa ile bir yakınlığınız var mı?” diye sordum. “Evet” dedi, “Her ikimiz de Mısırlıyız; ikimizin de adı Amr Musa’dır; ikimizin de boyu uzundur. (Gülerek) Bundan daha fazla yakınlık mı istiyorsunuz?”

Umre Kapısı’nın önünden geçtiğimizde Mescid-i Haram’ın irşat görevlilerinden biri, bazı kitaplar dağıtıyordu. Bir grup da kitaplardan almak için uğraşıyordu. Sabah erkenden namazdan sonra Kur’an dağıtıldığını, fakat gün içinde sadece Vahhabiliğin propagandasını yapan kitapların dağıtıldığını söylüyorlardı. Şeyh’in kitapçı arkadaşı, “Ben bu kitapları görmüşüm. Bir tür Vahhabilik propagandası yapılıyor ve genelde tüm hacıların, özellikle de diğer ülkelerin hacılarının amelleri mahkûm ediliyor. Kabirleri ziyaret etmenin yasak olduğunu söylüyorlar. Zulme karşı bir söz söylemeyi yasak biliyorlar. Hacda siyasetle ilgili bir şey konuşmayı bidat olarak kabul ediyorlar.

Ben, “Bunlar, bu iş için çok para harcıyorlar. Bir grup da bu kitaplardan alıyorlar; ama birkaç adım ötede çöp bidonlarına atıyorlar veya en fazlası götürüp otele bırakıyorlar.” dedim.

Nihayet Şeyh’in oteline varıyoruz. Otel, bizim otelimizden çok daha eskidir. Kişiler odada yerde yatıyorlar. Yemek odalarda dağıtılıyor. Takriben İran hacılarının 2001’den önceki yıllardaki otelleri gibi.

Küçük bir plastik sofra seriliyor. Öğle yemeği, otelde hazırlanan Arap yemeğidir. Herkes için plastik kaşık ve çatala birlikte bir kap koyuyorlar. Her şey plastiktir diyebiliriz; kaşık, çatal, bardak ve sofra. Sadece su ve yemek plastik değildir.

Şeyh, “Şayet yemek iyi değilse bağışlayın. Zira sizin yemekleriniz bizimkinden çok daha iyidir.” diyor. Ancak ben, Mısır yemeklerinin çeşitliliğinden ve çok güzel olduğundan söz ediyorum. Nihayet Şeyh, “Müsaade ederseniz, ben ve Doktor otelin misafirler bölümüne geçip orada mübahasemize devam edelim.” dedi. Fakat Şeyh’in oda arkadaşları itiraz ettiler ve bahsimizi odada yapmamızı istediler. Şeyh, “Fakat bizim mübahasemiz, ağır dinî konular üzerinedir ve sizin için yorucu olabilir.” dedi. O kitapçı arkadaş, “Ama biz de mübahaseye katılmak istiyoruz. Hac döneminde dinî mübahaseden daha güzel bir iş mi olur?!” dedi. Şeyh reddediyor, arkadaşları ısrarla kabul etmesini istiyorlardı. Sonunda Şeyh, mübahasenin odada ve arkadaşlarının yanında olmasını kabul etti. Bu yüzden özel çay ve kahve, Mısırlıların özel tatlıları ve bir sürü başka şeyler geldi. Bizden daha çok İngiltere’de mukim Mısırlı doktorlar zevk almışlardı. Onlar da yanlarında getirdikleri renkli renkli İngiltere çikolatalarından buyur ediyorlardı.

Şeyh, “Müsaade edin ben ve doktor konuyu açalım, sizin de bir sualiniz olursa sonunda sorun.” dedi. Dr. Züheyir, “Fakat biz de münazara ehliyiz ve sadece seyirci kalamayız; ne zaman

bir sorumluk olursa soracağız.” dedi. Ben, “İnşallah eğer bizim sohbetlerimiz sizin için yorucu olmazsa, sualinizi sorabilirsiniz.” dedim.

İslam ve Siyaset

Ş: Dinin siyasete karışması hakkında konuşursak iyi olur. Çünkü Mısır’da dinin siyasete karışmaması gerektiği hakkında çok konuşuluyor. En iyisi, Mısırlı arkadaşların huzurunda, İslam dünyasının siyaset merkezinden, yani İran’dan gelen sizin bu konudaki görüşünüzü soralım.

D: Çok uygun olur. Siz başlayın.

Ş: İslam ülkelerinin çoğunda din siyasetten ayrıdır; siyasiler de dindarlardan ayrıdırlar. Gerçekte iki ayrı iktidarları vardır. Oysa İran’da Şii devleti olarak bilinen bir dinî devlet vardır. Din ve siyaset iç içedir ve siyasiler din âlimlerini, din âlimleri de siyasileri destekliyorlar. Bu konu, diğer İslam ülkeleriyle ciddi bir ihtilaf noktasıdır.

D: Diğer arkadaşların da görüşlerini alırsak daha iyi olur.

Dr. Züheyir: Ben tabibim ve siyasetten bir şey bilmem. Cemal Abdunnasır’ın zamanında dünyaya gelmişim ve yıllardır İngiltere’de yaşıyorum. Kimsenin benim uzmanlık alanıma karışmasına müsaade etmem. Bir din âlimi de öyle. Mesela bizim bir dinî sorumluk olunca Şeyh İbrahim’e soruyoruz ve onun uzmanlık alanına karışmıyoruz. Siyasetçilere neden böyle bir hak tanımıyoruz ve onların işlerine karışıyoruz? Bence siyaset de bir uzmanlık dalıdır.

D: Diğer arkadaşların bir görüşü var mı?

Cemal Ahmed (kitapçı): Elbette Arabistan ve Mısır gibi bazı ülkelerde dindarların ayrı bir hükümetleri vardır ve bir şekilde

iktidar ortağıdır. Yani iktidarda terazinin iki kefesinde gibidirler. Her biri bir kefedede diğer kefedekini koruyor.

D: Mısırdaki dindamların parası nereden karşılanıyor? Veya Arabinistan'da dindamların bütçesi nereden temin ediliyor?

Cemal Ahmed: Devlet hazinesinden bütçeleri vardır ve devletten çeşitli bölümler için yıllık bütçe alıyorlar.

D: Dindamların ülke yönetimindeki rolü nedir?

Cemal Ahmed: Onların ülke yönetiminde ciddi bir rolleri yoktur; ama halkın dinî eğitiminde rolleri vardır ve insanlar dinî konularda genellikle onlara uyarlar.

D: Belki de yıllık bütçelerini siyasete karışmama hakkı olarak alıyorlar.

Ş: Öyle değil; âlimlerin kendisi, siyasete karışmayı sevmiyorlar. Çünkü siyaseti, din âliminin makamına layık görmüyorlar. Siyasette yalan, hile, töhmet, gıybet, adam öldürme, rüşvet, haklıyı haksız çıkarma vs. var. Dolayısıyla en iyisi, âlimlerin bu işlere karışmaması.

D: Belki bu yüzdendir, bir din âlimi ile dinî bir konuyu konuştuğunuzda dikkatle dinliyor; ama İsrail ve Amerika vs. hakkında konuştuğun zaman hemen "Hac mevsimidir, Allah ile irtibat mevsimidir, siyasete karışmak bizim işimiz değildir." diyorlar.

Ş: Doğru bir tespit. Şunu da eklemeliyim ki, bazıları da var ki, siyasete karışmayı seviyorlar, ama korkuyorlar ve rahat bir yaşamı siyasetin sıkıntı dolu hayatına tercih ediyorlar.

Dr. Amr Musa: Müsaade edin, siyasetçi dindamların da görüşünü dinleyelim. Doktor! Siz söyleyin.

D: Biz Ehl-i Beyt ekolünün izleyicileri şuna inanıyoruz: Eğer siyaset, yani halkın idaresi ve hükümet işlerine karışmak yan-

lıssa, bu yanlış -Allah’a sığınırız- Allah ve peygamberlerden başlamıştır.

Ş: Neden Allah ve peygamberlerden başlamıştır?

D: Zira Allah, Nuh Peygamber’e, “Git ve insanları yönet.” dedi.

Zira Allah, İbrahim Peygamber’e, “Git ve insanları Nemrud’un elinden kurtar.” dedi.

Zira Allah, Musa Peygamber’e, “Git ve insanları Firavun’un elinden kurtar.” dedi.

Zira Allah, İsa Peygamber’e, “Git ve insanları Yahudilerin elinden kurtar.” dedi.

Zira Allah, bizim Peygamber’e, “Git ve dünya halklarını zulümden kurtar.” dedi.

Ş: Ancak Allah, “Gidin hükümet kurun.” buyurmadı; “İnsanlara öğüt verin.” buyurdu.

D: Sadece öğüt vermek söz konusu olsaydı, demek ki Allah, Nuh’un kavmini peygamberlerinin sözünü dinlemedikleri için suda gark etti. Lut’un kavmini bu yüzden alt üst etti. Firavun yanlılarını gark etti ki, İsrail Oğulları Musa’nın öğüdünü dinlesinler. İbrahim’i ateşten kurtardı ki, insanlar onun öğüdünü dinlesinler. İsa’ya, insanlara öğüt verdiği için o kadar eziyet ettiler. Ve Resulullah’ı öğüt verdiği için Mekke’den çıkardılar.

Ş: Ama Kur’an, “enzir”, yani “uyar ve korkut” buyuruyor. Uyarıp korkutmak, öğüt vermektir.

D: Musa’ya nerede “uyar ve korkut” buyurdu? **“Firavun’a git; çünkü o iyice azdı.”** buyurdu. Yani Allah’ın hükümetle işi var; hükümeti Firavun taraftarlarının elinden almak istiyor.

Ş: Bizce, İslam’da böyle bir şey söz konusu değildir. İyi bir mü-

min, insanları irşat eden kimsedir. Kabul etmezlerse, Kur'an **"Dinde zorlama yoktur."** buyuruyor.

D: Bu tefsir ve yoruma göre -Allah'a sığınırız- Peygamber de Bedir Savaşı'na giderek, Tebük Savaşı'na giderek yanlış yapmıştır.

Ş: Fakat Peygamber'in savaşları daha çok savunma idi; Uhud veya Ahzab Savaşı gibi.

D: Evet, doğrudur; ama hepsi savunma değildi; Tebük, Bedir ve Mute gibi.

Ş: Niçin Tebük'e gittiler? Kimin malını geri almak için?

Ş: Evet; Tebük saldırıydı, savunma değildi.

D: Ancak muhakkak biliyorsunuz ki Peygamber, Hudeybiye Sulhu'ndan sonra İran, Roma ve Mısır imparatorlarına mektup yazdı ki, İslam'ı kabul etsinler; "yoksa şöyle yaparım ve başınıza geleceklerden kendiniz sorumlu olursunuz." dedi.

Ş: Evet, bu mektuplar mevcuttur.

D: Eğer Peygamber'in hedefi hükümet olmasaydı, bir tespih alır ve Mescid-i Haram'da oturur, "suphanallah" derdi.

Dr. Amr Musa: Eğer bu işi yapmış olsaydı, şimdi biz dünyanın büyük imparatorluklarından biri olurduk. Peygamber "suphanallah" demeyerek bizim, İran'ın ve Roma'nın işini bitirdi ve biz şimdi Arapların kuklası olmuşuz.

D: Tersine, siz Batılıların kuklası olmuşsunuz. Çünkü sizin İslam'ınız siyasete karışmıyor. Yoksa İslam hükümet işine karıştığı ve siyaset ile diyanet ayrı olmadığı sürece Mısır dünyaya hükmediyordu. Bakın İngiltere'de ilk çelik köprüyü bir Mısırlı yapmış.

Dr. Amr Musa: Evet, evet.

D: İngiltere kralı, birkaç asır önce Mısır hükümdarlarına mektup yazdı ki, çocuklarına ilim öğretsinler. Şimdi ilim öğrenmek için siz oradasınız.

Dr. Züheyir: Şimdi anlamadık, İslam siyasete karışsa mı iyidir, karışmasa mı?

Ş: Direkt bir emir yoktur.

D: O hâlde bu tartışmalar nereden çıktı? Eğer her Müslüman kendi kişisel işlerini yapacak olsaydı, bizim İspanya'da ne işimiz vardı? Bizim İran'da, Mısır'da, Sudan'da ne işimiz vardı? Bunlar Arap değillerdi ki!

Dr. Züheyir: Şeyh İbrahim hocam! Siz Doktor'a cevap verin; bizim söyleyecek bir sözümüz yoktur.

Ş: Biz diyoruz ki: Zaman değişmiştir. Yani Peygamber ve halifelerin o zaman hükümetleri vardı, ama şimdi dünya öyle bir hâle gelmiş ki, siyaset etik olmayan işlere bulaşmıştır. Bu yüzden dindarların hükümet işlerine karışmaması daha iyi olur.

D: Sizce neden İslam ülkelerinin âlimleri ve siyasilerinin bu sözlerini Amerika başkanları da söylüyor? Onlar da dinin siyasetten ayrı olması gerektiğini savunuyorlar. Onların, müminlerin siyasetin etik olmayan işlerine bulaşmaması gibi bir dertleri mi var?

Dr. Züheyir: Belki de konunun uzmanlık isteyen bir iş olduğu içindir. Daha önce hükümetin bir hesap kitabı yoktu; parti ve grubu yoktu. Şimdi siyaset bir bilim olmuştur; siyasetçinin bir din âlimiyle birlikte bir masa etrafında oturması mümkün değildir.

Dr. Amr Musa: Oturmasına oturuyorlar, ama papalar ve bazı ülkelerin büyük müftüleri gibi âlimler ve dinî liderler, genellikle siyasetçilerin ve hükümet başkanlarının siyasetlerini destekliyorlar. Başka bir ifadeyle dinî liderler emir veren değil, emir alan olmuşlar.

D: Allah size ömür versin, yani bunlar siyasete karışmıyorlar, ama sonraki bölümde, yani zulmü desteklemekte, hükümetlerin kötü işlerini desteklemekte, kan dökücülüğü ve insanları öldürmeyi desteklemekte mücahit kesiliyorlar.

Ş: Elbette bütün âlimler öyle değil.

D: Muhakkak doğrudur. Çünkü din âlimleri sizin gibilerin tavsiyesi ile siyasetten kaçıyorlar. Siyasete girme kararı alanlar da yanlış bölüme giriyorlar; yani siyasetçilerin zulmünü teyit etme bölümüne giriyorlar.

Dr. Amr Musa: Din siyasete girince özgürlükleri kısıtlıyor. Mesela Mısır'da Müslüman Kardeşler, Cemal Abdunnasır'ın rolünü azaltmak istediler, ona o kadar eziyet ettiler ki, liderlerini, yani Hasan el-Benna'yı idam etmek (suikast ile ortadan kaldırmak) zorunda kaldı.

D: İşte bu yüzden siyasetçiler, dindarları tahammül edemiyorlar. Onların kendilerine uymalarını istiyorlar. Cemal Abdunnasır büyük bir adamdı. Fakat büyük adamların hataları da büyük olur. Bana göre Hasan el-Benna'nın idamı büyük bir yanlıştı.

Dr. Amr Musa: Evet; istemiyorduyorsa, onu hapse atmalıydı.

Dr. Züheyir: Hapse atılsaydı da taraftarları yine ortalığı karıştırdırlardı.

Ş: Bunların inançları biraz İslam'dan uzaktır; Marksizm kokusu veriyor.

D: Evvela; komünizme yakın değiller. İkinci olarak da; acaba onların inancı, Cemal Abdunnasır'ın kendisinden sonra binlerce Mısırlı ve Filistinli Müslümanın katiliyle el sıkışan bazı yardımcılarının inancından İslam'a daha mı uzaktı?

Ş: Elbette Cemal'in arkadaşları onun zamanında öyle değillerdi; ondan sonra değiştiler.

D: Mümkindür; ama maalesef Cemal Abdunnasır da onları tanımadı.

Dr. Züheyir: Ama o zamanlarda hiçbir ülkede ulemanın siyasete karışması, hele hükümeti ele geçirmesi kabul edilmiyordu.

D: Şimdi kabul mü ediyorlar? Şimdi de çoğu ülkelerde ulemanın siyasete karışmasından söz edilince kabul etmiyorlar.

Dr. Amr Musa: Elbette şimdi biraz daha iyi olmuştur. Yani en azından hükümet başkanları ulemadan korkuyorlar.

D: Sadece korkuyorlar, o da gerçek âlimlerden. Yoksa sözde âlimleri satın alıp yanlarına oturtuyorlar.

Ş: Konumuza dönelim: Ulema siyasete karışmalı mı, yoksa karışmamalı mı? Zira karışırlarsa, satılmışlar diyoruz; karışmazlarsa da gerçek İslam'dan uzaktırlar diyoruz.

D: Hükümetin kontrolü ulemanın elinde olmalıdır, zulüm ve zalimin danışmanı olmamalıdır. Peygamber'in zamanında Müslümanların dinî sistemin dışında bir hükümet başkanları veya şehir yöneticileri yoktu.

Ş: Peygamber fark eder; onun her şeye yetkisi vardır.

D: Ondan sonraki halifeler nasıl? Peygamber'den sonra dört halife hükümeti yönetti.

Ş: Evet, hilafet ettiler.

D: Yani onların yanında başka bir hükümet sistemi de mi vardı?

Ş: Hayır. Ama onlar da fark eder. Sonuçta o dört kişi Peygamber'in en yakınlarından idiler.

D: Buna göre siz, "Biz ne Peygamber'in takipçisi olalım, ne de Peygamber'den sonraki Raşit Halifelerin." diyorsunuz. Öyley-

se biz kimin sözünü dinleyelim? “Hükümet kendi işini yapsın; sahabe, ulema, raviler ve kurrarlar da kendi işlerini yapsınlar.” diyen Ümeyye Oğulları ile Abbas Oğulları’nı mı?

Ş: Hayır; bu doğru değildir.

D: Sizce eğer Peygamber şimdi bizim aramızda olsaydı, hangi hükümet sistemini daha çok kabul ederdi? İran’ın hükümet sistemini mi, yoksa Arap ülkelerinkini mi? Başında bir müçtehit bulunan ve İslam kanunları uyarınca yönetilen İran hükümetini mi, yoksa İslam ile işi olmayan, ulemanın kenara itildiği Arapların hükümetini mi?

Dr. Zühayir: İran’ı bilemem, ama Arap hükümetlerini kabul etmezdi.

Dr. Amr Musa: Şu İran, Ali’nin hilafeti dönemindeki gibi davranıyor; herkesi birbirine düşürmüştür.

D: Mesela ne yapmıştır? Hz. Ali ne yapıyordu.

Dr. Amr Musa: Ömer ve Ebu Bekir zamanında İslam dünyası genişletildi; ama Ali zamanında daha çok Müslümanlar arasında iç savaş oldu.

D: Evvela, iç sorunlar Osman’ın zamanından başladı, Ali’nin değil. Yani Ebu Bekir ve Ömer’in zamanında ihtilaflar, halife ve Ehl-i Beyt arasındaydı; başkaları muhalefet etmiyordu. Bu nedenle topraklarını genişletebiliyorlardı. Ancak ülkeler fet-hedilip Kısra ve Kayser’in malları İslam hazinesine girince iç ihtilaflar da başladı.

Ş: Fakat mallar Ömer’in zamanında geldi ve bir ihtilaf da çıkmadı.

D: Evet; Ömer zahirî adalete riayet ediyordu. Fakat Birinci Halife’nin oğlu, yani Muhammed b. Ebu Bekir ve Üçüncü Halife’nin eski dostları -ki sahabeden idiler- Üçüncü Halife’nin uygulamalarına itiraz etmeye başladılar.

Ş: Sahabeden bazıları, Ali'ye de itiraz ediyorlardı.

D: Evet, ama Osman'a "Niçin saçıp savuruyorsun?" diye itiraz ediyorlardı; Ali'ye ise "Beytülmalin dağıtımında niçin bu kadar titiz davranıyorsun, bahşişte bulunmuyorsun?" diye itiraz ediyorlardı.

Dr. Züheyir: Şeyh İbrahim! Yapılan açıklamalardan sonra İslam'ın hükümeti ele geçirmek istediğini ve bir ülkenin İslami hükümdar ve âlim tarafından yönetilmesi gerektiğini kabul ediniz. Fakat Arap ülkelerinde ülke İslam kanunlarına göre yönetilmemektedir.

Dr. Amr Musa: Evet, mesela birçok ülkede padişah veya emir halkın görüşüne başvurularak seçilmemektedir. Mesela bir ülkede yıllardır o ülkenin diğer fertlerinden daha liyakatli oldukları belli olmayan bir aile hüküm sürüyor. Sadece babaları veya dedeleri padişah oldukları için padişah oluyorlar.

Ş: İngiltere de öyledir; yanlış mıdır?

D: Biz bir İslam ülkesiyle ilgili konuşuyoruz, bir Hıristiyan veya Batı ülkesiyle ilgili değil. Ancak gerçek şu ki, İngiltere'nin hükümet sistemi yanlış bir sistemdir. Gerçi o sistemde de her işten sorumlu olan başbakan seçimle belirlenmektedir.

Dr. Amr Musa: Şeyh İbrahim! O hâlde kabul edin ki, Peygamber ve halifeler hükümeti istediklerini göstermişlerdir. Bu yüzden biz, "Günaha düşmemek için siyasete karışmamalıyız." dememeliyiz.

Ş: Fakat bana göre şimdiki şartlar, Peygamber ve halifeler zamanındaki şartlardan farklıdır.

D: Farkı nedir, söyler misiniz?

Ş: İnternet, uydu, bilgisayar, cep telefonu vs. gibi kitlesel iletişim araçları.

D: Bunlar, gayr-i dinî ve zalim hükümet sistemlerine yardımcı olmaktan ziyade dinî hükümetlere fayda sağlayacak araçlardır.

Dr. Züheyir: Doğrudur. Bunlar, modern dünyanın kendi egemenliğini güçlendirmek ve insanları daha rahat bir şekilde kontrol etmek veya kendi şartlarına uygun olarak eğitmek amacıyla icat ettiği araçlardır.

D: Bu nedenle de dinî hükümet için de iyi bir yardımcı olabilirler. Çünkü bu araçlarla tüm dünya aynı anda bilgilendirilebilir.

Dr. Amr Musa: Ama ahlaksız siteler ve uydu kanallarının sayısı o kadar fazladır ki, bir kimse dinî siteleri veya kanalları görmek istese bile, yolun yarısında frenleyip diğer siteler ve kanallara takılıp kalıyor.

D: Tam tersine, dinî site ve kanal peşinde olan kimseler, o kanallara takılıp kalmadıkları gibi, onları siliyorlar ve sadece faydalı kanalları kaydediyorlar.

Dr. Amr Musa: Niye yalan konuşalım, ben ne zaman internet veya uyduda bir haber veya bir şey görmek istesem, bu kanallar ve sitelere takılıp kalıyorum.

Dr. Züheyir: Dr. Amr Musa, yirmi yıldan sonra dört çocukla birlikte eşinden ayrıldı. Eşi gitmiş malul bir İngiliz erkekle evlenmiş. Eşi olmadığı için bu sitelere sığınıyor.

Dr. Amr Musa: Biz Mısır'dan İngiltere'ye geldik ki, Batı diyarında daha iyi bir hayatımız olsun. Ama benim de diğer birçok kişi gibi hayatım dağıldı. Şimdi benim, bir pipo ve bir üçgen: Ev, hastane, park...

D: Gerçekten de öyle mi?

Dr. Amr Musa: Evet, sabah kalkıyorum hastaneye gidiyorum. Öğleden sonra saat 06.00'ya kadar hastanedeyim. Sonra parka

gidip yarım saat yürüyüş yapıyorum. Sonra da eve geliyorum. Hafif bir akşam yemeği yiyorum. Sonra da pipo, pipo ve pipo. Sonra da birkaç saat bilgisayar ve uyduyla meşgul oluyorum. Bir ömür ders okumamın ve doktora alıp aile kurabilmek için gençliğimi sarf etmemin neticesi budur işte.

D: Ama eğer Mısır'da kalmış olsaydınız?

Dr. Amr Musa: Ailem vardı, kendi kendimin efendisiydim. Diğer bir ifadeyle birinci sınıf insandım. İngiltere'de ben ikinci veya üçüncü sınıf bir insanım.

D: İkinci sınıf insan olmaktan rahatsız değil misin?

Dr. Amr Musa: Rahatsızdım, ama buna alıştım.

D: Aşağılanmaya mı, rahatsızlığa mı?

Dr. Amr Musa: Her ikisine de.

Ş: Ben bir süre Arabistan'da ders okudum. Bunlar da bana ikinci sınıf bir insan gözüyle bakıyorlardı. İslami bir ülkede böyle olduktan sonra İngiltere'de nasıl olur?

D: Doğrudur; ben Arabistan'da ırkçılık yapıldığını duymuştum.

Ş: Burada bir din adamı, âlim ve üniversite hocası eğer Arabistanlı ise, Pakistanlı, Afganistanlı, Suriyeli ve hatta Mısırlı biriyle mukayese edilemez.

D: Ne gibi ayrımcılıklar yapılıyor?

Ş: Üniversite ve havzada fazla kariyer yapamaz. Onları medya ve televizyonda daha az görürsünüz.

D: Şaşırmamak gerekir. Çünkü bu ülkenin mezhebine göre diğer Müslümanların hepsi müşriktir ve sadece kendileri Müslümandır.

Ş: Daha çok inançlarına aykırı olan işleri yapan Şiileri müşrik bilirler. Keza Selefilerin emirlerine riayet etmeyen Sünnileri de müşrik bilirler.

D: Öyle değil. Ben görmüşüm: Kimin elinde kitap varsa bidattır. Kim ziyaret okursa bidattır. Kim Peygamber'in hücrelerine elini sürdüyse bidattır ve müşriktir.

Ş: İyi de, ama daha çok Şiiler bu işleri yapıyorlar.

Dr. Züheyir: Şeyh'im! Biz Mısır'da Zeynebiye'ye, Re'sü'l-Hüse-yin'e, Seyyide Nefise'nin Makamı'na gidiyoruz, el sürüyoruz, öpüyoruz; kimse de itiraz etmiyor. Ama burada ben Peygamber'in minberine elimi sürdüm, orayı gözetleyen şeyh neredeyse elimi kesecekti. Sonra da "Şirk, şirk! Bu bir tahtadır." dedi. Yani Mısırlı ve Şafii olan bize de müşrik diyorlar.

D: Gördünüz ki sadece Şiiler müşrik değiller; Şafiiler, Malikiler, Hanefiler ve hatta Vahhabi olmayan Hanbeliler de müşriktirler.

Ş: Lütfen konuyu değiştiririm.

D: Onların düşünce tarzından veya Müslümanları tekfir etmelerinden rahatsız mısınız?

Ş: Her ikisinden de rahatsızım. Mezhep konusunda bir grubun bu kadar ben eksenli olmasından rahatsızım.

D: Açıktır. Kur'an buyuruyor ki: **"Her grup, kendi yanında olan ile sevinir."**

Ş: Kelime-i şهادeti söyleyen kimselere müşrik demek büyük bir yanlıştır.

D: Elhamdülillah! Biz de bunu duymak istiyoruz.

Dr. Züheyir: Hükümet konusuna dönelim. Şeyh İbrahim! Sonuç olarak İslam'ın hükümet kastının olduğunu kabul ettin mi?

Ş: Sonuç olarak yapılan sohbetlerden sonra Peygamber'in ve halifelerin yöntemi hakkında bir cevabım yoktur.

D: Şu son zamanlara kadar Müslümanlar nerede olmuşlarsa, hükümetleri olmuştur.

Ş: Nerede olmuştur? Şu son zamanlarda derken kimi kastediyorsun?

D: Mesela Osmanlı devleti. Arabistan'a kadar tüm coğrafya onun elindeydi.

Ş: Biz İslam'ın siyasetten ayrı olmadığını kabul ettik ya!

D: Sadece İslam'ın siyasetten ayrı olmadığı yetmiyor. Ayetler ve hadislerle iyice dikkat ettiğimizde konunun bunun ötesinde olduğunu görürüz. Yetmiş yıl önce İran Parlamentosu'nun başkanı olan bir siyasetçi din âlimi, "Bizim siyasetimiz diyanetimizin ta kendisi, diyanetimiz de siyasetimizin ta kendisidir." diyor.

Ş: Biz İslam'ın siyaset ve hükümetten ayrı olmadığını kabul ettik, şimdi Doktor, "Diyanet siyasetin ta kendisidir." diyor.

D: Siz bunu kabul edin, şu son bölümü bize bırakın. Elbette eğer diyanet hükümetten ayrı olmazsa, siyaset ve diyanet birbirine bulaşırlar.

Dr. Züheyir: Eğer dikkat ederseniz, nerede din hükümeti ele geçirmişse, yani hükümet dini esas almışsa, daha başarılı olunmuştur. Mesela Gazze'yi el-Fetih hareketiyle mukayese edin. el-Fetih hareketinin dinî bir mayası yoktu. Elli yıldır hiçbir şey yapamamışlar. Ama İslam'ı esas alan Hamas ve İslami Cihad veya Lübnan Hizbullah'ı kısa bir süre zarfında İsrail'in yenilmez ordusunun karşısında durabildiler.

D: Allah sizin ölmüşlerinize rahmet etsin, bizim işimizi azaltınız.

Ş: Efendim! Biz İslam'ın siyasetten ayrı olmadığını kabul ettik. Dinî hükümet, halkı daha iyi bir şekilde insanlığa kılavuzlar. Dahası Doktor Bey! Bizim de siyasetimiz diyanetimizin ta kendisi, diyanetimiz de siyasetimizin ta kendisidir.

D: Şimdi ben iki nükteye değinmek istiyorum.

Ş: Hangi konuda?

D: Zulüm hükümetini desteklememe konusunda.

Ş: Peki, buyurun.

D: Müsned-i Tayalisi, c. 1, s. 143, hadis 1064:

Ka'b diyor ki: Peygamber (s.a.v) Mescid'e girdi ve şöyle buyurdu: "Burada kim var? Beni duyuyor musunuz? Benden sonra Allah'a itaat olmayan işler yapacak emirler olacaktır. Kim onların işlerine ortak olur ve zulümlerinde onlara yardımcı olursa, benden değildir, ben de ondan değilim. Kim onların işlerine ortak olmaz ve zulümlerinde onlara yardımcı olmazsa, o bendendir, ben de ondanım."

Ş: Evet, bu hadis doğrudur.

D: O hâlde bu hadise göre Arabistan, Ürdün, Mısır ve diğer İslam ülkelerinin ulemasının yarısı Peygamber'den değiller.

Ş: Ne diyeyim? Gerçek şu ki, ulema hükümetlerin zulmüne yardımcı olmamalıdır. Ama ne yazık ki oluyorlar.

D: İslam ülkelerinde halk diktatör yöneticilerine karşı harekete geçmişken maalesef büyük âlimler çok pasif kalıyorlar. Mısır, Tunus, Yemen, Bahreyn, Libya vs. Hatta diktatörler gitmişler, ama ulema topluma yön vermek için bir girişimde bulunmuyor. Halk lidersizdir.

Ş: Evet, bu konu açıkça görülmektedir. Tüm bu ülkelerde asıl sorun dinî liderin olmayışıdır.

D: Şimdi benim yeni bir sözüm var.

Ő: Yine hükümetle ilgili mi? Siz sahih olan bu hadislerle sadece hükümetleri değil, ulemayı da sorguladınız, biz de kabul ettik.

D: Ama hadiste, "Hkmetlerin zulmüne yardım etmeyen âlim bendendir." diye buyuruyor.

Ő: Yeni sözün neydi?

D: Bugün yorulduk, müsaade edin bu yeni konu hakkında yarın konuşalım.

Ő: Bence de. Ŗyleyse biraz dinlenip Mescid'e gidelim.

D: İzin verirseniz, ben kendi otelimize gideyim; eşim bekliyor. İnşallah akşam namazında Mescit'te sizi görürüm.

Ő: Tamam, olur. Selametle.

ZİLHİCCE’NİN ALTINCI GÜNÜ

Öğle namazından sonra Umre Kapısı’nın önünde buluşup Şeyh’in oteline gitmeyi kararlaştırdık. Öyle de yaptık. Öğle yemeğinden sonra Şeyh’in odasında toplandık ve dünkü konumuza devam ettik.

Ehl-i Sünnet Kitaplarında Hz. Mehdi (a.f)

D: Dün söylediğim yeni konuya başlayalım.

Dr. Amr Musa: Doktor! Hükümetten başka bir konunuz yok mu?

D: Siz uzak bir gelecekte tek bir hükümetin tüm dünyayı yöneteceğine inanırsınız.

Dr. Züheyir: Şimdi de var. Küçük Dünya Köyü diyorlar. Yani dünya bir köy kadar küçülmüştür ve Amerika tarafından yönetilmelidir.

D: Kitaplarda “Beklenen Mehdi” adını duymuş musunuz?

Ş: Bir şeyler duymuşum, ama bu konuda fazla bir mütalaam olmamıştır.

D: Ama İslam ülkelerinde herkes bu adı biliyor; Türkiye’de, Mısır’da, Sudan’da, Irak’ta ve diğer ülkelerde.

Ş: Herhâlde o da hükümet kuracaktır.

D: Ama o ahir zamanda ortaya çıkacak ve dine dayalı bir dünya hükümeti kuracaktır.

Dr. Züheyir: Bu dine dayalı dünya hükümetini kuracak olan Mehdi kimdir?

D: Peygamber'in torunlarından biridir.

Dr. Amr Musa: Nerededir? Nerelidir? Ne zaman dünyaya gelecektir?

D: Bu konulara ve detaylarına hiç girmek istemiyorum.

Ş: Öyleyse ne söylemek istiyordunuz?

D: Tüm Müslümanların beklediği Mehdi'nin evrensel bir dinî hükümet kuracağını söylemek istiyordum.

Ş: Elbette o kadar da tanınan biri değildir.

D: Bu Mehdi, Müslümanların arasında o kadar tanınan biridir ki, Hollywood "Mehdi" adında bir film yaptı.

Dr. Amr Musa: "Mehdi" mi?

D: Evet, "Mehdi."

Dr. Züheyir: Filmin konusu neydi?

D: Sudan'da Mehdi adında biri ortaya çıkıyor, evrensel bir hükümet kuracağını iddia ediyor, bütün Afrika'yı alıyor; Türkiye, Irak ve Bazı Avrupa ülkelerini ele geçiriyor ve Arabistan'a kadar ilerliyor. Petrol kuyuları ortasında Batı (Amerika) lazerleriyle karşılaşılıyor ve sonunda yenilgiye uğruyor ve öldürülüyor.

Ş: Ama bildiğimiz kadarıyla Mehdi hükümet kuruyor ve ölmeden önce dünyaya hâkim oluyor.

D: Evet, tam olarak öyledir. Ancak bunlar, "Beklediğiniz bu Mehdi de yenilgiye uğrayacaktır." demek istemişler.

Dr. Züheyir: Şimdi bu Mehdi neden Sudan'dan ortaya çıkıyor?

D: Çünkü birkaç yıl önce Mehdi adında bir adam, “Beklenen Mehdi” olduğunu iddia etti. Bir süre hükümette kalan ve başbakanlık da yapan şu ünlü Sadık el-Mehdi de onun torunlarındanır.

Dr. Züheyir: Peki, gerçek Mehdi nereden çıkacak?

D: Mekke’den çıkacak.

Ş: Siz de bunları kabul ediyor musunuz?

D: Ehl-i Beyt ekolünün sizinle farkı şudur ki, sizin kitaplarınızda bizim Mehdi’mizin özellikleri mevcuttur, ama biz diyoruz ki, o doğmuştur, hayattadır ve vakti gelince zuhur edecektir; ama siz diyorsunuz ki, zuhur edeceğine yakın bir zamanda doğacaktır.

Ş: Daha fazla açıklayın ki, Mehdi’yi daha iyi tanıyalım.

D: Bence gereği yok; önemli olan böyle bir liderin geleceğini ve dünyada hiçbir zulüm ve haksızlık kalmayacak şekilde insanlığa yol göstereceğini bilmemizdir.

Ş: Hayatta olduğu kıssası nedir?

D: Peygamber’den rivayet edilen ve sizin kitaplarınızda da mevcut olan bir hadis gereğince, yeryüzü hüccetsiz kalamaz. Dolayısıyla Peygamber’in vefatından sonra dünyada her zaman ilahî bir hüccet ve dinî bir lider mevcut olacaktır.

Ş: Peygamber’den sonra bu hüccetler kimlerdi?

D: Bu konuyu son fırsatta konuşacağımızı kararlaştırmıştık.

Ş: Bizi öldürdünüz! Bu hilafet ve imamet bahsine geldiğimiz zaman daha sonra diyorsunuz!

D: Bunlar, sizin de hadislerde geçen o on iki kişidir ki, siz bunları belirlemede sıkıntı çekiyorsunuz ve farklı kişilere yorumluyorsunuz.

Ş: Bu Mehdi kaçınıcıdır.

D: On ikincisidir.

Ş: Yani o hayattadır, doğmuştur ve 1400 yıldır yaşıyor!

D: Evet.

Ş: Bu kişi hakkında çok soru var, ama siz benim sadece bir soruma cevap verin, geriye kalanından vazgeçiyorum.

İmam-ı Zaman'ın Ömrü

D: Sorunuz nedir?

Ş: Bir insan nasıl bin yıldan fazla yaşayabiliyor?

D: Ben Kur'an'dan iki delil getiriyorum, inşallah ikna olursunuz.

Ş: Kur'an'dan olursa, muhakkak ikna olurum.

D: Çok güzel. Birincisi şudur: Kur'an, Ankebut Suresi'nin 14. ayetinde Hz. Nuh'un hakkında şöyle buyuruyor:

“Andolsun, biz Nuh'u kavmine gönderdik de aralarında bin yıldan elli yıl eksik (dokuz yüz elli yıl) kaldı. Sonunda zulmedenler olarak tufan onları yakalayiverdi.”

Bu ayet, Hz. Nuh'un 950 yıl yaşadığını ifade ediyor; doğru mu?

Ş: Evet, Hz. Nuh 950 yıl yaşadı.

D: Elbette uzun ömürlü başka peygamberlerimiz de vardır.

Ş: Doğrudur.

D: Yine de Kur'an'dan delilimiz vardır.

Ş: Kur'an'dan olan diğer deliliniz nedir?

D: Sâffât Suresi, 139-144. ayetlerde şöyle buyuruyor:

“Kuşkusuz, Yunus da peygamberlerdendi. Hani o, dolu bir gemiye kaçmıştı. Derken kuraya katılmıştı da kaybedenlerden olmuştu. Kendisini kınayıp dururken kocaman bir balık onu yutuvermişti. Eğer Allah’ı tenzih edenlerden olmasaydı, tekrar diriltilecekleri güne kadar onun karnında kalırdı.”

Yani eğer Allah isterse, bir insanı değil 1400 yıl, kıyamete kadar yaşatabilir.

Ş: Çok ilginç bir delildi. Geçekten de ilginçti.

D: Şimdi başka bir nükteye dikkat edin. Elbette ben bunu tefsir kitaplarında görmemişim.

Ş: Hangi nükte?

D: Kur’an diyor ki: Yunus’u balığın karnında saklardık. Yani balığın hayatta kalması gerekiyor. Kim bilir belki de bu balığın böyle bir ömrü vardır. Yani kıyamete kadar yaşıyordur. En azından eğer Yunus yaşayacak olsaydı, muhakkak balık da yaşayacaktı.

Ş: Doktor! Ben bin yıldan fazla yaşanabileceğini kabul ettim.

D: Elhamdülillah. O hâlde bir sonraki konuya geçelim.

Ş: Mehdi hakkında bizim kitaplarda da hadis var mı?

D: Evet. Bakın, Camiu’l-Ahadis, c. 13, s. 339:

“Benden sonra halifeler, halifelerden sonra emirler, emirlerden sonra sultanlar, sultanlardan sonra da diktatörler olacaktır. Sonra benim Ehl-i Beyt’imden bir adam çıkacak, yeryüzünü zulüm ile dolduğu gibi adaletle dolduracaktır...

Ş: Bizim kitaplarda Mehdi hakkında sizin işaret ettiğinizden çok daha fazla söz var.

Dr. Züheyir: Şeyh İbrahim! Doktor'un Mehdi hakkında bizim kaynaklardan pek fazla belgesi yoktur.

D: Ben daha sonra söylemek istiyordum. Ama eğer istiyorsanız, buyurun: Ahir zamanın (kıyametin) şartları (alametleri) hakkında olan Eşratu's-Saa kitabı, c. 1, s. 105'de şunlar kaydedilmiştir:

1. Allame Şevkanî şöyle der: "Beklenen Mehdi hakkında gelen mütevatir hadislerden bizim vâkıf olabildiğimiz hadisler elli tanedir. İçlerinde sahihi de var, haseni de, zaafı telafi edilmiş olan zayıfı da. Bu hadisler, şeksiz şüphesiz mütevatirdir. Hatta usul ilminde beyan edilen tüm ıstıhlara göre tevatür niteliği, bundan daha aşağıda olan hadislere de tatbik eder. Sahabeden Mehdi hakkında nakledilen sözler de oldukça çoktur. "Bunlar, merfu hadisler hükmündedir." diyebiliriz. Çünkü bu gibi konularda sahabenin kendi içtihadı söz konusu olamaz."

Yine aynı kitaptan:

2. Allame Muhammed b. Cafer el-Kettanî şöyle der: "Kısaca, Beklenen Mehdi hakkında gelen hadisler mütevatirdir. Aynı şekilde, Deccal hakkında ve İsa b. Meryem'in -selam olsun onlara- inmesi hakkında gelen hadisler de."

3. Allame Ebu't-Tayyib Şemsü'l-Hak el-Azimabadî şöyle der: "Bil ki, tüm zamanlarda bütün Ehl-i İslam arasında meşhur olan şudur ki: Kaçınılmaz olarak ahir zamanda Ehl-i Beyt'ten bir adam ortaya çıkacaktır ki, dini destekleyecek, adaleti yayacak, Müslümanlar ona uyacak ve İslam ülkelerine egemen olacaktır. Adı da Mehdi olacaktır. Deccal'in ortaya çıkması ve sahih hadislerde sabit olan ondan sonraki kıyamet alametleri de onun peşinden gerçekleşecektir. İsa (a.s) da ondan sonra inecek ve Deccal'i öldürecek ve ya onunla birlikte inecek ve Deccal'i öldürmekte ona yardım edecek ve namazda Mehdi'ye uyacaktır."

4. Şeyh Abdulmuhsin b. Hamed el-Abbad el-Bedr, "Akidetü Ehli's-Sünneti ve'l-Eser Fi'l-Mehdiyyi'l-Müntazar" adlı değerli kitabında, Mehdi hadislerini rivayet eden sahabilerin sayısını tespit etmeye çalışmış, sayıları yirmi altı sahabiye ulaşmıştır. Aynı şekilde, bu hadis ve eserleri kendi kitaplarında tahrîc eden hadis imamlarının da sayısını çıkarmaya çalışmış, sayıları otuz altı imama ulaşmıştır. Onlardan bazıları, Sünen-i Erbaa sahipleri, Müsned'inde İmam Ahmed, Sahih'inde İbn-i Hibban, el-Müstedrek'te Hâkim ve diğerleridir. Aynı şekilde, Mehdi hakkında kitap yazmış olanlardan, keza Mehdi hadislerinin mütevatir olduğuna hükmedenlerden bazıları da zikretmiştir. Aynı şekilde, Mehdi hadisleriyle ihticac eden ve onların gereğine inanan bazı araştırmacı âlimlerden de söz etmiştir ki, bunların sayısı çok fazladır."

Dr. Züheyir: Kabul.

D: Yine de var. Mesela aynı kitapta şöyle geçer:

5. Buharî, Muhtasarü'l-Buharî, s. 324'te nakleder; hadis 1440: "Meryem'in oğlu aranızda indiği ve imamınızın da sizden olacağı zaman nasıl olacaksınız?"

Hz. Mehdi'nin şu alametleri ve mucizelerini de görmemiz iyi olur.

Ş: Hangi kitaptadır bu alametler?

D: Aynı kitapta Ebu Nuaym'ın es-Saa Li-Eşrati's-Saa kitabının 85. sayfasından Ali b. Ebu Talib'den Hz. Mehdi'nin alametleri ve mucizelerini nakleder ve şöyle der:

6. "Omzunda Peygamber'in (s.a.v) alameti vardır. İsa (a.s) ile bir araya gelecek ve İsa onun arkasında namaz kılacaktır. Yer içindeki madenleri altından sütunlar gibi dışarı çıkara-caktır. Onun (a.s) alametlerinden biri de, insanların kalplerinin zengin olması ve yeryüzünün bereketlerinin çokluğudur. Bir alameti de, Kâbe'nin gömülmüş hazinesidir ki, onu Allah yolunda taksim edecektir. Bir alameti de, kuru toprağa

bir kamyş diker, kamyş yeşerir ve yaprak verir. Aynı şekilde, kendisinden bir mucize istenir, o da gökteki kuşa işaret eder, kuş elinin içine düşer.”

Aynı şekilde, Tirmizî de c. 1, s. 174’te “Mehdi Hakkında Gelen Hadisler” bölümünde şöyle der:

2156- Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Ehl-i Beyt’imden ismi benim ismimle aynı olan bir adam Araplara egemen olmadıkça dünya sona ermez.”

Dr. Züheyir: Ama bu hadise göre ismi Muhammed olmalıdır, Mehdi değil.

D: Onun asıl ismi odur. Ama halkın onu tanımasını ve hükümetlerin ona zarar vermesini istemedikleri için künyesi veya lakabıyla meşhur olmuştur.

Ş: Bu gerekçeyi bilemem, ama bu hadisin doğru olduğunu ve daha çok Mehdi olarak anıldığını bilirim.

D: Ama Kenzü’l-Ummal, c. 14, s. 264’te aşağıdaki hadisler mevcuttur:

38661- “Ehl-i Beyt’imden ismi benim ismimle aynı olan bir adam egemen olacaktır. Dünyadan bir günden fazla kalmasa da Allah, o egemen oluncaya kadar o günü uzatacaktır.”

38662- “Mehdi, benim soyumdan Fatıma’nın evlatlarındandır.”

38665- “Mehdi alnı parlak, burnu düzgün biridir. Yeryüzünü haksızlık ve zulümle dolduğu gibi eşitlik ve adaletle dolduracaktır. Yedi yıl egemen olacaktır.”

38666- “Mehdi, benim evlatlarımdan biridir. Yüzü parlayan bir yıldız gibidir.”

Ş: Yeterlidir Doktor! Ben bu konuda çok hadis ve söz olduğunu söylemiştim.

D: Ben bunlar Dr. Züheyir için zikrettim.

Dr. Züheyir: Kabul ettik Doktor! Sizin Mehdi hakkında da çok belgeniz vardır.

D: Kaldı ki bunlar, hadis kitaplarındandı; tefsir kitaplarında da çok söz vardır.

Ş: Kitaplarda görmüştüm, ama tefsirde görmemişim.

D: Sizin müfessirleriniz bazı Kur'an ayetlerinin Hz. Mehdi'yle ilgili olduğunu söylerler.

Ş: Hangi ayetlerin?

D: Bakın:

Kurtubî, el-Camiu Li-Ahkâmî'l-Kur'an, c. 8, s. 111, Tevbe Suresi'nin **"Müşrikler hoşlanmasa da peygamberini hidayet ve hak din ile tüm dinlere galip getirsin diye gönderen O'dur."** mealindeki 33. ayetinin tefsirinde şöyle der:

"İslam'ın diğer dinlere galebesi, Mehdi'nin kıyamı döneminde olacaktır. O zamanda insanlar ya Müslüman olmalıdırlar ya da cizye vermelidirler. Mehdi'nin İsa olduğu söylenmişse de bu yanlıştır. Zira mütevatir olarak gelen sahih hadisler, Mehdi'nin Peygamber'in Ehl-i Beyt'inden olduğunu ifade eder."

Suyutî, ed-Dürri'l-Mensur, c. 1, s. 264, Bakara Suresi'nin **"Onlara dünyada zillet ve ahirette büyük azap vardır."** mealindeki 114. ayetinin tefsirinde şöyle yazar:

"Dünyadaki zillet, Mehdi kıyam edip Konstantiniye'yi fethettiği ve onları öldürdüğü zaman olacaktır."

Tefsir-i Taberî ve Keşfü'l-Esrar tefsirinde de bu husus açıkça ifade edilmiştir.

Hafız Kunduzî, Yenabiu'l-Mevedde, s. 514'te, Hadid Suresi'nin **"Bilin ki Allah, ölümünden sonra yeri diriltir."** mealindeki 17. ayetinin tefsirinde şöyle der:

"Allah yeri Mehdi aracılığıyla diriltecektir. Mehdi, yeryüzünde adalet ile hükmedecek ve yeri zulüm ile öldükten sonra adalet ile diriltecektir."

Yine bu kitabın 515. sayfasında, Cin Suresi'nin **"Sonunda kendilerine vadedileni (kâfirlerin yenilgisini) gördükleri zaman kimin yardımcısının daha güçsüz ve sayıca daha az olduğunu bileceklerdir."** mealindeki ayetinin tefsirinde şöyle der:

"Bu ayetteki 'kendilerine vaat edilen', Hz. Kaim (Mehdi) ve onun yaranıdır. Hz. Kaim zuhur ettiği zaman düşmanları daha güçsüz ve sayıları daha az olacaktır."

Yine 506. sayfasında, Âl-i İmran Suresi'nin **"Ey iman edenler! Sabredin, direniş gösterin, dayanışma içinde olun ve Allah'tan çekinin; olur ki kurtuluşa erersiniz."** mealindeki 200. ayetinin tefsirinde şöyle der:

"Muhammed b. Ali el-Bâkır, bir hadiste bu ayetle ilgili olarak şöyle demiştir: "Farzları eda etmeye sabredin, düşmanların eziyetleri karşısında direniş gösterin ve imamınız Mehdi ile dayanışma içinde olun."

Mümin eş-Şeblencî, Nuru'l-Ebsar, s. 349'da, Hud Suresi'nin **"Eğer iman etmiş iseniz, Allah'ın geri bıraktığı (Bakiyyetullah) sizin için daha iyidir."** mealindeki 86. ayetinin tefsirinde şöyle yazar:

"Mehdi zuhur ettiği zaman Kâbe'yi kendi üssü yapar ve yaranından 313 kişi ona katılır. Sonra ilk konuşmasında, **"Eğer iman etmiş iseniz, Allah'ın geri bıraktığı (Bakiyyetullah) sizin için daha iyidir."** ayetini okur; sonra, "Allah'ın geri bıraktığı, Allah'ın halifesi ve sizin üzerinizdeki hücceti benim." der."

Allame Kubeyî, Maza Fi't-Tarih, c. 3, s. 145-147'de, Teğabun Suresi'nin **"Öyleyse Allah'a, Peygamberi'ne ve indirdiğimiz nura iman edin. Allah, yaptıklarınızdan haberdardır."** mealindeki 8. ayetinin tefsirinde şöyle yazar:

"Hafız Ebu Cafer Muhammed b. Cerir Taberî şöyle der: Resulullah (s.a.v) Veda Haccı'nda buyurdu ki: "Ey insanlar! Allah'a, Peygamberi'ne ve indirdiğimiz nura iman edin." Sonra şöyle buyurdu: "O nur bendedir, sonra Ali'dedir, sonra Kaim Mehdi'ye kadar onun soyundadır."

Ş: İnşallah dünyaya hâkim olacak bu zat gelir ve hükümetiyle dünyayı ıslah eder.

D: Zaten insanları hükümet yoluyla ıslah etmek ve Allah'a doğru götürmek mümkündür. Arapçadaki meşhur deyimle, "insanlar padişahlarının dini üzeredir." Siyasetçi ve hükümdar dinsiz olursa, halk da genel olarak onun gibi olur. Çünkü onun propaganda gücü vardır.

Ş: Doğrudur.

D: Şu Lübnan'ı bir düşünün. Bir zamanlar dünyanın zengin Araplarının zevkusefa yeri idi; ama şimdi cihat ve mukavemet merkezi olmuştur.

Dr. Amr Musa: Sadece zengin Arapların değil, Avrupalı turistlerin de zevkusefa yeri idi.

D: Ama şimdi İsrail'e karşı direniş sembolü olmuştur.

Ş: Elhamdülillah, elhamdülillah. Bugün Mehdi'yi de daha fazla tanımış olduk.

D: İkinci namazının vakti geldi. İzin verin de ben gideyim.

Ş: Selametle. Yarın görüşürüz.

ZİLHİCCE’NİN YEDİNCİ GÜNÜ (CUMA)

Yine Şeyh’in otelinde buluşmayı kararlaştırdık. Namazdan sonra gittik ve öğle yemeğinden sonra mübahasemize başladık.

D: Mübahaseden önce sizin Mescid-i Haram imamının bugünkü Cuma hutbeleri hakkındaki görüşünüzü sormak istiyorum.

Ş: Sizin görüşünüz nedir?

D: Bence halkın Ehl-i Beyt’e olan ilgisinin arttığıнын görmüş ve Ehl-i Beyt’ten söz etmeye başlamışlar.

Ş: Bunların da Ehl-i Beyt’ten söz etmeye başlamalarına şükretmek gerekir. Zira hiçbir İslam ülkesinde Ehl-i Beyt’e karşı bu kadar düşmanlık yoktur. Ben Mısır’da insanların Ehl-i Beyt’e olan aşkına şahit olmuşum.

D: Her yerde öyledir. Sadece Arabistan ve Pakistan’da insanlar Ehl-i Beyt’e karşı biraz ilgisizdirler. Bunun sebebi de Pakistan’a nüfuz etmiş olan Vahhabiliktir.

Ş: Geçelim. Mübahasenin devamı nasıl oldu? Zamanı boşa geçirmeyelim.

D: Sizin huzurunuzda zaman boşa geçmez.

Ş: Ama zamanımızın yetmeyeceğinden ve hilafet bahsine yetiştiremeyeceğimizden korkuyorum.

D: O hâlde siz de uygun görürseniz, hilafet bahsine başlayalım.

Ş: Şükürler olsun ki, hilafet bahsine girmeyi kabul ettiniz.

Hilafet Bahsi

D: Bismillah, başlayın.

Ş: Öyleyse lütfen Raşit Halifeler hakkındaki görüşünüzü söyleyin. Onları kabul ediyor musunuz, kabul etmiyor musunuz?

D: Sizin otelinizde bu iş için iyi bir zaman vardır. Hele ki diğer arkadaşlar da buradalar. Özellikle de Mısır ve el-Ezher ulemasından Şeyh Osman Ebu Bekir de buradadır. O hâlde hilafet hakkında konuşmamız daha iyi olacaktır.

Ş: Elhamdülillah.

D: Ama önce hilafet meselesini ele alalım. Benim hilafetle ilgili başka birkaç nüktem de var ki, onları müstakil olarak ele alacak, daha sonra sonuca varacağım.

Ş: Onların fihrist hâlinde söyleyebilir misiniz?

D: Söyleyeceğim, ama son aşamaya kadar her bahsin sonunda sonuç almayacağım.

Ş: Fihristi söyleyin. Elbette bir aşamanın sonunda sonuç da alınırsa, çok önemli değildir. Belki de her aşamanın sonunda sonuç almak daha iyi olur. Bu yüzden siz fihristi açıklayın.

D:

1. Peygamber'in halifelerden farkı.
2. Halife seçiminde yöntem farklılığı.
3. Peygamber'den sonraki halifelerin sayısı.
4. Sahabenin Ali'nin halife olarak seçilmemesine itirazı.
5. Ali'nin diğer halifelere kıyasla üstünlüğü.
6. Peygamber'den sonra Ali'yi hilafetten uzaklaştırma girişiminin sonucu.

7. Peygamber'in kendisinden sonra Ali'nin hilafetiyle ilgili tavsiyesi.

8. Gadir-i Hum.

Ş: Peki, buyurun.

D: Özetlemeye çalışacağım, ama her birinin bir güne ihtiyacı vardır.

Ş: Buyurun.

1- Peygamber'in Halifelerden Farkı

D: İzin verirseniz, önce bir soru sorayım.

Ş: Buyurun.

D: Acaba Peygamber, kendisine bir halife tayin ettiler mi?

Ş: Hayır, halife tayin etmediler.

Ş: Osman Ebu Bekir: Elbette Peygamber hasta olduğu sırada Ebu Bekir onun yerine Mescit'te namaz kıldı, Peygamber de itiraz etmediler. Bundan Ebu Bekir'in halife olmasına razı oldukları anlaşılıyor.

Ş: Ancak bu, halife tayin ettiğine dair bir delil teşkil etmez.

D: Siz iki değerli şeyhten biri bana söyler mi: Sonuç olarak Peygamber halife tayin ettiler mi, etmediler mi?

Ş: Tayin etmediler.

D: Şimdi benim acayip bir görüşüm var ki, sizi şaşırtabilir.

Ş: Nasıl bir görüş bu?

D: Aslında bu benim görüşüm değil, sizin görüşünüzdür. Ama ben sizin görüşünüzü analiz etmek istersem, bu görüş acayip oluyor.

Ş: Şimdi bu bizim görüşümüz mü, sizin görüşünüz mü? Anlaşmamıza göre siz kendi görüşünüzü söyleyecektiniz.

D: Görüş görüştür. Benden veya sizden ya da bir başkasından olması ne fark eder. Ama bu, sizin inançlarınızındandır.

Ş: Bu görüş nedir?

D: Bana göre siz, halifelerin Peygamber'den daha akıllı ve ümmete daha düşkün olduğuna inanıyorsunuz.

Ş: Allah'a sığınırız! Ne zaman bizim böyle bir inancımız olmuş?! Siz nerede böyle bir şey görmüşsünüz? Mübahase ettiğimiz bugüne kadar siz bizden böyle bir söz nakletmediniz. Bu söz de nereden çıktı? Biz halifeleri daha akıllı ve ümmete daha düşkün olmak şöyle dursun, Peygamber ile aynı derecede dahi bilmeyiz.

D: Niçin sinirleniyorsunuz? Hatırlıyor musunuz, görüştüğümüz ilk günlerde biz defalarca sizin gibilerden, "Şiiler, Hane'l-Emin, yani Cebrail hıyanet etti, peygamberliği Ali'ye getireceği yerde hıyanet etti ve Peygamber'e verdi, diyorlar." dediğinizi duyduk; ama rahatsız olmadık. Böyle bir şeyin yanlış olduğunu ispatladık. Sinirlenmeyin; eğer yanlış söylediysem, söylediklerimin yanlış olduğunu ispatlayın. Fakat eğer ben ispat edersem, her zamanki gibi kabul edin.

Ş: Peki söyleyin, biz nasıl halifeleri Peygamber'den daha akıllı biliyor muyuz?

D: Ben bu sözü şuna dayanarak söylüyorum: Sizin kitaplarınıza göre Ebu Bekir ve Ömer, İslam ümmetinin lidersiz olamayacağını ve lidere ihtiyacı olduğunu düşündükleri için, kendileri öldükten sonra insanlar parçalanıp dağılmasınlar diye kendi yerlerine halife tayin edecek kadar akıllı ve merhametli idiler.

Ş: Peki bu nasıl halifelerin Peygamber'den daha akıllı olduğuna delalet ediyor?

D: Çünkü siz, “Peygamber bunu yapmadı, yani yerine halife tayin etmedi.” diyorsunuz.

Ş: Anlaşıldı; siz saldırıya geçtiniz. Hani halifeler hakkındaki görüşünüzü söyleyecektiniz? Bu, görüş belirtme değil, halifelere saldırı oldu.

D: Saldırı değil; ben sadece siz Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin görüşüne göre Peygamber’in halifelerinin kendisinden daha akıllı olduğu sonucu çıkabilir diyerek, bahsi buradan başlatmak istedim.

Ş: Şeyh Osman’ın dediği gibi Peygamber bu işi yaptılar, yani halife tayin ettiler, ama açık bir şekilde değil.

D: Nerede tayin ettiler? Kendiniz birkaç dakika önce tayin etmediğini söylemişsiniz.

Ş: Açık bir şekilde değil, ama zımni olarak tayin etmiştir.

D: Peygamber’in açıkça tayin etmemesi, ama Ebu Bekir ve Ömer’in açıkça tayin etmeleri bile, Ebu Bekir’in ve Ömer’in daha akıllı olduğuna delalet eder.

Ş: Allah’a sığınınız! Tekrarlamayın. Öyle değildir.

D: Siz fiilen bunu yapıyorsunuz, ama sözünü etmeyin diyorsunuz.

Ş: Ama biz, Peygamber’in açık bir şekilde halife tayin etme fırsatı olmadı diyoruz. Fakat Ebu Bekir ve Ömer, ölüm hâline olduklarını bildikleri için halife tayin ettiler. Elbette Ömer halife tayin etmedi; halife tayin etmesi için bir şûra oluşturdu.

D: Yani Peygamber ölüm hâlinde olduğunu bilmiyordu, ama Ebu Bekir biliyordu ve halife de tayin etti.

Ş: Çünkü hastalanmıştı ve öleceğini biliyordu. Bu yüzden Ömer’i kendisinden sonraki halife olarak tayin etti.

D: Yani Ebu Bekir'in düşündüğünü Peygamber düşünememiş miydi?

Ş: Ebu Bekir, Peygamber'den sonra halife tayin etme tecrübesini yaşadığı ve kendi karşılaştığı zorluğu gördüğü için halife tayin etti ki sıkıntı çıkmasın.

D: "Allah'a sığınırız"ı önce diyorum ki, siz tekrarlamayasınız. O hâlde, Allah'a sığınırız, Peygamber halife tayin etmeyerek yanlış yaptı, bu yüzden sahabe arasında ihtilaf çıktı; Ebu Bekir bu yanlışını tekrarlamak istemedi, bu yüzden Ömer'i kendi halifesi olarak tayin etti.

Ş: Evet, doğru. Bunun problemi ne?

D: Bu sözün problemi şudur ki, Kur'an'ın **"O, kendi arzusu-na göre konuşmaz"** dediği Peygamber yanlış yapıyor ve halife tayin etmiyor, ama bir sahabe olan Ebu Bekir böyle bir yanlış yapmıyor. Bu, **"Bir kısmına iman ederiz, bir kısmını inkâr ederiz"** demektir. Yani bu yönde Ebu Bekir, Peygamber'den daha üstündür.

Ş: Şimdi neden buradan başladınız?

D: Çünkü ben bu düşünceye karşıyım. Ben, Peygamber'in halifelerden daha akıllı olduğuna, dahası Allah'ın emrine uyarak halife tayin ettiğine inanıyorum.

Ş: Nerede halife tayin etti? Biz, açık bir şekilde halife tayin ettiğini bilmiyoruz.

D: Açık bir şekilde tayin etmiştir.

Ş: (Gülerek) Tahminimce, Gadir-i Hum'da tayin etti, demek istiyorsunuz. Fakat Gadir-i Hum'da Peygamber, "Ali'yi sevin" buyurdu, onu kendine halife tayin etmedi.

D: Bu, temel bir konudur. İyi ki bilgisayar da var. Sizin kaynaklarınız da var. En iyisi, bu konuyu daha sonra sizin kaynaklarınızdan izah edeyim.

Ş: Görelim inşallah. Ben de bekliyorum. Fakat Peygamber tarafından halife tayin edilmemesinin, üzerinde durulması gereken bir husus olduğunu kabul ediyorum.

2. Halife Seçiminde Yöntem Farklılığı

D: Başka bir soru daha gündeme getirmek istiyorum. Şöyle ki: Farz edelim ki, Peygamber'in halifesinin seçilmesi gerekiyordu ve Peygamber bu işi yapmamıştı, halifeler bu konuda nasıl bir yöntem izlediler?

Ş: Problem nedir?

D: Problem şudur: Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin muteber tarihlerine göre halife seçmenin dört yöntemi vardır:

1. Ebu Bekir'in seçilmesi: Sakife Şûrası aracılığıyla yapıldı.
2. Ömer'in seçilmesi: Ebu Bekir onu seçti ve işin içinde bir şûra yoktu.
3. Osman'ın seçilmesi: Ömer'in belirlediği altı kişilik şûra tarafından seçildi. Seçim, oyların eşit çıkması durumunda Abdurrahman b. Avf'ın oy verdiği tarafın halife olacağı şartıyla yapılmıştı.
4. Ali'nin seçilmesi: Halk tarafından ve halkın isteğiyle seçildi.

Siz söyleyin; bu yöntemlerin hangisi doğrudur? Birincisi şûra; ikincisi atama; üçüncüsü şartlı şûra; dördüncüsü halkın seçmesi.

Ş: Yöntemlerin farklı olduğu doğrudur, ama hepsi doğru olabilir. Çünkü sonuçta sahabenin vermiş olduğu bir karardı ve şartlara uygun olarak bir karar alıyorlardı.

D: Sahabe, bu seçimleri dinî öğretilere dayanarak mı, yoksa kişisel tercihlerine göre mi yapıyorlardı?

Ş: Daha çok kişisel tercihti.

D: Halife tayini gibi önemli bir meselede kişisel tercihe göre mi hareket edilmeli, yoksa Allah'ın emri ve Peygamber'in sünnetine göre mi?

Ş: Peygamber tarafından takip edecekleri bir yol gösterilmemişti.

D: Gösterilmişti, ama onlar uymadılar.

Ş: Gadir'i mi söylüyorsunuz?

D: Evet. Bundan daha iyi bir yöntem mi?!

Ş: Nasıl? Gadir yoluyla mı?

D: Her halife, kendinden sonraki halifeyi tanıtacaktı. Fakat kendileri de bu yöntemlerin yanlış olduğunu biliyorlardı. Çünkü bu konudaki hadislerle aykırı idi. Peygamber, halifelerini tanıtmıştı.

Ş: Bu konuda hangi hadisler var?

D: Halifelerin sayısı hadisleri.

Ş: Hangi hadisler?

3. Peygamber'in Halifelerinin Sayısı

D: Hadisimiz var ki Peygamber, "Benden sonra halifeler on ikidir; hepsi de Kureyş'tendir." buyurmuştur.

Ş: Halife olarak on iki kişi sayısını çok duymuş ve okumuşum.

D: Bakın, ne kadar çok kaynak var. Hadisin aslı Buharî ve Müslim'dendir. Bakın, Sahih-i Buharî, hadis 6683 ve Sahih-i Müslim, hadsi 3396:

“Hepsi de Kureyş’ten olan on iki halife oldukça bu dava (İslam) aziz kalmaya devam edecek, kendilerine düşmanlık edenlere karşı zafer elde edeceklerdir.”

Bilgisayarda görebilirsiniz. Bu hadis otuz şekilde çeşitli kitaplarda nakledilmiştir. Fakat en önemlisi, Müslim ve Buhârî’de olanıdır. Müslim’de aynı anlamda başka bir hadis de var: 3393, 3394 ve 3395:

“Hepsi de Kureyş’ten olan on iki halife gelip geçmedikçe ümmetimin işi ayakta kalmaya devam edecektir.”

Bazı hadislerde de -Mesned-i Ahmed, hadis 3665 gibi- “İsrail Oğulları’nın nakipleri sayısınca” tabiri geçmektedir.

Ş: Doğrudur.

D: Sahih-i Buhârî’nin şerhi olan Fethu’l-Barî, c. 3, s. 183, hükümet ve emirlik bahsinde de bu anlamda bir hadis geçer ki, sonunda önemli bir kayıt vardır:

“Benden sonra on iki emir olacaktır ki, hepsi de Kureyş’tendir ve hepsi de hidayet ve hak dine göre amel eder.”

Ş: Çok ilginç. Bunları siz mi topladınız?

D: Elbette. Ayrıca es-Savaiku’l-Muhrika, c. 1, s. 56; İbn-i Hacer, el-Metalibü’l-Aliye, c. 13, s. 490, hadis 4608; Umdetü’l-Kari Şerhu Sahih-i Buhârî, c. 35, s. 328; Fethu’l-Bari Fi Şerh-i Sahih-i Buhârî, s. 13, s. 213; Feyzu’l-Kadir, c. 2, s. 583; Beyhakî, Delailü’n-Nübüvvet, c. 7, s. 473, hadis 2894 ve diğer kitaplarda da -ki toplamı on altı hadistir- şöyle denir:

“Bu ümmet kendisinden on iki halife oluncaya kadar helak olmaz; hepsi hidayet ve hak dine göre amel eder.”

Ş: Kabul. On iki kişiyi baştan kabul ettik.

D: Çok güzel. Demek ki Peygamber'in on iki halife buyurduğunu kabul ediyorsunuz.

Ş: Evet.

D: Bunların Peygamber'in gerçek halifeleri ve hatasız veya en azından az hatalı olmaları gerektiğini de kabul ediyor musunuz?

Ş: Evet, ama Peygamber'in kendisi gibi değil. Kesinlikle küçük hataları vardır.

D: Peygamber gibi olmasa da en azından günah ehli olmasınlar.

Ş: Doğrudur, doğrudur.

D: Çok güzel. Şimdi bakalım Ehl-i Sünnet kardeşlerimiz açısından bu on iki kişi kimlerdir.

Ş: Evet, bakalım.

D:

1. Ebu Bekir.
2. Ömer.
3. Osman.
4. Ali.
5. Hasan.
6. Muaviye b. Ebu Süfyan.
7. Yezid b. Muaviye.
8. İkinci Muaviye (Yezid'in oğlu).
9. Mervan b. Hakem.
10. Abdulmelik b. Mervan.

11. Velid b. Abdulmelik.

12. Süleyman b. Abdulmelik.

Ş: Doğrudur. Bunlardır.

D: Peki, söyler misiniz, acaba Muaviye, Yezid, Mervan b. Hakem ve diğerleri, hatta Ömer b. Abdulaziz'e kadar olan geri kalanı, Peygamber'in halifesi olabilirler miydi? Özellikle de hadisin "hidayet ve hak dine göre amel eder." diye buyuran son kaydını dikkate alarak?

Ş: Problemlı idiler, ama sahabe onları seçmişti.

D: Ölçü, sahabenin seçmesi mi, yoksa Peygamber'in halifeliliğine liyakat ve ehliyet mi?

Ş: Hayır, liyakat daha önemlidir.

Ş: O hâlde söyleyin bakalım, o kadar cinayet işleyen Yezid veya halkın seçtiği halifeye karşı savaşıyan Muaviye ya da Ali ile savaş hâlinde olan Mervan, bunlar, nasıl Peygamber'in halifesi olabilirler? Gerçi Ehl-i Sünnet kardeşlerimizden bazıları, onlara kral ve padişah diyorlar. Özellikle de Müslim ve Buharî'nin hadisinin son bölümüne uyuyor.

Ş: Problemlı idiler.

D: Problemi geçmiş, halife halifeye karşı savaşmıştır. Ali ile savaşan Muaviye gibi. Hangisi halifedir? Sayın Şeyh'im! Bakın Muaviye kimdir? Babası Ebu Süfyan'dır. Peygamber ile birkaç defa savaşmıştır ki, bunların bazısında Muaviye de vardı. Annesi Hind'dir ki, Uhud Savaşı'nda Hamza'nın ciğerini çıkardı ve ağzına alıp çiğnedi. Böyle bir evlat, Peygamber'in halifesi olabilir mi?

Ş: Sonunda tövbe edip Müslüman oldular.

D: Tövbe edip Müslüman olmalarına diyeceğim yok. Müslüman olabilirler, ama Peygamber'in halifesi de olabilirler mi?

Ş: Maalesef bunlar doğru sözlerdir.

D: Sayın Şeyh'im! Biliyorsunuz ki, Ammar b. Yasir hakkındaki meşhur hadisin sizin tüm kitaplarınızda mevcuttur. Özellikle de Sahih-i Buharî, hadis 428 ve 2601; Sahih-i Müslim, hadis 5192 ve 5193 ve Müsned-i Ahmed, hadis 6211, c. 13, s. 249'da Peygamber'in şöyle buyurduğunu rivayet ederler:

“Vay Ammar'a! Zalim ve azgın güruh onu öldürecektir. O, onları Allah'a davet edecek, onlar da onu cehenneme davet edecekler.”

Ş: Evet, bu hadis, hadis kitaplarının çoğunda mevcuttur.

D: Öyleyse kendimizi kandırmayalım, kendimize karşı dürüst olalım. Peygamber'in (s.a.a) sözüne göre zalim ve azgın güruhtan olan Muaviye, nasıl halife olabilir?

Ş: Ne yazık ki doğrudur; olamaz.

D: Şeyh'im! Bilgisayara bakın, bu hadis yüz yetmiş defadan fazla zikredilmiştir. Abdullah b. Amr b. Âs, Ammar'ın zalim ve azgın güruh tarafından öldürülmesi hadisini gündeme getirince, Muaviye diyor ki: “Onu Ali öldürdü; çünkü onu o ölüme gönderdi.” Ali de şu cevabı verdi: “Öyleyse Hamza'yı da Peygamber öldürdü, Ebu Süfyan'ın ordusu değil; çünkü Peygamber onu savaşa getirmişti.”

Ş: Biz sadece ilk dört halifeye, yani Raşit Halifeler'e gerçek halife diyoruz.

D: Peki Peygamber'in on iki halifesi ne olacak?

Ş. Osman: Ben el-Ezher'de defalarca öğrencilerin on iki halife hakkında tartışıklarına şahit olmuşum, ama kimse onlara doğru düzgün bir cevap vermemiştir.

D: Verecekleri bir cevap yok ki! Yezid Peygamber'in halifesi olabilir mi?

Ş: Biz o on iki kişiyi çok önemsemeyiz.

D: Ama bu on iki kişinin tanıtılması gerekir. Peygamber'in sahih hadisi vardır.

Ş: Ben bu halifeler içerisinde Peygamber'in halifelğine layık on iki salih insanın bulunmadığını itiraf ediyorum.

D: O hâlde bu on iki kişiyi başka yerde aramalıyız.

Ş: Nerede?

D: Şia'nın on iki imamında. Onların hakkında daha sonra konuşacağız.

Ş: Ben bekliyorum.

D: Bilgisayara bakın; Suyutî, bu on iki kişinin halife olamayacağını bildiği için Tarihu'l-Hulefa, s. 8-12'de başka bir yorum yapıyor; diyor ki: "Maksat, İslam döneminin tümünde on iki halifenin olacağıdır." Sonra ekliyor: "Raşit Halifeler dört kişi; Muaviye, Zübeyir'in iki oğlu ve Ömer b. Abdulaziz ile birlikte sekiz kişi eder. Geriye dört kişi kalır ki, gelecekte gelecekler."

Ş: Artık bir sonuç alalım ve bu bahsi bitirelim. O sonuç şudur: Bu hadisteki Peygamber'in on iki halifesi, halifelik yapmış olan on iki kişi olamaz. Yezid'i Peygamber'in halifesi olarak kabul edemeyiz.

Ş. Osman: Benim babasına da itirazım var.

D: Benim de her ikisine itirazım var.

Ş: Sizin on ikisine de itirazınız var.

D: Onuna; çünkü Ali ve Hasan'ı kabul ediyorum.

Ş: Biz de öyle. En fazla beş kişiyi kabul ediyoruz.

Ş. Osman: Zannedersem, Şeyh İbrahim'in de gönlünün derinliklerinde sadece o ikisi var.

D: Peki, uygun görürseniz, bitirelim. Geri kalan konulara Arefe gecesi Arafat'ta devam ederiz.

Ş: Tamam, uygundur.

ZİLHİCCE’NİN SEKİZİNCİ GÜNÜ

Bugün güneş battıktan sonra hepimiz Arafat’a gittik. Sonunda arkadaşlarla birlikte Şeyh’i bulduk. Hal hatır sorduktan sonra Arafat’ta biraz dolaştık. Sonra...

Ş: Bu gece kısa bir sohbetimiz olsun. Arefe gecesinde ilmî sohbetin sevabı vardır.

D: Uygun görürseniz, gidip bizim çadırımızın dışarısında sohbetimize devam edelim. Geri kalanını amellerden sonraya bırakalım.

Ş: Olur.

D: Tamam.

Ş. Hadi Bismillah.

4. Sahabenin Ali’nin Halife Olarak Seçilmemesine İtirazı

Gelip Arafat’ın bir köşesinde oturduk ve mübahasemize devam ettik.

D: Çok güzel. Halifelerin nasıl seçildiğine işaret ederken halifelerin seçimiyle ilgili farklı yöntemlerin doğru olmadığını gördük.

Ş: Evet, problemli olduğunu kabul ettik.

D: Sonraki başlığımız, sahabeden bir grubun Birinci Halife’nin seçilmesine itiraz etmesidir. Bakalım gerekçeleri neydi.

Ş: Sahabenin bir kısmının muhalefet etmeleri doğaldır.

D: Sıradan bir grup sahabinin muhalefet etmesi normal olabilir, ama eğer bunlar önde gelen sahabiler ise nasıl?

Ş: Bunu kabul ediyorum. Evet, bu sahabilerden bazıları da Peygamber'in (s.a.a) yakınlarındandı.

D: Bunlar sadece yakın değillerdi; aynı zamanda sahabenin de en önde gelen isimlerindendir.

Ş: Niçin en önde gelenlerinden?

D: Ben her birinin ismini söyleyeceğim; siz onların faziletlerini bilirsiniz ve göreceksiniz ki, en önde gelen isimlerdiler.

Ş: Buyurun.

D: Sizin kitaplarınızda mevcut olan belgelere göre aşağıdaki kişiler Ebu Bekir'e biat etmedi. Bu isimler Belazürî, İbn-i Hacer Askalanî ve Yakubî'nin tarih kitaplarında mevcuttur. Bunlardan bazıları Sahih'lerde de var ki, göreceğiz. Üzerlerinde neredeyse ittifak vardır.

1. Ali b. Ebu Talib.
2. Fatıma (s.a).
3. Selman el-Farisi.
4. Ebu Zer el-Gıfarî.
5. Zübeyir b. Avvam.
6. Mikdad b. Esved.
7. Talha.
8. Abbas b. Abdulmuttalib.

9. Fazl b. Abbas.
10. Sa'd b. Abbas.
11. Büreyde el-Eslemî.
12. Abdullah b. Abbas.
13. Kays b. Sa'd.
14. Halid b. Said.
15. Sehl b. Huneyf el-Ensârî.
16. Osman b. Huneyf el-Ensârî.
17. Cabir b. Abdullah el-Ensârî.
18. Bera b. Azib.
19. Huzeyme b. Sabit.
20. Ebu Eyyub el-Ensârî.

Ş: Tabii ki bunların hepsi önemli şahsiyetlerdir ve belki de halifenin seçiminde rolleri olsun istemişlerdir. Bunların muhalefet ettikleri ise doğrudur.

D: Bunların itirazları rollerinin olmamasına değildi; itirazları halifeye idi; çünkü bunların çoğu halifeden üstündü.

Mesela Müsned-i Ahmed'deki şu hadise bakın:

Müsned-i Ahmed, Ömer b. Hattab'ın müsned hadisi, c. 1, s. 372, hadis 368:

İbn-i Abbas diyor ki: Hac yolculuğunda Ömer ile beraberdik... Ömer dedi ki: "Eğer hayatta kalır ve Medine'ye varırsam, Cuma namazında halka bazı sözler söyleyeceğim." Medine'ye geldiğinde Cuma günü müezzinin ezanından sonra konuşmaya başladı... Dedi ki: "Duydum ki sizden biri,

“Vallahi eğer Ömer ölürse, falana biat edeceğim.” diyormuş. Sakın kimse aldanıp da, “Ebu Bekir’e yapılan biat de ani bir gelişme ve iyice düşünülmeden yapılan bir işti; ama buna rağmen oldu ve bitti.” demesin! Bilin ki, evet, Ebu Bekir’e yapılan biat böyle idi, ama Allah onun şerrinden korudu. Bugün sizin aranızda Ebu Bekir gibi kabul görececek birisi de yoktur. Bilin ki, Peygamber (s.a.v) vefat ettiği sırada bizimle ilgili haberde, Ali, Zübeyir ve onlarla beraber olanlar, (Resulullah’ın -s.a.v-kızı) Fatıma’nın evinde oturarak bize muhalefet etmişlerdi. Ensar da Saide Oğulları Gölgeği’nde (Sakife’de) topyekûn bize muhalefet etmişti. Muhacirler ise Ebu Bekir’in etrafında toplanmıştı.”

Bu belge gösteriyor ki, sadece Muhacirler’den bir grup veya Ehl-i Beyt Ebu Bekir’e muhalefet etmemişti; Ensar’ın büyük çoğunluğu muhalefet etmişti.

Ş: Evet, Ömer’in bu hutbesi Müsned-i Ahmed’den başka diğer yerlerde de var. Ama adres verecek hafızam yoktur. Fakat sonunda onlar da biat ettiler.

D: Evet, biat ettiler, ama tehdit ve baskıyla. Yoksa bir grup Hz. Fatıma’nın (s.a) evinde idi. Muhacirler, Ensar ve Saide Oğulları Gölgeği’nde (Sakife’de) bulunan Ensar’dan kimler biat etti, bilmiyoruz.

Ş: Sonuçta ashaptan bir grup muvafıktı ve çoğunluklardılar. Bir grup da muhalefet etti ki, azınlıktaydı.

D: Acaba Hz. Fatıma’nın evinde toplananlar, Sakife’de toplananlardan daha üstünler miydi, değil miydi? Peygamber’in iyi sahabileri hakkında daha önce size gösterdiğim bir hadise dönelelim. Bakın, Müsned-i Ahmed, c. 46, s. 442, hadis 21890:

...Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Allah -azze ve celle- ashabımdan dört kişiyi seviyor. Allah bana onları sevdiğini haber verdi ve benim de onları sevmemi emretti.” “Onlar

kimdir, ya Resulallah?" diye sordular. Buyurdu ki: "Onlardan biri Ali'dir. Diğerleri ise, Ebu Zer el-Gifarî, Selman-ı Farisî ve Mikdad b. Esved el-Kindî'dir."

Bunların Sakife üyelerinden daha faziletli olduğunu kabul ediyor musunuz?

Ş: Daha önce de söylediğim gibi bunlar, sahabenin içtihadından kaynaklanan çatışmaları idi ki, sizin öne sürdüğünüz kanıtlarla, bizim yorumumuzun doğru olmadığını kabul ettim. Birkaç tane sırat-ı müstakimimiz yoktur ki, sahabiler istedikleri yerde içtihat etsinler ve hepsi de doğru olsun.

D: Sahabenin hepsinin adil olmadığı ve onlara uymanın gerekli olmadığı bahsinin gerekçesi, sizin söylediğiniz bu nükte idi.

Ş: Siz önce kökü kestiniz, şimdi de dalları ve yaprakları buduyorsunuz.

D: Kök kesilirse, dal ve yaprağa su ulaşmaz; dal ve yaprak budanmasa kendiliğinden kurur.

Ş: O hâlde bahse devam etmeyelim.

D: Eğer siz Birinci, İkinci ve Üçüncü Halifelerin hilafetlerinin sahih olmadığını kabul ettiyseniz, devam etmeyebiliriz.

Ş: Bizim kabul ettiğimiz şey, halifeye muhalefet edenlerin diğerlerinden daha üstün olduğu hususu idi.

D: O hâlde devam ediyoruz.

Ş: Evet.

D: O hâlde Ebu Bekir'e biat edilmesine karşı çıkanların sıradan sahabiler olmadığını kabul ediyorsunuz.

Ş: Evet, kabul ediyorum, gerçekten sıradan sahabiler değillerdi. Peygamber'in bu sahabiler hakkındaki sözleri inkâr edilemez.

D: Öyleyse halife seçme işinin sorunlu olduğunu ve sahabeden bu grubun muhalefetine en azından hilafet hareketinin önünde büyük bir soru işareti olarak değerlendirilmesi gerektiğini kabul ediniz.

Ş: Evet, o zaman da bu soru işareti vardı.

D: Ama bu soru işareti biraz büyüktür.

Ş: Büyüktür ne demek?

D: Yani sahabenin önde gelen isimlerinden bazılarının ve Ehl-i Beyt'in tavır ve tutumu, hilafet ve halifelerin tamamını sorgular nitelikte idi.

Ş: Yani?

D: Eğer halifeye biat etmeyen ve ömrünün sonuna kadar Birinci Halife'ye karşı olan bu kişilerden bazılarının muhalefetiyle ilgili olarak Peygamber çeşitli hadislerde bazı sözler söylemişse, sizin görüşünüz ne olur?

Ş: Daha açık konuşun.

D: Sayın Şeyh'im! Ebu Bekir'e muhalefet edip ömrünün sonuna kadar ona biat etmeyen kimselerden biri, Peygamber'in kızı Fatıma idi.

Ş: Ömrünün sonuna kadar biat etmedi mi?

D: Peygamber'den sonra sadece iki veya üç ay yaşadılar ve biat etmediler. Bunda ittifak vardır.

Ş: Peki sorun nedir?

D: Sahih-i Buhari'deki şu hadise bakın; c. 5, s. 82'de Aişe'den şöyle dediğini nakleder:

"Peygamber'in (s.a.v) kızı Fatıma, Ebu Bekir'e bir adam göndererek, Resulullah'tan (s.a.v) kalan mirasını istedi; Allah'ın

Medine ve Fedek'te Resulullah'a iade ettiği araziden ve Hayber humusundan geri kalanlardan olan hakkını. Ebu Bekir dedi ki: Resulullah (s.a.v), "Biz miras bırakmayız. Bizim bıraktığımız sadakadır." buyurdu. Âl-i Muhammed de ancak bu maldan yiyebilir. Vallahi ben Resulullah'ın (s.a.v) sadakasından bir şey değiştirecek değilim. Resulullah'ın (s.a.v) zamanında nasıldıysa, öyle kalacaktır ve Resulullah (s.a.v) onlarla ilgili nasıl davrandıysa, ben de öyle davranacağım."

Ebu Bekir, o mallardan Fatıma'ya hiçbir şey vermedi. Fatıma, bu yüzden Ebu Bekir'e kızdı ve ona küstü, ölünceye kadar da onunla konuşmadı."

Ş: Bu hadis doğrudur.

D: Şimdi Fatıma (s.a) hakkında başka bir hadis; Sahih-i Müslim, c. 12, s. 201, hadis 4483:

"...Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: Fatıma, benden bir parçadır; onu inciten şey, beni incitir."

Ş: Ben Fatıma'nın Peygamber'in nazarındaki önemini biliyorum.

D: Hasais-i Nesaî kitabında ise Hasan ile Hüseyin ve Fatıma (s.a) hakkında bazı hadisler vardır. Ben bu kitabı tercüme etmiş ve numaralandırmışım. Aşağıdaki numaralar şu sıralamayı ifade eder: Mesela 28/3/2, yani 28. Bölümde 3 hadis var ve bu 2. hadistir. Şimdi hadislerle bakalım:

27/3/3: "...Ebu Said el-Hudrî'den: Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Hasan ve Hüseyin cennetlik gençlerin efendileri; Fatıma ise, İmran kızı Meryem hariç, cennetlik kadınların hanımefendisidir."

28/3/3: "...Meruk'tan: Aişe dedi ki: "Topluca Resulullah'ın (s.a.v) yanında bulunuyorduk. Hiç kimse bizden ayrı değildi. Tam o sırada Fatıma yürüyerek geldi. Vallahi onun yürüyüşünün, Resulullah'ın (s.a.v) yürüyüşünden hiçbir farkı

yoktu. Onun yanına varınca “Merhaba kızım!” deyip onu sağ yahut sol yanına oturttu. Sonra ona gizlice bir şey söyledi; Fatıma hıçkırarak ağlamaya başladı. Ardından bir kez daha gizlice bir şey söyledi; bu sefer güldü! Resulullah (s.a.v) kal-kıp çıkınca, “Resulullah (s.a.v) bizim aramızda sana özel bir şey söyledi ve sen ağladın. Söyle bakalım; o sana ne söyle-di?” dedim. Dedi ki: “Resulullah’ın (s.a.v) sırrını hemen açığa vuracak değilim ya!” Resulullah (s.a.v) vefat edince tekrar, “Üzerinde olan hakkım için söyle; Resulullah (s.a.v) o gün sana gizlice ne söylemişti?” diye sorunca anlatmaya başladı: “İşte şimdi anlatacağım: İlk önce bana, “Cibril her yıl bir kez yanıma gelerek Kur’an’ı benimle mukabele suretiyle okuyor; böylece karşılaştırma yapıyordu. Bu yıl ise bunu iki kez yaptı! Sanırım vaktim gelip çattı. Allah’tan kork ve sabırlı ol!” de-miştı. Onun için ağladım. İkinci seferde ise, ‘Ey Fatıma! Bu ümmetin kadınlarının veya dünya kadınlarının hanımefendi-si olmak istemez misin!’ deyince de güldüm.”

29/5/1: “...Misver b. Mahrame’den: Resulullah’ın (s.a.v) min-berin üzerindeyken şöyle buyurduğunu işittim: “...Fatıma benden bir parçadır; onu endişeye sokan, beni de endişeye sokar; onu üzen, beni de üzer. Allah’ın Resulü’nü üzenin ise amelleri boşa gider.”

29/5/3: “...Misver b. Mahrame’den: Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: “Fatıma benden bir parçadır; kim onu öfkelen-dirir-se, beni öfkelen-dirmiş olur.”

29/5/4: “...Misver b. Mahrame’den: Resulullah (s.a.v) şöyle bu-yurdu: “Fatıma benden bir çığnemlik ettir yahut bir parçadır.”

29/5/5: “...Misver b. Mahrame’den: Resulullah’ın (s.a.v) bu minberinin üzerinde şöyle buyurduğunu işittim ve o gün ben buluşa ermiş durumdaydım: “Şüphesiz, Fatıma benden bir parçadır.”

Ş: Ben bu hadislerin bazısını başka kitaplarda da görmüştüm, ama bazıları yeni idi.

D: Mesela hangi hadis?

Ş: “Fatıma’yı üzen, Resulullah’ı üzer. Resulullah’ı üzenin ise amelleri boşa gider.”

D: Muhterem Şeyh’im! Sanırım Aişe’nin hadisi ile bu hadislerin birleşiminden bazı kimselerin amellerinin boşa gittiği...

Ş. Osman: Doktorcuğum! Hilafete muhalif olan kimselerin önemli kimseler olduğunu kabul ettik.

D: Fakat Fatıma’ya muhalefet ve eziyet edenin amellerinin boşa gittiğini kabul etmediniz.

Ş: Kabul edersek, artık tartışılacak bir şey kalmaz ki.

Ş. Osman: Kabul etmezsek de sizinle Doktor’un birinci şartından vazgeçmiş oluruz.

Ş: Bilmiyorum, biz geçmişte neden başkalarının söylediklerine bu kadar itimat ettik ve kendi kitaplarımıza fazla müracaat etmedik.

Ş. Osman: Şeyh İbrahim’i bilmem, ama ben kabul ettim.

Dr. Züheyir: Ben bu sözlerden, kitap ve hadisten fazla bir şey bilmem, ama akli açıdan Doktor’un söylediklerinin cevabı olmadığını düşünüyorum. Bu mübahasenin birkaç oturum daha devam etmesi durumunda İngiltere’ye Şii olarak döneceğimi düşünüyorum.

D: Gerçek Müslüman olarak İngiltere’ye döneceğim deyin; çünkü Ehl-i Beyt ekolü, gerçek İslam demektir.

Ş: Doktor! Sonraki konuya geçelim.

Ş. Osman: Bence sohbetin devamını Arafat ve Mina'dan sonra-
ya bırakalım.

Ş: Peki, bence de uygundur.

D: Biz sizin hizmetinizde bulunmaktan mutluyuz. Ama eğer
yorulduysanız, Mina'da görüşürüz.

Ş. Osman: Yorulmadık; ama kendi inancımıza göre Mina ve
Arafat amelleri hakkında şüpheyeye düşmekten korkuyoruz.

Ş: Sahi, gitmeden önce hac amelleri konusunda, özellikle de
Mina ve Arafat amelleri hususunda eğer Şia ile Ehl-i Sünnet
arasında bir fark varsa, söyleyin.

D: Arz edeceğim birkaç cüzi nükte dışında önemli bir fark yoktur.

O nükteleri söyledim ve cep telefonu aracılığıyla birbirimizi
bulup, sonraki görüşmelerimizi o zaman ayarlarız diye karar-
laştırdık.

Biraz dolaştık ve Şia'nın Hz. Mehdi'nin (a.f) hacda ve özellik-
le de Arafat'ta hazır bulunduğuna dair görüşünden bahsettik.
Sonra da onları yarın öğleden sonra İran Hac Temsilciliğindeki
Arefe duasına davet ettim.

Ş. Osman: Şeyh İbrahim! İnsanın imamının bu sahrada hazır
bulunduğunu hissetmesi çok yüce bir duygudur.

Dr. Züheyir: Doktor'un Ehl-i Beyt'in hacıyla ilgili olarak yap-
tığı açıklamalardan sonra Şeyh bizi Mina'ya götürmedi ve di-
rekt olarak Arafat'a getirdi. İmam Mehdi'yi görmek istiyor.

Ş: Ben ne kadar düşünüyorsam, Doktor'un sözlerinin gönlüme
oturduğunu görüyorum. Muhalefet ediyorsam da daha fazla
anlatması için yapıyorum.

D: Sayın Şeyh'im! Ben âlim değilim; bunlar dinini savunabil-
meyi isteyen bir mühendisin sözleridir. Eğer vaktiniz varsa,

şimdi âlimlerden birinin çadırına gidebiliriz; onunla âlim âlime bir sohbetiniz olur; o zaman benim malumatımın ne kadar sınırlı olduğunu anlarsınız.

Ş. Osman: Çok teşekkürler. Geçtir. Biz, âlimleriniz şöyle dursun, daha sizin üstünüzden gelemedik.

Ş: Ben öyle zannediyorum ki, âlimlerinizin sizden daha çok bilmesi mümkündür, ama sizin mübahase modeliniz tamamen mühendisçedir. İnsanı köşeye sıkıştırıyorsunuz, artık kaçacak bir yeri kalmıyor. Ben talebe usulü mübahaseden daha çok bu tür mübahaseden hoşlanıyorum.

D: Sahi, Dr. Amr Musa'dan ne haber?

Dr. Züheyir: O, diğer arkadaşlarla birlikte Mina'ya gitti; oradan Arafat'a gelecek.

Ş: Doğrusu, Dr. Züheyir bizim sohbetimize daha çok ilgi duymaktadır. "Doktor ile tek başına görüşmeyin." diyor.

Ş: Osman: Doğrusunu istersen, biz Mısır'da hacca gelip de böyle ilmî bir sohbet ile karşılaşacağımızı asla düşünmemiştik. Tabii ki kaçırmayacağız. Ben de Şeyh İbrahim'e, "Doktor ile yalnız görüşmeyin; ben de bulunmak istiyorum." demiştim.

D: Benim için bu görüşme çok faydalı oldu. İnşallah Mina ve Mekke'de sohbetimiz devam eder.

Vedalaşıp gittiler. Ben de Arefe gecesinin amellerini yerine getirmeye gittim. Gerçekten de şu efendimiz ve mevlamız İmam-ı Zaman'ı görme beklentisi, çok farklı bir duygudur. Gözün sürekli kişileri takip ediyor; belki İmam Mehdi'yi görür ve tanıyım diye. Fakat benim ruhumun henüz bu başarıya nail olacak hazırlığı yoktur. Belki başka bir sefere ve başka bir Arefe'ye... O da şu günahkâr gözlerimizle! Allah'ın fazlı ve inayetiyle ve Efendimin kendi teveccühü ile. Allah'ım! Muvaffak kıl.

ZİLHİCCE’NİN DOKUZUNCU GÜNÜ (AREFE GÜNÜ)

Arefe Duası

Saat 14.30’da üçü de geldi. Arefe duasının okunacağı yere gittik. Önce Kur’an okunuyor. İranlı kurra, güzel sesiyle Kur’an okumaya başladı. Yusuf Suresi’nden **“Onun yanına girdiklerinde; ‘Ey Aziz! Bize ve ailemize kıtlık sıkıntısı dokundu ve biz pek az bir malla geldik; o hâlde bize ölçeği tam ver ve bize tasaddukta bulun; Allah sadaka verenlere karşılık verir.’ dediler.”** ayetini okuyunca, ayetin manasını anlayanların ağlama sesleri yükseldi.

Ş: Niçin ağlıyorlar? Kur’an ayetidir.

D: Biliyorsunuz ayet, Yusuf’un kardeşlerinin Yusuf’a söyledikleri sözden bahsediyor. “Eli boş geldik” diyorlar. Bunlar da Allah’a, “Elimiz boştur; ama Yusuf kardeşlerine lütufta bulunduğ gibi sen de bize inayet buyur.” diye arz ediyorlar.

Ş: Osman: Ayeti ne güzel algılıyorlar!

D: İkinci bir algı daha var.

Ş: İkinci algı nedir?

D: Hz. Mehdi de gaip ve gerçekte bizim kaybettiğimiz kişi ve aynı zamanda Hz. Fatıma’nın torunlarından olduğu için biz ona “Fatıma’nın Yusuf’u” deriz. Öte yandan Hz. Mehdi’nin Arafat’ta vakfede olduğundan emin olduğumuz için bu Kur’an ayetiyle ona hitap ediyoruz ve diyoruz ki: “Biz eli boş geldik,

ama sen bize lütufta bulun, ey Aziz!"

Ş: İlginç, ilginç! Çok güzeldi!

Dua başladı. Her birine dua kitapçığı verdim ki, üzerinden okusunlar. Dua esnasında Şeyh İbrahim ve Şeyh Osman'ın gözlerinden yaşlar akıyor. Dr. Züheyir bazen geride kalıyor ve bir sayfada durup kalıyordu. "Bunlardan öyle kolay geçemiyorum." diye açıklama yaptı. Şimdi Şeyh İbrahim'in Mefatih kitabını aldığı gün niçin sabah namazına kadar uyanık kaldığını daha iyi anlıyorum. Ancak dua uzun sürünce, gönülleri hiç istemese de duanın ortasında kalkıp gitmek zorunda kaldılar. Çünkü kendi kabileleri ile birlikte Meş'ar'a gitmek istiyorlardı. Bu da İran'ın Arafat'taki Arefe duası programının eksikliklerinden biridir. Duayı güneş batana kadar uzatıyorlar. Bu yüzden kabilelerin izdihamı ve kalabalığı arasında çadırlara dönüp akşam ve yatsı namazını kılmak, daha sonra da Meş'ar'a hareket etmek zorunda kalıyorlar. Bu nedenle de daha önce hacca gelmiş olan hocaların çoğu, Arefe duasını kendi çadırlarında okuyorlar. Her şeye rağmen toplu hâlde okunan Arefe duasının başka bir atmosferi oluyor ve son yıllarda daha bir düzenli olmuştur.

Gece Meş'ar'a gittik ve güneş doğuncaya kadar vakfe yaptık. Sonra da Mina'ya gidip Akabe Cemresi'ni (Büyük Şeytan'ı) taşladık. Telefonla şeytanı taşıladığımızı haber verip, adımıza kurban kesilmesi için isimlerimizin verilmesini söyledik. Kurbanlarımız öğleden sonraya kadar kesilmiş oldu. Biz de taksir yaptıktan sonra ihramdan çıktık. Ama maalesef bazıları ancak on birinci gün ihramdan çıkabildi. Geceleyin hac tavafını, sa'yi ve nisa tavafını yapmak için arkadaşlarla birlikte Mekke'ye ve Mescid-i Haram'a gittik. Amellerden sonra Şeyh'i ve arkadaşlarını gördüm. On birinci gün Mina'da bizim çadıra gelmelerini kararlaştırdık. Zira biz onların çadırının yerini bilmiyorduk. Mekke'deki otelimize dönüp istirahat ettik. Öğleden önce yaya yolundan Mina'ya geldik. Cemaat namazı kıldık, öğle yemeğini yedik ve dinlendik. Sonra da Şeyh'i ve arkadaşlarını beklemeye başladım.

ZİLHİCCE’NİN ON BİRİNCİ GÜNÜ

Mina Çadırlarında

Kafilenin çadırında Şeyh ve arkadaşlarını bekliyordum. Ne kadar oturduysam bir haber çıkmadı. Cep telefonları da çekmiyordu. Sadece Şeyh’in telefon numarası bende vardı ve Mina’daki kalabalıktan dolayı yaşanan yoğun telefon trafiğinde Şeyh’e ulaşmak neredeyse mümkün değildi. Şeyh’in bizim çadırı bulamadığını düşünerek dışarı çıkıp ana cadde yakınlarında biraz bekledim. Şeyh ve arkadaşlarından bir haber çıkmadı. Birkaç dakika sonra Dr. Züheyir ve Dr. Amr Musa’yı gördüm, bizim çadırlara doğru geliyorlardı.

D: Selamun aleykum, nerede kaldınız? Şeyh nerede?

Dr. Züheyir: Size kötü bir haberimiz var. Bugün Şeyh ile birlikte cemreleri (şeytanları) taşlamaya gitmiştik. Şeyh kalabalığın baskısıyla yere düştü ve ayağı burkuldu; bundan dolayı yürümekte güçlük çekiyor.

D: Şimdi nasıldır?

Dr. Amr Musa: İyidir. Çadırda dinleniyor.

D: Cemreleri taşlamadan önce mi ayağı burkuldu, yoksa cemreleri taşıladıktan sonra mı?

Dr. Züheyir: Ne mutlu ki, taşlama bitmişti ve Şeyh cemrenin yakınlarından geri dönmek istiyordu, biz de kendisini kolluyorduk.

Dr. Amr Musa: Biz onu kollamıyorduk. Biz taşları uzaktan attık, kimin başına değdiğini de anlamadık. Ama Şeyh, insanlara değmesin diye önlere gitti ve...

D: Şeyh'in de taşların insanlara değmemesini, cemrelerin direk ve duvarına isabet etmesini istediğini düşünüyorum.

Dr. Züheyir: Doğrudur, Şeyh önlere gitti ki, taşlar halka zarar vermesin ve şeytana değsin.

D: O hâlde siz de gelin bizim çadırda oturun. Arkadaşlarımızla tanışmış olursunuz.

Dr. Züheyir: Hayır; Şeyh, "Ben sizin çadırınıza gelemediğim için bizim çadırda sohbet etmeye hazırım." dedi. Bu nedenle biz sizi almaya geldik.

D: Bırakalım da Şeyh dinlensin.

Dr. Züheyir: Şeyh dinlenmiştir. Bugün kendisini ambulansla çadıra getirdikten sonra uyudu. Bu yüzden sizi görmeye hazırdır.

D: Peki, böylece hasta ziyaretine de gitmiş oluruz.

Dr. Amr Musa: Bu hastanın ziyaretten daha ziyade sizinle sohbet etmeyi beklediğini düşünüyorum.

D: O hâlde müsaadenizle bizim çadıra gidelim de daha iyi bir elbise giyeyim ve bilgisayarımı da alıp geleyim.

Dr. Amr Musa: Gelin gidelim, bu elbise iyidir.

D: Gitmesine gidelim, ama yanımda bilgisayar olmayınca kaç bin kitap yoktur demektir.

Dr. Züheyir: Sizin bilgisayara ihtiyacınız yok ki. Ne zaman bir kaynak göstermek isterseniz, bilgisayara ihtiyaç duyuyorsunuz. Bugün de kaynak göstermeyin.

D: Peki, sorun değil. Belki bugün mübahase de etmeyiz. Sadece Şeyh'i ziyaret etmiş oluruz.

Dr. Amr Musa: Ama Şeyh'in sizi rahat bırakacağını sanmıyorum.

D: Umarım öyle olmaz. Ama izin verin, Şeyh'in ayağına masaj yapmak için çadırdan bir yağ alıp geleyim. Elbette çadıra kadar gelmişken bilgisayarı da alacağım.

Dr. Züheyir: Şeyh sizi çok seviyor. Sizi gördüğünden beri daha önce dikkat etmediği bazı konuların kendisi için aydınlandığını söylüyor.

Dr. Amr Musa: Şeyh'in inançları alt üst olmuş. Zannediyorum bugün de taş atmak için önlere gittiğinde, "Doktor diyor ki: Taşlar mümkün merteye duvara isabet etmelidir; sadece atmak yeterli değildir." diyordu.

D: Ben de Şeyh'i çok seviyorum. Gerçekten de hakikat aşığı bir insandır. Daha önce kendisi için soru olan bir söz işittiği zaman ikrar ediyor; asla, "Ben şeyhim, el-Ezher hocasıyım, mütalaa ehliyim; bir mühendisin sözünü dinlememeliyim." demiyor.

Dr. Züheyir: Öyle zannediyorum ki, el-Ezher hocalarının çoğu bu hâletiruhiyeye sahiptirler. Çünkü genellikle araştırmacı insanlardır. Taassupları daha azdır. el-Ezher her zaman bununla iftihar etmiştir.

D: Önemli bir iftihadır.

Dr. Amr Musa: Şeyh'in yanına varıncaya kadar bu sözleri bırakın da biraz şaka yapalım. Şeyh'in yanına varınca bu sözleri konuşuruz.

Dr. Züheyir: Otuz yıldır İngiltere'de bu saçma sapan sözlerden söyledin ve işittin, ne oldu? Bırak da en azından hac yolculuğunda dinî sohbetler işitelim, özellikle de Doktor ve Şeyh'in huzurunda.

Dr. Amr Musa: Ben de dinî sohbet edeceğim. Adamın biri şeytan taşlamaya gitmiş. Dönünce başının kanlar içinde kaldığını görmüşler. “Ne oldu? Niçin böyle oldu?” diye sormuşlar. “Ben ne olursa olsun direğin duvarına kadar sokulacak ve duvarı öpeceğim, dedim. Fakat başıma o kadar taş vurdular ki yaralandım.” demiş.

Dr. Züheyir: Bu fena değildi.

D: Güzeldi.

Dr. Amr Musa: Adamın biri “...” şehrinden Mekke’ye geliyor. İhrama girmek için mikata varınca düşünceye dalıyor, nasıl ihrama gireyim, ne diyeyim diye. Ona “Ne düşünüyorsun? Niçin ihrama girmiyorsun? Beyaz havluların yok mu?” diye soruyorlar. “Var.” diyor. “Öyleyse ne duruyorsun? Niye ihrama girmiyorsun?” diyorlar. “Ama ben Hristiyanım! Şimdi hatırladım ki, ben hacca gelmemeliymişim.” diyor.

Dr. Züheyir: Bu da güzeldi.

D: Güzeldi, ama keşke şehrin ismini söylemeseydin!

Dr. Amr Musa: Bunlar benden. Şimdi sıra sizde! Eğer bildiğiniz bir latife varsa anlatın.

D: Adamın biri cemaat namazına katılıyor. Cemaat imamı Nuh Suresi’ni okumaya başlıyor. “**Bismillahirrahmanirrahim. İnnâ erselna Nuhen ila kavmihi. (Biz Nuh’u kavmine gönderdik.)**” diyor ve ayetin devamını unutuyor. Hatırlamak için birkaç defa bu ayeti tekrarlıyor. Cemaatten sabırsız bir adam, imamın sürekli bu ayeti tekrarladığını görünce, “Efendim! Eğer Nuh gitmiyorsa, başka birisini gönderin.” diyor.

Dr. Züheyir: Güzeldi.

Dr. Amr Musa: Gördün mü? Bu sözlerin neresi hatalı? Kaldı ki, yorgunluğu da gideriyor.

D: Sonraki de namaz hakkındadır. Adam cemaat namazına gitmiş. İmamın namazda uzun bir sure okuduğunu görmüş. Namaz bitince, “Bu hangi sure idi?” diye sormuş. “Neml (Karınca) Suresi idi.” demişler. Bir sonraki namazda bakmış ki imam Fil Suresi’ni okumaya başladı. Kendi kendine, “Neml (Karınca) Suresi o idiyse, Allah Fil Suresi’nin imdadına yetişsin.” demiş ve cemaat namazını bırakıp gitmiş.

Dr. Amr Musa: Sizin şakalarınız da dinî örneklerdendir.

D: Müstehcen şakalardansa bu daha iyi değil mi?

Dr. Amr Musa: Güzeldi. Bir latife daha söyleyin. Şeyh’in çadırına yetişiyoruz.

Dr. Züheyir: Hayır, gerekmez. Ben son görüşmelerimizde İslami maarif alanlarında mütalaalarımızı artırmamız gerektiği sonucuna vardım. Biz sırf anne babamızın Müslüman olmasıyla yetinmişiz. Oysa böyle olmamalıdır.

Dr. Amr Musa: Buyurun, Şeyh’in çadırına yetiştik. Şeyh’in yanına gidelim.

D: Selamun aleykum Şeyh’im! Ne oldu?

Ş: Aleykumussalam Doktor! Geciktiniz. Gelmeyeceğinizi düşündüm.

D: Doğrusu, siz dinlenesiniz diye ben arkadaşlara gelmeyeyim dedim.

Ş: Hayır, önemli bir şey değildi. Şimdi daha iyiyim. Sadece fazla yürümemeliyim.

D: Şeytana çok yaklaşmışsınız, şeytan daha fazla yaklaşıp kendisine zarar vermenizden korkmuş ve daha çabuk davranarak o size saldırmış, diyorlar.

Ş: O, her zaman bize saldırmaktadır. Biz de ara sıra ona böyle doğrudan saldırıp taşladığımızda tabii ki rahatsız olacaktır.

D: Ama ben ayağınıza süresiniz diye Mekke mumyası, badem yağı, zeytinyağı ve koyun yağından bir karışım getirmişim. İnşallah daha çabuk iyileşir.

Ş: Teşekkür ederim. Daha sonra sürerim.

Dr. Amr Musa: Ben doktorum, müsaade edin hemen şimdi sürüp birkaç dakika masaj yapayım ki, oturduğunuz süre içinde etkisini göstereyim.

Ş: Hayır, Doktor gittikten sonra.

D: Hayır, benim yanımda olursa daha iyi. Nasıl kullanılacağını Dr. Amr Musa'ya söylerim.

Ş: Peki, başla Dr. Amr Musa!

Şeyh'in ayağına masaj yaptı, biraz daha iyi oldu.

Ş: Peki, bugünkü sohbetimizin konusu ne olsun?

D: Eğer kabul ederseniz, bugünkü konumuz sadece sizi ziyaret olsun.

Ş: Hayır, mübahase daha iyidir. Nasıl olsa oturmuşuz; havadan sudan sözler yerine Mina'da dinî sohbetimiz olsun.

D: O hâlde önceki bahsin devamı.

5. Ali'nin Diğer Halifelere Kıyasla Üstünlüğü

D: Peki, bir sonraki başlığı ele alalım. Yani Ali'nin diğer halifelere kıyasla üstünlüğü.

Ş: Bu başlık hangi amaçla açılıyor.

D: Önce konuşalım, sonra ne olduğuna bakarız.

Ş: Buyurun.

D: Bugün Ali'nin diğer sahabiler arasındaki yerine bakalım.

Ş: Ali'nin sahabe arasında önemli bir yeri vardır.

D: Evet, ama onu halife yapmadılar.

Ş: Hayır, yaptılar. Dördüncü halife oldu.

D: Ama eğer önemli bir yeri var idiyse, neden birinci halife olmadı?

Ş: Onun birinci halife olarak seçilmemesinin nedeni genç olması idi.

D: Ne acep! Anlık kararlar verilmesi gereken savaş dönemlerinde genç olmayanlar, barış zamanının yönetimi için genç oluyorlar!

Ş: Bu genç olma meselesi gündeme geldi, ama sonuçta halifenin kim olacağını teşhis etmek önemli idi.

D: Bunu kim teşhis edecekti?

Ş: Sadr-ı İslam'daki sahabenin teşhis etmesi gerekirdi ki, teşhis ettiler.

D: Ama eğer Peygamber'in sözüne ters bir teşhiste bulunurlarsa, yine de kabul etmek mi gerekir? Kaldı ki, gördük ki sahabenin seçiminin birkaç yöntemi vardı ve ilk yöntem tekrarlanmadı. Bu, o yöntemin yanlış olduğunu gösteriyor.

Ş: Eğer Peygamber halife tayin etmiş idiyse, tabii ki sahabenin görüşü doğru olamaz.

D: Ali'nin Peygamber'in zamanındaki yeri ve konumunu da görürsek, fena olmaz. Acaba böyle bir kişinin gerçekten halifelik, imamlık ve vasiliğe liyakati yok muydu?

Ş: Buyurun.

D: Peki, sizin kendi kitaplarınızdan nakledeceğim.

Ş: Bizim kitaplarda sahabe hakkında, özellikle de Ali hakkında çok hadis var.

D: Doğrudur. O kitapların en önemli ve en muteber olanlarından biri, Şafii mezhebi âlimlerinden Şeyh Ahmed Nesaî'nin yazmış olduğu "Hasaisu Emiri'l-Müminin Ali b. Ebî Talib" kitabıdır. Nesaî, kitabının başında diyor ki: "Peygamber'in dilinden Ali hakkında söylenen bu hususiyetler, Ali'ye mahsus özelliklerdir ve sahabeden hiçbir kimse bu özelliklerde ona ortak değildir." Dolayısıyla bunlar, Ali hakkındaki diğer hadisler gibi değildir ki, diğer sahabilerin de ona ortak olması söz konusu olabilsin.

Ş: Ali'ye mahsus özellikleri inkâr etmek mümkün değildir.

D: Biliyorsunuz ki, merhum Nesaî Şam'a girdiği zaman halkın namazda, mihrapta, minberde Ali'ye lanet okuduklarını görünce bu kitabı yazdı ve adını "Hasaisu Emiri'l-Müminin Ali b. Ebî Talib" koydu. Ben bu özelliklerden sadece birkaç tanesini nakledeceğim.

Ş: Evet; onun bu muhtasar kitabı çok ünlüdür.

D: Evet, ama bu kitap onun katline sebep oldu.

Ş: Nasıl?

D: Biliyorsunuz, Şam'ın Emevî Mescidi'nde bu kitabı tedris etmeye başlayınca onu o kadar dövdüler ki, hastalandı ve o hastalıktan öldü. Niçin? Çünkü "Ali'ye sövmeyin." demişti.

Ş: Evet, maalesef doğrudur.

D: Ben bu kitabı Farsçaya çevirdim ve yanımda mevcuttur. Hem Arapça metni var, hem de Farsça tercümesi. Basılmıştır da. Ben bu kitaba bölüm ve hadis numarası vermişim. Mese-

la 8/17/11; 8. Bölümü, bu bölümde 17 hadis olduğunu ve bu hadisin 11. hadis olduğunu ifade eder. Şimdi bakalım Nesaî, Peygamber'in dilinden Ali (a.s) hakkında ne gibi hadisler nakletmiştir. Hadislerin tekrarlanmaması için ben bu hadislerin sadece bir kısmını naklediyorum.

(Şeyh ile Hasais-i Nesaî kitabından mütalaa ettiğimiz tüm hadislerin Arapça metni ve tercümesi, EK 1'dedir.)

Hasais-i Nesaî kitabından hadislerin metinlerini gördükten sonra Şeyh dedi ki:

Ş: Evet, bu övgüler Ali hakkına gerçektir.

D: İnsaflı olalım, acaba Peygamber'e yakın sahabe içerisinde bu özellikler sahip olan başka biri var mı?

Ş: Elbette sahabeden her biri hakkında Peygamber'den bazı övgüler var, ama bu önemde ve bu özelliklerde değil.

D: O hâlde Ali'nin tüm sahabeden üstün olduğunu da kabul edelim.

Ş: Kabul etmek gerekir. Çünkü bu hadisler ittifakla sabittir.

Şeyh ve arkadaşlarıyla onların çadırında biraz lafladık. Her zamanki gibi Şeyh ve arkadaşları, özellikle de Şeyh Osman, "Bir din âlimi olarak dinî konuları neden bu kadar basit bilmişiz." diye hayıflandılar. Sonunda bir sonraki görüşmemizin Mescid-i Haram'da kalabalığın biraz azalacağı Zilhicce'nin on beşinci günü olmasını kararlaştırıp vedalaştık. Kendi çadırımıza döndüm. Başka kabilelerden gelen birkaç arkadaşla birlikte gecenin ilk yarısını Mina'da beytute edip gece yarısından sonra banyo yapmak, uyumak ve dinlenmek için otele gitmeye karar verdik. Öyle yaptık ve ertesi gün öğleden önce cemreleri taşlamak için Mina'ya döndük; ama Mina'nın içinden değil, 15 dakikalık bir mesafede bulunan otelden. Son taşlamayı da yapıp otele döndük. Şeyh'i tekrar göreceğim Zilhicce'nin on beşinci gününe kadar.

ZİLHİCCE’NİN ON BEŞİNCİ GÜNÜ

Öğle namazından sonra Mescid-i Haram’da Şeyh ile randevumuz vardı. Her zamanki gibi Umre Kapısı’nın önünde. Şeyh arkadaşlarından biriyle (Dr. Züheyir) beraber gelmişti. Birlikte hareket ettik. Mina amellerinden sonra bizim otele gitmeyi kararlaştırmış olduğumuz hâlde Şeyh, “Şeyh Osman, ısrarla bahsimizin devamında bulunmayı istiyor.” dedi. Bu yüzden Şeyh’in otele doğru hareket ettik. Yolda bazı sohbetlerimiz oldu.

D: Mina sonrası amelleri yaptınız mı?

Ş: Evet, elhamdülillah yaptık.

Dr. Züheyir: Ama Şeyh Veda Tavafı yerine Nisa Tavafı yaptı. “Doktor, Veda Tavafı’nın değil, Nisa Tavafı’nın doğru olduğunu söyledi.” diyordu. Öyle anlaşılıyor ki Şeyh, Doktor’un sözlerini kabul etmiştir.

Ş: Ne fark eder, tavaf tavaftır. İsmi ha Nisa olmuş, ha Veda.

Dr. Züheyir: Bir farkı var; Nisa Tavafı’nı Doktor Ehl-i Beyt tarafından söylüyor, Veda Tavafı’nı biz halifeler tarafından.

Ş: Ben Nisa diye niyet ettim ki, hem Ehl-i Beyt’in sözünü dinlemiş olayım, hem de her Müslümanın vazifesi olan tavafı yapmış olayım.

D: Şeyh bir araştırmacıdır; bir söz ruhunun derinliğine işledi mi amel eder. Hele ki ibadetler hususunda olursa.

Dr. Züheyir: Doktor! Siz olmadığınız zaman Şeyh sizden çok söz eder. “Bizim Doktor’un söylediklerine karşı mantıklı bir cevabımız yoktur. Biz kendi kitaplarımızı iyi okumamışız. Yoksa ibadetlerimiz ve dinî amellerimizin birçoğunun kendi kitaplarımıza bile uygun olmadığını anlardık.” diyor. Ben de, “O hâlde gidin okuyun.” diyorum.

Ş: Bizim çok kusurumuz olmuştur. Bunca hadis kitabını yeniden gözden geçirecek ömrümüz yoktur.

Dr. Züheyir: Daha önce niçin mütalaa etmediniz?

Ş: Mütalaa ediyorduk, ama hadislerden seçmeler yapan başka kitapların üzerinden. Mesela namaz hakkında falanca büyük şeyhin yazmış olduğu Peygamber’in namazı kitaplarını okuyorduk. Doğal olarak o da, asıl hadis kaynaklarından kendi seçtiği hadisleri naklediyordu. Biz de konuyu asıl kaynaklarda görme peşinde değildik.

Dr. Züheyir: Ama Doktor sizin zahmetinizi azaltmıştır. Hazırlamış ve size sunmuştur.

Ş: Evet, Doktor zahmet çekmiştir. Ama bir mühendisin bu konuları mütalaa etmiş olması ve bizim gibilerin kendi kitapları-mızdaki hadisleri görerek mesela namazımızda falan yanlış olduğunu öğreniyor olmamız bizim için ayıp oluyor.

D: Sayın Şeyh’im! Tevazu ediyorsunuz; siz bunları muhakkak görmüşsünüz; ama zihniniz toplumda yaygın olan amellere alışık olduğu için dikkat edememişsiniz.

Ş: Siz bizi bizim için yorumlamayın; biz tembellik etmişiz.

Dr. Züheyir: Doktor! Siz bizim ulemamızın tembelliğini yorumlamayın. Şeyh sizinle tanıştıktan sonra sürekli Ehl-i Sünnet medrese ve üniversitelerinin durumundan şikâyet ediyor.

Ş: Bitirin. Otele vardık. Öğle yemeğini yiyelim, sonra da hilafet bahsine devam edelim.

Ben artık Şeyh'in otelinin tanınan siması olmuşum. Şeyh'in arkadaşları etrafıma toplanıyorlar. Bolca hoşbeş ve Arap yemeği. Sonra da Şeyh'in odasına geçiyoruz. Birkaç gündür Şeyh Osman ve diğer arkadaşları görmediğim için vaktin çoğu hac amelleriyle ilgili sohbetlere harcandı. Mübahasemize vakit kalmadığını düşündük. Ama Şeyh ısrarla bahsimize devam etmemizi istedi.

6. Peygamber'den Sonra Ali'ye Biat Edilmemesinin Sonucu

D: Şimdi bakalım, bu özelliklere sahip olan Ali'nin hilafete seçilmemesinin ne gibi sonuçları oldu?

Ş: Ne gibi sonuçları oldu? Elhamdülillah İslam'ın dünyada bu kadar taraftarı var. Ne kötü sonucu oldu?

D: Ali seçilmiş olsaydı, belki şimdi bütün dünya Müslümandı.

Ş: Ama Ali de halife oldu. Bir şey yapabilseydi muhakkak yapardı.

D: Ama Ali yirmi beş yıl sonra halife oldu. Yani temeli harap olan bir evi yapmak istiyordu.

Ş: O evi baştan yapabilirdi.

D: Ama izin vermediler.

Ş: Nasıl izin vermediler?

D: Yönetime geldiği ilk günlerde bir söz söyledi ki, el-Ezher hocalarından Muhammed Abduh'un Nehcü'l-Belaga Şerhi'nde de mevcuttur. Şöyle buyurdu:

“Andolsun ki, sınanma kalburundan geçirilecek, kaynayan kazandaki yemek gibi alt üst olacaksınız. Sonunda en aşağı-

dakileriniz en yukarıdakilere, en yukarıdakileriniz ise en aşağıdakilere dönüşecektir.”

Ş: Ben bu sözü görmemiştim.

D: Birçok kitapta, özellikle de Nehcü'l-Belaga'da mevcuttur.

Ş: Güzel bir cümledir.

D: Siz Ehl-i Beyt kanalından bir belge göstermemizi şart koşmuştunuz. Yoksa en azından Nehcü'l-Belaga'dan size bazı sözler gösterirdim ki, size ilim ve malumattan bir deniz sunardı.

Ş: Ama Nehcü'l-Belaga doğrudur. Şiiler toplamış, ama ben el-Ezher'de ona başvururdum. Biz el-Ezher'de onu her iki fırkanın kitabı olarak kabul ederiz. Nitekim Şeyh Muhammed Abduh da onu şerh etmiştir.

D: Her neyse, ben bu sözü örnek olarak naklettim ki, Ali'nin neden İslam binasını eğrilikten kurtaramadığını göresiniz.

Ş: Ama sonuç çok da kötü değildir.

D: Fakat Ali (a.s) üç savaşa zorlandı. Hepsi de sahabe tarafından.

Ş: Sahabenin ihtilafını konuşmuştuk.

D: Ben İmam Ali'nin sistemi ıslah etmede başarısızlığının nedenini anlatmaya çalışıyorum.

Ş: Ama Ali hepsini mağlup etti. Nehrevanlıları bile.

D: Ama siz o sapmaların sonucuna bakın.

Ş: Mesela?

D: Muaviye, Yezid, Mervan, genel olarak Emevîler, sonra da Abbasîlerin hilafeti. Sonra da İslam sisteminin dünyada dağılması.

Ş: Yani eğer baştan itibaren Ali seçilseydi, böyle olmayacak mıydı?

D: Eğer Peygamber'in sözünü dinleseler ve Ali'yi Peygamber'den sonraki halife olarak kabul etselerdi, kesinlikle böyle olmazdı. Peygamber'in tayin ettiği o on iki kişi hilafet ederlerdi ve dünya İslam'ın egemenliğinde olurdu.

Ş: Elhamdülillah şimdi de Müslüman çoktur.

D: Fakat şimdi iki İslam vardır.

Ş: Nasıl iki İslam?

D: Bir İslam, Raşit Halifeler'den başladı, Muaviye ve Yezid'e ulaştı; bugün de Arap ülkelerinde bütün padişahlar, sultanlar ve cumhurbaşkanları -Ürdün ve Arabistan kralları vs. gibi- o çizginin devamıdır. Diğer İslam da Ali'den başladı, Hasan ve Hüseyin'e ve ondan sonraki Ehl-i Beyt İmamları'na, şimdi de İmam Humeyni ve Lübnan'da Hasan Nasrullah'a ulaştı.

Ş: Yani iki çizgi meydana geldi.

D: Evet, biri Ehl-i Beyt Ekolü, diğeri Hilafet Ekolü. Doğru mu, değil mi? İki ekol var mı, yok mu?

Ş: Bu tanımlamayla evet.

D: Efendim, bizim iki sırat-ı müstakimimiz yok ki.

Ş: Evet, yoktur.

D: Şimdi siz insafli olun ve söyleyin: Hangi çizgi ve ekol, sırat-ı müstakime daha yakındır?

Ş: Bu delillere bakılacak olursa, Ehl-i Beyt çizgisi ve ekolü. Çünkü gerçekten de İran'ın temsil ettiği İslam ve Seyyid Hasan Nasrullah, hiçbir Arap padişahı ve İslam ülkelerinin cumhurbaşkanlarıyla kıyas edilemez.

D: Teşekkür ederim. Bu nedenle, eğer başından beri Ali halife olsaydı, şimdi bütün İslam ülkeleri İran, Müslüman halklar da İran ve Lübnan halkı gibiydi.

Dr. Züheyir: O zaman Şeyh de Humeyni gibi, biz de Doktor gibi olurduk.

Ş: Belki Allah yardım eder de İmam Humeyni gibi olamadıysak, en azından Lübnan'daki Hasan Nasrullah gibi takipçisi oluruz.

D: Bugünlük bu kadar yeter sanırım. Ben de otele gidip akşam namazına kadar biraz dinleneyim.

Ş: Pekâlâ. Bahsimizin devamı yarın.

D: Ama bizim otelde. Şeyh Osman ve gelmek isteyen diğer arkadaşlarla birlikte.

Şeyh Osman: Ben geleceğim.

D: Seviniriz. O hâlde yarın öğle namazından sonra görüşünceye kadar Allah'a ısmarladık.

Ş: Allah'a ısmarladık.

Otele geldim. Tahran en-Nebi Camii (bizim mahallemizin camii) arkadaşlarından birkaç kişi bizim otele gelmişler, arkadaşlar da onları ağırlamakla meşguldürler. Çeşitli konulardan söz açıldı. Ameller hususunda da arkadaşların bazı soruları vardı. Mesela "Tavaf veya sa'y esnasında falan durumla karşılaşılırsa, hükmü nedir ve acaba amellere hâlel getirir mi, getirmez mi?" gibi. Daha önce de söylediğim örneklerden. O kadar korkutmuşlar ki, adam, sa'y yaparken su içmiş diye kaygılanmış. Arkadaşlar gittiler, ben de günlük programımın peşice.

ZİLHİCCE’NİN ON ALTINCI GÜNÜ

Her zamanki gibi Şeyh ile buluşmayı kararlaştırmıştık. Fakat bu defa Ecyad Kapısı’nın önünde. Çünkü bugün bizim otele gideceğiz. İki şeyh, Dr. Züheyir ile birlikte geldiler. Otele kadar bir taksi tuttuk. Öğle yemeğini yedik, sonra da odaya geçtik. Oda arkadaşlarım Şeyh’i görünce sevindiler. Şeyh Osman ve Dr. Züheyir’e hoş geldin dediler. Arkadaşlar, Şeyh’in otelimize geldiği ilk günkü gibi yeni misafirlerimizi de ağırlamaya başladılar. İranlıların bu huyu gerçekten de takdire şayandır.

Ş. Osman: Şeyh İbrahim! Burada bu kadar iyi ağırladıklarına göre neden illk baştan buraya gelmedik. Bizim otel nere, burası nere?

Ş: Ben Doktor’a rica ettim, bizim otele gelsin ki, siz de bir şekilde mübahaseye katılasınız. Çünkü sizdeki araştırma ve mübahase aşkını bildiğimden Doktor’u gördüğünüzde sevineceğinizi biliyordum ki, sevindiniz de. Yoksa Doktor’un otelinde ağırlama malzemelerinin daha fazla ve daha iyi olduğunu biliyordum.

D: Bizi daha fazla utandırmayın. Bizim de otelde sizinkinden fazla bir şeyimiz yoktur.

Ş: Vakit kaybetmeyelim; bizim çabuk dönmemiz gerekiyor. Lütfen bahsimize devam edelim.

Zergam: Ama bu insafsızlıktır; siz Arapça konuşacaksınız, biz anlamayacağız.

Kerbelai: Bunların konuşmasından sana bana ne! Kalk gidelim Harem'e, birkaç müstehap tavaf yapalım. Şimdi Harem fazla kalabalık değil.

Dr. Ahmedî: Doğru diyor, siz gidin. Sizin horlamanız yokken biz de bir şekerleme yapalım.

Kerbelai: Nasıl oluyor da Doktor'un tartışma sesiyle uyuyabiliyorsun, ama bizim horlama sesimizle uyuyamıyorsun?

Dr. Ahmedî: Traktör sesini andıran sizin horlama sesiniz nere, odanın diğer köşesinde bunların konuşması nere!

Hacı Abbas: Kimin ne programı varsa yapsın. Ben biraz Arapça biliyorum, mübahaseyi dinlemek istiyorum.

Ş: Bunlar ne diyorlar?

D: Beyefendilerin horlama sesiyle bizim müzakerelerimizin sesinin mukayesesini yapıyorlar. Bazıları da Mescid-i Haram'a gidip tavaf etmekten söz ediyor.

Ş: Bu arkadaşlara söyleyin, eğer biraz Arapça biliyorlarsa, bizim sohbetimizi dinlemenin sevabı her şeyden daha çoktur.

7. Peygamber'in Kendisinden Sonra Ali'nin Hilafetiyle İlgili Tavsiyesi

D: Halifeler hakkındaki bahsimizin sonraki bölümüne, yani Peygamber'in Ali'nin vasiliği ve halifeliği ilgili tavsiyesine geçelim.

Ş: Çoğu kimse bu bölümü kabul etmemektedir. Bunlar, Gadir-i Hum'u da kabul etmediklerini söylerler.

D: Gadir olayı bu bölümde değildir. Gadir, son noktayı koyan sözdür.

Ş: Buyurun.

D: Sizin kitaplarınızda mevcut olan ve Peygamber'in Ali'nin hilafetiyle ilgili tavsiyesini gösteren hadislerden örnekler vereceğim.

Ş: Lütfen biraz sarahati olan hadisleri zikredin.

D: Başüstüne. Şimdi sizin kendi kitaplardan Hasais-i Nesaî'ye bakalım.

Peygamber'in (s.a.a) "Ali bendendir, ben de Ali'denim" Sözü:

11/4/1: İmran b. Husayn'dan:

"Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Şüphe yok ki, Ali bendendir, ben de Ali'denim. O, benden sonra bütün müminlerin velisidir."

16/10/4: İbn-i Abbas, Büreyde el-Eslemî'den: "Ali'yle birlikte Yemen'e gitmiştim. Onda hoş olmayan bir şey gördüm. Peygamber'in (s.a.v) huzuruna vardığımda, ona Ali'yi anlatıp ayıpladım. Resulullah'ın (s.a.v) yüzü hemen değişmeye başladı ve şöyle buyurdu: "Ey Büreyde! Ben müminler hakkında kendi canlarından daha öncelikli değil miyim?" Ben, "Tabii ki ya Resulallah!" deyince şöyle devam etti: "Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır."

16/10/5: Sa'd b. Ebu Vakkas'tan: "Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır."

17/1/1: İmran b. Husayn'dan: "Resulullah (s.a.v) bir birlik hazırlayıp başına Ali b. Ebu Talib'i geçirmişti. O da birliğiyle yola çıkmış ve (alınan esirlerden kendi payına düşen) bir cariye almıştı. Ali'nin bu yaptığını hoş karşılamadılar. Resulullah'ın (s.a.v) ashabından dört kişi, "Resulullah'a (s.a.v) vardığımızda kendisine onun yaptığını haber vereceğiz." diye anlaştılar.

Müslümanlar bir seferden döndüklerinde öncelikle Resulullah'a (s.a.v) uğrarlar; ona selam verdikten sonra evlerine giderlerdi.

Birlik (Medine'ye) ulaştığında, Peygamber'e (s.a.v) selam verdiler. O dört kişiden birisi hemen ayağa kalkarak, "Ya Resulallah! Ne dersin; Ali şunu şunu yaptı." dedi. Resulallah (s.a.v) aldırış etmedi. Sonra ikincisi kalktı ve aynı şeyleri söyledi. Arkasından üçüncüsü kalkıp aynı sözü söyledi. Arkasından dördüncü kişi de kalkarak onların sözlerini aynen tekrarlayınca, Resulullah (s.a.v) onlara doğru yöneldi. Öfke yüzüne vurmuştu. Şöyle buyurdu:

"Ne istiyorsunuz Ali'den!? Ali benden, ben de ondanım. Hem o benden sonra bütün müminlerin velisidir."

Ş: Şeyh Osman! Nesaî'nin bu kitabı hakkında sizin görüşünüz nedir?

Ş. Osman: Ben şimdiye kadar kimsenin o kitabın reddinde bir şey söylediğini görmedim. Nesaî çok zahmet çekmiş ve bu kitaptaki hadislerin hepsini muteber kitaplardan nakletmiştir.

Ş: Öyleyse neden el-Ezher'de bu kitabı fazla göremiyoruz?

Ş. Osman: Çünkü biz Ali'yi Raşit Haifeler'den biri biliyoruz. Bu yüzden onun hakkındaki her övgüyü yerinde buluruz.

Ş: Fakat bu kitaptaki övgüler, öyle övgülerdir ki, diğer sahabeler onlara ortak değillerdir.

D: Peki, açıkça "Ali, benden sonra bütün müminlerin velisidir." denmesi, halife tayin etmek anlamında değil mi?

Ş. Osman: Bu "benden sonra" ifadesi işi bozuyor. Çünkü eğer "benden sonra" ifadesi olmasaydı, her zamanki gibi Şii kardeşlerimize, "veli" sözcüğünün "dost" anlamında olduğunu söyledik. Fakat "Benden sonra Ali sizin dostunuzdur" demenin bir anlamı yoktur.

Ş: Yani siz Peygamber'in halife tayin ettiğini kabul mü ettiniz?

Ş. Osman: Eğer siz kabul etmiyorsanız, bu "benden sonra bütün müminlerin velisidir." cümlesinin ne anlama geldiğini söyler misiniz?

Ş: Eğer burada kabul edersek, artık Gadir-i Hum bahsine ihtiyaç kalmaz.

D: Siz Peygamber'in halife tayin ettiğini kabul edin, ben bu bölümü tamamlamak için Gadir-i Hum bahsini izah ederim.

Ş. Osman: Kim kabul etmiyorsa, söylesin.

Herkes birbirine bakıyor ve bir muhalefetlerinin olmadığını söylüyorlar.

Ş: Kabul, ama bu, Raşit Halifeler'in hilafetini reddetmek anlamına gelmez.

D: İzin verin, Gadir-i Hum bahsinde bu konu hakkında daha fazla konuşalım.

Ş: Pekâlâ.

D: Fakat eğer sizin kaynaklarınızdan muteber bir kitap olan Kenzül-Ummal'ın yazarı tarafından toplanan hadislere bakalım olursak, bu kitapta sahabeden bazısının faziletlerini zikrettiğini, ancak Ali b. Ebu Talib'in faziletleriyle mukayese edildiğinde, insaf sahibi her Müslümanı, Ali'nin diğer sahabe ile kıyas edilebilecek biri olmadığını ve tamamen istisnâî bir şahsiyete sahip olduğunu, bu nedenle de Peygamber tarafından hilafet ve imamet yoluyla nübüvvet çizgisini sürdürmek için seçildiğini görürüz. Ben bu kitabın Hz. Ali'nin faziletleriyle ilgili hadislerini tercüme etmişim ki, size takdim ediyorum. İnşallah bir sonraki mülakatımızda kendiniz bu hadislerle ilgili bir yargıda bulunursunuz. (Bkz. EK 2)

Kitabın yazarı, kitabın mukaddimesinde, “Ben bu kitapta kabuğu bırakıp özü almışım.” der. Yani ravileri bırakıp, hadisin kendisini nakletmiştir. Hatta daha da ötesi, olayın şerhi mahiyetinde olan bölümleri de bırakıp, sadece asıl konuyla, mesela Ali’nin (a.s) faziletleriyle ilgili olan bölümü getirmiştir. Ayrıca kaynakları da tam olarak yazmaktan sakınmış ve her bir kaynak için bir kısaltma işareti koymuştur. Bundan amacının da öğrenciler ve okuyucular için kolaylık sağlamak olduğunu söylemiştir.

“Kenzü’l-Ummal Fî Süneni’l-Akvali ve’l-Ahval” adındaki bu kitabın yazarı, Alaaddin Muttaki b. Hüsameddin Hindî’dir ki, Hicri 975’te vefat etmiştir. Bu kitapta (tekrarlarla birlikte) 46.000’den fazla hadis vardır. Bunların bir bölümü, Dört Halife’yle ilgilidir ki, burada onları etüt etmiyoruz. Fakat şu hususa dikkatinizi çekmek istiyorum ki, Ebu Bekir için 42, Ömer için 87, Osman için 85 hadis zikrediyor, ama Ali için Peygamber’in dilinden 197 hadis naklediliyor ki, içerik bakımından da ilk üç halife hakkındaki hadislerle tamamen farklıdır. Nitekim bunu kendiniz de göreceksiniz.

Halifeler hakkındaki hadislerle ilgili ilginç bir nükte de şudur ki, Ebu Bekir ve Ömer hakkındaki hadislerin çoğu müsterektir. Mesela “Ebu Bekir ve Ömer bana göre, tıpkı Musa’ya göre Harun menzilesindedir.” gibi. Şimdi kendiniz hüküm verin; iki kişi nasıl bir kişi, yani Harun menzilesinde olabilir? Elbette çok müteber ve takriben üzerinde ittifak bulunan senetlerle bu hadisin Ali hakkında olduğu ve Peygamber için iki kişinin değil, bir kişinin Harun menzilesine olduğu sabittir. Tabii ki bu, halifelerin bu hadisleri uydurmaya razı oldukları anlamına gelmez. Çünkü bu hadislerin çoğu, onlardan sonra uydurulmuştur.

Ş: KENZÜ’L-UMMAL’ın hadisleri çoktur; hangisini daha çok tavsiye edersiniz?

D: 32883 ve 32 numaralı hadisleri tekrarlamıyorum. 890, 895, 898, 900, 902, 910, 935, 941, 942, 945, 953, 958, 959, 977, 983, 990, 993, 994, 33011 ve 33047 numaralı hadisleri. Bunların çoğunda hilafet konusu geçer.

Ş: Nasıl bir havsala ile bunları toplamışsınız?

D: Havsala istemez; aşk ister. Ben bu hadisleri sizin kitapların aralarından bulmuşum ki, eğer bir Şeyh İbrahim veya Şeyh Osman veya Dr. Züheyir çıkar da, "Siz niçin Ali'yi Peygamber'in ilk halifesi olarak görüyorsunuz?" derse, "Sizin kendi kitaplarınızdan bu sonuca varmışım." diyeyim. Ümmü'l-Kura Üniversitesi hocalarından Şeyh Hamdan el-Gamidî'ye söylediğim gibi.

Ş. Osman: Şeyh İbrahim! Doktor'un açıklamalarına bakacak olursak, ben, bizim dinî işlere bir meslek olarak baktığınızı düşünüyorum. Bu nedenle de bu dikkatle metinlere dalıp, bu hadisleri çıkaracak aşkımız olmamıştır.

Dr. Züheyir: Yanlış anlamayın, ama benim işim tabiplik olduğu gibi sizin işiniz de halka dinlerini öğretmektir. Halkın sorularına cevap verebilecek kadar malumatınız olunca, artık araştırma ve mütalaa peşinde olmuyorsunuz. Ben de uzun süredir bir tıp kitabı okumamışım. Ama Doktor'un mesleği dinle alakalı değildir; bir üniversite hocasıdır. Yani dinin ekmeğini yememektedir. Aksine gelirin ve boş zamanlarının bir kısmını din için harcamaktadır. Bu tür iş, kesinlikle aşk ister.

D: Umarım Allah hepimize dine yönelme derdi verir.

Dr. Züheyir: Yani din için hastalanalım mı?

D: Hayır. Gerçek İslam dininde bir sıkıntı yok. Ama bin dört yüz yıl boyunca dine o kadar yama vurmuşlar, o kadar alakasız şeylerle kamufle etmişler ki, asıl din görünmez olmuştur. Özellikle de Arap ülkelerinde din, bir kısım hükümleri yerine

getirmeden ibaret olmuştur; hem de o hükümlerin ruhuna hiç dikkat etmeden.

Ş. Osman: Allah bizi de dinimize âşık etsin ki, mesleğimize verdiğimiz kadar dinimize de önem verelim.

D: İnşallah. Devam edelim mi, yoksa geri kalanını yarına mı bırakalım?

Ş: Bugün için yeterlidir. Bu hadisleri görünce insan utanıyor ve olayın hazmı zorlaşıyor. İzin verirseniz, biraz da arkadaşlarla sohbet edelim; bunlar yorulular.

Hacı Abbas: Hiç yorulmadık.

Ş: Şaka yaptım.

D: O hâlde arkadaşlara söylemek istediğiniz sözleri ben tercüme edeyim.

Yaklaşık bir saat sosyal meseleler içerikli güzel bir sohbet oldu. Ondan sonra:

Ş: Benim yarın öğleye programım var. Mümkünse, yarın akşam namazından sonraya program koyalım.

D: Fena olmaz; hatta daha iyi olur.

Ş: Nasıl yani?

D: Çünkü üç gün sonra ben artık İran'a gidiyorum. Belki de yarın mübahase için son günümüz olur.

Ş: O hâlde yarın Gadir-i Hum bahsini bitirin.

D: Hüsn-ü tesadüfe bakın! Kararlaştırdığınız yarın gece, Zil-hicce'nin on sekizinci gecesidir. Yani Gadir-i Hum olayının yaşandığı günün gecesidir.

Ş: Çok güzel! Yani Gadir-i Hum bahsi, Gadir-i Hum gecesinde. Güzel bir tevafuk!

D: İnşallah. Ama benim sizden bir ricam olacak.

Ş: Buyurun.

D: Ama bu rica, bizim mübahase için kararlaştırdığımız ilkelere biraz farklıdır.

Ş: Nasıl farklıdır?

D: Ben bir defaya mahsus olmak üzere bir istisna olarak belgelerden birini, aşağıdaki muteber senetlerle Ehl-i Beyt ekolünün kaynaklarından aktarmak istiyorum ki, "Peygamber birkaç kısa cümle söylemek için mi insanları üç gün Gadir-i Hum'da bekletti?!" denmesin. Siz bunu sadece mütalaa edin ki, yarın geceki mübahase için daha geniş bir bakışa sahip olalım.

Ş: Bu belge ve hadis neyle ilgilidir?

D: Peygamber'in Veda Haccı'nda, Gadir-i Hum'da irat ettiği hutbenin metnidir.

Ş: Çok da iyi olur. Verin götürelim, yarına kadar okuyalım. (Bkz. EK 3)

Ş. Osman: Doktor! Lütfen senetlerini de verin.

D: Hutbe sizin de kabul ettiğiniz ve birçok hadisinizde adı geçen bir kimseden rivayet edilmiştir.

Ş: Kimden?

D: Muhammed b. Ali el-Bâkır'dan.

Ş. Osman: Evet, evet, doğrudur; onun adı bizim birçok sahih hadisimizde geçer.

D: İşte Gadir Hadisi ondandır.

Ş: Çok iyi.

D: Elbette bu hadis, Zeyd b. Erkam'dan da rivayet edilmiştir. Bir başkasından da rivayet edilmiştir ki, adı Huzeyfe b. Yeman'dır. Yani üç senedi vardır ki, her üç senedi de bu kitapta yazılan şekilde zikretmişlerdir.

Ş: Çok ilginç! Şimdi izin verin de senetlerine bakayım.

D: Buyurun, bu da senetleri! İki senet, Muhammed b. Ali'nin (a.s) hadisine aittir; iki senet de Zeyd b. Erkam ve Huzeyfe b. Yeman'ın hadislerine aittir.

İmam Bâkır'ın (a.s) hadisi iki senetle rivayet edilmiştir:

1. Şeyh Ahmed b. Ali b. Ebu Masur et-Tabersî, el-İhticac kitabında:

“Âlim ve âbid seyyid Ebu Cafer Mehdi b. Ebu'l-Hars el-Hüseynî el-Mar'âşî'den, Şeyh Ebu Ali el-Hasan b. Şeyh Ebu Cafer Muhammed b. Hasan et-Tusî'den, babası saadetli şeyh Ebu Cafer'den, bir gruptan, Ebu Muhammed Harun b. Musa Tel'akberî'den, Ebu Ali Muhammed b. Hemmam'dan, Ali es-Surî'den, Allah'ın salih kullarından olan Eftas'ın evlatlarından olan Ebu Muhammed el-Alevî'den, Muhammed b. Musa el-Hemdanî'den, Muhammed b. Halid et-Tayalisi'den, Seyf b. Umeyre ve Salih b. Ukbe'den, hepsi Kays b. Sem'an'dan, Alkame b. Muhammed el-Hazremî'den, Ebu Cafer Muhammed b. Ali el-Bâkır'dan (a.s).”

2. Seyyid b. Tavus, el-Yakin kitabında:

“Halilî diye tanınan Ahmed b. Muhammed et-Taberî'den, Muhammed b. Ebu Bekir b. Abdurrahman'dan, Hasan b. Ali Ebu Muhammed ed-Dineverî'den, Muhammed b. Musa el-Hemdanî'den, Muhammed b. Halid et-Tayalisi'den, Seyf b.

Umeyre'den, Ukbe'den, Kays b. Sem'an'dan, Alkame b. Muhammed el-Hazremî'den, Ebu Cafer Muhammed b. Ali el-Bâkır'dan (a.s)."

3. Zeyd b. Erkam'ın hadisinin senedi:

Seyyid İbn-i Tavus, et-Tahsin kitabında:

"Hasan b. Ahmed el-Cavanî, Nuru'l-Hüda ve'l-Münci Mine'r-Reda adlı kitabında, Ebu'l-Mufazzal Muhammed b. Abdullah eş-Şeybanî'den, Ebu Cafer Muhammed b. Cerir et-Ta-berî ve Harun b. İsa b. Sikkin el-Beledî'den, Hamid b. Rebi el-Hazzaz'dan, Yezid b. Harun'dan, Nuh b. Mübeşşir'den, Velid b. Salih'ten, Zeyd b. Erkam'ın karısının oğlundan, Zeyd b. Erkam'dan."

4. Huzeyfe b. Yeman'ın hadisinin senedi:

Seyyid İbn-i Tavus, el-İkbal kitabında:

"en-Neşrü ve't-Tayy kitabının yazarından, Ahmed b. Muhammed b. Ali el-Mühelleb'den, Şerif Ebu'l-Kasım Ali b. Muhammed b. Ali b. Kasım Şa'ranî'den, babasından, Seleme b. Fazl el-Ensarî'den, Ebu Meryem'den, Kays b. Hayyan'dan (Hannan'dan), Atiyye es-Sa'dî'den, Huzeyfe b. Yeman'dan."

Kendilerine bu hutbeyi verdiğim için teşekkür ettiler ve Allah'a emanet deyip gittiler. Biz de arkadaşlarla başka konuları konuşmaya başladık.

ZİLHİCCE’NİN ON YEDİNCİ GÜNÜ (GADİR-İ HUM BAYRAMI’NIN AKŞAMI)

Akşam ve yatsı namazından sonra iki Şeyh ve Dr. Züheyir ile birlikte bizim otele geldik. Akşam yemeğini yemek için restorana geçtik. Katile başkanı, Gadir-i Hum Bayramı akşamı münasebetiyle otelin restoranında bir kutlama programı düzenlemiştir. Hacılar da, ne kadar tatlıları varsa, büyük tepsilerde masaların üzerine koymuşlardır. Salavat ve alkış sesleri de yükselmiş durumdadır.

Ş: Otelde bir program mı var?

D: Evet, Gadir-i Hum Bayramı kutlamasıdır.

D: Buraya gelmemiz iyi oldu.

D: Buyurun önce akşam yemeğimizi yiyelim, sonra kutlamaya geliriz.

Ş: Akşam yemeği istemiyoruz, bu tatlılar ve meyveler yeterlidir.

Dr. Züheyir: Ama ben istiyorum, Şeyh İbrahim istemiyorsa yemesin.

Ş: Osman: O güzel yemekleri kaçırmak olur mu?

Ş: O hâlde ben de yerim.

D: Öyleyse salonun şu köşesine geçelim; yemek yemeyenler için birkaç masa ayırmışlar.

Akşam yemeğinden sonra gelip kutlamaya katıldık ve biraz tatlı ve meyve yedikten sonra mübahasemize devam etmek için odamıza geçtik.

Ş: Bu gece başka tatlılar da gördük.

D: Evet, onları hacılar getirmişler; dolayısıyla da çeşit çoktur.

Ş: Vakit geçtir, Gadir bahsini başlayalım.

8- Gadir-i Hum

Ş: Vaktimiz var, sizin başlamanız daha iyi olacak. Fakat unutmayın ki, ilk günkü mübahaselerimizde sahabeyi bizden aldınız. Sonra da Ebu Hüreyre'nin hadisleriyle Sıhah'ı sıhhatten düşürdünüz. Şimdi de sıra halifelerededir. Şimdi anlıyorum, neden ilk günlerde bu konuyu konuşmuyordunuz ve "Son günlere kalsın" diyordunuz.

D: Sonuçta Ehl-i Beyt ekolüyle Ehl-i Sünnet ekolünün arasındaki asıl fark, bu önemli konudur.

Ş: Biz sizi dinlemeyi kabul etmiştik. Şimdiye kadar da ne kadar haklı sözünüz olduysa kabul ettik.

D: Minnettarım. Ama bu, sizin büyüklüğünüzü ve hakikatin peşinde olduğunuzu gösteriyor. Yoksa ben kim oluyorum ki! Ben bu sözleri sizin kendi kitaplarınızdan söylüyorum.

D: Çok güzel. Şimdi sohbetlerimizin fasl-ı hitap ve hüsn-ü hitamına (son noktasına), yani Gadir-i Hum olayına geliyoruz. Ben sözlerimi sizin kendi kitaplarınızdan söyleyeceğim.

Ş: Hikâyeyi anlatacak mısınız, yoksa olayı bildiğimizi mi varsayacaksınız?

D: Ben Peygamber'in Gadir-i Hum'da ne söylemek istediğinin anlaşılması için Gadir-i Hum olayını tüm detaylarıyla birlikte nakletmemiz gerektiğine inanıyorum.

Ş: Buyurun.

D: Sizin kitaplarınızda Gadir olayının birçok bölümü atılmıştır. Yani Gadir Hutbesi çok özet olarak ve birkaç satırda verilmiştir. Ben olayın detaylarını anlatacağım. Fakat tartışmada sunacağımız deliller açısından bir etkisi olmadığı için bu detayları Ehl-i Beyt ekolü kitaplarından nakledeceğim. Ama Gadir-i Hum'un asıl mesajını sizin kendi kitaplarınızdan nakledeceğim.

Ş: Doktor! Biz hutbeyi okuduk ve bazı sorularımız var.

D: Çok güzel! Ama ben önce birkaç nükteyi arz etmek istiyorum.

Ş: Buyurun.

D: Biliyorsunuz ki, Gadir olayı Peygamber'in Veda Haccı'nda vuku bulmuştur.

Ş: Evet, doğrudur.

D: Biliyorsunuz ki, Maide Suresi, Kur'an'ın en son inen suresidir.

Ş: Evet.

D: Gadir Ayeti, Maide Suresi'ndedir. Müfessirlerden bir grup, bu ayetin üç defa Mina'da, bir defa da Mekke'den Medine'ye dönerken yolda indiğini söylüyorlarsa da, biz farz edelim ki, sadece bir defa inmiştir.

Ş: Hangi ayet?

D: 67. ayet:

“Ey Resul! Rabbinden sana indirileni tebliğ et (duyur, bildir). Eğer yapmazsan, O'nun elçiliğini tebliğ etmemiş olursun. Allah seni insanlardan korur.”

Ş: Evet, bu Veda Haccı'nda olmuştu.

D: Peygamber'e inen ve Peygamber'in insanlara iletmekten korktuğu bu şey neydi?

Ş: Bu konu bizim kitaplarımızda çok tartışmalıdır. Fakat gerçek şu ki, bir grup, bunun Gadir ile bir ilgisinin olmadığını söylüyor.

D: Evet, ben de görmüşüm. Bir grup, bu ayetin Gadir-i Hum'da inmediğini iddia ederken, bir grup da, "İnmişse de manası şudur ki, Peygamber "Ali sizin dostunuzdur" buyurmuştur." diyorlar.

Ş: Evet, doğrudur. Başka sözler de söylenmiştir, ama çoğunlukla bunu söylemişlerdir.

D: Size göre bu şey, o kadar önemli bir şey midir ki, Peygamber tebliğ etmediği takdirde peygamberliğini yapmamış olsun?

Ş: Tarih öyle diyor; ama doğrusunu istersen, biraz ağırdır.

D: Ben, sizin hadislerinizle bile akli bir istidlalde bulunabilirim.

Ş: Buyurun, sevinirim.

D: Sizin bu ayet hakkındaki hadislere bakarak şu sonuca varabiliriz: Ali ne kadar önemli biridir ki, eğer Peygamber onu sevmenin zarureti ümmete söylememiş olsaydı, peygamberliğini yapmamış olurdu.

Ş. Osman: Siz "velayet"ten maksadın "dostluk" olduğunu kabul ediyor musunuz?

D: Siz bu ayetin Ali'yi sevmek hakkında olduğunu kabul ediyor musunuz?

Ş: Evet, bizim müfessirlerin çoğu bunu kabul ederler. Ama "veli" kelimesinin "halife" anlamındaki açıklamasını kabul etmezler.

D: Gerçi ben bu yorumu kabul etmiyorum, ama diyorum ki: Eğer Ali'yi sevmek, Allah katında o kadar önemliyse ki, tebliğ edilmediği takdirde peygamberlik yapılmamış oluyor, demek ki böyle bir kimse o kadar önemlidir ki, onun için böyle bir tören yapılıyor.

Ş: Bu doğrudur. Demek ki, önemli bir konu varmış.

D: O hâlde Peygamber'den sonra, Allah ve Peygamber'in bu kadar önem verdiği bir kimse halife olmalıdır, başka biri değil.

Ş: Sonunda siz Gadir'den Ali'yi halife olarak çıkarıyorsunuz.

D: Ben çıkarmıyorum, Allah ve Resulü çıkarıyor. Ben sadece tarihî bir hakikatin üzerindeki tozları siliyorum.

Ş: Pekâlâ, asıl konumuza dönelim; sizin açınızdan Gadir'i inceleyelim.

D: Ama bana göre Allah ve Resulü, Ali'yi sevmekten daha önemli bir konuyu gündeme getirmek istiyorlardı. Fakat maa-lesef o önemli konu sizin kitaplarınızdaki saptırma sonucu değişmiştir. Gerçi yine de sizin de bazı kitaplarınızda bu önemli konunun hilafet meselesi olduğu mevcuttur ve bugüne kadar da mevcudiyetini koruyabilmiştir. Yani Peygamber'in tebliğ etmekle görevli olduğu o önemli konunun halife tayin etmek olduğu ifade edilmiştir.

Ş: Fakat Kur'an'da açık bir şekilde ifade edilmemiştir.

D: Doğrudur, ama bakalım Peygamber bu ayet indikten sonra ne yapmıştır.

Ş: Ne yapmıştır?

D: Hemen Cuhfe'nin birkaç kilometre ötesinde olan hacıların yollarının çatallaştığı Gadir-i Hum bölgesinde herkesi durdurdu. Önde gidenlerin geri dönmesini, geride olanların gelip ye-

tişmesini beklemelerini emretti. “Önemli bir konuyu açıklayacağım” buyurdu.

Ş: Bu konu bizim kitaplarımızda mevcuttur.

D: Evet mevcuttur, ben de görmüşüm.

Ş: Peki, buyurun.

D: Gadir bölgesinde Hum adında bir gölet vardı. Peygamber, kabileleri bu su göletinin yanında konaklattı. Çünkü üç gün orada kalacaklardı. İki ağacın arasında ve gölge altında develerin eyerlerinden bir minber yaptılar. Herkes toplandıktan sonra Peygamber insanlara namaz kıldırdı. Sonra uzun bir konuşma yaptı. Bu konuşmanın tam metni bizim kitaplarımızda mevcuttur ki, dün gece onu size verdim.

Ş: Onu okudum. Onun hakkında şimdi mi konuşalım istersiniz, yoksa sonraya mı kalsın?

D: Daha sonra konuşuruz.

Ş: Pekâlâ.

D: Önce Gadir olayı diye bir olayın vaki olduğuna inanalım, sonra üzerinde konuşalım.

Ş. Osman: Biz Gadir olayını kabul ediyoruz.

Dr. Züheyir: İzin verin de biz de anlayalım. Çünkü biz daha önce bu sözleri duymamışız.

Ş: Problem değil. Anlatın, Dr. Züheyir de bilsin.

D: Ben olayın özetini, sizin kitaplarınızda olan şekliyle Nesaî’den aktaracağım. Biliyorsunuz ki, Nesaî’nin hadisleri üzerinde ittifak vardır.

Ş: Buyurun. Elbette ki, Nesaî bizim muteber hadisçilerimizdendir.

Peygamber'in (s.a.a) "Ben Kimin Velisi İsem, Ali De Onun Velisidir" Sözü

16/10/1: "... Ebu't-Tufeyl, Zeyd b. Erkam'dan: Peygamber (s.a.v) Veda Haccı'ndan dönüp Gadir-i Hum denilen mevkide konakladığında, gölgelik ağaçların altının süpürülüp temizlenmesini emretti. Temizlik yapıldıktan sonra şöyle buyurdu: "Sanki davet edilmiş ve davete icabet edecek gibiyim! Sizlere birisi diğerinden daha büyük iki paha biçilmez emanet bırakıyorum: Allah'ın Kitabı ve benim itretim (soyum), Ehl-i Beyt'im. Benden sonra onlara nasıl davranacağınıza dikkat edin. Çünkü o ikisi, havuz başında bana kavuşana dek birbirlerinden asla ayrılmayacaklardır."

Sonra, "Şüphesiz, Allah benim mevlam, ben de bütün müminlerin velisiyim." buyurdu.

Arkasından Ali'nin elini tutarak, "Ben kimin velisi isem, bu da onun velisidir. Allah'ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol!" buyurdu.

Ebu't-Tufeyl diyor ki: Zeyd'e, "Bunu Resulullah'tan (s.a.v) gerçekten duydun mu?" diye sorunca şöyle dedi: "Evet; o gün ağaçların altında olup da bunu gözleriyle görmeyen ve kulaklarıyla duymayan hiç kimse yoktur."

16/10/10: Zeyd b. Yüsey'den: Ali b. Ebu Talib'in (r.a) Kûfe minberi üzerinde şöyle dediğini duydum: "Allah aşkına içinizden Resulullah'ın (s.a.v) Gadir-i Hum günü, "Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır. Allah'ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol!" buyurduğunu işitenler kalkıp söylesin. Ancak Muhammed'in ashabından başkası tanıklık etmesin."

Bunun üzerine minberin öbür yanından 6 kişi kalkıp, Resulullah'ı (s.a.v) bunu söylerken dinlediklerine dair tanıklık ettiler.

Şerik diyor ki: Ebu İshak'a, "Berâ b. Azib'i de bu hadisi Resulullah'tan (s.a.v) naklederken dinledin mi?" diye sorduğumda, "Evet." dedi.

3/15/1: Sa'd'ın kızı Aişe'den: Babamdan (Sa'd b. Ebu Vakkas) şöyle dediğini duydum: "Resulullah'ı (s.a.v) Cuhfe günü, Ali'nin elini tutarak hutbe okurken dinledim. Allah'a hamdüsenedan sonra şöyle buyurdular: "Ey İnsanlar! Ben sizin velinizim (değil mi?)" Orada bulunan ashap, "Doğru söylüyorsun ey Allah'ın Resulü!" deyince, Peygamber, Ali'nin elini tekrar tutup yukarı kaldırdı ve şöyle buyurdu: "Bu da benim velimdir; benden taraf borcumu öder. Ben ona dost olanın dostu, düşman olanın ise düşmanıyım."

20/4/1: Ebu't-Tufeyl Amir b. Vaile'den: "Ali, insanları Rahbe'de toplayarak şöyle hitap etti: "Allah aşkına, herkese sesleniyorum; içinizde Gadir-i Hum günü Resulullah'ın (s.a.v) ayağa kalkarak, "Benim müminlere kendi canlarından daha öncelikli olduğumu bilmiyor musunuz?" dediğini, sonra da benim elimden tutarak, "Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır. Allah'ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol!" buyurduğunu işiten kimse yok mu?"

Ebu't-Tufeyl diyor ki: "Oradan ayrıldım. Ama içimde bir tereddüt vardı. Sonra Zeyd b. Erkam ile karşılaştım. Onu durumdan haberdar ettik. Dedi ki: "Şüphe mi ediyorsun? Ben bu sözü bizzat Resulullah'tan (s.a.v) işittim." dedi.

Müellif diyor ki: "Hadisin lafzı Ebu Davud'a aittir."

20/4/2: Sa'd b. Ebu Vakkas'tan: "Resulullah (s.a.v) bir hitabede bulunup, "Ey insanlar! Ben sizin velinizim, değil mi?" diye sormuştu. Onlar, "Doğru söylüyorsun." deyince Ali'nin elini tutup kaldırdı; sonra şöyle buyurdu: "Bu da benim velim ve benim adıma eda edendir. Allah'ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol."

20/4/3: Sa'd b. Ebu Vakkas'tan: "Resulullah (s.a.v) Ali'nin elini tutarak halka hitap etti. Allah'a hamdüsenedan sonra, "Benim size kendi canlarınızdan daha öncelikli olduğumu bilmiyor musunuz!?" diye sordu. "Evet, doğru söylüyorsun ey

Allah'ın Resulü!" dediler. Sonra Ali'nin elini tutup kaldırdı ve şöyle buyurdu: "Ben kimin velisi isem, bu da onun velisidir. Hiç kuşkusuz, Allah ona dost olanı, ona düşman olana düşman olur."

20/4/4: 93. Sa'd b. Ebu Vakkas'tan: "Resulullah (s.a.v) ile birlikte Mekke yolundaydık. Gadir-i Hum'a varınca insanlar için durdu. Sonra ileridekiler geri çevirdi, geridekilerin gelmesini bekledi. İnsanlar etrafında toplanınca, "Ey insanlar! Sizin veliniz kimdir?" diye sordu. Oradakiler (üç defa), "Allah ve Resulü!" deyince, Ali'nin elini tutup yukarı kaldırdı ve şöyle buyurdu:

"Allah ve Resulü kimin velisi ise, bu da onun velisidir. Allah'ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol!"

21/3/2: Ebu İshak, Said b. Vehb'den: Ali (k.v) Rahbe'de şöyle dedi: "Allah aşkına söyleyin; Resulullah'ın (s.a.v) Gadir-i Hum günü, "Hiç şüphesiz, Allah ve Resulü müminlerin velisidir. Ben kimin velisi isem, bu da onun velisidir. Allah'ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol ve ona yardım edene yardım et." buyurduğunu kimler işitti?"

Ebu İshak diyor ki: Said şöyle dedi: "Yanı başımdan altı kişi ayağa kalktı." Zeyd b. Yüsey' de dedi ki: "Benim yanımdan da altı kişi ayağa kalktı."

Amr-ı Zu Mür, (hadisin devamında) "Onu seveni sev, ondan nefret edenden nefret et." ifadesinin de olduğunu söyler.

21/3/3: Amr-ı Zu Mür'den: Rahbe'de Ali'yi gördüm. Muhammed'in ashabını Allah için tanıklığa çağırıp şöyle diyordu: "Resulullah'ın (s.a.v) Gadir-i Hum günü söylediklerini hanginiz işitti?" Bunun üzerine bir takım insanlar ayağa kalktı ve Resulullah'ın (s.a.v), "Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır. Allah'ım! Ona dost olana dost, düşman olana düşman ol; onu seveni sev, ondan nefret edenden nefret et; ona yardım edene yardım et!" buyurduğuna dair tanıklık ettiler."

D: Nesaî'den naklettiğim bu hadislerin üzerinde ittifak vardır.

Ş: Doğrudur, ben onları başka kitaplarda da görmüşüm.

D: Hemen hemen bütün kitaplar, Peygamber'in bu hutbesinde şöyle buyurduğunu nakletmişlerdir: "Ben kimin mevlası isem, işte bu Ali de onun mevlasıdır."

Dr. Züheyir: Doktor! Kaynağınız sadece Nesaî mi?

D: Hayır; bakın bilgisayarda başka kaynaklar da vardır:

Sahih-i Müslim, hadis 2408:

Müslim, sahih bir hadiste Zeyd b. Erkam'ın şöyle dediğini nakleder:

"Resulullah (s.a.v), Mekke ve Medine arasında Hum diye anılan bir suyun kenarında ayağa kalkarak bize bir konuşma yaptı. Allah'a hamdüsena edip öğüt ve nasihatte bulundu. Sonra şöyle buyurdu: "Sonra: Ey insanlar! Bilin ki, ben bir beşerim. Pek yakında Rabbimin elçisi gelecek ve ben ona icabet edeceğim. Ben sizin aranızda iki değerli ve ağır emanet bırakıyorum: İlki, Allah'ın Kitabı'dır ki, onda hidayet ve nur vardır; o hâlde Allah'ın Kitabı'na tutunun ve ona sımsıkı sarılın." İnsanları Allah'ın Kitabı'na iyice teşvik etti. Sonra şöyle buyurdu: "Diğeri de Ehl-i Beyt'imdir. Ehl-i Beyt'im hakkında size Allah'ı hatırlatıyorum! Ehl-i Beyt'im hakkında size Allah'ı hatırlatıyorum! Ehl-i Beyt'im hakkında size Allah'ı hatırlatıyorum!"

Dr. Züheyir: Yani Müslim, Gadir'den söz etmiştir.

D: Evet, bunlar Müslim'dendi ve Peygamber'in Gadir-i Hum'da konuştuğunu gösteriyor. Hem de Zeyd b. Erkam'ın dilindendir ki, size verdiğim o uzun hutbe de onun dilindendir. Bu hadisten de bazı bölümler atılmıştır. Nitekim hadisin kendisinde buna işaret edilmiştir. Başka hadisler de var:

Müsned-i Ahmed, c. 39, s. 297, hadis 18497:

“...Ebu’t-Tufeyl’den: Ali (r.a) insanları Rahbe’de topladı, sonra onlara şöyle dedi: “Allah aşkına, Gadir-i Hum günü Resulullah’ı (s.a.v) dinleyen her Müslüman ayağa kalksın ve işittiğini söylesin.” Bunun üzerine otuz kişi ayağa kalktı -Ebu Nuaym ise, “Çok kişi ayağa kalktı.” der- ve şuna tanıklık ettiler: “Resulullah, Ali’nin elini tuttu ve insanlara, “Benim müminlere kendi canlarından daha öncelikli olduğumu biliyor musunuz?” diye buyurdu. “Evet, ya Resulallah!” dediler. Bunun üzerine, “Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır. Allah’ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol!” buyurdu.”

Ebu’t-Tufeyl diyor ki: Oradan ayrıldım. Ama sanki içimde bir tereddüt vardı. Sonra Zeyd b. Erkam ile karşılaştım. Ona, “Ali’nin (r.a) şöyle şöyle dediğini duydum.” dedim. “Neyi yadırgıyorsun? Ben Resulullah’ın (s.a.v) onun için bu sözü söylediğini işittim.” dedi.

Ş: Bu da çeşitli kitapların naklettiği tekrarlanan hadislerden biridir.

D: Doğrudur. Şu da Hadis Külliyyatı kitabında, Müsned-i Tayalessî’den (c. 1, s. 23, hadis 154) nakledilen bir hadis:

“...Ali’den: Resulullah (s.a.v) Gadir-i Hum günü başıma bir imame koyup onu arkamdan sarkıttı ve şöyle buyurdu: “Allah -azze ve celle- Bedir ve Huneyn günü başlarında bu imamelerden olan meleklerle bana yardım etti.” Sonra şöyle buyurdu: “Bu imame, küfür ile iman arasında bir engeldir.”

D: Ayrıca bu kaynakta, Peygamber’in imamesinden de söz edilir ve Peygamber’in kendi imamesini Ali’nin başına koyduğu anlatılır.

Dr. Züheyir: Peygamber’in imamesi Ali’ye mi verildi?

D: Evet; bu hadis sizin kitaplarınızındandır. Fakat hadislerin sayısı çoktur. Yine başka bir örnek:

Bu hadis, Kenzü'l-Ummal, c. 13, s. 138'de 36437; Camiu'l-Ahadis, c. 34, s. 198'de 37124 ve Tabaranî, Mucem-i Kebir, c. 2, s. 379'de 2505 numaralı hadistir:

“...Cerir'den: Bir hac mevsiminde Resulullah (s.a.v) ile birlikte hacdaydık. Bu hac, Veda Haccı idi. Gadir-i Hum denen bir yere vardığımızda, insanlar namaz için toplatıldı. Muhacirler ve Ensar toplandı. Resulullah (s.a.v) bizim ortamızda ayağa kalktı ve “Ey insanlar! Neye şahitlik edersiniz?” dedi. “Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik ederiz.” dediler. “Sonra neye?” dedi. “Muhammed'in O'nun kulu ve resulü olduğuna.” dediler. “Peki, sizin veliniz kimdir?” dedi. “Allah ve Resulü bizim mevlamızdır.” dediler. Yine, “Sizin veliniz kimdir?” dedi. Sonra eliyle Ali'nin (r.a) pazısına vurdu ve onu ayağa kaldırdı. Pazısını açıp onun iki kolundan tuttu ve şöyle buyurdu: “Kim ki Allah ve Resulü onun velisidir, hiç şüphesiz bu da onun velisidir. Allah'ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol! Allah'ım! İnsanlardan onu seveni sev, ondan nefret edenden nefret et.”

D: Veya Camiu'l-Ahadis kitabı, c. 35, s. 42, hadis 3788:

“Meymun Ebu Abdullah'tan: “Zeyd b. Erkam'ın yanındaydım, bir adam geldi ve ona Ali'yi sordu. Zeyd dedi ki: Resulullah (s.a.v) ile beraber Mekke ile Medine arasında bir yolculuktaydık. Gadir-i Hum denen bir yerde konakladık. Namaz için toplanma çağrısı yapıldı. İnsanlar toplandı. Peygamber Allah'a hamdüseneda bulundu, sonra şöyle buyurdu: “Ey insanlar! Ben her mümine kendi canından daha öncelikli değil miyim?” “Evet, ey Allah'ın Resulü! Sen her mümine kendi canından daha önceliklisin.” dediler. “O hâlde ben kimin mevlası isem, bu da onun mevlasıdır.” buyurdu ve Ali'nin elini tuttu. Sonra da şöyle buyurduğunu biliyorum: “Allah'ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol!”

D: Nesaî, Sünen-i Kübra kitabı, c. 5, s. 45, hadis 8148:

“...Ebu’t-Tufeyl, Zeyd b. Erkam’dan: Peygamber (s.a.v) Veda Haccı’ndan dönüp Gadir-i Hum denilen mevkide konakladığında, gölgelik ağaçların altının süpürülüp temizlenmesini emretti. Temizlik yapıldıktan sonra şöyle buyurdu: “Sanki davet edilmiş ve davete icabet edecek gibiyim! Sizlere birisi diğerinden daha büyük iki paha biçilmez emanet bırakıyorum: Allah’ın Kitabı ve benim itretim (soyum), Ehl-i Beyt’im. Benden sonra onlara nasıl davranacağınıza dikkat edin. Çünkü o ikisi havuz başında bana kavuşana dek birbirlerinden asla ayrılmayacaklardır.”

Sonra, “Şüphesiz, Allah benim mevlam, ben de bütün müminlerin velisiyim.” buyurdu. Arkasından Ali’nin elini tutarak, “Ben kimin velisi isem, bu da onun velisidir. Allah’ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol!” buyurdu.

D: Şu da başka bir senetle Müsned-i Ahmed’den.

Ş: Söyleyin bakalım neymiş.

D: Müsned-i Ahmed, c. 37, s. 436:

“...Bera b. Azib’den: Bir yolculukta Resulullah (s.a.v) ile beraberdik. Derken Gadir-i Hum’da konakladık. Aramızda namaz için çağrı yapıldı ve Resulullah (s.a.v) için iki ağacın altı süpürüldü. Resulullah öğle namazını kıldı ve Ali’nin (r.a) elini tutarak, “Benim her mümine kendi canından daha öncelikli olduğumu bilmiyor musunuz?” diye buyurdu. “Evet, biliyoruz.” dediler.” Bera diyor ki: “Bunun üzerine (tekrar) Ali’nin elini tuttu ve “Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır. Allah’ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol!” buyurdu.”

Bera diyor ki: Ondan sonra Ömer Ali ile karşılaştı ve “Hayırlı olsun ey Ebu Talib’in oğlu! Her mümin erkek ve mümin kadının mevlası oluverdin.”

D: Şimdi Gadir olayının gerçekleşmiş ve Peygamber'in bu sözleri söylemiş olduğunu kabul ediyor musunuz?

Ş. Osman: Biliyorduk, ama bu dikkatle mütalaa etmemiştik.

Dr. Züheyir: Biz asla işitmemiştik. Ben bir Müslüman olarak ilk defa Gadir-i Hum adını duyuyorum.

Ş: İhtisas isteyen bir konu olduğu için halkın genelinin bilmesi gerekmez.

Dr. Züheyir: Nasıl bir özel konudur ki, bu makine mühendisi bu kadar biliyor da siz sadece duymuşsunuz, ben de Sünni Müslümanların çoğu gibi hiç duymamışım.

D: Şeyh dedi ki, sizin bilmeniz gerekmez; çünkü bildiğiniz zaman peşinden başka sorular gelecektir.

Ş. Osman: Ama Müslümanların, Peygamberlerinin ömrünün son yılında ve son haccında neler söylediğini bilmeleri gerekir.

Dr. Züheyir: Sizin bize söylemeniz gerekirken "söylemeleri gerekir" diyorsunuz. Siz âlimlerden başka bunları kim bize söyleyecek?

Ş: Biz gerçekten de çok az çalışmışız; çok tembeliz.

Ş. Osman: Hacdən sonra bize çok iş çıktığını düşünüyorum.

Ş: Eğer Doktor bize bir iş bırakırsa.

D: Biz hakikate ulaşmak için mübahase ediyoruz.

Ş: Biz de ulaştığımız her hakikati kabul ettik.

D: Allah'a çok şükür ki, sizin ilmî olmayan inançlar üzerinde taassubunuz yoktur.

Ş. Osman: İlmî olmayan konular üzerinde niçin taassupla duralım ki? Kıyamet günü taassupla Allah'a cevap veremeyiz ki?

Yüce Allah buyuruyor ki: **“Kullarından ancak bilenler (âlimler) Allah’tan korkar.”**

D: Bu ayette şöyle bir nükte vardır: Kim Allah’tan korkarsa, âlimdir.

Ş: Bu da doğru bir nüktedir.

Dr. Züheyir: Çok önemli olan Gadir bahsine dönün, konunun dışına çıkmayın; Gadir bahsinin yarım kalmasından korkuyorum.

D: Evet, bahsimize dönelim.

Ş: Evet, evet.

D: Gadir olayının yaşandığını ve Peygamber’in de o konuda konuştuğunu kabul ettiğinize göre, şimdi benim size bir sorum olacak.

Ş: Buyurun.

D: Sizce Peygamber üç gün Gadir-i Hum’da konaklayıp herkesi sadece on dakika konuşsun ve birkaç kısa cümle söylesin diye mi topladı?!

Ş: Muhakkak daha fazlaymış.

D: Öyleyse o sözler neden nakledilmemiş?

Ş: Bilmiyorum.

D: Bizim kendi kitaplarımızda Peygamber’den bir hadisimiz var ki, çoğu zaman işe yarar.

Ş. Osman: O hadisi söyler misiniz?

D: **“Akıl odur ki, onunla Rahman’a kulluk edilir ve cennet kazanılır.”**

Dr. Züheyir: Ne kadar da güzel bir hadis!

Ş: Evet, çok güzel bir hadistir.

D: Şimdi aklınızı hakem yapın: Acaba okumanız için size verdiğim o Gadir Hutbesi kitapçığı mı Peygamber'in Gadir-i Hum'daki sözlerine daha yakın olabilir, yoksa sizin kitaplarda nakledilen o birkaç cümle mi?

Ş. Osman: Akıl şunu söylememize hükmeder: Daha çok bir vasiyetnameye benzeyen ve çeşitli konular üzerinde duran, özellikle de Ali'nin (r.a) velayetini ele alan o uzun ve belîğ hutbe, o şartlardaki bir konuşmaya daha yakındır. Çünkü Doktor'un gösterdiği bizim kitapların bazısında da, Peygamber'in o yılın ömrünün son yılı olduğunu söylediği vardı. Ama eğer bunu kabul edersek, Ehl-i Beyt ekolünün gerçek İslam'a daha yakın olduğunu kabul etmeliyiz.

Dr. Züheyir: Yoksa siz kabul etmemiş misiniz? Benim zaten ilk günlerden itibaren inançlarım hakkında şüphem vardı. İki üç gündür de Doktor'un tüm söylediklerinin doğru olduğuna inanıyorum.

Ş. Osman: Ben Şeyh İbrahim'in de Medine'den itibaren kalbine bir şüphe düştüğünü düşünüyorum. Çünkü "Bizim Doktor'un söylediklerine karşı aklın beğeneceği bir cevabımızın olmaması çok kötü!" diyordu.

Ş: Doğrusu, ben Peygamber'in hutbesini okuduğum dünden itibaren bir din âlimi olarak bu hutbeyi daha önce görmediğim için utandım. Doktor'un dediği gibi akıl açısından da bakılırsa, bu uzun hutbe, Gadir hadisesinin hakikatine daha yakındır.

Ş. Osman: Doktor'un bizim kaynaklarımızdan naklettiği bu hadislerle bir sonuca varmak mümkündür.

D: Nasıl bir sonuca?

Ş. Osman: Eğer bizim çeşitli kitaplarımızdaki bütün Gadir hadislerini toplarsak ve ortak bölümlerini atıp rivayet edenlerin sükût

ettiği veya Doktor'un ifadesiyle attıkları bölümleri de eklersek, Doktor'un bize verdiği Zeyd b. Erkam'ın o uzun hutbesi olur.

D: Tamamen doğrudur.

Ş: Ama "veli" kelimesinin "halife" veya "yönetici" anlamında olduğu hususunda hâlâ benim kalbimde küçük bir şüphe var.

D: Sayın Şeyh'im! Bunun nedeni âlimlerinizin velayeti kötü bir şekilde açıklamalarıdır.

Ş: Biz aslen Arap olmasak da dilimiz Arapçadır. Çünkü Suriye, Mısır, Irak, Sudan ve Afrika'nın tamamı Arap değillerdi. İslam onları Araplaştırdı. Ama "mevla" dost anlamındadır.

D: Bizim dilimiz Arapça olmasa da "mevla" kelimesinin birkaç manasının olduğunu söylüyoruz. Onlardan biri dostluktur. Hatta sözlüklerde dostluğu "mevla" kelimesinin dördüncü beşinci manası olarak zikrederler.

Ş: Evet, başka manaları da var, ama bizim bütün âlimlerimiz, Peygamber'in burada "mevla" kelimesinden maksadının Ali'nin dostluğu olduğunu söylerler.

D: Yani Peygamber bütün insanları, "Ey insanlar! Ali'yi sevin" demek için mi üç gün güneşin altında bekletti?!

Ş: Bu da haklı bir sözdür.

D: Kur'an'da "veli"den bahseden çok sayıda ayet vardır. İşaret ettiğim bu Maide Suresi'nde bile, kimse "veli" sözcüğünü "dost" olarak tercüme etmesin diye **"Sizin veliniz, ancak Allah ve Resulü'dür..."** buyuruyor. Acaba buradaki "veli" kelimesi, dost anlamında mıdır? Yani "Sizin dostunuz, sadece Allah ve Resulü'dür." Yoksa "veli" kelimesi, "yönetici, yetki sahibi olan" anlamında mıdır? Yani "Sizin üzerinizde yetki sahibi olan, sadece Allah ve Resulü'dür."

Ş: “Veli” burada “yetki sahibi” anlamındadır.

D: O hâlde Gadir Hutbesi’nde nasıl “dost” anlamında olabiliyor?! Hem de yapılmadığı takdirde peygamberlik görevinin yapılmamış olacağı o önemli konuda!

Ş: Maalesef ben bir kitapta bile Gadir’de gündeme getirilen bu “veli” kelimesini, “yetki sahibi” anlamında açıkladıklarını görmemişim. Bu nedenle de bizim bütün kitaplarımızda o şekilde açıklanmıştır. Yoksa dediğiniz gibi Peygamber’in o kadar insanı oraya toplayıp da “Ali’yi sevin” demesi doğru olmaz.

D: Daha önce de söylediğim gibi bu kitaplar Peygamber’in vefatından yüz elli yıl sonra yazılmıştır. Doğal olarak da o zamana kadar hilafet ekolü kök salmıştı ve bu gibi hadisleri, hilafete ters düşmeyecek şekilde yorumlamaları gerekirdi.

Ş: Nasıl bir yorum?

D: Hilafete Peygamber’in halifeliği değil de padişahlık gözüyle bakan Muaviye, Yezid ve Mervan, sonra da Emevîlerin geri kalanı, ondan sonra da Abbasîler halife olunca, Peygamber’in hadisinin doğru bir şekilde anlamlandırılmasına nasıl müsaade ederler?! Müsaade etselerdi, hilafeti Ehl-i Beyt’e takdim etmeleri gerekecekti.

Ş: Haklısınız. Çünkü Ebu Bekir’in hilafeti gündemde olduğu sırada Ali, sahabeye “Gadir’i unuttunuz mu?” demiş, onlar da “Hayır.” diye cevap vermişlerdi.

D: Daha önce de Peygamber, “Ali, benden sonra bütün müminlerin velisidir.” diye buyurunca, artık “veli” kelimesinin “dost” anlamını vermeyeceğini söylemiştik.

Ş: “Dost” anlamını da verebilir, ama siz yine diyebilirsiniz ki: “Dost” anlamında da olsa, Ali ne kadar önemlidir ki, Peygamber onun için insanları Gadir’de durduruyor. Dolayısıyla da böyle birisinin Peygamber’in halifesi olması gerekir.

Ş. Osman: Sevgili Şeyh'im! "Benden sonra müminlerin dostu" demek doğru değildir. Çünkü Ali, Peygamber'in zamanında da, Peygamber'den sonra da müminlerin dostu idi.

D: Allah ölmüşlerinize rahmet etsin, biz de bunu söylüyoruz.

Ş: Şeyh Osman! Doğrusu, yaşça benden büyük olduğunuz için sizi yormamak adına sizin yerinize cevap verdim. Yoksa tabii ki, "benden sonra müminlerin velisi" deyince, "yetki sahibi ve yönetici" anlamını verir.

D: Beni rahatlattınız. Neredeyse başa döndük diye düşünecektim.

Ş. Osman: Doktor! Peygamber, son namazı kıldırması ve neticede halife de olması için Ebu Bekir'i tayin etmedi mi?

D: Peygamber'in üç gün güneşin altında bekleterek 120.000 kişinin önünde söylediği apaçık sözleri, Ali'nin dostluğunu tavsiye anlamına gelirken, Ebu Bekir'in namazı hususunda sükût etmesi, nasıl kendisinden sonraki halifeyi tayin etme anlamına gelebiliyor?!

Ş: Ben kendi kendime diyordum ki, sizin bu konuyu sürekli ertelemekten bazı amaçlarınız vardır.

D: Bu en önemli İslami konudur ki, maalesef kimse onunla ilgilenmiyor.

Ş: Fakat insan, Peygamber'in zamanındaki insanların neden bu sözlerle ilgilenmediğine şaşırıyor.

D: Yakın sahabilerden bir grup dinledi; ama kimse onların sözünü dinlemedi.

Ş: İnsanların hepsi bu sözleri duymamışlar mıydı?

D: Duymasına duymuşlardı, ama Muhacirler ile Ensar ve Evs ile Hazrec'in etnik ve kavmî taassupları hâlâ devam ediyordu.

Ş: Diğer yakın sahabiler neden bir şey söylemediler?

D: Saide Oğulları Gölgeği'nde (Sakife'de) yaşananları duymamış mısınız?

Ş: Siz söyleyin.

D: Sizin kendi tarih kitaplarınızın hemen hepsi yazar: Peygamber vefat ettiği gün Büyük Hazrec kabilesinin reisi Sa'd b. Ubade hasta idi. Onu bir kilime sardılar ve Sakife'ye getirdiler. Ensar'dan küçük bir grup da vardı. Sa'd, onlara şöyle seslendi: "Ey Ensar! Biz olmasaydık, şimdi ne bir din vardı, ne de bir peygamber. Medine'yi biz hazırladık. Peygamber'e biz hükümet verdik. Artık Peygamber ölmüştür. Şimdi emir ve halife olmak, Ensar'ın hakkıdır." Bu sözlerle kendisini hilafete hazırlıyordu. Amcası oğlu Said b. Cübeyir, Küçük Hazrec kabilesinin reisi idi. Sa'd b. Ubade'nin halife olmasını kışkırttığı için Mescid'e bir adam gönderdi ki, Muhacirler'e, Ensar'ın halife tayin etmekle meşgul olduklarını haber versin. Ebu Bekir ve Ömer geldiler ve şu bilinen tartışma başladı ki, Kureyş ve Muhacirler emir, Ensar da vezir olsun. Dolayısıyla Sakife'de halife belirlenmesi, Allah rızası için değildi. Ensar'ın gücü ele geçirmesini istemediler. Uğruna, Ebu Süfyan gibi bazılarının yıllarca Peygamber ile savaştığı emirlik ve iktidarın Kureyş'in elinde kalmasını istiyorlardı.

Ş: Sakife'de tam olarak kimler vardı?

D: Ben hepsinin ismini vermeye gerek görmüyorum. Benim hilafet akımıyla işim var.

Ş. Osman: Sayın Şeyh'im! Önemli bir konudur, ama kişilerle ilgili konuşmamıza gerek yok. Doktor'un hilafet akımıyla işi var; kişilerle uğraşmayalım.

D: Çok doğru söylüyorsunuz. Ben de kişilerle uğraşmak istemiyorum; akımın kendisi önemlidir. Hatırlarsanız, daha önce

Peygamber’den sonra iki akımın başladığını söylemiştim. Biri Ehl-i Beyt akımı ve ekolü, diğeri hilafet akımı. Ben gerçek İslam’ın Ehl-i Beyt ekolü olduğunu ispatlamaya çalışıyorum. Bu nedenle eğer daha fazla delile ihtiyacınız varsa, söyleyin.

Ş: Biz hakikatin peşindeyiz, yanlış da olsa kendi inançlarımızı korumak peşinde değiliz.

D: Allah size rahmet etsin.

Ş: Bizim hadislerde Ali için “halife” kelimesinin de geçtiğini görmüş müsünüz?

D: Evet, geçmiştir.

Ş: Görebilir miyim?

D: Hicri 410 yılında vefat eden İbn-i Merduye’nin “Menakıb-ı Ali b. Ebu Talib” adlı kitabının 102. sayfasında şu hadisler geçer:

1. Enes b. Malik’ten: Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Benim kardeşim, vezirim ve kendimden sonra halefim olarak yerime bıraktığım en hayırlı kimse, Ali b. Ebu Talib’dir.”

2. Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Benim dostum, vezirim, halifem ve kendimden sonra geride bıraktığım, borcumu eda edecek ve vaadimi yerine getirecek en hayırlı kimse, Ali b. Ebu Talib’dir.”

3. Selman’dan: Resulullah’a, “Senden sonra (dinimizin öğretilerini) kimden alalım ve kime güvenelim?” diye sordum. Peygamber sustu ve bana bir cevap vermedi. Ta ki sorumu on defa soruncaya dek. Sonra şöyle buyurdu: “Ey Selman! Benim vasim, halifem, kardeşim, vezirim ve kendimden sonra halefim olarak yerime bıraktığım en hayırlı kimse, Ali b. Ebu Talib’dir; benden taraf görevimi / borcumu eda eder ve vaadimi yerine getirir.”

Ş: İlginç hadislerdir.

D: Bakın, Camiu'l-Ahadis'te diğer kitaplardan da kaynak göstermiştir:

Camiu'l-Ahadis, c. 1, s. 5591:

112: Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Bana göre, Musa'ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısın? Sadece sen peygamber değilsin. Gerçek şu ki, seni kendi yerime halife olarak bırakmadan gitmem doğru olmaz."

Bu hadisi Ahmed, sahih bir isnat ile İbn-i Abbas'tan tahric eder.

Bkz. Ahmed, c. 1, s. 330, h. 3062; Taberanî, c. 12, 97, h. 12593; Hâkim, c. 3, s. 143, h. 4652; Heysemî, c. 9, s. 120.

Ş: Ama bu Tebük Savaşı'yla ilgilidir.

D: Evet, ama siz nerede buyurmuş olduğuna dair bir şey söylemediniz. Ama görüyorsunuz ki, bu hadislerde Ali için "halife" kelimesi kullanılmıştır. Bir sonraki hadiste de aynı ifade geçer.

Kenzü'l-Ummal, Ali'nin faziletleri bölümü, c. 13, s. 158, hadis no: 36488:

"Ali'den; dedi ki: Peygamber (s.a.v), "(Ya Ali!) Halifem olarsın diye seni geride (Medine'de) bıraktım." dedi. "Beni geride (Medine'de) bırakıp gidecek misin ya Resulallah?" dedim. "Bana göre, Musa'ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısın? Sadece benden sonra peygamber yoktur." dedi."

Ş: Bu hadis biraz farklıydı, ama yine Tebük olayıyla ilgilidi.

D: Ancak şu hadis Gadir olayıyla ilgilidir, ama diğer bazı hadisler gibi Gadir'in adı geçmemiştir. Bu hadis, el-Marife ve't-Tarih kitabı, c. 1, s. 294'tedir:

296: "...Zeyd b. Sabit'ten: Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Ben sizin aranızda halifemi bırakıyorum: Aziz ve Celil Al-

lah'ın Kitabı ve itretim (soyum), Ehl-i Beyt'im. O ikisi Havuz'un başında bana gelinceye kadar asla birbirinden ayrılmazlar."

Ş: Bu hadis, halifeyi Ehl-i Beyt olarak tanıtmayı bakımından ilginçtir.

D: Şu hadisler de "veli" kelimesinin "yetki sahibi ve yönetici" anlamına geldiğini teyit ediyor:

Sünen-i Tirmizî; Menakıb, 3646 numaralı hadis; Müsned-i Ahmed ve Müsned-i Kevneyn, 17749, 18476 ve 18497 numaralı hadisler.

Ş: Gösterin bakalım.

D: Bilgisayarda Sünen-i Tirmizî ve diğer kitaplara bakın: Peygamber, Gadir-i Hum'da hutbenin mukaddimelerinden sonra şöyle buyurdular:

"Ey insanlar! Allah benim mevlam, ben de müminlerin mevlasıyım ve ben müminlere kendi canlarından daha öncelikliyim. O hâlde ben kimin mevlası isem, bu da onun mevlasıdır. Allah'ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol."

D: Bakın; "Allah benim yetki sahibimdir." diyor. Yoksa "Allah benim dostumdur, ben müminlerin dostuyum." denemez. Bu da "mevla" kelimesinin burada "yetki sahibi" anlamında olduğunu gösteriyor.

Ş: Kabul.

Ş. Osman: Şeyh İbrahim epey bir zamandır kabul etmiştir, ama dile getirmiyor.

D: Hacı Şeyh İbrahim! Şeyh Osman doğru mu söylüyor?

Ş: **Bizi buna ileten Allah'a hamd olsun. Eğer Allah bizi buna iletmeseydi, biz buna ulaşamazdık.**

D: Fakat çok güzel bir tevafuk da olmuştur.

Ş: Nasıl bir tevafuk?

D: Gadir hutbesi, Zilhicce ayının on sekizinci gününde Gadir-i Hum'da irat edilmişti. Osman öldürüldükten sonra Ali'nin hilafete seçilmesi de Zilhicce ayının on sekizinci gününde olmuştur.

Ş. Osman: Doktor! Hüsn-ü tesadüfle bu gece de Zilhicce'nin on sekizinci gecesidir.

D: Güzel bir tesadüf.

Ş. Osman: Evet, aynı şekilde bizim de Peygamber'in Ali'yi kendisinden sonraki halife olarak tayin ettiği böyle bir gecede bu olayla tam olarak tanışmamız ve bu tayine iman etmemiz de güzel bir tesadüftür.

Dr. Züheyir: Şeyh Osman! Sizin de işiniz bitti mi? Ali'nin birinci halife olması gerektiğini kabul ettiniz mi?

Ş. Osman: Daha iki gün önce sizin kendiniz bana, "Doktor'un söyledikleri doğrudur ve Ehl-i Beyt ekolü gerçek İslam'dır." diyordunuz.

Dr. Züheyir: Evet, ben söyledim. Şimdi de tamamen kabul ediyorum. Fakat benim için sizin kabul etmeniz ilginçti.

Ş. Osman: Şeyh İbrahim. Sizin görüşünüz nedir?

Ş: Doğrusunu isterseniz, ben daha ilk günlerden itibaren bizim gerçek İslam hakkındaki bilgilerimizin çok sınırlı olduğunu, üstatlarımızın kitaplarındaki bilgilerin daha çok seçmeler şeklinde olduğunu ve bir şekilde Sünni nüfuslu ülkelerde yaygın olan kültürün destekleyicisi mahiyetinde olduğunu anladım. Eğer talebelerimiz, özellikle de araştırmacılarımız kendi kaynak kitaplarımıza başvursalardı, çok kıymetli hakikatlere ulaşırlardı.

Dr. Züheyir: Yani siz de Ehl-i Beyt ekolünün gerçek İslam olduğunu kabul ettiniz.

Ş: Eğer bundan başka bir şey söylersek, altmış yıllık yanlışımı-
zı teyit etmiş oluruz. Ama ben böyle bir hata yapmayacağım.
Yani bu açıklıktaki bir hakikate -hem de din alanında- ulaşım
da kabul etmeme hatasına düşmeyeceğim.

Sahabenin Ali'nin Hilafeti Başladıktan Sonraki Sözleri

D: Peygamber'den sonra Ali'nin birinci halife olması gerektiği-
ni kabul ettiğinize göre, halkın yirmi beş yıl gecikmeyle kendi-
sine biat etmesinden sonra bazı ünlü sahabilerin onun hakkın-
da ne söylediklerine bakmamızda da fayda var. Tarih-i Yakubî,
c. 1, s. 178'de şöyle yazar:

“Ensar'dan bazıları ayağa kalkıp konuştular. İlk konuşan, Sa-
bit b. Kays b. Şemmas el-Ensarî idi. Kendisi Ensar'ın hatibi
idi. Şöyle dedi: “Ey Müminlerin Emiri! Allah'a yemin ederim
ki, şayet hilafette senin önüne geçtiyseler, dinde senin önü-
ne geçemediler. Şayet dün senden öne geçtiyseler, bugün
sen onları yakaladın. Onların da, senin de konumun belliydi,
yerin biliniyordu. Bilmedikleri şeylerde onlar sana muhtaçtı.
Ama sen sahip olduğun ilimle kimseye muhtaç olmadın.”

“Sonra Huzeyme b. Sabit Zü's-Şehadeteyn el-Ensarî ayağa
kalktı ve şöyle dedi: “Ey Müminlerin Emiri! Bu işimiz için
(hilafet) senden başka birisini bilmiyoruz; senden başkası-
na gidemeyiz. Eğer senin hakkında kendimize karşı dürüst
olursak, andolsun ki, sen insanların en önce iman edenisin,
onların Allah'ı en iyi bilenisin, müminlerin Resulullah'a en
öncelikli olanısın; onlarda olan, sende de var; ama sende olan,
onlarda yoktur.”

“Sa'saa b. Suhan da ayağa kalktı ve şöyle dedi: “Ey Mümin-
lerin Emiri! Allah'a andolsun ki, hilafet seni süslemedi, sen

hilafeti süsledin; hilafet seni yüceltmedi, sen hilafeti yüceltin. Andolsun ki, sen hilafete muhtaç değilsin, hilafet sana muhtaçtır.”

“Sonra Malik b. Hâris el-Eşter ayağa kalktı ve şöyle dedi: “Ey insanlar! Bu vasiler vasisidir, peygamberlerin ilminin vârisidir. Büyük imtihanlardan geçmiştir. Gönlü zengindir. Allah’ın Kitabı onun imanına, Resulü onun Rızvan cennetinde olduğuna tanıklık etmiştir. Tüm faziletler en mükemmel şekliyle onda toplanmıştır. Ne sonrakiler, ne de öncekiler onun parlak geçmişi, ilmi ve faziletinden şüphe etmemişlerdir.”

“Sonra Ukbe b. Amr ayağa kalktı ve şöyle dedi: “Kimin Ukbe’nin günü gibi bir günü, Rızvan biati gibi bir biati, zulmünden korkulmayan böyle bir imamı ve bilgisizliğinden korkulmayan böyle bir âlimi var?”

Ş: Çok ilginç tanıklıklardır.

Dr. Züheyir: Biz İslam’ın ne olduğunu, halifenin kim olduğunu ve Ehl-i Beyt’in kimler olduğunu yeni anlıyoruz.

Ş: Biz de aynı şekilde.

D: Sanıyorum bizim mübahasemiz artık bitmiştir.

Kur’an’da Niçin Halife Olarak İmam Yoktur?

Ama mübahasemizi bitirmeden önce bir nükteyi de eklemek istiyorum: Genellikle Vahhabiler, “Eğer imam önemliyse, neden Kur’an’da Peygamber’in halifesi için imam kelimesi kullanılmamıştır?” diye sorarlar.

Ş: Evet, daha önce de duymuştum.

D: Cevabı bu Gadir Hutbesi’ndedir.

Ş: Nasıl?

D: Çünkü Gadir Hutbesi'nde velayetten söz edilir, imametten değil.

Ş: Yani?

D: Yani Allah ve Resulü'nün insanların üzerinde velayeti vardır; dolayısıyla Peygamber'in halifesinin de insanların üzerinde velayeti vardır. İmamet, lider ve önderin işidir; velayeti ve yetkisi olanın değil. Gerçi Kur'an'da Hz. İbrahim hakkında "imam" kelimesi kullanılmıştır, ama bu "imam" bazı peygamberlerden de üstündür.

Ş: Güzel bir nüktedir.

D: Evet; çünkü Kur'an kültüründe ve Ehl-i Beyt ekolünde "veliyi-emr" ve "ulü'l-emr" var, "imam" değil. "İmam" kelimesi, "halife"den farklı olsun diye Şii kültüründe kullanılmış, daha sonra da yaygınlaşmıştır.⁽¹⁾ Yoksa asıl eksen, velayettir. Velayet-i emrin asıl tarihî mihverlerinden biri olan Maide Suresi'nin 55. ayetinde de rükû hâlinde zekât veren "veli"den söz edilmektedir.

Ş: Ama siz Peygamber'in halifelerine "veli" demiyorsunuz.

D: Çünkü biz, On İki İmamları Peygamber'in halifeleri olarak kabul ediyoruz. Bu nedenle de sözü edilen halifelerle karıştırılmasınlar diye "imam" sözcüğünden yararlanıyoruz. Elbette Gadir Hutbesi'nde de "imamet" sözcüğü geçmiştir.

1- [Yazarın bu görüşüne katılmamız mümkün değildir. Çünkü Kur'an-ı Kerim'de de "imam" kavramı kullanılmıştır. Yazarın da işaret ettiği Hz. İbrahim hakkında "imam" tabirinin kullanıldığı ayette bile Hz. İbrahim'in soyundan gelecek olan imamlardan söz edilmektedir ki, onlar hiç kuşkusuz Peygamber ve Ehl-i Beyt İmamları'dır. Hadislerde de gerek Peygamber Efendimiz için, gerekse soyundan olan Ehl-i Beyt İmamları için "imam" tabiri çok kullanılmıştır. Mevlamız İmam Ali'nin lakaplarından biri "Muttakilerin İmamı", Ehl-i Beyt İmamlarının lakaplarından biri de "Hidayet İmamları"dır. Mütercim]

Ş: Ama bazıları, Şiilerin İmamları Peygamber'den üstün bildiklerini söylüyorlar. Çünkü İbrahim'e peygamberlikten sonra imamlık verildiğini söylüyorlar.

Daha önce de söylediğim gibi "imamet", "velayet" kavramıyla birlikte olursa, Allah'ın ve Peygamber'in velayetinin devamıdır, ondan üstün değildir. Fakat Hz. İbrahim'in imameti, nübüvvetinden üstündü.

Ş: Ama Şia'da "imam" kelimesine kıyasla "veli" kelimesi daha az kullanılmaktadır.

D: Çünkü "imam" kelimesi, sapkınlıkla mücadelede öncü anlamını taşımaktadır. Ama biz onları "veliyy-i emr" biliyoruz. Ayrıca "imam" kelimesi, daha çok halk arasında kullanılır; ulema arasında ise daha çok "veliyy-i emr" kelimesi kullanılır. Şu anda da İran'da "veliyy-i fakih" ve "veliyy-i emr" diyoruz.

Ş: Çok ilginç.

D: Elhamdülillah, bu yolculuğumuz çok bereketli oldu.

Ş: Elhamdülillah, iyi bir sonucu oldu.

Ş. Osman: Elhamdülillah, bu hac yolculuğunda Allah bize iyi bir ödül verdi.

Dr. Züheyir: Dünyada gerçek İslam'ı yaşadıklarını zanneden babalarımıza acıyorum.

Ş: Ama Kur'an atalarımızın yanlış itikatlarına uymamamızı bize emretmiştir.

Ş. Osman: Kur'an, "Babalarımız ve atalarımızın dinlerini bırakmayız." diyenleri birkaç yerde kınamıştır.

D: Evet, Maide Suresi, 104. ayette kâfirlerin dilinden şöyle buyrulur: **"Babalarımızı bağlı bulduğumuz şey bize yeter."** Veya

İbrahim Suresi, 10. ayette şöyle buyrulur: **“Bizi babalarımızın ibadet ettiği şeylerden alıkoymak istiyorsunuz.”** Zuhruf Suresi, 22. ayette de şöyle buyrulur: **“Biz babalarımızı bir gelenek üzere bulduk, biz de onların izlerinde (doğru yolda) ilerlemedeyiz.”** Lokman Suresi, 21. ayette ise şöyle buyrulur: **“Hayır, biz babalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye uyarız.”**

Dr. Züheyir: Ama biz babalarımızın yolundan gideceğiz demiyoruz. Babalarımız yanlış bir yoldan gitmişlerse, bizim onların yolunu sürdürmemizin bir anlamı yoktur.

Ş. Osman: Eğer öyle yapacak olursak, Kur'an ayetleri gereğince müşriklerin safında yer almış oluruz. Çünkü Kur'an, müşriklerin öyle söylediğini anlatıyor.

Dr. Züheyir: Peki, Halifeler Ekolü üzere yaptığımız önceki amellerimizi ne yapacağız?

D: Bir şaka yapayım mı?

Ş: Buyurun.

D: **“İslam, öncesini kesip atar.”**

Ş: Ama bu bizim için değildir.

D: Şaka yaptım. Siz sadece bir mezhepten başka bir mezhebe geçmişsiniz. Hanbeli mezhebinden Şafii mezhebine geçen biri gibi.

Dr. Züheyir: Pek de şaka değildir. İşin içinde peygamberlerini dinlemeyen bir grup varsa, onların nasıl bir İslam'ı olabilir ki?! Biz İslam'ı yeni bulmuş gibiyiz. Ben diğer mezheplerin İslam çizgisinde olmadığına inanıyorum. Olay, bizim Hanbeli mezhebinden Şafii mezhebine geçişimiz gibi değildir. Biz saptırılmış bir İslam'dan gerçek İslam'a geçiş yapıyoruz.

D: Ama biz Kur'an'ın emri doğrultusunda kelime-i şahadetini getiren herkesi Müslüman biliriz.

Ş: Ama sadece Müslümandır; zorunlu olarak İslam'ın tümüne iman etmiş değildir. **“Bir kısmına iman eder, bir kısmını inkâr ederiz.”** diyenlerden olabilir.

Dr. Züheyir: Aslında bizim sıkıntımız Peygamber'den sonrasıyla ilgilidir ki, Doktor onların İslam'ın bir parçası olmadığını söyledi.

D: Elbette Peygamber'in buyurmuş olduğu halifeyi seçmek, muhakkak İslam'ın bir parçasıdır. Ama halkın seçtiği bir halifeyi kabul edip etmemek, İslam'ın bir parçası değildir. Hatırlarsanız, el-Ezher müftüsü Dr. Ahmed Tayyib'den şöyle bir şey nakletmiştim: Ebu Bekir ve Ömer'i kabul etmek veya etmemek, İslam'ın bir parçası değildir ki, kabul etmeyen için bir sıkıntı olsun.

Dr. Züheyir: Ahmed Tayyib'i nereden tanıyorsunuz?

Ş: Doktor, bizim el-Ezher müftümüzü tanıyor.

Dr. Züheyir: Nereden tanıyorsunuz?

D: Evet, ben kendisini tanırım; hatta kendisiyle bir telefon görüşmemiz de olmuştur.

Dr. Züheyir: Ahmed Tayyib, “Ebu Bekir ve Ömer'i kabul etmek veya etmemek, dinin bir parçası değildir” sözünü nerede söylemiş?

D: Uydudan da yayınlanan Mısır televizyonunun bir programında. Dr. Tayyib, sekiz program boyunca Şia ve Ehl-i Sünnet'in ihtilafı hakkında konuştu.

Ş. Osman: Ne diyordu?

D: “Dönemin el-Ezher müftüsü Şeyh Şeltut'un elli yıl önceki fetvası uyarınca Şia da dört resmî mezhep gibi İslam mezheplerinden biridir ve Şia hakkındaki şayiaların tümü yalandır.” diyordu.

Dr. Züheyir: Ebu Bekir ve Ömer hakkındaki o sözünü de o programda mı söyledi?

D: Evet. Program sunucusu ona, “Mısır gençlerinden bir grup Şiiliğe meyletmiştir. Acaba onların İslam’ı doğru mu?” diye sordu. Dr. Tayyib, “Tabii ki doğrudur.” diye cevap verdi. Sonra sunucu, “Ama Şiiler Ebu Bekir, Ömer ve Osman’ı kabul etmezler.” diye sordu. Dr. Tayyib, “Bu halifeleri kabul etmek, inanç esaslarından biri mi?” diye cevap verdi.

Dr. Züheyir: Yani Şia’yı kabul ediyordu.

D: Evet. “Şia, beş İslam mezhebinden biridir.” diyordu. Hatta sunucu, “Onlarla evlenmek nasıldır?” diye sordu. Dr. Tayyib, “Diğer İslam mezhepleri arasındaki evlilik gibidir.” dedi.

Dr. Züheyir: Şimdi ben Ehl-i Beyt ekolünü kabul ettim, ama fıkhnı nasıl öğreneceğim? Sanırım Mısır’a döndükten sonra Şii bir hanımla evlenmem gerekecek!

D: Ne mutlu ki, Ehl-i Beyt ekolü dünyada o kadar yayılmıştır ki, her yerde onun fikhî hükümlerine ulaşmak mümkündür.

Ş. Osman: Sahi, Şia’nın fıkıh kitaplarını nereden temin edebiliriz?

D: Daha önce de söylemiştim, Mısır’da da bulabilirsiniz. Ama kitapları temin etmeden önce binlerce Şia ve Ehl-i Beyt sitesinden tüm fikhî hükümlere ulaşabilirsiniz.

Dr. Züheyir: Ama ben Şii bir hanımla evlenmeyi ve hükümleri ondan öğrenmeyi tercih ederim.

Ş: Ben de Doktor’a rica ediyorum, bizimle ilişkisini kesmesin. Şayet bir sorumuz olursa, kendisine soralım. Çünkü bazı konular Farsça dilinde olabilir.

D: Geçen yirmi yılda Ehl-i Beyt ekolünün dünyadaki büyümesi çok fazla olmuştur. Katar’dan Dr. Kardavî’nin başkanlık etti-

ği İslam Âlimleri Konseyi'nin bir raporuna göre -ki ben bunu İran'ın o konseydeki temsilcısından işitmişim- asla Şia bulunmayan Endonezya ve Nijerya gibi ülkelerde şu anda sırasıyla 30 milyon ve 20 milyon Şia vardır. Diğer ülkelerde de büyüme eğrisi çok yüksektir. Bu nedenle de onlar için kendi dillerinde fıkıh kitaplar hazırlanmıştır.

Ş: Gerçekten de büyüme bu kadar fazla mı?

D: Evet. Elhamdülillah İran İslam İnkılabı'ndan sonra iyi bir büyüme oldu. 2006 Lübnan-İsrail savaşından sonra da Arap ülkelerinde, özellikle de Mısır ve Arabistan'da, Türkiye gibi ülkelerde ve Afrika ülkelerinde Ehl-i Beyt ekolünün inanılmaz bir büyümesi oldu.

Dr. Züheyir: Onların da sizin gibi bir doktorları varmış ki, kendilerine yol göstermiştir.

D: Gençlerin ve sıradan halkın Ehl-i Beyt mektebini kabullenmesi için Şeyh İbrahim ve Şeyh Osman gibi bir âlimin bilmesi gereken dakik ve detaylı bilgiler gerekmiyor. Ben bizzat çeşitli hac yolculuklarımda kısa bir sürede ve akıl ve mantığa dayalı bir sohbet ile Ehl-i Beyt ekolüne tâbi olan nice kişiler gördüm.

Dr. Züheyir: Doktor doğru söylüyor. Mesela din âlimi olmayan ben, sizin birkaç oturum sohbetinizi dinledikten sonra Doktor'un sözlerinin akıl ve mantığa dayalı olduğunu gördüm. Bu yüzden de birkaç gündür yürekten Ehl-i Beyt ekolünün gerçek İslam olduğunu anlamış bulunuyorum.

Ş: Doktor Züheyir! Hakikatleri hemen kabul etmeniz sizin için sorun değildir. Ama ben ve Şeyh Osman gibileri için sadece kabul etmek yetmiyor. Biz yarın el-Ezher'de niçin Ehl-i Beyt Ekolü'nü Halifeler Ekolü'ne tercih ettiğimizi başkalarına açıklamak zorunda kalacağız. Yoksa daha ilk günlerden itibaren Medine'de Ehl-i Beyt Ekolü'nün gerçek İslam olduğu bana

sabit olmuştu. Ama sorduğum sorularla meselenin derinliği benim için aydınlanmış oldu. Şimdi tüm sorularımın cevabını Doktor'dan almış durumdayım.

Ş. Osman: Ben ilk günlerden itibaren sohbetlerinizde bulunmadığım ve birçok konuyu kaçırdığım için üzgünüm.

Ş: Şeyh Hamid Necdî'nin evindeki oturumumuzda Doktor, bizim kendi kitaplarımızda mevcut olan hadislere dayanarak bizim abdesti, ezanı, Fatiha ve zammı suremizi, teşehhüdümüzü ve kısaca tüm namazımızı sorguladı. Şeyh Hamid'in de vereceği bir cevabı yoktu ve Doktor'un hemen hemen tüm istidlallerini kabul etti.

Ş. Osman: Akıllı insan, değil din konusunda, dünya işlerinde de mantıklı istidlaller karşısında mukavemet ve muhalefet etmez.

Ş: Şimdi önceki sohbetlere döner ve tartışılan konuları gözden geçirirsek, Ehl-i Beyt ekolünde cevabı olmayan sorunuzun olmadığını görürsünüz. Oysa bizim ekolumuz ve Doktor'un ifadesiyle halifeler ekolünde cevabı verilmeyen ve büyük âlimlerimizin de cevabını veremeyeceği binlerce soru vardır. Ben- ce makine mühendisi bir kişinin Ehl-i Beyt ekolünde bu kadar bilgisinin olmasının nedenlerinden biri, o ekolün öğretilerinin çoğunun akıl ve mantığa dayalı olmasıdır.

Ş. Osman: Evet, ben de aynı düşüncedeyim. Zira dikkat ederseniz, ben ve Şeyh İbrahim, daha çok Doktor'un akli ve mantıki delilleri karşısında yetersiz kaldık.

D: Ama ben hadisî ve kelimî tartışmaları da sizin kendi kitaplarınıza ve Kur'an'a dayandırarak sürdürüyordum.

Ş: Ama kendiniz de söylediğiniz gibi sizin münazaralarınız düzenli ve bir, iki, üç şeklinde idi.

D: Ama ben dinî konularda bilgisi az olan biriyim ve sadece kendi dinimi ve inançlarımı savunabilecek ölçüde bilgiye sahibim. Benim gibi biriyle yaklaşık bir ay sohbetten sonra Ehl-i Beyt ekolünü kabul eden sizin gibi hakikat susamışları, eğer din âlimlerimiz yanına gitselerdi, eminim ki, bir veya iki gün içerisinde Ehl-i Beyt ekolünü kabul ederlerdi.

Ş. Osman: Fakat behemehal Ehl-i Beyt ekolü hakkında çok bilgi ve kitaba ihtiyacımız vardır.

D: Sorun değil; eğer kabul ederseniz, yarın İran Hac Temsilciliği Bürosu'nun kültürel bölümüne gideriz. Orada çok sayıda kitap ve CD var. Şimdilik onlardan bir miktar alırsınız, daha sonra da inşallah Mısır ve Lübnan'da Ehl-i Beyt ekolünün kitaplarını temin etmek için girişimde bulunursunuz.

Ş: İran'dan nasıl?

D: Eğer İran-Mısır ilişkileri kitap gönderebileceğimiz derecede iyileşirse, ben hizmetinizde olurum.

Ş: O hâlde yarın saat 10.00'da İran Hac Temsilciliği'ne gidiyoruz.

D: İnşallah yarın sabah saat 10.00'da şu adrese gider ve bir miktar kitap ve CD alırsınız.

Ş: Son sözümüz, “Âlemlerin Rabbine hamdolsun”dur.

Bu satırların yazımı, İmam Ali'nin (a.s) şehadet yıldönümü olan Ramazan ayının yirmi birinci günü sona erdi.

EKLER

EK 1

“Hasâis-i Ali b. Ebî Talib” Kitabından⁽¹⁾ Bir Bölüm

Yazarı: Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin Sıhah diye nitelendirdikleri kitaplardan Sünen-i Nesaî'nin sahibi Şeyh Ebu Abdurrahman Ahmed b. Şuayb en-Nesaî.

Burada, Şeyh Ebu Abdurrahman Ahmed b. Şuayb en-Nesaî'nin yazdığı “Hasâis-i Ali b. Ebî Talib” kitabından bir bölümü getiriyoruz. Nesaî, Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin altı sahih kitabından biri olan Sünen-i Nesaî'nin de yazarıdır. Ben bu kitabı Farsçaya çevirmişim ve Arapça metniyle birlikte basılmıştır. Bu çalışmamda kitaba bölüm ve hadis numarası da vermişim. Mesela 8/17/11; yani kitabın sekizinci bölümündeki 17 hadisten 11. hadis.

Bu bölümde Şeyh ile münazaramızda istinat ettiğim hadisleri getiriyoruz.

Şeyh, İmam, Hafız Ebu Abdurrahman Ahmed b. Şuayb en-Nesaî der ki:

1- [Bu çok değerli kitap, Abdulkadir Çuhacıoğlu tarafından tercüme ve şerh edilmiş ve Kevser Yayıncılık tarafından yayınlanmıştır. Biz de bu bölümdeki hadisleri tercüme ederken bu kitaptan epey istifade ettik. Mütercim.]

1/6/2: Zeyd b. Erkam'dan: "Resulullah (s.a.v) ile birlikte ilk namaz kılan Ali'dir (r.a)."

1/6/3: Zeyd b. Erkam'dan: "Resulullah'ın (s.a.v) yanı sıra **İslam'ı kabul edenlerin ilki**, Ali b. Ebu Talib'tir (r.a)."

1/6/5: Afif el-Kindî'den: "Cahiliye **döneminde, aileme elbise ve güzel koku almak için Mekke'ye** gelmiştim. Ticaretle uğraşan Abbas b. Abdulmuttalib'in yanına vardım. Kâbe'yi seyretmek için yanına oturmuşken, gökte güneş halka olup yükseldi ve gitti. Derken bir genç gelip gözlerini göğ'e dikti. Sonra kalkıp Kâbe'ye yöneldi. Çok geçmeden bir çocuk gelip onun **sağına durdu. Biraz sonra da bir kadın geldi ve arkalarına durdu. Genç** rükûya varınca çocuk ile kadın da rükûya vardı. Bunun üzerine, "Ey Abbas! Bu büyük bir olay!" dedim. "Evet, **büyük** bir olay! Şu gencin kim olduğunu biliyor musun?" dedi. "Hayır!" dedim. "O, Abdullah'ın **oğlu Muhammed**'dir. Peki, şu çocuğu tanıyor musun? O da kardeşimin oğlu Ali'dir. Ya şu kadını tanıyor musun? O ise, Muhammed'in eşi Huveylid kızı Hatice'dir. Kardeşimin oğlu Muhammed'in bana haber verdiğine göre, onun Rabbi **göğün ve yerin** Rabbiymiş. Kendisine **üzerinde olduğu** bu dini emretmiş. Allah'a andolsun ki, bütün yeryüzünde, şu üç kişi dışında bu dine mensup bir başkası yok." dedi."

1/6/6: Amr b. İbad b. Abdullah'dan: Ali (r.a) **şöyle** buyurdu: "Ben Allah'ın **kulu ve Resulullah'ın kardeşi**yim. Sıddık-ı Ekber (en büyük sıddık) benim. Benim dışımda kim bunu iddia ederse, yalancıdır. Ben insanlardan yedi yıl önce iman ettim."

2/1/1: Abdullah b. Ebu Hüzeyl'den: Ali (r.a) **şöyle** buyurdu: "Peygamberimizden sonra bu ümmetten benim dışımda Allah'a ibadet eden birini tanımıyorum. Bu ümmetten hiç kimse Allah'a ibadet etmezken, ben dokuz yıl Allah'a ibadet ettim."

3/15/1: Sa'd'ın kızı Aişe'den: Babamdan (Sa'd b. Ebu Vakkas) şöyle dediğini duydum: "Resulullah'ı (s.a.v) Cuhfe günü, Ali'nin elini tutarak hutbe okurken dinledim. Allah'a hamd ü senadan sonra şöyle buyurdular: "Ey İnsanlar! Ben sizin velinizim (değil mi?)" Orada bulunan ashap, "Doğru söylüyorsunuz ya Resulallah!" deyince, Peygamber, Ali'nin elini tekrar tutup yukarı kaldırdı ve şöyle buyurdu: "Bu da benim velimdir; benden taraf borcumu **öder**. Ben ona dost olanın dostu, düşman olanın ise düşmanıyım."

3/15/2: Amir b. Sa'd b. Ebu Vakkas'tan: Muaviye, Sa'd'a emredip, "Ebu Türeb'a sövmene engel olan nedir?" diye sordu. Sa'd şöyle dedi: "Ben Resulullah'ın (s.a.v) söylediği üç şeyi hatırladım da asla ona sövmem. O üç şeyden sadece birinin benim olmasını, kızıl tüylü develerin benim olmasından daha çok isterdim. Savaşlarının birinde Ali'yi kendi yerine bıraktığında Ali, "Ya Resulallah! Beni kadınlar ve çocuklarla birlikte mi bırakıyorsunuz?" deyince, Resulullah'ın (s.a.v) ona şöyle buyurduğunu duydum: Bana göre, Musa'ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısınız? Sadece benden sonra peygamberlik yoktur."

Hayber gününde de Resulullah'ın şöyle buyurduğunu duydum: "Yarın sancağı bir adama vereceğim ki, o Allah ve Resulü'nü sever, Allah ve Resulü de onu severler." Hepimiz boynularımızı uzatıp acaba o ben miyim diye arzu ederken Resulullah, "Bana Ali'yi çağırın." buyurdu. Ali, Resulullah'a geldiğinde gözleri fena biçimde ağrıyordu. Resulullah, tükürüğünü Ali'nin gözlerine sürdü ve sancağı ona verdi.

"Allah ancak siz Ehl-i Bey'ten her türlü pislği gidermeyi ve sizi tertemiz kılmayı ister." ayeti indiğinde de Resulullah (s.a.v) Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'i çağırdı ve "Allah'ım! Bunlar benim Ehl-i Bey'imdir." buyurdu.

3/15/5: Enes b. Malik'ten: "Peygamber'in (s.a.v) yanında (kızartılmış / pişmiş) bir kuş vardı. "Allah'ım! Kullarından en çok sevdiğin kimseyi bana gönder de bu kuştan benimle yesin!" diye buyurdu. Bir ara Ebu Bekir geldi; onu geri çevirdi. Sonra Ömer geldi; onu da geri çevirdi. Daha sonra Ali geldi; ona izin verdi."

3/15/6: Abdurrahman b. Ebu Leyla'dan: Babam Hz. Ali'nin yanı sıra yürürken ona dedi ki: "İnsanlar seni bir türlü anlayamıyor; soğukta iki örtüyle dışarı çıkıyor, yazınsa kaba ve kalın elbiseler giyiyorsun!" Hz. Ali, "Sen Hayber'de bizimle birlikte değilmiydin?" dedi. Babam, "Evet, sizinleydim." dedi. Bunun üzerine şöyle buyurdu: "O gün Resulullah (s.a.v) önce Ebu Bekir'i gönderdi ve sancağı ona verdi. Ama o hemen dönuverdi. Arkasından Ömer'i gönderdi ve sancağı ona verdi. Ama o da hemen geri döndü. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "(Yarın) bu sancağı öyle birisine vereceğim ki, o Allah ve Resulü'nü sever, Allah ve Resulü de onu severler. O, geri dönüp de kaçan biri değildir." Sonra birini bana gönderip beni huzuruna çağırdı. Gözlerim ağrıyordu. Tükürüğünü gözlerime sürdü ve şöyle dua etti: "Allah'ım! Sıcacığın ve soğucğun eziyetinden onu koru!" Ondan sonra bir daha ne sıcak hissettim, ne de soğuk."

3/15/7: Büreyde el-Eslemî'den: "Hayber'i kuşatmıştık. Sancağı önce Ebu Bekir aldı; ancak fetih gerçekleşmedi. Ertesi gün sancağı Ömer aldı; o da hemen geri döndü, fetih yine gerçekleşmedi. İnsanlar yorulmuş, güç kuvvet kalmamıştı. Tam o sırada Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Sancağımı yarın öyle birisine vereceğim ki, o Allah ve Resulü'nü sever, Allah ve Resulü de onu severler. Fetih gerçekleşmeden de dönmeyecektir." Fetih ertesi gün gerçekleşeceğinden geceyi rahat geçirdik. Sabah olduğunda Resulullah (s.a.v) sabah namazını kılıp yanımıza geldi, ayakta durup sancağı yere bıraktı. İnsanlar izdiham hâlinde bekliyor; içimizden Resulullah'ın (s.a.v) yanında ayrı bir yeri olduğunu sanan herkes sancağı sahip olmak istiyordu.

Sonunda Ali'yi çağırıldı. Gözleri ağrıyordu. Gözlerine tükürüğünü sürdü ve sancağı ona teslim etti. Allah da fethi onun eliyle gerçekleştirdi.”

3/15/8: Büreyde el-Eslemî'den: “Hayber günü, Resulullah (s.a.v) Hayber kalesi yanına konakladı ve sancağı Ömer'e verdi. İnsanlardan bir kısmı onunla birlikte gidip Hayberlilerle karşılaştı. Ömer ve arkadaşları dağıldılar ve Resulullah'ın (s.a.v) yanına döndüler. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Sancağı (yarın) öyle birisine vereceğim ki, o Allah ve Resulü'nü sever, Allah ve Resulü de onu severler.”

Ertesi gün Ebu Bekir ile Ömer çok heveslendi. Lakin Peygamber, Ali'yi çağırıldı. Ali'nin gözleri ağrıyordu. Tükürüğünü gözlerine sürdü. İnsanlardan bir grup onunla birlikte harekete geçti ve Hayberlilerle karşılaştı. Tam o sırada Merhab adlı bir şair şöyle sesleniyordu:

“Hayber benim Merhab olduğumu biliyor.

Silahını çekmiş, tecrübeli bir kahramanım.

Aslanlar gelip art arda saldırdıklarında;

Onlara kâh saldırır, kâh darbe indiririm.”

Merhab ile Ali karşılıklı birer darbe indirdiler. Ali öyle bir darbe indirdi ki, kılıç adamın kafasını ikiye yarıdı. Askerler bu darbenin sesini duydular ve hemen Ali'yle birlikte saldırıya geçtiler ve sonunda fethi ulaştılar.”

4/1/1: Amr b. Meymun'dan: İbn Abbas'ın yanında oturdum. Tam o sırada dokuz kişilik bir grup insan gelerek, “Ey İbn-i Abbas! Ya bizimle kalk (gidelim), ya da bizi onlarla yalnız bırak.” dediler. İbn Abbas, “Peki, sizinle kalkayım.” deyip kalktı. Bu olay İbn Abbas sağlıklı iken, henüz gözleri kapanmadan önce vuku buldu. O insanlar başladılar konuşmaya; ama

ne dediklerini anlayamıyordum. Sonunda İbn Abbas elbisesini silkerek geldi ve şöyle dedi:

“Öf! Tüf! Onlar on ayrı fazileti bulunan bir adam (Ali) hakkında ileri geri konuştular. Öyle bir adam hakkında ileri geri konuştular ki, Resulullah (s.a.v) (Hayber fethinde), “(Yarın) öyle birisini göndereceğim ki; o, Allah ve Resulü’nü sever, Allah ve Resulü de onu severler. Allah onu asla mahcup etmez.” buyurmuştu. Bunun üzerine birileri heyecanla beklemeye başladı. Ancak o, “Ali b. Ebu Talib nerede?” buyurdu. “Değirmende un öğütmekle meşgul.” denince, “İçinizde bu işi yapabilecek bir başkası yok mu?” buyurdu. Nihayet Ali geldi. Gözleri ağrıyordu. Neredeyse göremeyecek durumdaydı. Hemen tükürüğünü gözlerine çaldı ve sancağı üç kez sallayarak ona verdi. Safiye bint-i Huyey’i de o gün Ali getirdi.”

“Yine Resulullah, Ebu Bekir’i Tevbe Suresi ile birlikte (Mekke’ye) göndermişti. Ama hemen ardından bu görevi Ebu Bekir’den alıp Ali’yi gönderdi ve “Bunu benden olan, benim de kendisinden olduğum birisi (Ali) dışında hiç kimse götüremez.” buyurdu.”

“Yine Resulullah, içlerinde Ali’nin de bulunduğu amca oğullarına seslenerek, “Dünya ve ahirette kim bana dostluk edecek?” buyurduğunda, Ali hemen (ayağa kalkıp) şöyle demişti: “Sana hem dünya ve hem de ahirette ben dostluk edeceğim.”

“Ayrıca Hatice’den sonra İslam’ı ilk kabul eden, Ali’dir.”

“Yine Resulullah (s.a.v) örtüsünü alıp Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin’in üzerine örttü ve “Allah, ancak siz Ehl-i Bey’ten her türlü pisliği gidermek ve sizi tertemiz kılmak ister.” buyurdu.”

“Yine Ali, canını satarak (tehlikeye atarak) Peygamber’in (s.a.v) elbisesini giymiş ve onun yatağına yatmıştı. Müşrikler Resulullah’ı (s.a.v) arıyorlardı. Ali uyurken Ebu Bekir geldi. Yatanın

Peygamber olduğunu sanıyordu. Ali kendisine dedi ki: "Allah'ın Peygamberi Meymune Kuyusu'na doğru yola çıktı; yetiş ona!" Ebu Bekir yola koyuldu ve Peygamber ile beraber mağaraya sığındı. Bu sırada Ali, tıpkı Resulullah gibi, taş yağmuruna tutuldu. Acıdan kıvranıyordu. Ali başını örtünün altına sokup sabaha kadar çıkarmadı. Sonra başını örtüden çıkarınca müşrikler, "Sen hakikaten aşağılık birisin! Biz senin adamını taşladık da hiç kıvranmazdı. Sen ise hemen kıvrandın; bu hoşumuza gitmedi." dediler."

"Yine, Resulullah insanlarla birlikte Tebük gazvesine çıkıyordu. Ali, "Ben de seninle gelebilir miyim?" demişti. Allah'ın Peygamberi (s.a.v), "Hayır!" deyince Ali ağlamaya başladı. Bunun üzerine Resulullah şöyle buyurdu: "Bana göre, Musa'ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısın? Sadece sen peygamber değilsin. Gerçek şu ki, seni kendi yerime halife olarak bırakmadan gitmem doğru olmaz."

"Yine Resulullah (s.a.v) onun hakkında şöyle buyurmuştu: "Sen benden sonra her müminin velisisin."

"Yine Resulullah, Ali'nin kapısının dışında Mescid'e açılan bütün kapıları kapattı. Ali'nin o kapıdan başka bir yolu olmadığı için cünüp olarak Mescid'in içinden geçebiliyordu."

"Yine Resulullah, "Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır." buyurdu."

İbn-i Abbas şöyle devam etti: "Allah -azze ve celle- Kur'an'da bize (Hudeybiye günü) ağaç altında Peygamber'e biat edenlerden razı olduğunu, ama kalplerinde olanları da bildiğini haber veriyor. Peki, onlara daha sonra gazap ettiğini biliyor muyuz?"

"Ömer bir gün bir kişi hakkında, "İzin ver ya Resulallah, şunun boynunu vurayım!" dediğinde Resulullah (s.a.v) şöyle buyurmuştu: "Gerçekten bunu yapar mısın?! Kim bilir, belki

Allah Bedir'e katılanların durumunu bilip, **"Dilediğinizi yapın!"** buyurmuştur."

6/1/1: Rib'î'den: Ali şöyle dedi: "Kureyş'ten bazı insanlar Peygamber'e gelerek, "Ya Muhammed! Biz senin komşuların ve müttefikiniz. Kölelerimizden ne dine, ne de ilim öğrenmeye rağbeti olmayan bazıları sana gelmişler. Onlar, sadece bizim tarlalarımızdan ve mallarımızdan kaçmışlar. Onları bize geri ver." Peygamber Ebu Bekir'e "Ne diyorsun?" diye sordu. "Doğru söylüyorlar; onlar senin komşularındır." dedi. Bunun üzerine Peygamber'in (s.a.v) yüz ifadesi değişti. Sonra Ömer'e, "Sen ne diyorsun?" diye sordu. O da, "Doğru söylüyorlar; onlar senin komşuların ve müttefiklerindir." dedi. Peygamber'in (s.a.v) yine yüz ifadesi değişti ve şöyle buyurdu: "Ey Kureyş topluluğu! Allah'a andolsun ki Allah, kalbini iman ile sınadığı bir adamı sizin üzerinize gönderecek ki, din üzerinde sizi vuracak. Ebu Bekir, "O ben miyim ya Resulallah?" diye sordu. Peygamber, "Hayır!" buyurdu. Ömer, "O ben miyim ya Resulallah?" diye sordu. Peygamber, "Hayır! O, ayakkabıyı yamayan adamdır." buyurdu." O sırada Peygamber, ayakkabısını yamaması için Ali'ye vermişti.

7/6/1: Ebu'l-Buhterî'den: Ali şöyle dedi: "Resulullah (s.a.v) beni gençken Yemen'e gönderiyordu. "Ya Resulallah! Sen beni aralarında olaylar olmuş bir topluma gönderiyorsun; üstelik henüz genç yaştayım." dedim. Bunun üzerine şöyle buyurdular: "Şüphesiz, Allah senin kalbini hidayet edecek, dilini sabit kılacaktır." Ondan sonra, iki kişi arasında verdiğim hiçbir hükümde şüpheye düşmedim."

7/6/3: Ebu'l-Buhterî'den: Ali (r.a) şöyle dedi: "Resulullah (s.a.v) beni, aralarında hüküm vermem için Yemen halkına gönderiyordu. "Ya Resulallah! Benim hüküm verme konusunda hiçbir bilgim yok." dedim. Bunun üzerine mübarek elini göğsüme koyarak şöyle dua ettiler: "Allah'ım! Onun kalbini hidayet et,

dilini doğrult.” Ondan sonra, herhangi bir oturumda, iki kişi arasında verdiğim hiçbir hükümde şüpheye düşmedim.”

8/1/1: Zeyd b. Erkam’dan: “Resulullah’ın (s.a.v) ashabından bazılarının Mescid’e açılan kapıları vardı. (Bir gün) Resulullah şöyle buyurdu: “Ali’nin kapısı dışında tüm kapıları kapatın.” Orada bulunan insanlar bu konuda ileri geri konuşunca, Resulullah (s.a.v) ayağa kalktı, Allah’a hamdüsenadan sonra şöyle buyurdu: “Sonra, bana Ali’nin kapısı dışında bu kapıların tamamını kapatmam emredildi. Bununla ilgili konuşmanız konuştunuz. Allah’a andolsun ki, onları ben kapatmadım, bunu da ben açmadım. Sadece, bana emredildi, ben de emre uydum.”

9/5/2: Hâris b. Malik’ten: “Mekke’ye geldiğim vakit Sa’d b. Ebu Vakkas’la buluştum ve kendisine, “Ali hakkında herhangi bir menkıbe duydun mu?” dedim. Sa’d anlatmaya başladı: “Resulullah (s.a.v) ile beraber Mescit’teydik. Kapıların kapatılması için, “Resulullah’ın (s.a.v) Ehl-i Beyt’i dışında Mescit’te kim varsa dışarı çıksın.” çağrı yapıldı.

Biz de hemen çıkıverdik. Sabah olunca Resulullah’ın amcası (Abbas) gelerek, “Ya Resulallah! Ashabını ve amcalarını çıkarıp da şu genci (Ali’yi) mi bıraktın?” dedi.

Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Sizin çıkmanızı ve bunun içerde kalmasını ben emretmedim; bunu Allah emretti.”

10/24/1: Sa’d b. Ebu Vakkas’tan: “Resulullah (s.a.v) Tebük gazvesine çıkarken Ali’yi Medine’de bırakmıştı. Birileri, “Peygamber (s.a.v) artık ondan bıktı ve arkadaşlığından hoşlanmaz oldu.” deyince, Ali (k.v) hemen Peygamber’in (s.a.v) peşine düştü ve ona yolda yetişti. Dedi ki: “Ya Resulallah! Beni Medine’de çocuklarla, kadınlarla baş başa bıraktın. İnsanlar, “Artık Peygamber ondan bıktı ve arkadaşlığından hoşlanmaz oldu.” demeye başladılar.”

Bunun üzerine Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: “Ya Ali! Ben seni ailemin başına bıraktım. “Ya Ali! Bana göre, Musa’ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısın? Sadece benden sonra peygamber yoktur.”

10/24/12: Amir b. Sa’d’dan: “Muaviye, Sa’d b. Ebu Vakkas’a, “Ali’ye sövmene engel olan nedir?” diye sorduğunda şöyle dedi: “Resulullah’ın (s.a.v) onun hakkında söylediği üç şey var ki, onlar aklımda olduğu sürece ona asla sövemem. Benim için onlardan birine sahip olmak, kızıl tüylü develere sahip olmaktan daha sevimlidir.

Peygamber’e vahiy geldiğinde Ali’yi, Fatıma’yı, Hasan ve Hüseyin’i tutup örtüsünün altına alarak, “Rabbim! Bunlar benim Ehl-i Beyt’im ve ailemdir.” buyurduğu aklımda oldukça ona sövemem.

Çıktığı bir gazvede Ali’yi yerine bıraktığında, “Beni çocuklarla, kadınlarla baş başa bıraktın.” demesi üzerine Peygamber’in, “Bana göre, Musa’ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısın? Sadece benden sonra peygamberlik yoktur.” buyurduğu aklımda oldukça ona sövemem.

Hayber günü Resulullah’ın (s.a.v), “Bu sancağı öyle birisine vereceğim ki, Allah ve Resulü’nü sever, Allah da fethi onun eliyle nasip eder.” buyurması üzerine hepimiz merak içinde beklerken, “Nerede Ali?” diye sorduğu, oradakilerin, “Onun gözleri ağrıyor.” deyince, “Çağırın onu!” dediği, gelince de tükürüğünü gözlerine sürerek sancağı ona teslim ettiği; sonunda Allah’ın fethi ona nasip ettiği aklımda oldukça ona sövemem.”

Amir diyor ki: “Vallahi bunun üzerine Muaviye Medine’yi terk edene kadar tek kelime etmedi.”

10/24/22: İbn-i Abbas’tan: “Ali, Resulullah (s.a.v) henüz hayattayken şöyle derdi: “Allah Teala, “Muhammed ölür ya da

öldürülürse, geri mi döneceksiniz?" [Âl-i İmran: 144] buyuruyor. Vallahi, Allah bizi hidayet ettikten sonra, asla geri dönmeyiz. Vallahi, Muhammed ölse de, öldürülse de, onun uğruna savaştığı değerler için ölünceye dek savaşırım. Vallahi, ben onun kardeşi, velisi, vârisi ve amcasının oğluyum. O hâlde ona benden daha yakın, daha layık kim var?"

10/24/23: Rebia b. Macid'den: "Birisi Ali b. Ebu Talib'e (r.a), "Ey Müminlerin Emiri! Amcaların varken (Resulullah'a) neden sen vâris oldun?" diye sorunca, şöyle dedi:

"Resulullah (s.a.v) Abdulmuttalib Oğulları'nı toplayıp (yahut çağırıp) onlara bir kilo kadar bir yemek hazırladı. Onlar doyuncaya kadar yediler. Ama yemek sanki hiç dokunulmamış gibi öylece duruyordu. Sonra içecek getirilmesini istedi. Onlar kana kana içtiler. Ama su sanki hiç dokunulmamış (yahut içilmemiş) gibi duruyordu. Arkasından şöyle buyurdu: "Ey Abdulmuttalib Oğulları! Ben, özel olarak sizlere, genel olarak da tüm insanlara peygamber olarak gönderildim. Bu mucizeden gördüklerinizi gördünüz. Şimdi kardeşim, dostum ve vârisim olmaya karşılık, hanginiz bana biat edecek?" Kimse ayağa kalkmadı. Oradakilerin yaşça en küçüğü olmama rağmen sadece ben ayağa kalktım. Resulullah oturmamı istedi. Bu teklif tam üç kez tekrarlandı. Her defasında ben ayağa kalkıyordum, o da "Otur!" diyordu. Nihayet üçüncü kez ayağa kalktığımda, mübarek elini elime vurdu."

Sonra şöyle dedi: "İşte bu yüzden amcalarım dururken ben amca oğluma vâris oldum."

11/4/1: İmran b. Husayn'dan: Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Şüphe yok ki, Ali benden, ben de Ali'denim. O, benden sonra bütün müminlerin velisidir."

12/1/1: Zeyd b. Yüsey'den: "Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Andolsun, Velia Oğulları ya bundan vazgeçerler, ya da onla-

rın üzerine kendim gibi birisini gönderirim de onlara emrimi infaz eder; savaşçıları öldürür, çocuklarını esir alır.” Ömer’in arkamdan belime dokunarak, “Kimi kastediyor?” demesiyle irkildim. “Seni ve arkadaşını olmasın!” dedim. Ömer, “Kimi kastediyor?” diye tekrar sorunca, “Ayakkabı tamir edeni.” dedim. Ali o sırada ayakkabı tamiriyle meşguldü.”

13/1/1: Ali’den (r.a): Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Ya Ali! Sen ise benim safiyyim (en has dostum) ve eminimsin.”

14/1/1: Hubşî b. Cünade es-Selulî’den: Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Ali benden, ben de ondanım. Benden ve Ali’den başkası benim adıma (bir şey) eda edemez.”

15/4/4: Cabir b. Abdullah el-Ensarî’den: “Peygamber (s.a.v) Cîrane Umresi’nden döndüğü sırada Ebu Bekir’i hac emiri olarak göndermişti. Biz de onunla beraber gitmiştik. “Arc” denen mevkiye vardığımızda sabah namazı için çağrı yapıldı. Ebu Bekir tekbir almaya niyetlenmişti ki, tam o sırada geriden bir deve böğürtüsü duyuyordu. Tekbir almayı bıraktı ve “Bu Resulullah’ın (s.a.v) kesik kulaklı devesinin böğürtüsü olmalı. Demek ki hac konusunda Resulullah’ın (s.a.v) kalbine bir şey doğdu. Biz de bu fırsat namazı onunla kılarız.” dedi.

Bir de baktık ki, devenin üzerinde Ali! Ebu Bekir hemen, “Emir misin, yoksa elçi misin?” diye sordu. Ali, “Elçiyim; Resulullah (s.a.v) beni Beraet (Tevbe) Suresi’ni hac esnasında insanlara okumam için gönderdi.” dedi.

Mekke’ye vardık. Terviye gününden⁽¹⁾ bir gün önce, Ebu Bekir kalkıp insanlara hitap etti ve onlara hac amelleri hakkında bilgi verdi. O bitirince Ali kalktı ve insanlara Beraet (Tevbe) Suresi’ni sonuna kadar okudu.

1- Terviye günü: Arefe gününden bir önceki gün.

Sonra onunla beraber çıktık. Arefe günü gelip çatığında, Ebu Bekir tekrar kalkıp insanlara hitap etti ve onlara hac amellerini anlattı. O bitirince Ali kalktı ve insanlara Beraet Suresi'ni sonuna kadar okudu.

Arafat'tan ayrılma vakti geldiğinde, Ebu Bekir kalkıp insanlara hitap ederek, onlara hac amelleri hakkında bilgi verdi. O bitirince Ali (r.a) kalktı ve insanlara Beraet Suresi'ni sonuna kadar okudu."

16/10/1: "Ebu't-Tufeyl'den: Zeyd b. Erkam şöyle dedi: Peygamber (s.a.v) Veda Haccı'ndan dönüp Gadir-i Hum denilen mevkide konakladığında, gölgelik ağaçların altının süpürülüp temizlenmesini emretti. Temizlik yapıldıktan sonra şöyle buyurdu: "Sanki davet edilmiş ve davete icabet edecek gibiyim! Sizlere, birisi diğerinden daha büyük iki paha biçilmez emanet bırakıyorum: Allah'ın Kitabı ve benim ıtretim (soyum), Ehl-i Beyt'im. Benden sonra onlara nasıl davranacağınıza dikkat edin. Çünkü o ikisi, havuz başında bana kavuşana dek birbirlerinden asla ayrılmayacaklardır."

Sonra, "Şüphesiz, Allah benim mevlam, ben de bütün müminlerin velisiyim." buyurdu.

Arkasından Ali'nin elini tutarak, "Ben kimin velisi isem, bu da onun velisidir. Allah'ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol." buyurdu.

Ebu't-Tufeyl diyor ki: Zeyd'e, "Bunu Resulullah'tan (s.a.v) gerçekten duydun mu?" diye sorunca şöyle dedi: "Evet; o gün ağaçların altında olup da bunu gözleriyle görmeyen ve kulaklarıyla duymayan hiç kimse yoktur."

16/10/4: İbn-i Abbas'tan: Büreyde el-Eslemî şöyle dedi: "Ali'yle birlikte Yemen'e gitmiştim. Onda hoş olmayan bir şey gördüm. Peygamber'in (s.a.v) huzuruna vardığımda, ona Ali'yi anlatıp

ayıpladım. Resulullah'ın (s.a.v) yüzü hemen değişmeye başladı ve şöyle buyurdu: "Ey Büreyde! Ben müminler hakkında kendi canlarından daha öncelikli değil miyim?" Ben, "Tabii ki ya Resulallah!" deyince şöyle devam etti: "Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır."

16/10/6: Zeyd b. Erkam'dan: Resulullah (s.a.v) ayağa kalktı, Allah'a hamdüsenadan sonra, "Benim **bütün müminlere** kendilerinden daha öncelikli olduğumu bilmez misiniz?" buyurdu. Ardından Ali'nin elini tutarak şöyle buyurdu: "Şüphesiz, ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır."

16/10/10: Zeyd b. Yüsey'den: Ali b. Ebu Talib'in (r.a) Kûfe minberi üzerinde şöyle dediğini duydum: "Allah aşkına içinizden Resulullah'ın (s.a.v) Gadir-i Hum günü, "Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır. Allah'ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol!" buyurduğunu işitenler kalkıp söylesin. Ancak Muhammed'in ashabından başkası tanıklık etmesin."

Bunun üzerine minberin öbür yanından 6 kişi kalkıp, Resulullah'ı (s.a.v) bunu söylerken dinlediklerine dair tanıklık ettiler.

Şerik diyor ki: Ebu İshak'a, "Berâ b. Azib'i de bu hadisi Resulullah'tan (s.a.v) naklederken dinledin mi?" diye sorduğumda, "Evet." dedi.

17/1/1: İmran b. Husayn'dan: "Resulullah (s.a.v) bir birlik hazırlayıp başına Ali b. Ebu Talib'i getirmişti. O da birliğiyle yola çıkmış ve (alınan esirlerden kendi payına) bir cariyeye almıştı. Ali'nin bu yaptığını hoş karşılamadılar. Resulullah'ın (s.a.v) ashabından dört kişi, "Resulullah'a (s.a.v) vardığımızda kendisine onun yaptığını haber vereceğiz." diye anlaştılar.

Müslümanlar bir seferden döndüklerinde öncelikle Resulullah'a (s.a.v) uğrarlar; ona selam verdikten sonra evlerine giderlerdi.

Birlik (Medine'ye) ulaştığında, Peygamber'e (s.a.v) selam verdiler. O dört kişiden birisi hemen ayağa kalkarak, "Ya Resulallah! Ne dersin; Ali şunu şunu yaptı." dedi. Resulullah (s.a.v) aldırış etmedi. Sonra ikincisi kalktı ve aynı şeyleri söyletti. Arkasından üçüncüsü kalkıp aynı sözü söyledi. Arkasından dördüncü kişi de kalkarak onların sözlerini aynen tekrarlayınca, Resulullah (s.a.v) onlara doğru yöneldi. Öfke yüzüne vurmuştu. şöyle buyurdu:

"Ne istiyorsunuz Ali'den!? Ali benden, ben de ondanım. Hem o benden sonra bütün müminlerin velisidir."

18/1/1: Büreyde el-Eslemî'den: Resulullah (s.a.v) bizi Halid b. Velid ile birlikte Yemen'e gönderdi. Ali'yi (r.a) de bir başka ordunun başına koydu ve onu da sevk etti. O sırada şöyle buyurdu: "Eğer bir yerde buluşursanız, bütün ordunun komutanı Ali'dir. Ayrıldığınız vakit ise, her biriniz kendi ordusunun başında bulunsun."

Yemen ehlinde Zübeyde Oğulları'yla karşılaştık. Müslümanlar müşriklere galip geldiler. Onların savaşanlarıyla savaştık, çoluk çocuklarını esir aldık. Bu arada Ali esirler arasından bir cariyeyi kendine ayırdı. Halid b. Velid durumu bir mektupla Resulullah'a (s.a.v) bildirdi. Bana da Ali'yi ktlememi emretti. Ben de mektubu Resulullah'a (s.a.v) verdim ve Ali'yi ktledim. Bunun zerine Resulullah'ın (s.a.v) yüzü değişti ve şöyle buyurdu:

"Ali'ye kin besleme, ey Büreyde! Çünkü Ali benden, ben de ondanım. Hem o benden sonra sizin velinizdir."

19/2/1: Ebu Abdullah el-Cedel'den: Ümmü Seleme'nin yanına gitmiştim. şöyle dedi: "İçinizde Resulullah'a mı (s.a.v) svlyor?" Ben, "Suphanallah!" Yahut "Maazallah!" deyince şöyle dedi:

“Resulullah’ın (s.a.v) şöyle buyurduğunu işittim:

“Kim Ali’ye söverse, bana sövmüş olur.”

20/4/4: Aişe bint-i Sa’d’dan: (Babam) Sa’d b. Ebu Vakkas dedi ki: “Resulullah (s.a.v) ile birlikte Mekke yolundaydık. Gadir-i Hum’a varınca insanlar için durdu. Sonra ileridekileri geri çevirdi, geridekilerin gelmesini bekledi. İnsanlar etrafında toplanınca, “Ey insanlar! Sizin veliniz kimdir?” diye sordu. Oradakiler (üç defa), “Allah ve Resülü!” deyince, Ali’nin elini tutup yukarı kaldırdı ve şöyle buyurdu:

“Allah ve Resülü kimin velisi ise, bu da onun velisidir. Allah’ım! Ona dost olana dost, ona düşman olana düşman ol!”

22/3/1: Zer b. Hubeyş’ten: Ali (k.v) dedi ki: “Taneyi yaran ve mahlukatı yaratan Allah’a yemin olsun ki, Peygamber’in (s.a.v), “Beni sadece müminlerin seveceğine ve benden sadece münafıkların nefret edeceğine” dair kesin sözü var.”

23/1/1: Rebi’ b. Naciz’dan: Ali (k.v) şöyle dedi: Resulullah (s.a.v) buyurdu ki: “Ya Ali! Sende İsa’dan bir örnek var: Yahudiler ondan o kadar nefret ettiler ki, anasına iftira attılar. Hıristiyanlar da o kadar sevdiler ki, onu olmadık makama yükselttiler.”

24/18/1: Alâ b. Arâr’dan: “Adamın biri Abdullah b. Ömer’e Osman’ın durumunu sordu. Abdullah şu cevabı verdi: “İki ordu karşılaştığında arkasını dönüp kaçanlardandı; ama Allah kendisini affetti. Sonra bir günah işledi; o da ölümüne sebep oldu.”

Ona Ali’nin (r.a) durumunu sorunca da şöyle dedi: “Onun Resulullah’ın (s.a.v) yanındaki makam ve mevkiini bilmiyor musun?”

24/18/2: Alâ b. Arâr’dan: Abdullah b. Ömer’e sordum ve “Ali ve Osman hakkında bir şey söylemeyecek misin?” dedim. O da şu cevabı verdi: “Ali’ye gelince; onun evi Resulullah’ın (s.a.v) evinin tam yanında. Sana onun hakkında bundan başka da bir

şey söyleyemeyeceğim. Osman'a gelince; o, Uhud günü büyük bir günah işledi; Allah kendisini affetti. Fakat aranızda küçük bir günah işledi; siz onu öldürdünüz."

24/18/3: Alâ b. Arâr'dan: İbn-i Ömer'e Resulullah'ın (s.a.v) Mescidi'ndeydi. Kendisine bu konuyu (Ali ve Osman'ın durumunu) sordum. Şöyle dedi: "Mescit'te onun (Ali'nin) evinden başka ev yok. Osman ise küçük bir günah işledi; siz de onu öldürdünüz."

24/18/4: Sa'd b. Ubeyde'den: "Birisi Abdullah b. Ömer'e gelerek Ali'nin (r.a) durumunu sordu; o da şu cevabı verdi: "Onunla ilgili bir şey söyleyemeyeceğim; ancak Resulullah'ın (s.a.v) evleri arasında onun evine bak."

O kişi, "Ama ondan nefret ediyorum." deyince, İbn Ömer, "Öyleyse Allah da senden nefret etsin!" dedi.

24/18/5: Abdurrahman b. Halid b. Kusem'e, "Ali nereden Resulullah'a (s.a.v) vâris oldu?" diye sorulunca şöyle dedi: "Çünkü o Resulullah'a (s.a.v) hepimizden önce katıldı ve ona bizden daha fazla bağlıydı."

24/18/7: Nu'man b. Beşir'den: "Ebu Bekir Resulullah'ın (s.a.v) huzuruna çıkmak için izin alırken (kızı) Aişe'nin yüksek sesle, "Ali'yi benden daha çok sevdiğini biliyorum." dediğini işitti. Ebu Bekir, onu dövmeye kalktı ve "Ey falan kadınının kızı! Görüyorum ki Resulullah'a (s.a.v) karşı sesini yükseltiyorsun!" dedi. Fakat Resulullah (s.a.v) ona mani oldu. Ebu Bekir öfkelenerek dışarı çıktı. Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Ey Aişe! Gördün mü, o adamdan seni nasıl kurtardım!"

Ebu Bekir daha sonra tekrar izin alıp içeri girdi. Resulullah (s.a.v) ile Aişe'nin barışmış olduklarını görünce şöyle dedi: "(Az önce) savaş hâlindeyken beni nasıl içeri aldıysanız, barış hâlindeyken de alın!" Resulullah (s.a.v) "İzin verdik." buyurdu.

24/18/8: Cümei' b. Ömer'den: "Annemle birlikte Aişe'nin yanına girdim. Henüz çocuktum. Ona Ali'den (r.a) bahsedince, "Resulullah'ın (s.a.v) erkekler içinde ondan, kadınlar içinde de onun eşinden (Fatıma'dan) daha çok sevdiği bir kimse görmedim." dedi.

24/18/10: Abdullah b. Büreyde'den: "Birisi babama gelerek, "Resulullah (s.a.v) katında en sevimli kişi kimdi?" diye sordu. O da şu cevabı verdi: "Kadınlardan Fatıma, erkeklerdense Ali (r.a) idi."

24/18/11: Abdullah b. Yahya'dan: Ali'nin (r.a) şöyle dediğini işittim: "Her gece Allah'ın Peygamberi'nin (s.a.v) huzuruna girerdim; namazdaysa "Subhanallah!" derdi; namaz kılmıyorsa, izin verirdi; ben de girerdim."

24/18/15: Abdullah b. Bahr el-Hazremî, babasından: Ali (r.a) şöyle dedi: "Benim, Resulullah'a (s.a.v) hiç kimsede olmayan bir yakınlığım vardı. Her seher vakti yanına gelir ve "Selam sana ey Allah'ın Peygamberi!" derdim. Eğer öksürürse, aileme geri dönerdim; aksi hâlde içeri girerdim."

24/18/16: Avf b. Abdullah b. Amr b. Hind el-Cemelî'den: Ali (r.a) şöyle buyurdu: "Resulullah'a (s.a.v) bir şey sorduğumda cevap verirdi. Sustuğum vakit ise kendisi bana (anlatmaya) başlardı."

25/1/1: Ebu Meryem'den: Ali (r.a) dedi ki: "Resulullah (s.a.v) ile birlikte yola koyuldum; ta Kâbe'ye vardık. Resulullah (s.a.v) omuzlarıma çıktı, ben de doğrulup kalktım. Gücümün yetmediğini görünce, "Çök" buyurdu bana; ben de çöktüm. Hemen aşağı inip yere çöktü ve bana, "Çık omuzlarıma." buyurdu. Ben de omuzlarına çıkar çıkmaz beni kaldırdı. Bana öyle geldi ki, isteseydim göğün ufkuna dokunabilirdim. Derken Kâbe'nin üstüne çıktım. Üstünde tunç ya da bakırdan bir heykel vardı. Hemen davranıp onu sağa sola, öne arkaya çektim. İyice tutup kavra-

dığımda, Allah'ın Peygamberi (s.a.v), "At onu aşağı!" buyurdu. Ben de atıp cam şişelerin kırıldığı gibi kırıp parçaladım. Sonra aşağı inip Resulullah (s.a.v) ile beraber, birisi bize rastlar korkusuyla, evlerin arasında kayboluncaya kadar koşup uzaklaştık."

26/4/1: Abdullah b. Yezid, babasından: "Fatıma'yı (önce) Ebu Bekir ve Ömer istedi. Resulullah (s.a.v) "O daha küçük!" buyurdu. Daha sonra Ali (r.a) isteyince, hemen onunla evlendirdi."

26/4/4: Muhammed b. Abdullah b. Ebu Nüceyh, babasından: "Muaviye, Ali'den (r.a) söz edince Sa'd b. Ebu Vakkas şöyle dedi: Vallahi, benim için (ona ait) şu üç özellikten birine sahip olmak, üzerine güneşin doğduğu her şeye sahip olmaktan daha iyidir:

Onu Tebük seferinden geri çevirdiği zaman söylediği "Bana göre, Musa'ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısın? Sadece benden sonra peygamber yoktur." sözleri bana söylemesi, benim için üzerine güneşin doğduğu her şeye sahip olmaktan daha iyidir.

Hayber günü onun için söylediği "Sancağı öyle birisine vereceğim ki, Allah ve Resülü'nü sever, Allah da fethi onun eliyle nasip eder." sözleri bana söylemesi, benim için üzerine güneşin doğduğu her şeye sahip olmaktan daha iyidir.

Kızını benimle evlendirmesini ve ondan çocuklarımın olması, benim için üzerine güneşin doğduğu her şeye sahip olmaktan daha iyidir."

34/1/1: Ebu Nüceyh, babasından, o da bir adamdan: Ali'nin (r.a) Kûfe'de minberde şöyle dediğini işittim: "Resulullah'tan (s.a.v) (kızı) Fatıma'yı (a.s) istedim; benimle evlendirdi. Kendisine "Ben mi, yoksa o mu sana daha sevimlidir?" diye sordum; şöyle buyurdu: "O bana senden daha sevimli, sen ise bana ondan daha azizsin."

35/2/2: Kasım b. Zekeriya b. Dinar'dan: Ali (r.a) bana şöyle buyurdu: "Bir sancıya yakalandım. Resulullah'ın (s.a.v) yanına geldim. Beni kendi yerine oturtup namaza kalktı ve elbisesinin bir tarafını üzerime örttü. Sonra şöyle buyurdu: "Kalk ya Ali! Artık iyileştin; bir şeyin kalmadı. Kendim için ne dua ettiysem, senin için de aynı duayı ettim. Ne dua ettiysem hepsi kabul olundu -yahut bana verildi-. Ancak bana, benden sonra peygamber olmayacağı söylendi."

37/1/1: Abdurrahman b. Ebu Leyla'dan: "Ali (r.a) çok sıcak bir havada kışlık elbiseyle yanıma geldi. Kışın da yazlık elbiseyle çıkıp yanıma gelmişti. Su istedi; içti, ardından alnındaki teri sildi. Eve dönünce, "Babacığım! Müminlerin Emiri'nin (r.a) ne yaptığını gördün mü? Kışın yazlık elbiseyle yanıma gelmişti, yazın da kışlık elbiseyle yanıma geldi!" dedim.

(Babam) Ebu Leyla, "Farkında değilim!" diyerek elimi tuttuğu gibi Ali'nin (r.a) yanına geldi. Ona yaptıklarını söyleyince Ali (r.a) şöyle dedi:

"Peygamber (s.a.v) (Hayber gününde) bana haber salmıştı. Benimse gözlerim çok ağrıyordu. Hemen tükürüğünden gözlerime sürdü ve "Aç gözlerini!" buyurdu; açtım. Şu ana kadar hiç şikâyetim olmadı. O gün ayrıca, "Allah'ım! Ondan sıcak ve soğuk uzaklaştı!" diye de dua etmişti, benim için. Ondan sonra bu güne kadar sıcak ve soğuk hissetmedim."

40/2/2: Ümmü Seleme'den: "Ümmü Seleme'nin yemin ettiği Allah'a andolsun ki, insanlardan Resulullah (s.a.v) ile en son birlikte olan Ali'dir (r.a). Resulullah (s.a.v), ruhunun kabzedildiği günün sabahı Ali'ye haber salmıştı. Sanıyorum onu bir iş için göndermişti. Tam üç kez "Ali geldi mi?" diye sordu. Sonunda Ali güneş doğmadan geldi. Ali gelince ona işinin olduğunu anlayıp evden dışarı çıktık. O gün hep birlikte Aişe'nin evindeydik. Evden en son çıkanlardan biriydim. Sonra kapının ardına

oturuverdim. Kapiya en yakınları bendim. Ali (r.a) hemen onun üzerine kapandı. İşte o yüzden insanların içinde Resulullah (s.a.v) ile en son o birlikte oldu. Resulullah (s.a.v) ona gizlice bir şeyler söylemeye, onunla özel olarak konuşmaya başladı.”

41/1/1: Ebu Said el-Hudrî’den: “Oturmuş Resulullah’ı (s.a.v) bekliyorduk. Nihayet yanımıza geldi. Ancak ayakkabısının bağı kopmuştu. Tamiri için hemen Ali’ye (r.a) atıverdi ve şöyle buyurdu: “İçinizden öyle birisi var ki, ben Kur’an’ın inmesi için insanlarla nasıl savaştıysam, o da onun tevili için savaşacak!”

Ebu Bekir, “O ben miyim?” diye sordu. “Hayır!” buyurdu. Ardından Ömer sordu: “Yoksa ben miyim?” Ona da “Hayır!” dedi ve şöyle buyurdu: “Lakin o, ayakkabımı tamir edendir.”

42/1/1: Said b. Vehb’den: “Ali (r.a) Rahbe’de Resulullah’ın (s.a.v) Gadir-i Hum günü, “Allah benim velimdir, ben de müminlerin velisiyim. Ben kimin velisi isem, Ali de onun velisidir. Allah’ım! Onu dost edinenin dostu, ona düşmanlık besleyenin düşmanı ol; ona yardım edene yardım et.” buyurduğunu işitenleri Allah adına tanıklığa çağırınca; yanımdan altı kişi ayağa kalktı.” Hârise b. Nasr da diyor ki: “Altı kişi ayağa kalktı.” Zeyd b. Yüsey de diyor ki: “Benim yanımdan da altı kişi ayağa kalktı.”

Amr Zû Mur ise hadisi şöyle nakleder: “...Onu seveni sev, ondan nefret edenden nefret et.”

45/15/1: Ebu Said el-Hudrî’den: “Biz Resulullah’ın (s.a.v) yanındaydık. Bir şey taksim ediyordu. Tam o sırada Temim kabilesinden olan Zü'l-Huveysıra adlı birisi geldi ve “Ya Resulallah! Âdil ol!” dedi. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Vay sana! Ben adil olmazsam kim adil olacak!? Eğer adil olmazsam hüsrana uğrar, perişan olurum.” Ömer’in, “Bana izin ver de şunun boynunu vurayım!” demesi üzerine, şöyle buyurdu: “Bırak onu! Zira onun öyle arkadaşları var ki, sizden biriniz onların kıldığı namaz yanında kendi namazını,

tuttukları oruç yanında kendi orucunu önemsiz görür. Kur'an okuyacaklar; ama gırtlaklarından aşağı inmeyecek. İslam'dan, okun avı delip çıktığı gibi çıkacaklar. (Hani) böyle bir okun tüy kısmına bakılır; bir şey bulunmaz! Sonra ağaç kısmına bakılır; bir şey bulunmaz! Ardından kirişine bakılır; yine bir şey bulunmaz! Daha sonra demirine bakılır; yine bir şey bulunmaz! Hâlbuki ok (o avın) içkembesini ve kanını delip geçmiş durumda! Onların alameti; pazılarından birisi kadın memesine yahut sallanan bir et parçasına benzeyen siyah bir adamdır. Onlar, insanların en hayırlı fırkasına karşı isyan edecekler."

Ebu Said diyor ki: "Şehadet ederim ki, ben bu sözü Resulullah'tan (s.a.v) duydum. Ve yine şehadet ederim ki, onlarla Ali b. Ebu Talib savaştı. Ben de onunla beraberdim. Ali o adamın bulunmasını emir buyurdu; aranıp bulundu ve getirildi. Ona baktım; tıpkı Resulullah'ın (s.a.v) anlattığı sıfatta idi."

47/4/1: Alkame b. Kays'tan: Ali'ye "Sen nasıl oluyor da ciğer yiyen kadının⁽¹⁾ oğluyla anlaşmaya oturuyorsun?!" dediğimde şu cevabı verdi: "Ben Hudeybiye günü Resulullah'ın (s.a.v) kâtipliğini yapıyordum. O gün "Bu, Allah'ın Resülü Muhammed'in üzerinde sulha vardığı hususlardır." diye yazdırması üzerine müşrikler, "Eğer onun Allah'ın Resülü olduğunu kabul etseydik onunla savaşırmazdık. O cümleyi kaldırın!" demişti. Ben, "Senin burnun yere sürtülse bile vallahi o Allah'ın Resülü'dür! Hayır, Vallahi onu silemem!" dedim. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v) bana dedi ki: "O yeri gösteriver bana!" Ben de gösterdim; hemen sildi ve şöyle buyurdu: "Bunun bir benzeri senin de başına gelecek ve sen onu yapmaya mecbur kalacaksın."

1- Ciğer yiyen kadından maksat, Muaviye'nin sadist ruhlu anası Hind'dir. Kendisi, çok büyük bir hırsla, Uhud Savaşı'nda şehit düşen Hz. Hamza'nın göğsünü yarararak ciğerini ağzına alıp çiğnediği için bu unvanla anılırdı.

EK 2

Ali b. Ebu Talib'in Faziletleri Kitabı

"Kenzü'l-Ummal Fî Süneni'l-Akval ve'l-Ef'al" kitabından Şeyh ile münazaramızda istinat ettiğim bir bölüm.

Yazarı: Ehl-i Sünnet'in büyük âlimlerinden Alaaddin Muttaki b. Husameddin el-Hindî.

Mukaddime

Kitabın yazarı, kitabın mukaddimesinde, "Ben bu kitapta kabuğu bırakıp özü almışım." der. Yani ravileri bırakıp, hadisin kendisini nakletmiştir. Hatta daha da ötesi, olayın şerhi mahiyetinde olan bölümleri de bırakıp, sadece asıl konuyla, mesela Ali'nin (a.s) faziletleriyle ilgili olan bölümü getirmiştir. Ayrıca kaynakları da tam olarak yazmaktan sakınmış ve her bir kaynak için bir kısaltma işareti koymuştur. Bundan amacının da öğrenciler ve okuyucular için kolaylık sağlamak olduğunu söylemiştir.

Kısaltmalar şu şekildedir:

Buharî (بخ); Müslüm (م); her ikisi (ق); Ebu Davud (د); Tirmizî (ت); Nesâî (ن); İbn-i Mace (م); son dördü (4); İbn-i Mace'den önceki son üçü (3); Müsned-i Ahmed, (حم); İbn-i Ahmed, ez-Zevaid (عم); Hâkim, el-Müstedrek (ك); Buharî, el-Edeb (خد); Buharî, Tarih (تخ); İbn-i Hibban, Sahih (حب); Taberanî, el-Kebir

(طب);Taberanî, el-Evsat (طس);Taberanî, es-Sağır (طص); Sünen-i Said b. Mansur (ص); İbn-i Şeybe (ش); Abdurrezzak, el-Cami' (عب); Sünen-i Ebu Ya'la (ع); Sünen-i Darekutnî (قط); Deylemî, Müsned-i Firdevs (فر); Ebu Nuaym, Hilye (حل); Beyhakî, Şua-bu'l-A'mal (هب); Sünen-i Beyhakî (هق); İbn-i Adiy, el-Kâmil (عد); Ukaylî, ez-Zuafa (عق); Hatib Bağdadî, Tarih (خط).

“Kenzü'l-Ummal Fî Süneni'l-Akvali ve'l-Ahval” adındaki bu kitabın yazarı, Alaaddin Muttaki b. Hüsameddin Hindî'dir ki, Hicri 975'te vefat etmiştir. Bu kitapta (tekrarlarla birlikte) 46.000'den fazla hadis vardır. Bunların bir bölümü, Dört Hali-fe'yle ilgilidir ki, burada onları etüt etmiyoruz. Fakat şu hususa dikkatinizi çekmek istiyorum ki, Ebu Bekir için 42, Ömer için 87, Osman için 85 hadis zikrediyor, ama Ali için Peygamber'in dilinden 197 hadis naklediliyor ki, içerik bakımından da ilk üç halife hakkındaki hadislerle tamamen farklıdır. Nitekim bunu kendiniz de göreceksiniz.

Halifeler hakkındaki hadislerle ilgili ilginç bir nükte de şudur ki, Ebu Bekir ve Ömer hakkındaki hadislerin çoğu müsterek-tir. Mesela “Ebu Bekir ve Ömer bana göre, tıpkı Musa'ya göre Harun menzilesindedir.” gibi. Şimdi kendiniz hüküm verin; iki kişi nasıl bir kişi, yani Harun menzilesinde olabilir?! Elbette çok muteber ve takriben üzerinde ittifak bulunan senetlerle bu hadi-sin Ali hakkında olduğu ve Peygamber için iki kişinin değil, bir kişinin Harun menzilesine olduğu sabittir. Elbette bu, halifelerin bu hadisleri uydurmaya razı oldukları anlamına gelmez. Çünkü bu hadislerin çoğu, onlardan sonra uydurulmuştur.

Ali'nin (a.s) Faziletleri

32877: “Sonra; bana Ali'nin kapısı dışında bu kapıları kapatmam emredildi. Bununla ilgili konuşanız konuştu. Allah'a andolsun ki, ben ne bir şeyi kapattım, ne de açtım; sadece bana bir şey emredildi, ben de emre uydum.”

32878: "Seni müminden başkası sevmez, münafıktan başkası da sana buğzetmez." (Ali'ye buyurdu.)

32879: "Sen dünya ve ahirette benim kardeşimsin." (Ali'ye buyurdu.)

32880: "Sen bendensin, ben de sendenim." (Ali'ye buyurdu.)

32881: "Sen bana göre, Musa'ya göre Harun yerindesin. Sadece benden sonra peygamber yoktur."

32882: "Ben gizlice konuşmak (necva) için onu seçmedim, bunun için Allah onu seçti."

32883: "Ali'den ne istiyorsunuz? Ali bendendir, ben de ondanım. O, benden sonra her müminin velisidir."

32884: "Ali'yi münafık sevmez, mümin de ona buğzetmez."

32885: "Ya Ali! Benim ve senin dışında kimseye bu mescitte cünüp olmak helal olmaz."

32886: "Ya Ali! Bana göre, Musa'ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısın? Sadece benden sonra peygamber yoktur."

32887: "Sizi ben kendi yanımdan çıkarmadım, onu da ben bırakmadım. Fakat Allah sizi çıkardı ve onu bıraktı. Ben ancak görevli bir kulum. Sadece bana emredilene yaptım. Ben ancak bana emredilene uyarım."

32888: "Otur ey Ebu Türeb!" (Ali'ye buyurdu.)

32889: "Ben hikmetin şehriyim, Ali de onun kapısıdır."

32890: "Ben ilmin şehriyim, Ali de onun kapısıdır. İlim isteyen, kapıya gelsin."

32891: "Yüce Allah, Fatıma'yı Ali ile evlendirmemi emretti."

32892: "Yüce Allah, her peygamberin soyunu kendi sulbünde koymuştur. Benim soyumu ise, Ali b. Ebu Talib'in sulbünde koymuştur."

32893: "Kardeşlerimin en iyisi Ali'dir, amcalarımın en iyisi ise Hamza'dır."

32894: "Ali'yi anmak ibadettir."

32895: "Ali'nin yüzüne bakmak ibadettir."

32896: "Öne geçenler üçtür: Musa'ya imanda (herkesten) öne geçen Yuşa b. Nun; İsa'ya imanda (herkesten) öne geçen Yasin arkadaşı;⁽¹⁾ Muhammed'e imanda (herkesten) öne geçen Ali b. Ebu Talib."

32897: "Sıddıklar üçtür: Firavun ailesinin mümini Hızkil, Yasin Ailesi arkadaşı Habib-i Neccar ve Ali b. Ebu Talib."

32898: "Sıddıklar üçtür: **'Ey kavmim, peygamberlere uyun.'** diyen Yasin Ailesi mümini Habib-i Neccar; **'Rabbim Allah'tır dediği için bir adamı öldürecek misiniz?'** diyen Firavun Ailesi mümini Hızkil ve Ebu Talib oğlu Ali; ki en faziletli de odur."

32899: "Ali'ye düşmanlık edene Allah düşmanlık eder."

32900: "Müminin sahifesinin unvanı, Ali b. Ebu Talib sevgisidir."

32901: "Ali'ye eziyet eden, bana eziyet etmiştir."

32902: "Ali'yi seven beni sevmiştir, Ali'ye buğzeden ise bana buğzetmiştir."

32903: "Ali'ye söven bana sövmüştür, bana söven ise Allah'a sövmüştür."

32904: "Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır."

1- Yasin Suresi'de sözü edilen Habib-i Neccar.

32905: "Ben kimin velisi isem, Ali de onun velisidir."

32906: "Sizlere insanların en bedbaht iki adamını haber vereyim mi? Biri dişi deveyi ayağını biçerek boğazlayan Semud kavminin kızıl tenli adamı; öteki ise ya Ali, buranı (sakalını) kana bulayacak şekilde burana (başına) darbe indirecek adam."

32907: "Ali dünya ve ahirette benim kardeşimdir."

32908: "Ali benim köküm, Cafer benim dalımdır." (Ebu Talib'in oğulları Ali ve Cafer)

32909: "Ali iyilerin imamı, kötülerin katilidir. Ona yardım edene yardım edilir, onu yalnız bırakan yalnız bırakılır."

32910: "Ali b. Ebu Talib, Hıttı Kapısı'dır; kim o kapıdan girerse, mümin olur; kim de o kapıdan çıkarsa, kâfir olur."

32911: "Ali ilmimin eşiğidir."

32912: "Ali Kur'an ile beraberdir, Kur'an da Ali ile beraberdir. Bu ikisi (Kevser) Havuzun(un) başında bana gelinceye kadar asla birbirinden ayrılmazlar."

32913: "Ali bendendir, ben de Ali'denim. Kendim veya Ali'den başka kimse benden taraf (bir şey) eda edemez."

32914: "Bana göre Ali, bedenime göre başım menzilesindedir."

32915: "Ali bana göre, Musa'ya göre Harun yerindedir. Sadece benden sonra peygamber yoktur."

32916: "Ali b. Ebu Talib, mevlası olduğumun mevlasıdır."

32917: Ali b. Ebu Talib, dünya ehli için cennette sabah yıldızı gibi parlar."

32918: Ali müminlerin arı beyidir (emiri ve beyidir). Mal da münafıkların arı beyidir."

32919: "Ali benim borcumu öder."

32920: "Allah, hiçbir ayette '**Ey iman edenler!**' hitabını indirmemiştir ki, Ali onların başı ve emiri olmasın."

32921: "Adalette benim avucum ile Ali'nin avucu eşittir."

32922: "Sükût et; çünkü ben seni Ehl-i Bey'timden en çok sevdiğim kişi ile evlendirdim." Fatıma'ya buyurdu.⁽¹⁾

32923: "Bilmez misin, Aziz ve Celil Allah yeryüzü ehline şöyle bir baktı ve onların içerisinde senin babanı seçti ve onu peygamber olarak (insanlara) gönderdi. Sonra ikinci kez baktı ve senin kocanı seçti. Sonra bana vahyetti de seni onunla evlendirdim ve onu vasi edindim." (Fatıma'ya buyurdu.)

32924: "Seni ümmetimden Müslümanlığı en eski, ilmi en çok ve hilmi en büyük olan biriyle evlendirmem, seni hoşnut etmez mi?"

32925: "Şu seni hoşnut etmez mi: Seni İslam'da Müslümanların ilki, ilimde onların en bilgilisi olan adam ile evlendirdim. Sen de ümmetimin kadınlarının hanımefendisisin, Meryem kendi kavminin kadınlarının hanımefendisi olduğu gibi. Ya Fatıma! Şu seni hoşnut etmez mi: Aziz ve Celil Allah yeryüzü ehline şöyle bir baktı ve onlardan iki kişiyi seçti: Birini senin baban, diğeri senin kocan yaptı."

32926: "Seni ailemin en hayırlısı, en bilgilisi, en halimi ve İslam'ı ilk kabul edeni ile evlendirdim." (Fatıma'ya buyurdu.)

32927: "Seni onunla (Ali ile) evlendirdim; o, ashabım içinde İslam'ı ilk kabul eden, ilmi en çok ve hilmi en büyük olandır."

1- Ehl-i Sünnet kardeşlerimizin kitaplarında Hz. Fatıma'nın Hz. Ali ile evlendirildiğinde hoşnutsuzluğunu bildirdiğini anlatan hadisler vardır. Bunlar asla doğru değildir. Şayet Hz. Fatıma üzüntüsünü dile getirmişse, evlendiği için babasından ayrı kalacağından dolayıdır.

32928: “Seni ağlatan nedir? Bil ki, ben senin hayrına olanı istemekte hiç kusur etmedim; ailemin en iyisini senin için seçtim. Canım elinde olan Allah’a andolsun ki, seni dünyada saadetli ve ahirette salihlerden olan biriyle evlendirdim.”

32929: “Ey Enes! Cebrail, Arş’ın sahibi katından bana ne getirdi biliyor musun? Cebrail dedi ki: Allah, Fatıma’yı Ali ile evlendirmemi emretti.”

32930: “Ey Fatıma! Bil ki, seni ailemin en iyisiyle evlendirmekle senin hayrına olanı yaptım ve hiçbir kusur etmedim.”

32931: “Bana göre, Musa’ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısın? Sadece benden sonra peygamber yoktur. Gerçek şu ki, seni kendi yerime halife olarak bırakmadan gitmem doğru olmaz.”

32932: “Bana göre, Musa’ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısın?”

32933: “(Ya Ali!) Diyorsun ki: Kureys, “Ne de çabuk amcasının oğlundan geride kaldı ve onu yalnız bıraktı!” diyor. Bil ki, sen beni örnek almışsın; bana da “büyücü, kâhin ve yalancı” dediler. Bana göre, Musa’ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısın? Sadece benden sonra peygamber yoktur. Yine diyorsun ki: “(Ben de sefere katılarak) Allah’ın fazlına maruz kalmak istiyorum (belki Allah bir ganimet nasip eder).” Bu, bize Yemen’den gelen biber baharatıdır; Allah size fazlından getirene kadar onu sat, sen ve Fatıma ondan faydalanın. Çünkü Medine ancak benim ve seninle ıslah olur.”

32934: “Ali ancak Musa’ya göre Harun menzilesindedir. Sadece benden sonra peygamber yoktur.”

32935: “Kalk! Toprağın Babası (Ebu Türeb) olmaktan başka bir şey olamadın mı? Muhacirler ile Ensar arasında kardeşlik kurup, seninle onlardan hiçbirinin arasında kardeşlik kurmadı-

ğımda yoksa bana kızdın mı? Bana göre Musa'ya göre Harun menzilesinde olmaya razı olmaz mısın? Sadece benden sonra peygamber yoktur. Bil ki, kim seni severse, emniyet ve iman ile sarılır; kim de sana buğzederse, Allah onu cahiliye ölümüyle öldürür ve İslam'daki amelinden dolayı da hesaba çekilir."

32936: "Ey Ümmü Süleym! Ali'nin eti etimden, kanı kanımdandır. O bana göre, Musa'ya göre Harun menzilesindedir."

32937: "Ya Ali! Sen bana göre, Musa'ya göre Harun gibisin. Sadece benden sonra peygamber yoktur."

32938: "Şüphesiz ki Ali bendendir, ben de ondanım ve o, benden sonra her müminin velisidir."

32939: "Seni kendim için bıraktım; sen benim kardeşimsin, ben de senin kardeşimim. Eğer biri seninle tartışacak olursa, de ki: Ben Allah'ın kulu ve Resulü'nün kardeşiyim. Senden sonra yalancından başkası bunu iddia etmez."

32940: "Ali'yi rahat bırakın! Ali'yi rahat bırakın! Ali'yi rahat bırakın! Ali bendendir, ben de ondanım. O, benden sonra her müminin velisidir."

32941: "Ali bendendir, ben de ondanım. O, benden sonra her müminin velisidir."

32942: "Ali'nin aleyhinde konuşma. Çünkü o bendendir, ben de ondanım ve o, benden sonra sizin velinizdir."

32943: "Ben ve Ali bir ağaçtanız, (diğer) insanlar da farklı farklı ağaçlardandırlar."

32944: "Ya Ali! İnsanlar farklı farklı ağaçlardandırlar, ben ve sen ise bir ağaçtanız."

32945: "Bilin ki, Allah benim velimdir, ben de mümin olan herkesin velisiyim. Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır."

32946: "Allah'ım! Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır. Allah'ım! Onu dost edinenin dostu, ona düşmanlık edenin düşmanı ol; ona yardım edene yardım et, onu destekleyeni destekle."

32947: "Allah'ım, onlara şahit ol! Allah'ım, ben ilettim! Bu benim kardeşim, amcamın oğlu, damadım ve çocuklarımın (torunlarımın) babasıdır. Allah'ım, ona düşmanlık eden yüzükoyun cehennem ateşine at."

32948: "Kimin mevlası Allah ve Resulü ise, hiç şüphesiz bu da (Ali de) onun mevlasıdır. Allah'ım! Onu dost edinenin dostu, ona düşmanlık edenin düşmanı ol. Allah'ım! İnsanlardan onu sevenin sevgilisi, ona düşmanlık besleyen düşmanı ol. Allah'ım! Ben bu iki salih kuldan sonra senden başka emaneti tevdi edebileceğim birini tanımıyorum. O hâlde benden taraf güzellikle sen eda et."

32949: "Ey Büryde! Ben müminlere kendilerinden evla (öncelikli) değil miyim? (Müminler üzerinde kendilerinden daha çok yetki sahibi değil miyim?) Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır."

32950: "Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır. Allah'ım! Onu dost edinenin dostu, ona düşmanlık edenin düşmanı ol."

32951: "Allah'ım! Onu dost edinenin dostu, ona düşmanlık edenin düşmanı ol. Ona yardım edene yardım et, onu yalnız bırakı yalnız bırak, onu destekleyeni destekle."

32952: "Benim vasım, sırrımın mahzeni, kendimden sonra bıraktığım en hayırlı kimse, vaadimi yerine getirecek ve borcunu ödeyecek olan, hiç şüphesiz, Ali b. Ebu Talib'dir."

32953: "Bana iman eden ve beni doğrulayan herkese Ali b. Ebu Talib'in velayetine sarılmayı vasiyet ediyorum. Kim onu veli

edinirse, beni veli edinmiştir. Kim de beni veli edinirse, Allah'ı veli edinmiştir. Kim onu severse, beni sevmiştir. Kim de beni severse, Allah'ı sevmiştir. Kim ona buğzederse, bana buğzetmiştir. Kim de bana buğzederse, Aziz ve Celil Allah'a buğzetmiştir."

32954: "Allah'ım! Onu destekle ve onunla destekle. Ona merhamet et ve onunla merhamet et. Ona yardım et ve onunla yardım et. Allah'ım! Onu dost edinenin dostu, ona düşmanlık edenin düşmanı ol."

32955: "Seni hoşnut edeyim mi ya Ali? Sen benim kardeşim ve vezirimsin. Borcumu öder, vaadimi yerine getirir ve zimmetimi ibra edersin. Kim benim hayatımda seni severse, sevgisini yerine getirmiş olur. Kim benden sonra senin hayatında seni severse, Allah onun hayatını emniyet ve imanla sonlandırır. Kim de benden sonra seni görmeden seni severse, Allah onun hayatını emniyet ve imanla sonlandırır ve kıyamet gününün korkusundan onu güvende kılar. Kim de sana buğzeder hâlde ölürse, cahiliye ölümüyle ölmüş olur ve Allah onu İslam'da yaptıklarıyla da sorgular."

32956: "Ali b. Ebu Talib vaadimi yerine getirir, borcumu öder."

32957: "Ali b. Ebu Talib, dünya ehli için cennette sabah yıldızı gibi parlar."

32958: "Allah'ım! Kim bana iman etmiş ve doğrulamışsa, Ali b. Ebu Talib'i veli edinsin. Çünkü onun velayeti benim velayetimidir ve benim velayetim de Allah'ın velayetidir."

32959: "Kim benim yaşadığım gibi yaşamak, benim öldüğüm gibi ölmek ve Rabbimin bana vadettiği ve Rabbimin eliyle fidanlarını diktiği Huld Cenneti'nde oturmak isterse, Ali b. Ebu Talib'i veli edinsin. Çünkü o, sizi asla bir hidayetden çıkarmaz, bir dalalete de sokmaz."

32960: "Kim benim yaşadığım gibi yaşamayı, benim öldüğüm gibi ölmeyi ve Rabbimin eliyle diktiği fidanlarından bana fidanlar vadettiği Huld Cenneti'ne girmeyi seviyorsa, Ali'yi ve ondan sonra da onun zürriyetini veli edinsin. Çünkü onlar, sizi asla bir hidayet kapısından dışarı çıkarmazlar, bir dalalet kapısından da içeri sokmazlar."

32961: "(Ali'nin hakkında) Bunu söyleme; çünkü benden sonra insanlardan size en öncelikli olan odur."

32962: "Borcumu benden veya Ali'den başka kimse ödeyemez."

32963: "Ey Büreyde! Benden sonra Ali sizin velinizdir. O hâlde Ali'yi sev; çünkü o, kendisine emredileni yapar."

32964: "Yakında benden sonra bir fitne olacaktır. Bu olduğu zaman Ali b. Ebu Talib'den ayrılmayın; çünkü o, hak ile batılı birbirinden ayırandır (Faruk)."

32965: "Ya Ali! Sen cüsseme gusül verecek, borcumu ödeyecek, beni kabrime defnedecek ve taahhütlerimi yerine getireceksin. Sen dünya ve ahirette benim sancaktarımın."

32966: "Ali'yi veli edinirseniz, onu sizi sırat-ı müstakimde yürütecek hidayete ermiş bir hidayetçi olarak bulursunuz."

32967: "Ben Kur'an'ın tenzili için savaştığım gibi, sizden biri de Kur'an'ın tevili için savaşacaktır." "O, Ebu Bekir ve Ömer mi?" diye soruldu. "Hayır. O, ayakkabı yamayan adamdır." buyurdu. Ali'yi kastediyordu.

32968: "Ben Kur'an'ın tenzili için savaşıyorum, Ali de Kur'an'ın tevili için savaşacaktır."

32969: "Canım eline olan Allah'a andolsun, ben müşriklerle Kur'an'ın tenzili için savaştığım gibi, sizin aranızda bir adam var ki, benden sonra Allah'tan başka ilah olmadığına şahadet

getiren insanlarla Kur'an'ın tevili için savaşıacaktır. Onların öldürülmesi insanlara ağır gelecek; öyle ki Allah'ın velisine eleştirecek ve Musa'nın gemi, çocuk ve duvar meselesinde kızdığı gibi onun yaptığına kızacaklardır. Oysa bütün bunlar, Allah'ın rızası doğrultusunda idi."

32970: "Ya Ali! Sen hak üzere olduğun hâlde Fie-i Bağiyeye (zalim ve asi güruh) seninle savaşıacaktır. Kim o gün sana yardım etmezse, benden değildir."

32971: "Ey Ebu Râfi'! Benden sonra bir topluluk olacak ki, Ali ile savaşıacaklar. Onlara karşı cihat etmek, Allah'ın farz kıldığı bir haktır. Onlara karşı eliyle cihat etmeye gücü yetmeyen, diliyle cihat etsin. Diliyle gücü yetmeyen, kalbiyle cihat etsin. Bunun ötesinde de bir şey yoktur."

32972: "Ey Ammar! Ali'nin bir vadide, diğer insanların başka bir vadide yürüdüğünü görürsen, sen Ali ile birlikte yürü, diğer insanları bırak. Çünkü o, asla seni bir helake götürmez, hi-dayetten de çıkarmaz."

32973: "Bana itaat eden, Allah'a itaat etmiştir. Bana isyan eden, Allah'a isyan etmiştir. Ali'ye itaat eden de, bana itaat etmiştir. Ali'ye isyan eden de, bana isyan etmiştir."

32974: "Ali'den ayrılan, benden ayrılmıştır."

32975: "Ya Ali! Senden ayrılan, benden ayrılmıştır. Benden ayrılan da Allah'tan ayrılmıştır." (İbn-i Ömer'den)

32976: "Ya Ali! Senden ayrılan, benden ayrılmıştır. Benden ayrılan da Allah'tan ayrılmıştır." (Ebu Zer'den)

32977: "Benden sonra ümmetimin en bilgilisi, Ali b. Ebu Talib'dir."

32978: "Ben ilmin şehriyim, Ali de onun kapısıdır."

32979: “Ben ilmin şehriyim, Ali de onun kapısıdır. İlim isteyen, kapısından gelsin.”

32980: “Ali b. Ebu Talib, insanların Allah’ı en iyi bilen ve “la ilahe illallah” ehlini en çok seveni ve sayanıdır.”

32981: “Ali, ilmimin kapısı ve benden sonra getirdiğim dini ümmetime açıklayacak olandır. Onu sevmek iman, ona buğ-zetmek nifak ve ona bakmak şefkattir.”

32982: “Hikmet on parçaya bölünmüş, dokuz parçası Ali’ye, bir parçası da diğer insanlara verilmiştir. Ali, o bir parçayı da onlardan daha iyi bilir.”

32983: “Ya Ali! Ümmetime benden sonra ihtilafa düştükleri şeyleri sen açıklayacaksın.”

32984: “Müjdeler olsun sana Ya Ali! Hayatın da, ölümün de benimle birliktedir.”

32985: “Kardeşin senden önce su istedi ve o iki içecekten benim yanımda daha sevimli olanı içti. İkisinin de benim yanımdaki yeri birdir. Şüphesiz ki ben, sen, o ikisi ve bu uyuyan kıyamet günü bir yerdeyiz.”

32986: “Kardeşin senden önce su istedi ve benim yanımda tercih edileni içti. İkisinin de benim yanımdaki yeri birdir. Şüphesiz ki ben, sen, o ikisi ve bu uyuyan kıyamet günü bir yerdeyiz.”

32987: “Kıyamet günü olunca benim için Arş’ın sağ tarafında kırmızı bir yakuttan bir kubbe kurulur, İbrahim için Arş’ın sol tarafında yeşil bir yakuttan bir kubbe kurulur ve ikimizin arasında da Ali b. Ebu Talib için beyaz bir inciden bir kubbe kurulur. O hâlde iki Halil’in arasındaki bir Habib hakkında ne düşünürsün?!”

32988: “Allah İbrahim’i Halil edindiği gibi, beni de Halil edindi. Cennette benim köşküm ile İbrahim’in köşkü karşı karşıyadır. Ali b. Ebu Talib’in köşkü ise, benim köşküm ile İbrahim’in köşkü arasındadır. İki Halil’in arasındaki bir Habib’e ne mutlu!”

32989: “Hiçbir insan Müslüman olmadan önce melekler yedi yıl bana ve Ali’ye salat ettiler.”

32990: “Bana ilk iman eden ve kıyamet günü benimle ilk musafaha edecek olan budur. Sıddık-ı Ekber budur. Bu ümmetin hak ile batılı birbirinden ayıran Faruk’u budur. Müminlerin arı beyi (emiri, beyi) budur. Mal da zalimlerin arı beyidir.” (Ali için söyledi.)

32991: “Kevser Havuzunda bana ilk gelecek olan, ilk Müslüman olanınız Ali’dir.”

32992: “Benimle beraber ilk namaz kılan Ali’dir.”

32993: “Gökler ve yer terazinin bir kefesine, Ali’nin imanı da diğer kefesine konulursa, Ali’nin imanı ağır basar.”

32994: “Ya Ali! Ben nübüvvet ile sana galebe çalarım; çünkü benden sonra nübüvvet yoktur. Sen de yedi şeyde insanlara galebe çalarsın ve Kureys’ten hiçbir kimse o yedi şeyde seninle tartışamaz: Sen onların Allah’a ilk iman edenisin; Allah’ın ah-dine en vefalı olanısın; Allah’ın emrini en doğru biçimde yerine getirensin; (malları) en eşit şekilde bölenisin; reayaya en adil davrananısın; yargıda en basiretli olanısın ve Allah katında en büyük meziyete sahip olanısın.”

32995: “Ya Ali! Senin yedi hasletin var ki, kıyamet günü kimse o hasletlerde seninle tartışamaz: Sen, Allah’a iman edenlerin ilkisin; onların, Allah’ın ah-dine en vefalı olanısın; Allah’ın em-rini en doğru biçimde yerine getirenisin; reayaya en şefkatli davrananısın; (malları) en eşit şekilde bölenisin; yargıyı en iyi bilenisin ve kıyamet günü en büyük meziyete sahip olanısın.”

32996: "Bil ki, benden sonra büyük bir zorlukla karşılaşacaksın." "Dinim selamette mi olacak?" diye sordu. "Evet, dinin selamette olacak." buyurdu."

32997: "Benden sonra ümmet sana hıyanet edecektir. Sen benim dinim üzere yaşayacak ve benim sünnetim üzere savaşıacaksın. Seni seven, beni sevmiş olur. Sana buğzeden, bana buğzetmiş olur. Şu (sakalın) bunun kanıyla boyanacaktır. (Sakalının başının kanıyla boyanacağını kastediyor.)"

32998: "Buranı (sakalını) kana bulayacak şekilde burana (başına) darbe indirilmedikçe sen ölmeyeceksin. Falan oğullarının en bedbahtı, Allah'ın dışı devesini ayağını biçerek öldürdüğü gibi, onların da en bedbahtı seni öldürecektir."

32999: "Bu adam öfke ile dolmadıkça ölmeyecektir. Katledilmeden de ölmeyecektir." (Ali için söyledi.)

33000: "Yalnız ve şehit olarak gelecek, yalnız ve şehit olarak gelecek." (Ali için söyledi.)

33001: "Ali, hicret ile senden öne geçmiştir." (Abbas'a buyurdu.)

33002: "Bu ikisine iyi davranmanızı tavsiye ediyorum. Kim onlara eziyet etmekten sakınır ve onlar hakkında benim hatırım gözetirse, Allah Teala kıyamet günü ona bir nur verir ki, kıyamet günü onunla benim huzuruma gelir." (Ali ve Abbas'ı kastediyor.)

33003: "Siz ikinizi tebrik ederim. Ben Âdemoğullarının efendisi, siz de Arap'ın efendisisiniz." (Ali ve Abbas için söyledi.)

33004: "Sonra; bana Ali'nin kapısı dışında bu kapıları kapatmam emredildi. Bununla ilgili konuşmanız konuştu. Allah'a andolsun ki, ben ne bir şeyi kapattım, ne de açtım; sadece bana bir şey emredildi, ben de emre uydum."

33005: "Ali'nin kapısı dışında bu kapıları kapatın."

33006: “Ben Âdemoğullarının efendisi, Ali de Arap’ın efendisidir.”

33007: “Ey Enes! Git ve Arap’ın efendisini bana çağır.” Aişe, “Arap’ın efendisi sen değil misin?” diye sordu. “Ben Âdemoğullarının efendisiyim, Ali de Arap’ın efendisidir.” buyurdu. Ali geldiğinde, “Ey Ensar topluluğu! Size, sarılacak olursanız artık asla (doğru yoldan) sapmayacağınız bir şey söyleyeyim mi? İşte Ali! Onu benim sevgimle sevin ve ona benim hürmetimle hürmet edin. Bunu Aziz ve Celil Allah tarafından size söylememi Cebrail bana emretti.”

33008: “Ya Aişe! Arap’ın efendisine bakmak istediğin zaman Ali b. Ebu Talib’e bak.” “Ey Allah’ın Peygamberi! Arap’ın efendisi sen değil misin?” diye sordu. “Ben Müslümanların imamı ve muttakilerin efendisiyim. Arap’ın efendisine bakmak istediğin zaman Arap’ın efendisine bak.”

33009: “Hoş geldin ey Müslümanların efendisi ve muttakilerin imamı!” (Ali’ye söyledi.)

33010: “Göğe çıkarıldığım zaman beni inciden bir köşke götürdüler. Halısı ıslıl ıslıl parıldayan altındandı. Orada Rabbim bana şöyle vahyetti: Ali’de üç haslet var: O, Müslümanların efendisi, muttakilerin imamı ve alnı ak, elleri ayakları pak olanların⁽¹⁾ önderidir.”

1- [- Arapçada alnında ve dört ayağında (elleri ve ayaklarında) beyazlık olan sekili atlara “el-Gurrü'l-Muhaccelün” denir. Burada bu tabir, bazı yüzlerin ağaracağı, bazı yüzlerin ise kararacağı kıyamet günü abdest uzuvlarından (yüz, eller ve ayaklar) nur saçacak ve İmam Ali’nin önderliğinde cennete girecek olan müminler için kullanılmıştır. Biz bu deyiimi yukarıda gördüğünüz şekilde “alnı ak, elleri ayakları pak olanlar” şeklinde tercüme ettik. Aslına çok bağlı kalınmazsa, “yüzü ak olanlar” veya “nur yüzlüler” olarak da tercüme edilebilir. Mütercim.]

33011: "Miraç gecesinde Aziz ve Celil Rabbimin huzuruna çıkarıldığımda Ali hakkında, onun Müslümanların efendisi, muttakilerin velisi ve alnı ak, elleri ayakları pak olanların önderi olduğu bana vahyedildi."

33012: "Ben uyarıcı-korkutucuyum, Ali de hidayet önderidir. Ya Ali! Benden sonra hidayete erenler, ancak seninle hidayete ererler."

33013: "Ben ve bu, kıyamet günü ümmetime hüccetiz." (Ali'yi kastediyor.)

33014: "Ey insanlar! Ali'yi şikâyet etmeyin. Allah'a andolsun ki o, Aziz ve Celil Allah'ın zatı ve Allah'ın yolu hususunda en sert tutumlu insandır."

33015: "Ey insanlar! Ali'yi şikâyet etmeyin. Allah'a andolsun ki o, Allah'ın dini hususunda en sert tutumlu insandır."

33016: "İnsanlar arasında tefrika ve ihtilaf olacak, bu ve ashabı hak üzere olacaktır." (Ali'yi kastediyor.)

33017: "Ali'ye sövmeyin; çünkü o, Yüce Allah'ın zatına vurulmuş (âşık) biridir."

33018: "Hak bununladır, hak bununladır." (Ali'yi kastediyor.)

33019: "Allah, Resulü ve Cebrail senden razıdırlar." Resulullah (s.a.v) Ali'yi bir iş için göndermiş, gelince ona bu sözü söylemişti.

33020: "Ya Ali! Cebrail seni sevdiğini söylüyor." "Cebrail'in beni sevdiği sana iletildi mi?" diye sordu. "Evet. Cebrail'den daha iyi olan biri de seni seviyor; Allah -azze ve celle- seni seviyor."

33021: "Ateş odunu yediği gibi Ali'yi sevmek de günahları yer."

33022: "Allah Ali'nin sevgisini bir müminin kalbine yerleştirir de onunla bir adım kayarsa, kıyamet günü sıratı Allah bir adımı sabit kılar."

33023: "Seni seven beni sever, sana buğzeden de bana buğzeder." (Ali'ye buyurdu.)

33024: Kim Ali'yi severse, beni sevmiştir. Kim de beni severse, Allah'ı sevmiştir. Kim ona buğzederse, bana buğzetmiştir. Kim de bana buğzederse, Aziz ve Celil Allah'a buğzetmiştir."

33025: "Seni seven, ancak benim sevgimle seni sevmiştir. Çünkü kul, ancak senin sevginle benim velayetime erişir."

33026: "Mümin sana buğzetmez, münafık da seni sevmez." (Ali'ye buyurdu.)

33027: "Mümin Ali'ye buğzetmez, münafık da onu sevmez."

33028: "Müminden başkası seni sevmez, münafıktan başkası da sana buğzetmez." (Ali'ye buyurdu.)

33029: "Müminden başkası Ali'yi sevmez, münafıktan başkası da ona buğzetmez."

33030: "Ya Ali! Ne mutlu seni seven ve senin hakkında (beni) doğrulayan kimseye! Yazıklar olsun sana buğzeden ve senin hakkında (beni) yalanlayan kimseye!"

33031: "Üç şey var ki, kimde olursa, o benden değil, ben de ondan değilim: Ali'ye buğzetme, Ehl-i Beyt'ime düşmanlık besleme ve "İman sözden ibarettir" diyen kimse."

33032: "Ya Ali! Sende İsa'dan bir örnek var: Yahudiler ona buğzedip annesine böhlan söylediler; Hristiyanlar da onu sevip olmadığı bir mertebeye yükselttiler."

33033: "Allah'ım! Ali'ye yardım edene yardım et. Allah'ım! Ali'ye ikramda bulun. Allah'ım! Ali'yi yalnız bırakma yalnız bırak."

33034: "Allah'ım! Bedir günü Ubeyde b. Hâris'i, Uhud günü de Hamza'yı benden aldın. Bu da Ali'dir. O hâlde beni bir başıma bırakma; sen vârislerin en iyisisin."

33035: "Andolsun, Ali'nin Amr b. Abdevüd'e karşı er meydanına çıkması, kıyamet gününe kadar ümmetimin amellerinden daha üstündür."

33036: "Git ve onu insanlara oku; Allah senin dilini sağlamlaştırır, kalbini doğruya yönlendirir. Yakında insanlar, aralarında hüküm vermen için sana gelecekler. İki hasım sana geldiğinde diğerinin sözünü dinlemeden biri lehine hüküm verme. Çünkü bu, kimin haklı olduğunu bilmene yardımcı olur."

33037: "Allah'ım! Onun dilini sağlamlaştır, kalbini doğruya yönelt." (Ali için söyledi.)

33038: "Onlara şeriatın hükümlerini öğret ve aralarında hüküm ver. Allah'ım! Yargıda onu doğruya ilet." (Yemen'e gönderdiği sırada Ali'ye söyledi.)

33039: "Ali'nin yüzüne bakmak ibadettir."

33040: "Miraca çıkarıldığım gece Arş'ın gövdesinde şöyle yazıldığını gördüm: Ben Allah'ım, benden başka ilah yoktur. Muhammed, kullarımdan seçtiğim kişidir. Onu Ali ile destekledim, ona Ali ile yardım ettim."

33041: "Göğe çıkarıldığım gece cennete girdim, Arş'ın sağ gövdesinde şöyle yazıldığını gördüm: La ilahe illallah (Allah'tan başka ilah yoktur), Muhammedun resulullah (Muhammed Allah'ın resulüdür), onu Ali ile destekledim, ona (Ali ile) yardım ettim."

33042: "Gökler ve yer yaratılmadan iki bin yıl önce cennetin kapısına şöyle yazılmıştır: La ilahe illallah (Allah'tan başka ilah yoktur), Muhammedun resulullah (Muhammed Allah'ın resulüdür), onu Ali ile destekledim."

33043: "Gökler ve yer yaratılmadan iki bin yıl önce cennetin kapısına şöyle yazılmıştır: La ilahe illallah (Allah'tan başka ilah yoktur), Muhammedun resulullah (Muhammed Allah'ın resulüdür), Aliyyun Ehu Resulillah (Ali Resulullah'ın kardeşidir)."

33044: "Selam olsun sana ey iki reyhanın (Hasan ve Hüseyin'in) babası! Dünyadaki iki reyhanımı sana emanet ediyorum. Yakında iki dayanağın (Peygamber ve Hz. Fatıma) yıkılacaktır. Benden sonra Allah senin yardımcındır."

33045: "Ali insanların en iyisidir. Bunu kabul etmeyen kâfir olmuştur."

33046: "Ali insanların en iyisidir demeyen kâfir olmuştur."

33047: "Ya Ali! Allah'tan senin hakkında beş şey istedim; birini benden esirgedi, dördünü ise bana verdi: Allah'tan ümmetimi senin etrafında toplamasını istedim, vermedi. Senin hakkında şunları ise bana verdi: Kıyamet günü yerin (kabrin) kendisi için yarılaçağı ilk kişi benim, sen de benimle berabersin. Hamd Sancağı sendedir. Sen onu benim önümde taşıyacak ve onunla ilkler ve sonların önüne geçeceksin. Yine senin hakkında bana şunu verdi: Sen benden sonra müminlerin velisisin."

33048: "Kalk ya Ali! Artık iyileştin. Allah'tan ne istediysem, bana verdi. Allah'tan kendim için ne istediysem, senin için de aynısını istedim. Ancak "Benden sonra peygamberlik yoktur." denildi.

33049: "Ben gizlice konuşmak (necva) için onu seçmedim, bunun için Allah onu seçti." Cabir der ki: Resulullah (s.a.v) Taif günü Ali'yi çağırdı ve kulağına bir şeyler söyledi. İnsanlar, amcasının oğluyla gizli gizli konuşması uzun sürdü." dediler.

33050: "Ali'ye haset eden, bana haset etmiş olur. Bana haset eden de kâfir olur."

33051: "Ben ve Ali'nin dışında kimseye bu mescitte cünüp olmak caiz olmaz."

33052: "Ya Ali! Benim ve senin dışında kimseye bu mescitte cünüp olmak helal olmaz."

33053: “Ya Ali! Yüce Allah seni öyle bir ziynet ile süslemiştir ki, kullardan hiçbirini Yüce Allah katında ondan daha sevimli olan bir ziynet ile süslememiştir. O ziynet, Allah katında iyilerin ziynetidir. O ziynet, dünyaya rağbetsizliktir. Allah seni öyle kılmış ki, ne sen dünyadan bir şey alırsın, ne dünya senden bir şey alır. Ve sana fakirleri sevmeyi ihsan etmiştir. Seni öyle kılmış ki, sen onların izciliğinden memnunsun, onlar da senin imamlığından memnundurlar.”

33054: “Ey Amr! Yemek yiyecek içecek ve çarşı pazarda dolaşan bir cennet mahlûku gördün mü? İşte bu, cennet mahlûkudur.” (Ali b. Ebu Talib’e işaret etti.)

33055: “Ya Ali! Cennette senin bir hazinen var ve sen cennetin iki ucunun da sahibisin. O hâlde bakışını ikinci bir bakış izlemesin; çünkü birincisi senin, ama ikincisi senin değil.”

33056: “Ya Ali! Elin benim elimde olarak kıyamet günü benimle beraber benim girdiğim yere gireceksin.”

33057: “Sevgili kızım! Evlatlık rikkati senindir (seni daha çok seviyorum), Ali ise bana daha azizdir.” (Fatıma’ya söyledi.)

33058: “Ya Ali! Sen onların dâhisisin.”

33059: “Ya Ali! Araplara iyi davranmanı tavsiye ediyorum, Araplara iyi davranmanı tavsiye ediyorum.”

33060: “İsimlerinden sana en çok yakışanı Ebu Türeb’dır.” Peygamber (s.a.v) Ali’yi toprak üzerinde uyurken görünce bu sözünü söyledi.

Resulullah'ın Gadir-i Hum Hutbesi

Hamd Allah'a ki, birliğinde yüce, tekliğinde yakındır. Saltanatında yüce, rükünlerinde azametlidir. Yerinde olduğu hâlde ilmiyle her şeyi kuşatmıştır. Kudreti ve burhanı ile tüm mah-lûkata egemen olmuştur. Ezelden beri övülendir. Ebede kadar övülen olacaktır. (Zevali olmayan yücedir. Başlatan ve geri döndüren dir. Her iş O'na dönmektedir.) Yükselenleri (gökleri) var eden, düşenenleri (yerleri) düşeyendir. Yerlerin ve göklerin hâkimidir. Kutsaldır, her türlü eksiklikten münezzehtir. Meleklerin ve Ruh'un Rabbidir. Yarattığı her şeye fazlından ihsan eden dir. Var ettiği her şeye lütfundan bağışta bulunandır. Her gözü görendir, ama gözler O'nu görmez. Kerimdir, halîmdir; mühlet verir, acele etmez. Rahmetiyle her şeyi kuşatmıştır. Nimetiyle her şeyi minnettar bırakmıştır. İntikam almakta acele etmez. Kullarını hak ettikleri azaba hemen çarptırmaz. Batınları anlar, kalpleri bilir. Saklananlar O'na gizli değildir. Gizliler O'nu yâ-nıltmaz. Her şeye ihatası, her şeyin üzerinde galebesi, her şeyin içinde gücü ve her şeyin üzerinde kudreti vardır. O'nun gibi hiçbir şey yoktur. O, "şey" olmadığı zaman "şey"i var edendir. Sürekli dir, diridir, adaleti ayakta tutandır. O'ndan başka ilah yoktur; azizdir, hakîmdir. Gözlerin kendisini görmesinden çok yücedir; O ise gözleri görür; O latiftir, her şeyden haberdardır. Hiçbir kimse O'nu görüp de niteleyemez. Hiçbir kimse, gizlide ve açıkta O'nun nasıl olduğunu anlayamaz. O'nun hakkında, O kendisini nasıl tanıtmışsa ancak o kadar bilinir.

Şehadet ederim ki, kutsiyeti zamanı dolduran, nuru ebediyeti kaplayan, hiçbir danışmana danışmadan, takdirinde ortağı, tedbirinde yardımcısı olmadan emrini geçerli kılan Allah, var ettiklerini örneksiz olarak şekillendirdi; yarattıklarını kimseden yardım almadan, zorlanmadan, bir çareye başvurmadan yarattı. Onları var etti, oluverdiler; yarattı, ortaya çıktılar. O, kendisinden başka ilah olmayan Allah'tır. Yaptığını sağlam ve güzel yapar. Adildir, zulmetmez. Keremi boldur, bütün işler O'na döner.

Şehadet ederim ki, azameti karşısında her şeyin alçaldığı, izzeti karşısında her şeyin hakir kaldığı, kudretine her şeyin teslim olduğu ve heybetine her şeyin boyun eğdiği Allah, mülklerin maliki, felekleri yörüngelerinde döndüren, güneşi ve ayı emrine boyun eğdiren; her biri belirlenen bir vakte kadar akıp gider; geceyi gündüzün üzerine dürer, gündüzü de gecenin üzerine dürer; biri, durmadan öbürünü kovalar. O, her inatçı zorbanın belini kıran, her azgın şeytanı helak edendir. O'nun ne bir zıddı, ne de kendisiyle beraber olan bir benzeri var. Tektir, Samed'dir (hiçbir şeye ihtiyacı yoktur, her şey O'na muhtaçtır), doğmamıştır, doğurmamıştır ve hiçbir kimse O'na denk değildir. Tek bir ilahtır. Yüce Rab'dir. Diler, geçerli olur. İster, yerine getirilir. Bilir, bir bir sayar. Öldürür ve diriltir. Yoksullaştırır ve zenginleştirir. Güldürür ve ağlatır. (Yakınlaştırır ve uzaklaştırır.) Engeller ve verir; Mülk de O'nun, hamd da O'nun. Hayır O'nun elindedir ve O her şeye kadirdir. Geceyi gündüzün içine sokar, gündüzü de gecenin içine sokar. O'ndan başka ilah yoktur; azizdir, gaffardır. Duaya icabet edendir, bağış bol olandır, nefesleri sayandır, cinlerin ve insanların Rabbidir. Hiçbir şey O'na zor gelmez. Feryat edenlerin feryadı O'nu bıktırmaz. Israr edenlerin ısrarı O'nu usandırmaz. Salihleri (hata ve günahıtan) koruyan O'dur. Felaha erenleri muvaffak eden O'dur. Müminlerin mevlası ve âlemlerin Rabbidir. Yarattığı herkesin (her hâlükârda) kendisine şükür ve hamd etmesini hak etmiştir. Kolaylık ve zorlukta, darlık ve genişlikte O'na çok hamd ederim; O'na

daima şükrederim. O'na, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ederim. Emrini dinler ve itaat ederim. Razi olduğu her şeye hemen koşarım. Hükmettiği şeye teslim olurum. Bunları O'na itaat etmeye olan rağbetimden ve cezalandırmasından korktuğumdan yaparım. Çünkü O, tuzağından güvende olunmayan ve zulmetmesinden korkulmayan Allah'tır.

[Önemli Bir Konuda İlahî Bir Emir]

Kendimle ilgili olarak da ikrar ediyorum ki, ben Allah'ın kuluym ve O benim Rabbimdir. O'nun bana vahyettiğini (size) iletiyorum. Çünkü eğer yapmazsam, O'ndan bana öyle bir azap gelir ki, alacağı önlem ne kadar büyük olsa da, dostluğu ne kadar halis olsa da, kimse onu benden defedemez. O'ndan başka ilah yoktur. Çünkü O bana, eğer Ali hakkında bana indirdiğini iletmezsem, elçiliğini iletmemiş olacağımı bildirmiş ve beni insanlardan koruyacağını garantisini vermiştir. O, her şeye yeten kerim Allah'tır. O bana şöyle vahyetmiştir: “Bismillahirrahmanirrahim. **Ey Resul! Rabbinden -Ali hakkında, yani Ali b. Ebu Talib'in hilafeti hakkında- sana indirileni tebliğ et (duyur, bildir). Eğer yapmazsan, O'nun elçiliğini tebliğ etmemiş olursun. Allah seni insanlardan korur.**”

Ey insanlar! Yüce Allah'ın bana indirdiğini iletmekte kusur etmedim. Ben bu ayetin sebebini size açıklıyorum: Cebrail üç defa bana indi ve Selam olan Rabbim tarafından, bu kalabalığın önünde ayağa kalkıp beyaz-siyah herkese Ali b. Ebu Talib'in benim kardeşim, vasım, (ümmetim üzerindeki) halifem ve benden sonraki imam olduğunu bildirmemi emretti. Onun benim yanımdaki yeri, Harun'un Musa'nın yanındaki yeri gibidir. Sadece benden sonra peygamber yoktur. O, Allah ve Resulü'nden sonra sizin velinizdir.

Kutlu ve Yüce Allah, buna dair de kitabından bir ayet indirmiştir. O şu ayettir: “**Sizin veliniz, ancak Allah, O'nun Resulü ve**

o iman edenlerdir ki, namazı ikame ederler ve rükû hâlindeyken zekât verirler.” Namaz ikame eden ve rükû hâlindeyken zekât veren kimse, Ali b. Ebu Talib’dir. O, her durumda Aziz ve Yüce Allah’ı ister.

Ey insanlar! Ben Cebrail’den, Selam olan Rabbimden bunu size iletmekten beni muaf tutmasını istemesini istedim. Çünkü muttakilerin az olduğunu, münafıkların çok olduğunu, alçakların hainliklerini ve İslam’la alay edenlerin hilelerini biliyorum. Allah, kitabında onları, **“Kalplerinde olmayanı dilleriyle söylerler.”** diye nitelemiştir. Onlar, bunun önemsiz olduğunu sanıyorlar; oysa bu, Allah katında çok büyük bir günahıdır.

Onlar, bana da defalarca çok eziyet ettiler. Öyle ki, bana (her söylenene inanan) **“kulak”** dediler ve benim gerçekten de öyle olduğumu sandılar. Çünkü o (Ali) benden hiç ayrılmazdı ve ben ona çok ilgi ve alaka gösterirdim. O beni çok sever ve benden kabul ederdi. Bunun üzerine Allah -azze ve celle- şu ayeti indirdi: **“Onlardan (o münafıklardan) öyleleri de var ki, Peygamber’e eziyet ederler ve “O (her söyleneni dinleyen) bir kulaktır.” derler. De ki: O sizin için bir hayır kulağıdır. Allah’a iman eder ve müminlere inanır...”**

İstesem, bunu söyleyenleri isimleriyle söyleyebilirim; şahıslarına işaret edebilirim; vasıflarıyla onları tanıtabilirim. Ama ben, Allah’a yemin olsun ki, onların hakkında cömertçe davrandım. Bütün bunlar kendi yerinde; ancak Allah, (Ali hakkında) bana indirdiğini tebliğ etmeden benden razı olmayacağıını bildirdi.

Peygamber, sonra şu ayeti okudu: **“Ey Resul! Rabbinden -Ali hakkında- sana indirileni tebliğ et (duyur, bildir). Eğer yapmazsan, O’nun elçiliğini tebliğ etmemiş olursun. Allah seni insanlardan korur.”**

[On İki İmamlar'ın İmamet ve Velayetini Resmen Bildirmesi]

O hâlde ey insanlar! Onun (Ali'nin) hakkında şunu bilin ve anlayın ki, Allah onu size veli ve imam olarak atamıştır. Ona itaat etmeyi, Muhacirler'e ve Ensar'a, iyilikle onlara tâbi olanlara, badiyede (çölde) ve şehirde yaşayanlara, Acemlere (Arap olmayanlara) ve Araplara, hüre ve köleye, küçüğe ve büyüğe, beyaza ve siyaha ve her muvahhide farz kılmıştır. Onun hükmü geçerlidir; sözü dinlenmelidir; emri nafızdır. Ona muhalefet eden lanetliktir. Ona uyan ve onu tasdik eden rahmetliktir. Allah onu ve onun sözünü dinleyeni ve ona itaat edeni bağışlamıştır.

Ey insanlar! Bu, benim bu kalabalığın önüne son çıkışımdır. O hâlde dinleyin ve itaat edin. Rabbinizin (Allah'ın) emrine boyun eğin. Çünkü Allah -azze ve celle- sizin mevlanız ve ilahınızdır. O'ndan sonra da size hitap eden Resulü ve Nebisi'dir. Benden sonra da Rabbiniz Allah'ın emriyle Ali sizin veliniz ve imamınızdır. Sonra da imamet, Allah ve Resulü ile buluşacağınız güne (kıyamete) kadar benim onun evlatlarından olan soyumdadır.

Allah'ın, Resulü'nün ve onların helal ettiğinden başka bir helal yoktur. Allah'ın, Resulü'nün ve onların haram ettiğinden başka da bir haram yoktur. Aziz ve Celil Allah, helal ve haramı bana bildirdi. Ben de Rabbimin kitabından, helalinden ve haramından bana öğrettiklerini ona aktardım.

Ey insanlar! Ali'yi (diğer herkesten) üstün tutun. Çünkü hiçbir ilim yoktur ki, Allah onu bende saymamış (onu bana vermemiş) olsun. Bana öğretilen her ilmi de ben Muttakilerin İmamı'nda saymışım (ona vermişim). Hiçbir ilim yoktur ki, ben onu Ali'ye öğretmemiş olayım. O, Allah'ın Yasin Suresi'nde **“Biz her şeyi apaçık bir imamda saymışız.”** diye söz ettiği Apaçık İmam'dır.

Ey insanlar! Ondan sapmayın, ondan göçmeyin ve onun velayetinden geri durmayın. Hakka ileten ve hak ile amel eden,

batılı ortadan kaldıran ve batıldan sakındıran odur. Allah yolunda, hiçbir kınayanın kınaması onu etkilemez. Allah'a ve Resulü'ne ilk iman edendir. Bana iman etmekte kimse ondan öne geçmemiştir. Canını Allah'ın Resulü'ne feda eden odur. Erkeklerden onun dışında Resulullah ile beraber Allah'a ibadet eden hiçbir kimse yokken Resulullah ile beraber olan odur.

İnsanlardan ilk namaz kılan ve benimle beraber Allah'a ilk ibadet eden odur. Allah tarafından benim yatağında yatmasını emrettim, canını bana feda etmeyi göze alarak yaptı.

Ey insanlar! Onu üstün tutun; çünkü Allah onu üstün kılmıştır. Onu kabul edin; çünkü Allah onu naspetmiştir.

Ey insanlar! O, Allah tarafından atanan imamdır. Allah, onun velayetini inkâr edenin tövbesini asla kabul etmez ve onu asla bağışlamaz. Onun emrine muhalefet edene bunu yapacağı ve onu ilelebet ve sonsuza dek yadırganacak bir azaba çarptıracağı, Allah'ın üzerine aldığı kesin bir hükümdür. Bu yüzden ona muhalefet etmekten sakının. Yoksa yakıtı insanlar ve taşlar olan, kâfirler için hazırlanmış cehenneme girersiniz.

Ey insanlar! Önceki nebiler ve resuller, vallahi hep beni müjdelemişler. Ben, vallahi nebiler ve resullerin sonuncusu, gökler ve yerlerdeki tüm mahlûkat üzerindeki hüccetim. Kim bunda şüphe ederse, ilk cahiliye küfrüyle kâfir olmuştur. Kim benim bu söylediklerimden bir şeyde şüphe ederse, bana inen her şeyde şüphe etmiştir. Kim imamlardan biri hakkında şüphe ederse, onların tümü hakkında şüphe etmiştir. Bizim hakkımızda şüpheye düşen ise cehennemdedir.

Ey insanlar! Bu fazileti, Aziz ve Celil Allah bana bahşetmiştir. Böylece bana büyük bir lütuf ve ihsanda bulunmuştur. O'ndan başka ilah yoktur. Bilin ki, ilelebet ve sonsuza dek ve her hâlûkârda benim hamdüsenam ona mahsustur.

Ey insanlar! Ali'yi üstün bilin. Çünkü o, benden sonra Allah rızık indirdiği ve mahlûkat baki kaldığı müddetçe kadın-erkek bütün insanlardan daha üstündür. Benim bu sözümü reddeden ve muvafakat etmeyen kimse melundur, melundur; gazaba uğramıştır, gazaba uğramıştır.

Bilin ki, Yüce Allah tarafından Cebrael bunu bana bildirmişti; diyor ki Yüce Allah: "Kim Ali'ye düşmanlık eder ve onu veli edinmezse, lanetim ve gazabım onun üzerine olsun." **"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve herkes yarın için ne hazırladığına baksın. Allah'tan korkun; -O'na muhalefet etmeyin; yoksa sağlam bastıktan sonra bir ayak kayar- şüphesiz, Allah yaptıklarınızdan haberdardır."**

Ey insanlar! O, Allah'ın aziz kitabında zikrettiği "Allah'ın yanı"dır. Yüce Allah, ona muhalefet edenlerden haber vererek şöyle buyurmuştur: **"Sonra kimse, "Allah'ın yanında işlediğim kusurlardan dolayı yazıklar olsun bana!" demesin."**

Ey insanlar! Kur'an'ın üzerinde derin derin düşünün; ayetlerini anlayın, muhkemlerine bakın, müteşabihlerine uymayın. Fakat Allah'a andolsun ki, benim şu anda elini tuttuğum, kendime doğru kaldırdığım ve pazısına yapıştığım bu adamdan başkası, Kur'an'ın sakındıran ayetlerini size beyan edemez, Kur'an'ın tefsirini size açıklayamaz. Size açıkça bildiriyorum: Ben kimin mevlası ise, bu Ali de onun mevlasıdır. O, Ebu Talib'in oğlu Ali'dir. Benim kardeşim ve vasımdır. Onun velayeti, Aziz ve Celil Allah tarafındandır. Bunu, O bana indirmiştir.

Ey insanlar! Şüphesiz ki, Ali ve benim onun sulbünden olan tertemiz evlatlarım, (aranızda bıraktığım) Küçük Emanet'tir; Kur'an da Büyük Emanet'tir. O ikisinden her biri, diğer arkadaşından haber verir ve onunla uyum içinde olur. Bu ikisi, havuzun başında bana gelinceye kadar asla birbirinden ayrılmaz.

Bilin ki onlar, Allah'ın yaratıkları arasındaki eminleri ve yeryüzündeki hükümdarlarıdır. Bilin ki, ben vazifemi yaptım. Bilin ki ben ilettim. Bilin ki ben duyurdum. Bilin ki ben açıkladım. Bilin ki Aziz ve Celil Allah buyurdu, ben de Aziz ve Celil Allah tarafından söyledim: Haberiniz olsun, benim bu kardeşimden başka bir "Müminlerin Emiri" yoktur. Bilin ki benden sonra müminlerin emiri olmak, ondan başka hiç kimseye helal değildir.

Sonra şöyle buyurdu: Ey insanlar! Size kendinizden evla (daha öncelikli) olan kimdir? "Allah ve Resulü'dür." dediler. Bunun üzerine şöyle buyurdu: Bilin ki, ben kimin mevlası isem, bu Ali de onun mevlasıdır. Allah'ım! Onu dost edinenin dostu, ona düşmanlık edenin düşmanı ol; ona yardım edene yardım et, onu yalnız bırakanı yalnız bırak.

[Peygamber'in (s.a.a) Ali'yi Tanıtması ve Yukarı Kaldırması]

Sonra Peygamber (s.a.a) Ali'nin omzuna vurarak onu yukarı kaldırdı. Peygamber minbere çıktığından o ana kadar Ali (a.s) Peygamber'in (s.a.a) durduğu yerden bir basamak aşağıda, Peygamber'in yüzünün sağ tarafında durmuştu; öyle ki sanki aynı yerde duruyorlardı.

Böylece Peygamber iki kolunu göğe doğru açarak Ali'yi yukarı kaldırdı. Öyle ki Ali'nin ayakları Peygamber'in dizleri hizasına kadar ulaştı. Sonra şöyle buyurdu:

Ey insanlar! Bu Ali'dir. O benim kardeşim, vasim, ilmimi kavrayan, ümmetimin içerisinde bana iman edenlerin üzerinde ve Aziz ve Celil Allah'ın kitabının tefsiri üzerinde benim halifem, (insanları) Allah'a çağıran, Allah'ın razı olduğu şeyi yapan, Allah'ın düşmanlarıyla savaşan, dostluğu Allah'a itaat eksenli olan ve Allah'a karşı günah işlemekten sakındırandır. Şüphesiz ki o, Resulullah'ın halifesi, müminlerin emiri, Allah tarafından hidayete erdiren imam ve Nakisler, Kasıtlar ve

Marıklar'ın katilidir.⁽¹⁾ Allah buyuruyor ki: **“Benim yanımda söz değiştirilmez.”**

Rabbim! Senin emrinle söylüyorum: Allah'ım! Onu dost edine- nin dostu, ona düşmanlık edenin düşmanı ol; ona yardım ede- ne yardım et, onu yalnız bırakanı yalnız bırak; onu tanımayana lanet et; onun hakkını inkâr edene gazap et.

Allah'ım! Sen, bugün bu açıklandıktan ve Ali'yi bu makama naspettikten sonra dostun Ali hakkında, **“Bugün dininizi si- zinin için kâmil ettim, nimetimi size tamamladım ve din ola- rak sizin için İslam'a razı oldum.”** ayetini indirdin. **“Kim İslam'dan başka bir din ararsa, ondan asla kabul edilmez ve o ahirette ziyana uğrayanlardan olur.”** Allah'ım! Ben seni şahit tutuyorum ki, ilettim.

[Ümmetin Dikkatini İmamet Meselesine Çekmesi]

Ey insanlar! Aziz ve Celil Allah, dinini onun imameti ile kâmil etti. Kim amellerin Allah'a sunulacağı kıyamet gününe kadar onun ve onun soyundan olan benim evlatlarımın imametine uymazsa, işte onların dünya ve ahirette amelleri boşa gitmiştir; onlar ebediyen ateşte kalırlar, azapları hafifletilmez ve onlara bir süre de tanınmaz.

Ey insanlar! Bu Ali'dir. O, içinizde bana en çok yardım ede- ninizdir; bende en çok hakkı olanınızdır; bana en yakın ola- nınızdır; bana en aziz olanınızdır. Aziz ve Celil Allah ve ben ondan razıyız. Kur'an'da onun hakkında olmayan bir rıza aye- ti inmemiştir. Allah onunla başlamadan iman edenlere hitap etmemiştir. Kur'an'da onun hakkında olmayan bir övgü ayeti inmemiştir. Allah, “Hel Eta (İnsan)” Suresi'nde ondan başkası için cennete şahitlik etmemiştir. O sureyi ondan başkası hak- kında indirmemiştir. O sure ile ondan başkasını övmemiştir.

1- Nakisler, biatini bozan Cemel ashabıdır. Kasıtlar, zalim olarak isyan eden Muaviye ve adamlarıdır. Marıklar ise, dinden çıkan Hâricîlerdir.

Ey insanlar! O, Allah'ın dinine yardım eden, Resulullah'ı savunandır. O; takvalı, tertemiz, hidayete erdiren ve hidayet olunandır. Peygamberiniz en iyi peygamber ve vasiniz en iyi vasidir. Onun oğulları da en iyi vasilerdir.

Ey insanlar! Her peygamberin soyu kendi sulbündendir, benim soyum ise Müminlerin Emiri Ali'nin sulbündendir.

Ey insanlar! Şeytan, Âdem'i haset ile cennetten çıkardı. O hâlde Ali'ye haset etmeyin, sonra amelleriniz boşa gider ve ayaklarınız kayar. Zira Âdem, Aziz ve Celil Allah'ın seçtiği kulu olduğu hâlde tek bir hatadan dolayı yeryüzüne indirildi. O hâlde durumunuz ortadayken ve içinde Allah'ın düşmanları varken sizin hâliniz ne olur?! Bilin ki, bedbahttan başkası Ali'ye buğzetmez; takvalıdan başkası Ali'yi dost edinmez; muhlis müminden başkası Ali'ye iman etmez.

Asr Suresi, vallahi Ali hakkında nazil olmuştur: **“Rahman ve Rahim Allah'ın Adıyla. Asra andolsun ki, insan ziyan içindedir...”** İman edip hakka ve sabra razı olan Ali hariç.

Ey insanlar! Allah'ı şahit tuttum ve mesajını size ileterek elçilik vazifemi yaptım. Elçiye açık bir şekilde iletmekten başka bir şey düşmez. Ey insanlar! Allah'tan hakkıyla korkun ve ancak Müslüman olarak can verin.

[Münafıkların Maksatlarına Değinmesi]

Ey insanlar! **“Bazı yüzleri silip arkalarına çevirmeden veya cumartesi adamlarını lanetlediğimiz gibi, kendilerini lanetlemeden önce Allah'a, Resulü'ne ve onunla birlikte indirilen nura iman edin.”** Allah'a andolsun ki, bu ayet ile ashabımdan isimleri ve nesepleri ile tanıdığım bir gruptan başkasını kasdetmemiştir. Ancak bana onlardan geçmem, onları görmezden gelmem emredilmiştir. O hâlde herkes kalbinde Ali'ye duyduğu sevgi veya nefret üzere amel ededursun!

Ey insanlar! Aziz ve Celil Allah'tan olan nur, bana geçmiştir; sonra Ali'ye geçecektir; sonra Allah'ın hakkını ve bize ait olan tüm hakları alacak olan Kaim Mehdi'ye kadar onun (Ali'nin) nesline geçecektir. Çünkü Allah bizi, tüm âlemlerden kusur edenlere, inatçılara, muhaliflere, hainlere, günahkârlara, zalimlere ve gasıplara hüccet kılmıştır.

Ey insanlar! Sizi uyarıyorum: Ben Allah'ın elçisiyim; benden önce elçiler gelip geçti. Şimdi, eğer ben ölür veya öldürülürsem, topuklarınızın üzerinde gerisin geriye mi döneceksiniz? Kim iki topuğu üzerinde gerisin geriye dönerse, Allah'a hiçbir zarar vermez ve yakında Allah (sabredip) şükredenleri ödüllendirecektir. Bilin ki, sabır ve şükürle nitelenen, Ali'dir; ondan sonra da onun soyundan olan evlatlarımdır.

Ey insanlar! Müslüman olmanızdan dolayı beni minnet altında bırakmayın; Allah'ı da minnet altında bırakmayın; sonra amelinizi boşa çıkarır, size gazap eder ve sizi ateşten alevler ve erimiş bakır ile imtihan eder. Şüphesiz, Rabbiniz gözetlemededir.

Ey insanlar! Gerçek şu ki, yakında benden sonra ateşe (cehenneme) davet edecek imamlar (önderler) olacaktır. Kıyamet günü onlara yardım edilmeyecektir. Ey insanlar! Şüphesiz, Allah ve ben onlardan uzağız.

Ey insanlar! Onlar, onlara yardım edenler, onlara uyanlar ve onların taraftarları, cehennemin en alt tabakasındadırlar. Mütekebbirlerin varacağı yer ne kötüdür! Bilin ki onlar, "sahife ashabı"dır. O hâlde herkes kendi sahifesine baksın.

Ravi der ki: Peygamber (s.a.a) "sahife ashabı"ndan söz edince insanların çoğu Peygamber'in kimleri kastettiğini anlamadı ve kafalarında soru işareti oluştu. Sadece çok az bir grup Peygamber'in kimleri kastettiğini anladı. [Bu yolculukta beş kişi Kâbe'de antlaşılarak Peygamber'den sonra Ehl-i Bey'ti hilafetten

men edeceklerine dair bir sahife (sözleşme) imzalamışlardı. Peygamber (s.a.a) bu sözünde işte o sahifeye (sözleşmeye) işaret etmektedir.]

Ey insanlar! Ben hilafeti, imamet ve veraset olarak kıyamet gününe kadar kendi neslimde bırakıyorum. Ben, tebliğ etmem emredileni tebliğ ettim. Bu, hazır veya gaip, burada bulunan veya bulunmayan, doğmuş veya doğmamış herkese hüccettir. O hâlde burada hazır bulunanlar gaip olanlara, kıyamet gününe kadar babalar çocuklarına tebliğ etsinler. Yakında benden sonra imameti, gasp edilmiş hükümrانlık hâline getirecekler. Allah, gasp eden gasıplara lanet etsin. İşte o zaman hesabınızı görecek olan, her şeyi bırakıp sizin hesabınızı görecek, ey insanlar ve cinler! Ve size ateşten alevler ve erimiş bakır gönderecektir. Ama artık birbirinize yardım edemeyeceksiniz.

Ey insanlar! Aziz ve Celil Allah, pisi temizden ayırmadıkça sizi şu bulunduğunuz hâlde bırakmayacaktır. Allah, sizi gayba muttali edecek de değildir.

Ey insanlar! Hiçbir şehir yoktur ki Allah, yalanlamasından dolayı kıyamet gününden önce onu helak etmesin ve onu İmam Mehdi'ye vermesin. Allah, vaadini gerçekleştirendir.

Ey insanlar! Sizden önce, öncekilerin çoğu saptı. Vallahi, Allah öncekileri helak etti. O, sonrakileri de helak edecektir.

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: **“Biz öncekileri helak etmedik mi? Ardından sonrakileri de onların peşine takarız. Biz suçlulara işte böyle yaparız. O gün yalanlayanların vay haline!”**

Ey insanlar! Allah bana emretti ve nehyettim. Ben de (O'nun emriyle) Ali'ye emrettim ve nehyettim. Dolayısıyla emir ve nehiy (farz ve haram) ilmi onun yanındadır. O hâlde onun emri ni dinleyin ki kurtulasınız; ona itaat edin ki hidayete eresiniz; onun nehiy ile sakının ki rüşte eresiniz; onun istediğini yapın ve farklı farklı yollara dağılarak onun yolundan ayrılmayın.

[Ehl-i Beyt'in Dostları ve Düşmanları]

Ey insanlar! Allah'ın uymanızı emrettiği sırat-ı müstakimi benim. Benden sonra da Ali'dir. Sonra da benim onun soyundan olan evlatlarımdır. Onlar hidayet imamlarıdır; hakka iletirler ve ona göre adaletle davranırlar.

Sonra Hamd Suresi'ni sonuna kadar okudu: **“Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla. Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsus-tur. O, Rahman ve Rahim'dir; din gününün sahibidir...”**

Sonra şöyle buyurdu: Vallahi bu sure benim ve onların hakkın-da nazil olmuştur. Onlar için genel ifade kullanılmış ve özel olarak onlar kastedilmiştir. Onlar Allah'ın dostlarıdır ki, onlara ne bir korku var, ne de onlar üzülmürler. Bilin ki, galip olacak olanlar, Allah'ın hizbidir. Bilin ki, onların düşmanları, şeytanın kardeşleri olan azgın beyinsizlerdir ki, aldatmak için birbirlerine gizlice yaldızlı sözler aktarırlar. Bilin ki onların dostları, Aziz ve Celil Allah'ın kitabında zikredip, **“Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir topluluğun, babaları, oğulları, kardeşleri veya kabileleri olsa dahi, Allah'a ve Peygamberi'ne düşmanlık edenleri sevdiğini görmezsin. Allah, onların kalplerine imanı yazmış...”** diye buyurduğu kimselerdir.

Bilin ki, onların dostları, Aziz ve Celil Allah'ın tavsif edip, **“İman edip de imanlarını zulümle karıştırmayan kimseler var ya, işte güven onlarındır ve onlar hidayete erişmişlerdir.”** diye buyurduğu kimselerdir.

Bilin ki, onların dostları, iman edip de şüpheyeye düşmeyenlerdir.

Bilin ki, onların dostları, esenlikle güven içinde cennete girenlerdir ki, melekler onları selam ile karşılarlar ve **“Selam olsun size! Tertemiz oldunuz; artık güven içinde girin cennete!”** derler.

Bilin ki, cennet onların dostlarıdır; orada hesapsız olarak onlara rızık verilir. Bilin ki, onların düşmanları, alevli bir ateşe girecekler.

Bilin ki, onların düşmanları, cehennemın kaynarken çıkardığı korkunç uğultuyu işitecek, hiddetini görecekler. Bilin ki, onların düşmanları, Allah'ın haklarında, **“Her topluluk (oraya) girince kendi yoldaşına lanet eder...”** diye buyurduğu kimselerdir.

Bilin ki, onların düşmanları, Aziz ve Celil Allah'ın, “İçine ne zaman bir topluluk atılsa, bekçileri onlara sorarlar: **“Size bir uyarıcı (bir peygamber) gelmedi mi?”** Onlar, **“Evet, doğrusu bize uyarıcı gelmişti, fakat biz yalanlamış ve “Allah hiçbir şey indirmemiştir. Siz sadece büyük bir sapıklık içindesiniz.” demiştik.”** derler... Artık (Allah'ın rahmetinden) uzak olsun o alevli cehennem ehli!”

Bilin ki, onların dostları, gizlide Rablerinden korkan kimselerdir ki, onlar için bağışlanma ve büyük bir mükâfat vardır.

Ey insanlar! Alevli cehennem ile büyük mükâfat arasında ne kadar uzak bir mesafe var! (O nere, bu nere!)

Ey insanlar! Bizim düşmanlarımız, Allah'ın kınadığı ve lanet ettiği kimselerdir. Bizim dostumuz ise, Allah'ın methettiği ve sevdiği herkeştir.

Ey insanlar! Bilin ki ben uyarıcıyım, Ali de müjdeci.

Ey insanlar! Bilin ki ben uyarıcıyım, Ali de hidayetçi.

Ey insanlar! Bilin ki ben nebiyim, Ali de vasi.

Ey insanlar! Bilin ki, ben resulüm, Ali de benden sonra imam ve vasi. Ondan sonraki imamlar da onun evlatlarıdır. Bilin ki, onlar Ali'nin sulbünden çıktıkları hâlde ben onların babasıyım.

[İmam Mehdi (a.f)]

Bilin ki, bizden olan imamların sonuncusu, Kaim-Mehdi'dir.

Bilin ki, bütün dinlere galip gelecek olan odur.

Bilin ki, zalimlerden intikam alacak olan odur.

Bilin ki, kaleleri fethedecek ve yıkacak olan odur.

Bilin ki, şirk ehli olan bütün kabilelere galip gelecek ve onları hidayete erdirecek olan odur.

Bilin ki o, Allah'ın dostlarından hiçbirinin kanını yerde bırakmayacak.

Bilin ki, Allah'ın dinine yardım edecek olan odur.

Bilin ki, derin bir denizden koşamlayacak olan odur.

Bilin ki o, her fazilet sahibini faziletiyle ve her cehalet sahibini cehaletiyle damgalayacak.

Bilin ki o, Allah'ın seçtiği ve intihap ettiği kimsedir.

Bilin ki o, bütün ilimlerin vârisi ve bütün anlayışlara ihatası olandır.

Bilin ki o, Aziz ve Celil Rabbinden haber veren ve O'nun ayetlerini yüceltip ihtişamlı kılandır.

Bilin ki, odur olgun ve dürüst.

Bilin ki, işler ona bırakılmıştır.

Bilin ki, geçmiş nesiller, gelecektekileri onunla müjdelemiştir.

Bilin ki, hüccet olarak baki kalacak olan odur ve ondan sonra bir hüccet yoktur; hak ancak onunla beraberdir; nur ancak onun yanındadır.

Bilin ki, ona galip olacak ve ona karşı zafer kazanacak biri yoktur.

Bilin ki o, Allah'ın yeryüzündeki velisi, yaratıkları arasındaki hakemi ve gizli ve açıktaki eminidir.

[Biati Gündeme Getirmesi]

Ey insanlar! Şüphesiz ki, ben size açıkladım ve anlattım. Benden sonra da Ali size anlatacaktır. Bilin ki, hutbem bittiğinde ona biat etmek ve onu ikrar etmek üzere sizi önce benimle, sonra da onunla el sıkışmaya davet ediyorum. Bilin ki, ben Allah’a biat etmişim, Ali de bana biat etmiştir. Ben Aziz ve Celil Allah adına sizden ona biat alıyorum. **“Şüphesiz, sana biat edenler, gerçekte Allah’a biat etmektedirler. Allah’ın eli onların ellerinin üstündedir. Artık kim ahdini bozarsa, ancak kendi aleyhine bozar. Kim de Allah ile olan ahbine vefa gösterirse, Allah ona pek yakında büyük bir mükâfat verecektir.”**

Ey insanlar! Hac ve umre, Allah’ın şiarlarından. **“Kim hac veya umre niyetiyle Beytullah’ı ziyaret ederse, o iki tepe arasında dolaşmasında (sa’y etmesinde) kendisine bir günah yoktur...”**

[Helaller ve Haramlar, Farzlar ve Yasaklar]

Ey insanlar! Beytullah’ı ziyaret edin; zira Beytullah’a gelip de zenginleşmeyen ve sevinmeyen, ondan geri durup da sonu kesilmeyen ve fakirleşmeyen hiçbir hane halkı yoktur. Vakfe yapılacak yerde (Arafat ve Meş’ar) vakfe yapıp da o ana kadar olan geçmiş günahları bağışlanmamış olan hiçbir mümin yoktur. Bu yüzden hacı bittiği zaman yeniden amel etmeye başlamış gibi olur. Ey insanlar! Hacılar yardım edilir ve harcadıklarının yeri dolar; Allah iyi işler yapanların mükâfatı zayi etmez.

Ey insanlar! Kâmil din ve derin anlayışla Beytullah’ı ziyaret edin. Hac amellerini yapmak için toplandığınız (Arafat, Meş’ar ve Mina gibi) mekânlardan tövbe etmeden ve günahlardan kopmadan geri dönmeyin. Aziz ve Celil Allah’ın emrettiği gibi namazı kılın ve zekâtı verin. Eğer üzerinize uzun zaman geçerse de kusur eder veya unutursanız, Aziz ve Celil Allah’ın benden sonra sizin için yaratıklarının emini olarak nasp ettiği Ali, sizin

veliniz ve size açıklayacak olandır. Şüphesiz, o benden, ben de ondanım. O ve evlatlarımdan onun halefi olacak olanlar, sorduklarınızın cevabını size verecekler ve bilmediklerinizi size açıklayacaklardır.

Bilin ki, helal ve haram, bir mecliste sayıp açıklayabileceğimden ve helali emredip haramdan sakındırabileceğimden çok fazladır. Bu yüzden Müminlerin Emiri Ali ve ondan sonraki hepsi benden ve ondan olan vasiler hakkında Aziz ve Celil Allah tarafından size getirdiğim şeyi kabul ettiğinize dair sizden biat almam ve sizinle el sıkışmam bana emredildi. Şüphesiz, getirdiğim şey, onlarda devam edecek olan imamettir. Onların sonuncusu, takdir edip hükmeden Allah ile buluşacağı güne kadar Mehdi'dir.

Ey insanlar! Ben size açıkladığım hiçbir helalden ve sizi sakındırdığım hiçbir haramdan dönmemiş, hiçbirini değiştirmemişim. Bu sözümü hatırlayın, aklınızda tutun ve birbirinize söyleyin. Onu değiştirmeyin, çarpıtmayın. Tekrar söylüyorum: Namazı kılın, zekâtı verin, marufu emredin ve münkerden sakındırın.

Bilin ki, marufu emretmenin başı; benim bu sözümü anlamanız, sonra onu burada hazır bulunmayanlara iletmeniz, onu benden kabul etmelerini emretmeniz ve onları ona muhalefet etmekten sakındırmanızdır. Zira bu, Aziz ve Celil Allah'ın ve benim emrimdir. Masum İmam'la beraber olmaksızın da emr-i bi'l-maruf ve nehy-i ani'l-münker olmaz.

Ey insanlar! Kur'an, ondan sonraki imamların onun evlatlarından olduğunu size bildirmiştir. Ben de onların benden ve ondan olduğunu söyledim. Hani Allah, kitabında şöyle buyuruyor: **"Allah, onu (tevhidin savunucusu imameti) onun (İbrahim'in) soyunda kalıcı bir kelime yaptı."** Ben de dedim ki: **"O ikisine (Kur'an ve soyumdan olan Ehl-i Bey'time) sarılırsanız, asla sapmazsınız."**

Ey insanlar! Takvadan ayrılmayın, takvadan ayrılmayın ve kıyametten sakının. Allah -azze ve celle- şöyle buyurmuştur: **“Şüphesiz, kıyamet saatinin sarsıntısı çok büyük bir şeydir.”** Ölümü, kıyameti, hesabı, terazileri, âlemlerin Rabbinin önünde hesaba çekilmeyi, sevabı ve cezayı hatırlayın. Kim (Allah’ın huzuruna) iyilikle gelirse, onun sevabını alır. Kim de kötülükle gelirse, onun cennetlerde bir nasibi yoktur.

[Resmi Olarak Biat Alınması]

Ey insanlar! Siz bir vakitte tek bir elle benimle tokalaşamayacak kadar çok olduğunuz için Aziz ve Celil Allah, Müminlerin Emiri Ali ve ondan sonra gelen, benden ve ondan olan imamlar hakkında size ilettiğim şeye dillerinizden ikrar almamı emretti.

O hâlde hep birlikte söyleyin: “Biz, imamımız Müminlerin Emiri Ali ve onun sulbünden doğan imamlar hakkında Rabbiniz ve Rabbin tarafından bize ilettiğin şeyi işitenler, ona itaat edenler, razı olanlar ve boyun eğenleriz. Bunun üzerine yaşayacak, bunun üzerine ölecek, bunun üzerine dirileceğiz. Değiştirmeyecek, tebdil etmeyecek, şek etmeyecek, inkâr etmeyecek ve şüpheyi düşmeyeceğiz. Ahdimizden dönmeyecek, misakımızı nakzetmeyeceğiz.

Sen bize, Müminlerin Emiri Ali ve ondan sonra onun çocuklarından ve senin soyundan olan zikrettiğin imamlar, yani Hasan ve Hüseyin ve o ikisinden sonra Allah’ın naspettiği kimseler hakkında Allah’ın öğüdüyle öğüt verdin. Böylece onlar için bizden, kalplerimizden, canlarımızdan, dillerimizden, içlerimizden ve ellerimizden ahit ve misak alınmıştır. Eliyle biat edebilen, eliyle biat etti; eliyle biat edemeyen, diliyle ikrar etti. Bunun yerine başka bir alternatif aramayacağız. Allah bu konuda bizde bir değişim görmeyecektir. Biz bunu, senden taraf (senin adına) yakında veya uzakta olan çocuklarımıza ve aile-

lerimize ileteceğiz. Allah'ı buna şahit tutuyoruz ve şahit olarak Allah yeter. Sen de üzerimizde buna şahitsin."

Ey insanlar! Ne diyorsunuz? Allah her sesi ve her nefsin gizlediğini bilmektedir. **"Artık kim hidayete ererse, kendi yararına; kim de saparsa, kendi zararına sapmış olur."** Kim de biat ederse, gerçekte Allah'a biat etmiş olur. **"Allah'ın eli onların ellerinin üstündedir."**

Ey insanlar! O hâlde (dünya ve ahirette) Allah'a biat edin, bana biat edin ve Müminlerin Emiri Ali'ye, Hasan ve Hüseyin'e ve kalıcı bir kelime olarak onlardan olan imamlara biat edin.

Allah, hainlik yapanı helak etsin! Vefa edene rahmet etsin! **"Kim ahdini bozarsa, ancak kendi aleyhine bozar. Kim de Allah ile olan ahbine vefa gösterirse, Allah ona pek yakında büyük bir mükâfat verecektir."**

Ey insanlar! Size söylediğim şeyi söyleyin, Ali'ye Müminlerin Emiri olarak selam verin ve şöyle deyin: **"İşittik ve itaat ettik; mağfiretini diliyoruz ey Rabbimiz ve dönüş sanadır."** Ve deyin ki: **"Bizi buna ileten Allah'a hamd olsun. Eğer Allah bizi buna iletmeseydi, biz buna ulaşamazdık..."**

Ey insanlar! Aziz ve Celil Allah'ın katında Ali b. Ebu Talib'in faziletleri -ki onları Kur'an'da indirmiştir- bir mecliste sayamayacağım kadar çoktur. Öyleyse kim size onları haber verir ve anlatırsa, onu doğrulayın.

Ey insanlar! Kim Allah'a, Resulü'ne, Ali'ye ve zikrettiğim imamlara itaat ederse, büyük bir başarıya ermiştir. Ey insanlar! Ona biat etmede, onu dost edinmede ve ona Müminlerin Emiri olarak selam vermede öne geçenler, işte onlar, nimetlerle dolu cennetlerde muratlarına erenlerdir. Ey insanlar! Allah'ı sizden razı edecek sözler söyleyin. Siz ve bütün yeryüzündekiler kâfir olsanız da, bu, Allah'a bir zarar vermez. Allah'ım! (İlettiğim ve

emrettiğim şey sebebiyle) müminleri bağışla. İnkâr eden kâfirlere ise gazap et. Hamd, âlemlerin Rabbine mahsustur.

[Bu kitabın Türkçeye tercümesi, 10 Aralık 2014'e tekabül eden Hicri 1436 yılının Safer ayının 17. gecesinde İran'ın başkenti Tahran'da bitti. Yüce Allah, bu küçük hizmeti müterciminden kabul buyursun, lütfu ve keremiyle ona muamele eylesin, onu ve sevdiklerini Ehl-i Beyt'in nurlu yolundan ayırmasın. O, işiten ve icabet edendir. Seyyid Seccad Karakuş.]

